Jú¹ Chú³² Hi³ Ca³jmú³
Lucas

1 Hnú² reh² Tíoh³, juóun³² lɨ́n³² tsáu² má²ca³jmú³
sí², la³ cun³ hi³ ca³ngɨ¹³ tsú² hi³ ca³lɨ³ jáun² ja¹
quiú¹³ dí² jmɨ́¹tin².
2 Ca³jmú³ tsú² sí² la³ cun³ rón³² hi³ ca³ma³ta²
jnoh¹ jáun² tsá² ca³jɨ́e³ la³ cun³ jmɨ́¹ ca³lɨ³liau³, tsá²
ca³nga³ hí³ jú¹ chú³² quioh²¹ Jesús.
3 Ja³bí¹ jná¹³ uá²jaɨ³² má²cá²hnáuh³² re² lɨ́n³²
la³jɨ́³² jú¹ tson² la³ cun³ jmɨ́¹ ca³lɨ³liau³, hi³ jáun²
ca³lén¹³ jná¹³ hi³ chú³² nɨ́¹juáh³ jná¹³ siáh³ jmu¹
cáun² sí² hi³ rá¹tioh³ jú¹ tson² ca³la³ re² he² hná¹,
hi³ zein²¹ ná¹ ñí¹con² hnú² reh² Tíoh³;
4 hi³ jáun² tɨ³ lɨ³mí¹ re² lɨ³ ñíh¹³ hnú² jú¹ tson² hi³
má²ca³ma³ta² hnú² jáun² tsáu².

Jan² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² juáh³ hi³ lɨ³zian² Juan², tsá² zion³ tsáu² jmáɨ²

5 Jmáɨ¹ hi³ jmɨ́¹ cuá¹lɨ́n³ Herodes re²¹ ñí¹con² tsá²
hɨ́n¹³ tɨ³ Judea, jmɨ́¹jáun² jmɨ́¹ zian² jan² mí²tsáu²
jmáɨ² Zacarías, tsá² hí³ jmɨ́¹ hún¹ ja¹ tsá² cu³ nió³
quioh²¹ Abías. Ñí²cuo² tsú² jmɨ́¹ jmáɨ² Elisabet, tsá²
ñí¹ má²cú¹ má²ñeh¹ jón²zɨ́h¹ hla¹ mí²tsáu² Aarón.
6 Tá¹ gon³ jáun² tsú² jmɨ́¹ chun¹ ñí¹con² Dió³², hi³
jmɨ́¹ tɨ́² má²tí³² tsú² héih³² jɨ³ liei²¹ quioh²¹ Dió³²
Juo¹³ dí², la³ cun³ hí¹ jan² tiá² hin² lɨ́¹³ chá³² tso³.

7 Tɨ^{3}la^{3} tiá^{2} jon^{2} tsú^{2} jmɨ́^{1} zian^{2} yáh^{3}, quí^{1} tiá^{2}
jmɨ́^{1} lɨ́^{23} yáh^{3} can^{3} Elisabet hí^{3} jon^{2}, hi^{3} ja^{3}bí^{1} jmɨ́^{1}
má^{2}lieih^{21} bíh^{1} tsú^{2} siáh^{3} tá^{1} gon^{3} jáun^{2}.

8 Ca^{3}chó^{32} jmáɨ^{1} hi^{3} tɨn^{3} Zacarías quionh^{3}
mí^{2}tsáu^{2} tsá^{2} quionh^{3} hi^{3} jmu^{3} ta^{21} ta^{3} ñí^{1} Dió^{32}.

9 La^{3} cun^{3} hi^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}ngɨ^{23} jáun^{2} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} hí^{3}
mí^{2}tsáu^{2} hi^{3} tan^{2} chi^{2} jáɨ^{13}, jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}chi^{2} tsú^{2}
jáɨ^{13}, jáun^{2} Zacarías bíh^{1} tɨn^{3} hi^{3} tsa^{3}hi^{32} hñu^{3} cuáh^{32}
chín^{1} quioh^{21} Dió^{32} Juo^{13} dí^{2}, hi^{3} tsa^{3}jín^{2} ziún^{2}.

10 Tá^{1}la^{3} jmɨ́^{1} dí^{1}jɨn^{32} tsú^{2} jáun^{2} ziún^{2} ñí^{1}hiú^{13} né^{3},
la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} tionh^{2} ñí^{1} tauh^{21} la^{3}ñí^{1} jmɨ́^{1} ná^{1}liéinh^{32}
Dió^{32}.

11 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jnia^{3} jan^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32}
ñí^{1}con^{2} Zacarías, hi^{3} zenh^{2} tɨ^{3} cuá^{2} chu^{21} can^{32}
ñí^{1}hiú^{13} ñí^{1} dí^{1}jɨn^{32} tsú^{2} jáun^{2} ziún^{2}.

12 Jmɨ́^{1} ca^{3}jɨ́en^{32} jáun^{2} Zacarías tsá^{2} hí^{3} né^{3}, ca^{3}la^{3}
tiá^{2} ñi^{32} he^{3} jmu^{3} bíh^{1} tsú^{2} lɨ^{3}, ca^{3}juénh^{2} lɨ́n^{32} bí^{1}
tsú^{2}.

13 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} hí^{3} né^{3}, ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—Zacarías, ha^{3} lɨ́^{2} juenh^{3}, quí^{1} Dió^{32} má^{2}ca^{3}náɨ^{32}
hi^{3} hiú^{2} mɨh^{32} hnú^{2} jáun^{2}, hi^{3} jáun^{2} né^{3}bí^{1} chau^{21}
jmáɨ^{1} hi^{3} lɨ^{3}zian^{2} jan^{2} jon^{2} Elisabet ñí^{2}cuonh^{2} hnú^{2},
tsá^{2} teh^{1} nú^{2} Juan^{2}.

14 Nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}lɨ^{3}zian^{2} jáun^{2} dáɨn^{2} lɨ^{3} tsɨnh^{1} lɨ́n^{21} nú^{2},
hi^{3} lɨ^{3} hiún^{2} lɨ́n^{32} siáh^{3} honh^{2} nú^{2}. Ja^{3}bí^{1} juóun^{32}
lɨ́n^{32} siáh^{3} tsá^{2} siánh^{3} lɨ^{3} hiún^{2} tsɨ́^{3} nɨ́^{1} má^{1}jáun^{2};

15 quí^{1} jónh^{32} hnú^{2} lɨ^{3}quien^{2} ñí^{1}con^{2} Dió^{32}, jan^{2}
tsá^{2} tiá^{2} hɨ́nh^{3} mu^{2} ráu^{3} mɨ^{3} uóun^{2}jɨeh^{13}, sa^{3}jun^{3}
ma^{3}chéɨ^{3} hɨ́nh^{3}, jan^{2} tsá^{2} má^{2}canh^{2} Jmɨ^{2}chí^{3} Chun^{1}
hñu^{3} tsɨ́^{3} ñeh^{2} bíh^{1} hi^{3} lɨ^{3}zian^{2}.

16 Hi³ hí³ bíh¹ jmu³ hi³ juóun³² tsá² zian² hué³²
*Israel jinh²¹ tɨ³ ñí¹con² Dió³² Juo¹³.
17 Juan² hí³ bíh¹ joh¹³ jmɨ́²chí³ jɨ³ pí³ hi³ la³jmɨ́¹
quian³² jáun² Líh³, tsá² jmɨ́¹ lɨ́n³ hí³ *Tɨ³² jë¹ Dió³²
jmɨ́¹tin², hi³ hí³ bíh¹ tín² tsó³² chí¹ján³ la³ cónh³ bíh¹
Tɨ³² Juo¹³ dí². Hí³ bíh¹ jmu³ hi³ tiánh³² tsáu² re² tɨn²
quionh³ jón²zɨ́h¹; hi³ jáun² tsá² tiá² má²tí³² héih³²
quioh²¹ Dió³² né³, má²lɨ³tɨn² bíh¹ ma³tí³² má¹jáun².
La³ jáun² bíh¹ chan³ tsú² hua³jan²¹ tsáu², hi³ jáun²
hen³ tsáu² Tɨ³² Juo¹³ dí².
18 Jáun² Zacarías ca³záɨh³ tsá² hí³:
—¿Ha³ bí¹ lánh³ rón³² lɨ³ ño¹ jná¹³ hi³ tson² jáɨ¹³
juáh³ hnú² nɨ́²? Quí¹ jan² tsá² má²liei²¹ lɨ́n²¹ bíh¹
jná¹³ quiúnh¹ ñí²uón³².
19 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³ siáh³:
—Jná¹³ Gabriel, tsá² zenh² ná¹ ta³ ñí¹ Dió³², Tsá²
lɨ́²ze³ jná¹³ hi³ ja³ngáɨ¹ ná¹ jú¹ chú³² lá² ñí¹con²
hnú².
20 Tɨ³la³ ta³né³², cun³ñí¹ hi³ tiá² ta²¹ lɨ́²tionh²
hnú² la³ cun³ hi³ lɨ́²juánh³² jná¹³ nɨ́², jáun² tiú²uú²
lɨ́¹³ yáh³ hléh¹³ hnú², ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³
lɨ³zian² jónh³² hnú². Jáɨ¹³ lá² lɨ³tí³ la³ cun³ jmáɨ¹ hi³
má²tón³².
21 La³jɨ́n³² tsá² jmɨ́¹ tionh¹ hí³ ñéih³ ñí¹
tauh²¹ jáun² la³ñí¹ jmɨ́¹ ná¹he² ná¹jan² Zacarías.
Má²ná¹tsá²cáun² lɨ́n³² bíh¹ tsɨ́³ tsú², quí¹ he³ láɨh³²
sa³ ca³lén³ lɨ́n³² yáh³ Zacarías ñí¹hiú¹³ jáun².
22 Tɨ³la³ jmɨ́¹ cuá¹han³ jáun² Zacarías má¹ná¹,
tiú²uú² lɨ́²³ yáh³ hléh³²; jmɨ́¹jáun² ca³lɨ³lieih²¹ tsá²
jmɨ́¹ ná¹jaun² tsú² hí³ hi³ zia³² cáun² hi³ ca³jnia³

jéinh32 tsú2 ñí1hiú13 jáun2. Jmɨ́1jáun2 ca3jmú3 tsú2
lin1 quionh3 cuo2 hi3 tiú2uú2 lɨ́23 hléh32.
23 Jmɨ́1 ca3tsɨ́n13 jáun2 jmáɨ1, la3 cun3 jmáɨ1 hi3
ca3tɨn1 jáun2 Zacarías jmu3 ta21 hñu3 cuáh32 chín1
né3, ngah3 hñú13.
24 Jmɨ́1 lɨ21 jáun2 né3, ca3can3 Elisabet jon2, hi3
jáun2 cun3 hñá3 zɨ́h2 tiá2 cuá2han3 tsú2 hñú13, hi3
jmɨ́1 cuá1lɨ́n23 la3 lá2:
25 —Juóu32 jná13 má2ca3jmú3 la3 lá2 ñí1con2 jná13,
hi3 quin3 hua3heih21 quion21 jná13 ñí1con2 la3jɨ́n32
tsáu2, hi3 tiá2 jmɨ́1 lɨ́23 can21 jná13 dáɨn2.

Tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 juáh3 hi3 lɨ3zian2 Jesús

26 La3 má2jñéɨ3 zɨ́h2 hi3 lɨ3 la3 jáun2 né3, ca3zen3
siáh3 Dió32 Gabriel, tsá2cuú2 tsá2ta3, la3 tɨ3 cáun2
juú2 hɨ́n13 tɨ3 Galilea, juú2 jmáɨ2 Nazaret,
27 hi3 tsa3jɨen3 jan2 tsá2mɨ3 tsá1máɨ13, tsá2 jmáɨ2
Má2réɨ3, tsá2 tiá2 tsá2ñuh2 má2ca3cáuh32. Tsá2 hí3
ná1lɨ́3 jáɨ13 hi3 jenh13 cuo2 quionh3 jan2 tsá2ñuh2
jmáɨ2 Sé32, tsá2 ñí1 má2cú1 má2ñeh1 jón2zɨ́h1
jón2cho1 hla1 re21 Dá2vi21.
28 Jáun2 ca3hi3 tsá2 hí3 ñéih3 ñí1 jmɨ́1 cuá3 jáun2
Má2réɨ3, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:
—¡Hia2 nú2, hnú2 tsá2 jlánh1 tɨ32 tsɨ́3 Dió32! Dió32
Juo13 dí2 zenh2 quiúnh1 hnú2. [Jlánh1 má2mieh2
hnú2 Dió32 la3 cun3 bí1 la3jɨ́n32 tsá2mɨ3 siánh3.]
29 Lɨ́1 ca3lɨn3 bíh1 Má2réɨ3 jmɨ́1 ca3náɨ32 jáɨ13 hi3
ca3hléh3 jáun2 tsá2 hí3. Jmɨ́1jáun2 ca3lɨ́n13 tsú2 hi3
he3 lɨ3 la3 jáun2 hleh32 tsá2 hí3.
30 Jáun2 tsá2 hí3 né3 ca3juáh3 siáh3:

—Má²réi³, ha³ lɨ́² juenh³, quí¹ Dió³² má²hnió³ ma³mieh² hnú².
31 Jáun² né³, né³² can¹³ hnú² jan² dáɨn², Tsá² teh¹ nú² Jesús.
32 Tsá² hí³ bíh¹ Tsá² lɨ³quien²; Tsá² téh³ tsú² Jon² Dió³², Tsá² cú² juenh². Hi³ jáun² Dió³² Juo¹³ dí² jmu³ hi³ cuá¹ho² tsú² jáɨ¹³ hi³ lɨ́n³ tsú² re²¹ la³jmɨ́¹ ca³cuá³ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹ jméi² dí¹hio³ ñú¹deh³ tsú², tsá² jmɨ́¹ zian² jmɨ́¹tin²;
33 hi³ jáun² tsá² hí³ bíh¹ cuá³², hi³ cuá¹ho² jáɨ¹³ cun³ jmɨ́¹hi³nio² ca³tɨn¹ la³jɨ́n³² tsá² Israel. Jáɨ¹³ hi³ hau³ tsú² jáun², tiá² tón³² jmáɨ¹ táuh³ yáh³.

34 Jáun² né³, Má²réi³ ca³ngáɨh³ siáh³ tsá² hí³:

—¿Lánh³ bíh¹ rón³² lɨ́¹³ la³ jáun², nɨ́¹juáh³ tiá² ñí²uón³² jná¹³ má²zian² yáh³?

35 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³ siáh³:

—Jmɨ́²chí³ Chun¹ joh¹ Dió³² bíh¹ já³² ñí¹con² hnú², jɨ³ pí³ quioh²¹ Dió³² Tsá² cú² juenh², hi³ jláɨn³² hnú² la³jmɨ́¹ lɨ́³ cáun² jnie². Jáun² dáɨn² hí³ jónh³² hnú² lɨ́¹³ cuá¹chan¹ hi³ ca³tɨn¹ Dió³², hi³ jáun² tsá² hí³ téh³ tsú² jon² Dió³².
36 Ja³bí¹ Elisabet renh² hnú² uá²jaɨ³², lɨ³zian² jan² jon² uá¹jinh¹ má²lieih²¹ lɨ́n²¹ tsú²; hi³ jáun² né³, ta³né³² má²tí³ jñéi³ zɨ́h² hi³ quian² tsú² jon², tsá² jmɨ́¹ juáh²³ tsáu² hi³ cun³ tiá² lɨ́¹³ bíh¹ can³ jon².
37 Quí¹ ñí¹con² Dió³², hí¹ cáun² yáh³ hi³ juóuh³² tiá² zia³².
38 Hi³ jáun² Má²réi³ né³ ca³juáh³:

—Jná^{13} la^{32}, tsá^{2} lɨ́n^{3} ná^{1} quian^{21} Juóu^{32} ná^{1}, hi^{3} jáun^{2} cuɨ́^{1} jmu^{1} bíh^{1} Dió^{32} ñí^{1}con^{2} jná^{13} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juah^{21} hnú^{2} nɨ́^{2}.

Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, ngah^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} ñí^{1} ta^{3} ñí^{1} Má^{2}réi^{3}.

Tsó^{32} Má^{2}réi^{3} hñú^{13} Elisabet

39 Jmáɨ^{1} jáun^{2} ngau^{3} Má^{2}réi^{3} cú^{2}hé^{2} juɨ^{32} máh^{3}, hi^{3} chau^{21} cáun^{2} juú^{2} hɨ́n^{13} tɨ^{3} Judea.

40 Jmɨ́^{1} cá^{1}chó^{21} tsú^{2} jáun^{2}, ca^{3}hi^{3} ñéih^{3} hñú^{13} Zacarías, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—Hia^{2} nú^{2} Elisabet.

41 Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ́^{2}niéi^{32} jáun^{2} Elisabet hi^{3} ca^{3}juáh^{3} jáun^{2} Má^{2}réi^{3}: “Hia^{2} nú^{2}”, jáun^{2} la^{3}juɨ^{32} ca^{3}jɨ́enh^{32} dáɨn^{2} hñu^{3} héin^{1}, hi^{3} ca^{3}cónh^{32} siáh^{3} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3} Elisabet hí^{3}.

42 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}hléh^{3} tiá^{3} lɨ́n^{32} hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—Dió^{32} jlánh^{1} má^{2}ca^{3}ma^{3}mieh^{2} hnú^{2} la^{3} cónh^{3} bíh^{1} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2}mɨ^{3} siánh^{3}, jɨ^{3} jónh^{32} nú^{2} siáh^{3} má^{2}ca^{3}ma^{3}mieh^{2} Dió^{32}.

43 ¿Hin^{2} dá^{2} tsánh^{2} jná^{13}, hi^{3} jáun^{2} sa^{3} mí^{1}ziú^{13} Juóu^{32} máh^{3} jná^{13} ja^{3} hi^{3} ja^{3}jɨe^{3}?

44 Quí^{1} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1} lɨ́^{1}cuen^{21} hnú^{2} Dió^{32}, ca^{3}la^{3} hiún^{2} lɨ́n^{32} bíh^{1} tsɨ́^{3} jón^{32} jná^{13} ca^{3}jɨ́enh^{32} tiá^{3} lɨ́n^{32} hñu^{3} hén^{2} ná^{1}.

45 Jlánh^{1} jmɨ́^{1} ren^{2} hnú^{2}, tsá^{2} ca^{3}tionh^{2} hnú^{2} ta^{21}, quí^{1} lɨ^{3}tí^{3} bíh^{1} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{2}ca^{3}juáh^{3} Dió^{32} Juo^{13} dí^{2}.

46 Hi^{3} jáun^{2} Má^{2}réi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

Jmɨ́^{1} tsɨn^{32} jná^{13} má^{2}quien^{2} Juóu^{32} jná^{13},

47 hi^{3} má^{2}hiún^{2} tsɨn^{32} jná^{13} ca^{3}tɨn^{1} Dió^{32} Tsá^{2} liáu^{32}
jná^{13}.
48 Quí^{1} Dió^{32} má^{2}ca^{3}taunh^{2} jná^{13} hó^{1}ñí^{1}, tsá^{2} lɨ́n^{3}
jná^{13} quian^{21} tsú^{2}.
Hi^{3} jáun^{2} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} zian^{2} ta^{3}né^{32} jɨ^{3} jmáɨ^{1} né^{3}bí^{1}
ja^{32} juáh^{3} hi^{3} jná^{13} jan^{2} tsá^{2} jlánh^{1} bí^{1} jmɨ́^{1}
ren^{2}.
49 Quí^{1} Dió^{32} Tsá^{2} hɨ́en^{1}, Tsá^{2} cú^{2} juenh^{2}
má^{2}ca^{3}jmú^{3} hliáun^{3} lɨ́n^{32} hi^{3} chú^{32} ñí^{1}con^{2}
jná^{13};
50 hi^{3} ja^{32} mií^{3} tsɨ́^{3} tsú^{2} ñí^{1}con^{2} ca^{3}la^{3} jɨ́n^{32} tsá^{2} jmu^{2}
juénh^{2} ñí^{1}con^{2} tsú^{2}.
51 Quí^{1} ta^{21} jueh^{32} lɨ́n^{32} má^{2}ca^{3}jmú^{3} Dió^{32}, hi^{3}
ca^{3}láɨh^{13} hniéɨ^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1} ná^{1}jmu^{2}
tonh^{2},
jáun^{2} lɨ́^{1} ca^{3}háɨn^{32} ma^{3} quin^{32} bíh^{1} tsá^{2} hí^{3} lɨ^{3}.
52 Ca^{3}jmú^{3} tsú^{2} hi^{3} tiú^{2}uú^{2} quien^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1}
ná^{1}quien^{2},
hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} tsɨ́^{1}juɨ́^{3} bíh^{1} ca^{3}zion^{3} tsú^{2} hi^{3} lɨ^{3}quien^{2}.
53 Tsá^{2} jmɨ́^{1} tionh^{1} ñí^{1}cuóunh^{21} bíh^{1} ca^{3}cuéh^{3} tsú^{2}
hliáun^{3} lɨ́n^{32},
hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} hánh^{3} né^{3}, lɨ́^{1} haɨ^{21} cuá^{2} ta^{3} bíh^{1}
ca^{3}chanh^{3} tsú^{2}.
54 Ca^{3}ma^{3}hon^{3} tsú^{2} tsá^{2} jón^{2}zɨ́h^{1} jón^{2}cho^{1} hla^{1} Israel,
tsá^{2} quian^{21},
tiá^{2} ca^{3}ja^{3}có^{3} yáh^{3} tsɨ́^{3} tsú^{2} hi^{3} jmu^{3} juenh^{2} tsɨ́^{3}
ñí^{1}con^{2} tsá^{2} hí^{3},
55 la^{3} cun^{3} rón^{32} lɨ́^{3} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}jmú^{3} tsú^{2} quionh^{3}
dí^{1}hio^{3} ñú^{1}deh^{3} dí^{2} jmɨ́^{1}tin^{2}.

Hi³ ca³jmú³ tsú² jáun² jáɨ¹³ quionh³ hla¹ Há²bran²¹
hi³ já³² mií³ tsɨ́³ tsú² la³ cun³ jmɨ́¹hi³nio²,
la³ má²quionh³ jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ tsá² hí³.
56 Jmɨ́¹ má²lɨ́²juáh³ jáun² Má²réi³ la³ nɨ́² né³,
ca³ta³cua¹³ cun³ hnɨ³² zɨ́h² hñú¹³ Elisabet. Jmɨ́¹ lɨ²¹
jáun² né³, ngah³ siáh³ hñú¹³.

Jmáɨ¹ hi³ ca³lɨ³zian² Juan² tsá² zion³ tsáu² jmáɨ²

57 Jmɨ́¹ lɨ́¹cáɨn² jáun² né³, ca³chó³² jmáɨ¹ hi³ lɨ³zian²
jon² Elisabet, hi³ jáun² ca³lɨ³zian² jan² ñú²míh¹ jon²
tsú².
58 Jmɨ́¹ ca³lɨ³ ñɨ³² jáun² tsá² jún¹ tsá² raɨnh²¹ tsú²
hi³ Dió³² jlánh¹ má²ca³ja³ mií³ tsɨ́³ ñí¹con² tsú², hi³
jáun² ca³ñí¹ma³hiún² tsá² hí³ tsɨ́³ quionh³ tsú².
59 Jáun² jmɨ́¹ la³ má²jña³ jmáɨ¹ jáun² *ca³tiú³ tsú²
chí² láu² hná¹³ ñí¹ zian² dáɨn², hi³ jmɨ́¹ hnió³ tsú²
siáh³ hi³ lɨ³ jmáɨ² dáɨn² Zacarías, la³jmɨ́¹ jmáɨ² jméɨ².
60 Tɨ³la³ mí¹ziú¹³ dáɨn² ca³juáh³:
—Ján¹han²¹, Juan² bíh¹ lɨ³ jmáɨ² dáɨn².
61 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³:
—¿He³ láɨh³²? Já² hí¹ jan² yáh³ jon³ renh² hnú²
tiá² jmáɨ² la³ nɨ́².
62 Jmɨ́¹jáun² hmóu³² tsá² hí³ ca³ngáɨ³ ñí¹con² jméɨ²
dáɨn² cun³quionh³ li²¹, nɨ́¹juáh³ he³ hnió³ tsú² lɨ³
jmáɨ² dáɨn².
63 Jáun² ca³mɨ́³ jméɨ² dáɨn² cáun² jó¹hmá² pih²¹ hi³
ca³jmú³ huéh³ hi³ juáh³: “Juan² bíh¹ lɨ³ jmáɨ² dáɨn²”.
Jáun² la³jɨ́n³² tsá² hí³ ca³ja³cáun² tsɨ́³.
64 La³ cun³ jmɨ́¹jáun² bíh¹ lɨ³ siáh³ hléh³² Zacarías,
hi³ ca³ma³liáu³² hi³ má²quien² Dió³².

65 Ca³la³ jɨ́n³² tsá²co¹ tsú² ca³ja³cáun² lɨ́n³² tsɨ́³ jmɨ́¹
ca³lɨ³ ñi³² hi³ lɨ³ la³ jáun², hi³ jáun² jáɨ¹³ jáun² ja³ngɨ³
ja¹ la³jɨ́n³² tsá² zian² tsɨ³ cuánh² tsɨ³ jën³ ñí¹ hɨ́n¹³ tɨ³
Judea.

66 Ca³la³ jɨ́n³² tsá² ca³lɨ³ ñi³² hi³ jáun² jmɨ́¹
ná¹hnauh² tsɨ́³, hi³ jmɨ́¹ ngaɨh³² tsú² siáh³ tsá²ján²
tsá²ján²:

—¿He³ bíh¹ jmu³ dáɨn² hí³?

Quí¹ jmɨ́¹ má²lin¹ lɨ́n²¹ bíh¹ hi³ tanh² Dió³² hó¹ñí¹
dáɨn² hí³.

Sun¹ hɨ³ ca³hɨ́e³ Zacarías

67 Jáun² Zacarías jméi² dáɨn² hí³ ca³cónh³²
Jmɨ́²chí³ Chun¹ hñu³ tsɨ́³, hi³ ca³hléh³ jáɨ¹³ hi³
ca³cué³ Dió³² hñu³ tsɨ́³, hi³ ca³juáh³:

68 "Cuɨ́¹ lɨ³quien² bíh¹ Dió³² Juo¹³ tsá² Israel,
quí¹ má²cuán² tsú² ja¹ ñí¹ tiauh¹ dí², tsá² tiauh² dí²
jo³cuo² tsú²,
hi³ má²ca³liáu³² tsú² siáh³.

69 Quí¹ ca³cuen³ tsú² jan² Tsá² liáu³² dí²,
jan² Tsá² ñí¹ má²cú¹ má²ñeh¹ jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹
re²¹ Dá²vi²¹,
tsá² ca³lɨn³ hí³ quian²¹ Dió³².

70 Má²ca³ma³tí³² bíh¹ Dió³² jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ quionh³
tsá² chun¹ joh¹,
tsá² ca³lɨn³ hí³ *tɨ³² jë¹ Dió³² jmɨ́¹tin²,

71 hi³ ca³juáh³ Dió³² hi³ liáu³² jnoh¹ ñí¹con² tsá²
jmu² hniéi² quiúnh¹ dí²,
jɨ³ ñí¹con² ca³la³ jɨ́n³² tsá² hau² dí² nɨ́² siáh³.

72 Má²ca³ja³ bíh¹ miɨ³ tsɨ́³ tsú² ñí¹con² dí¹hio³
ñú¹deh³ dí², tsá² jmɨ́¹ zian² jmɨ́¹tin².

Tiá^{2} tsá^{2}có^{3} yáh^{3} tsɨ́^{3} tsú^{2} nió^{32} hɨ́en^{1} hi^{3} ca^{3}tanh^{2}
jáun^{2} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}tin^{2},
73 la^{3} cun^{3} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}jmú^{3} tsú^{2} jáun^{2} ñí^{1}con^{2} hla^{1}
Há^{2}bran^{21}, jméi^{2} dí^{1}hio^{3} ñú^{1}deh^{3} dí^{2}.
74 Hi^{3} ca^{3}juáh^{3} tsú^{2} hi^{3} liáu^{32} tsú^{2} jnoh^{1} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}
jmu^{2} hniéi^{2} quiúnh^{1} dí^{2},
hi^{3} jáun^{2} tiá^{2} juénh^{2} yáh^{3} dí^{2} hi^{3} má^{1}ti^{21} ñí^{1}con^{2} tsú^{2},
75 hi^{3} chun^{1} dí^{2}, hi^{3} ná^{1}chan^{1} dí^{2} ñí^{1}con^{2} tsú^{2} la^{3} cun^{3}
jmáɨ^{1} hi^{3} ziáun^{2} dí^{2}.
76 Jáun^{2} né^{3}, hnú^{2} jón^{32} jná^{13}, hnú^{2} té^{3} tsú^{2} tɨ^{32} jë^{1}
Dió^{32},
tsá^{2} lɨ́n^{3} quian^{21} Dió^{32} Tsá^{2} cuá^{3} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2},
quí^{1} hnú^{2} bíh^{1} tsá^{2} cuóh^{13} chí^{1}ján^{3} la^{3}ñí^{1},
hi^{3} jmúh^{13} hnú^{2} hua^{3}jan^{21} juɨ^{32} ñí^{1} tsó^{21} Tɨ^{32} Juo^{13}
dí^{2}.
77 Jmúh^{13} hnú^{2} hi^{3} lɨ^{3} ñɨ^{32} tsá^{2} joh^{1} tsú^{2} ha^{3} lánh^{3} lɨ́^{13}
liáun^{3} tsú^{2},
jɨ^{3} hi^{3} hin^{3} siáh^{3} tsáu^{13} tsú^{2}.
78 Quí^{1} Dió^{32} ja^{32} lɨ́n^{32} mií^{3} tsɨ́^{3} ñí^{1}con^{2} dí^{2},
hi^{3} jáun^{2} cué^{32} tsú^{2} cáun^{2} joh^{1} quiú^{13} dí^{2} hi^{3} lɨ́^{13}
la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} hi^{3} ca^{3}jniá^{32} cáun^{2} jmáɨ^{1} hmaɨ^{21}.
79 Tsá^{2} hí^{3} jmu^{3} hi^{3} taɨ^{21} joh^{1} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} tionh^{2}
já^{1}niéi^{2},
jɨ^{3} tsá^{2} tionh^{2} ñí^{1} he^{2} heinh^{21} quioh^{21} hmú^{32} nɨ́^{2}
siáh^{3}.
Tsá^{2} hí^{3} bíh^{1} Tsá^{2} hɨ́e^{32} juɨ^{32} hi^{3} ha^{3} lánh^{3} lɨ́^{13} niau^{21}
tie^{3} tsɨ́^{3} dí^{2}”.
80 Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}cuon^{3} bíh^{1} ñú^{2}míh^{1} hí^{3}, hi^{3}
tsá^{2}lɨ^{3}hún^{1} siáh^{3} tsɨ́^{3}. Jáun^{2} ca^{3}ñí^{1}cuá^{2} tsú^{2} ñí^{1}
lɨ́^{3} hué^{32} quiéin^{2}, ca^{3}la^{3} ñí^{1} cá^{1}chó^{21} jmáɨ^{1} hi^{3}
ca^{3}ma^{3}jnia^{2} tsú^{2} tá^{13} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} Israel.

2

Jmáɨ¹ hi³ ca³lɨ³zian² Jesús Tsá² lɨ́n³ Cristo (Mateo 1:18-25; Juan 1:14)

1 Jmɨ́¹jáun², Augusto *tsá² cuá¹lɨ́n³ mɨ³chí¹ cuá³
juú² Roma ca³jmú³ héih³² hi³ la³jɨ́n³² tsá² zian² la³
cun³ hué³² ñí¹ hu²¹ cuo² tsú² tónh³² ñí¹ sí² quioh²¹
dí².
2 La³ñí¹ jéin³² hi³ ca³tónh³² bíh¹ tsú² tsáu² sí²
jmɨ́¹jáun², jmáɨ¹ hi³ jmɨ́¹ cuá¹lɨ́n³ jáun² Cirenio ta²¹
hué³² Siria.
3 La³jɨ́n³² tsáu² ca³lɨ³ hniáuh³² tsa³tánh¹ juú² ñí¹
ca³lɨ³zian² tsá²haun³² dí¹hio³ ñú¹deh³, hi³ tsa³tiónh³²
sí².
4 Hi³ jáun² bíh¹ cua³han³ Sé³² já¹ juú² Nazaret,
juú² hɨ́n¹³ tɨ³ Galilea, hi³ ngau³ tɨ³ juú² jmáɨ² Belén,
juú² hɨ́n¹³ tɨ³ Judea, ñí¹ ca³lɨ³zian² hla¹ re²¹ Dá²vi²¹,
quí¹ Sé³² lɨ́n³ jan² tsá² ñí¹ má²cú¹ má²ñeh¹ jón²zɨ́h¹
jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹ hí³.
5 Hi³ jáun² ñéi¹ tsú² juú² Belén, hi³ ca³ñí¹tiónh²¹
sí² cu³tsa³² quionh³ Má²réi³, tsá² jmɨ́¹ má²ná¹lɨ́³ hí³
jáɨ¹³ hi³ jéinh³² tsú² cuo² quionh³. Jmɨ́¹jáun² jmɨ́¹
má²quian² bíh¹ Má²réi³ jon².
6 Jáun² tá¹la³ tiáunh¹ tsú² jáun² já¹ juú² Belén bíh¹,
ca³chó³² jmáɨ¹ hi³ lɨ³zian² jon² Má²réi³.
7 Hi³ jáun² ca³lɨ³zian² dún² tsá² ñí¹ jon² tsú², jáun²
ca³tsáɨnh³² tsú² tsɨ́¹há², hi³ jáun² ca³tanh² tsú² siáh³
tɨ³ ñeh² hñu³ hmá²mu² pa²¹ rón³² ñéih³ hñú¹³ jáh³,
quí¹ tiá² jmɨ́¹ zia³² yáh³ hñú³ ñí¹ jmɨ́¹ lɨ³ jnioh¹³ tsú².

Tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² jnia² jeinh³² tsá² ná¹jmu² hua³hí¹³ já¹ziáh²

8 Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, ñí^{1} náɨ^{2} ñí^{1} má^{2}janh^{2} juú^{2} Belén
jáun^{2} jmɨ́^{1} tiáunh^{1} tsá^{2} ná^{1}jmu^{2} hua^{3}hí^{13} já^{1}ziáh^{2} joh^{1}
ta^{3} já^{1}niéi^{2}.
9 Jáun^{2} cu^{3}diá^{2}jan^{2} ca^{3}jnia^{3} jan^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3}
Dió^{32} Juo^{13} dí^{2}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}táɨ^{3} joh^{1} quioh^{21} Dió^{32}
cu^{3} jéɨn^{3} ñí^{1} tionh^{1} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3}; hi^{3} jáun^{2} né^{3}, tsá^{2}
hí^{3} ca^{3}juénh^{2} lɨ́n^{32} bíh^{1}.
10 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} ca^{3}jnia^{3} hí^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—Ha^{3} lɨ́^{2} juenh^{3} náh^{2}, quí^{1} jná^{13} quion^{1} cáun^{2} jú^{1}
chú^{32}, jú^{1} chú^{32} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} la^{3}jɨ́n^{32} tsáu^{2}, hi^{3} jáun^{2} lɨ^{3}
hiún^{2} lɨ́n^{32} tsɨ́^{3} tsú^{2}.
11 Quí^{1} né^{32} ca^{3}lɨ^{3}zian^{2} jan^{2} dáɨn^{2} juú^{2}co^{1} hla^{1} re^{21}
Dá^{2}vi^{21}, jan^{2} Tsá^{2} liáu^{32} hnoh^{2}, Tsá^{2} lɨ́n^{3} Cristo Juo^{13}
dí^{2}.
12 Juanh^{21} jná^{13} ha^{3} lánh^{3} rón^{32} lɨ^{3} cuóun^{32} hnoh^{2}
dáɨn^{2} hí^{3}: Dáɨn^{2} hí^{3} chanh^{21} náh^{2} hi^{3} rá^{1}tsaɨnh^{32}
tsɨ́^{1}há^{2}, hi^{3} rá^{2}hún^{1} tɨ^{3} ñeh^{2} hñu^{3} hmá^{2}mu^{2} quioh^{21}
jáh^{3}.

13 Hi^{3} jáun^{2} cu^{3}diá^{2}jan^{2} jmɨ́^{1} cá^{1}jnia^{3} juóun^{32} lɨ́n^{32}
tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} tsá^{2} já^{2}taunh^{21} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2},
can^{32} ñí^{1} jmɨ́^{1} zenh^{1} jáun^{2} tsá^{2} jan^{2} hí^{3}, hi^{3}
má^{2}ná^{1}má^{2}tsú^{2} má^{2}jónh^{32} Dió^{32}, hi^{3} má^{2}ná^{1}juáh^{23}:

14 “¡Tsá^{2} tionh^{2} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2} cuɨ́^{1} má^{1}quien^{2} Dió^{32},
hi^{3} tsá^{2} zian^{2} ñí^{1} hué^{21} nɨ́^{2} siáh^{3} cuɨ́^{1} tionh^{2} cáun^{2}
hi^{3} re^{2} hi^{3} tɨn^{2},
ca^{3}la^{3} jɨ́n^{32} tsáu^{2} tanh^{2} Dió^{32} hó^{1}ñí^{1}!”

15 Jmɨ́^{1} já^{1}tanh^{21} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}
né^{3}, jáun^{2} tsá^{2} jmu^{2} hí^{3} hua^{3}hí^{13} já^{1}ziáh^{2} ca^{3}juu^{3}
ca^{3}hlénh^{3} la^{3} lá^{2}:

—Ma^{3}tsáu^{13} tɨ^{3} já^{1} juú^{2} Belén, hi^{3} tsá^{1}neh^{21} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{2}lɨ^{32}, hi^{3} má^{2}lí^{2}juáh^{3} jáun^{2} Dió^{32} Juo^{13} dí^{2}.

16 Jáun^{2} ja^{3}taunh^{21} tsú^{2} cú^{2}hé^{2}. Jmí^{1} ca^{3}cha^{3}táunh^{1} tsú^{2} jáun^{2}, ca^{3}chanh^{21} tsú^{2} Má^{2}réi^{3} quionh^{3} Sé^{32} jɨ^{3} dáɨn^{2} siáh^{3}, hi^{3} rá^{2}hún^{1} tɨ^{3} ñeh^{2} cáun^{2} hñu^{3} hmá^{2}mu^{2} quioh^{21} jáh^{3}.

17 Jmí^{1} má^{2}lí^{2}jíen^{32} tsú^{2} jáun^{2} dáɨn^{2} né^{3}, ca^{3}chá^{3} tsú^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{2}lí^{2}juáh^{3} jáun^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} dáɨn^{2}.

18 Jáun^{2} la^{3}jín^{32} tsá^{2} jmí^{1} ná^{1}náɨ^{32} ca^{3}ja^{3}cáun^{2} tsí^{3} la^{3} cun^{3} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}juáh^{3} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3}.

19 Tɨ^{3}la^{3} Má^{2}réi^{3} má^{1}ná^{1}, ca^{3}hmá^{3} bíh^{1} la^{3}jí^{32} jáɨ^{13} jáun^{2} hñu^{3} tsí^{3}, hi^{3} ca^{3}hnauh^{2} tsú^{2} tsí^{3} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} jáun^{2}.

20 Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} jmu^{2} hí^{3} hua^{3}hí^{13} já^{1}ziáh^{2} ja^{3}tanh^{21}, hi^{3} má^{2}hí^{1}má^{2}tsú^{2} má^{2}jónh^{32} Dió^{32}, hi^{3} má^{2}hí^{1}má^{2}quien^{2} tsú^{2} Dió^{32}, quí^{1}hliá^{2} má^{2}lí^{2}niéi^{32} tsú^{2} jɨ^{3} hi^{3} má^{2}lí^{2}jíe^{3} tsú^{2} la^{3} cun^{3} jáɨ^{13} hi^{3} má^{2}lí^{2}juáh^{3} jáun^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32}.

Tsa^{3}ma^{3}jnia^{2} tsú^{2} dáɨn^{2} Jesús cuáh^{32} chín^{1}

21 Jmí^{1} la^{3} má^{2}jña^{3} jmáɨ^{1} hi^{3} ca^{3}lɨ^{3}zian^{2} jáun^{2} dáɨn^{2} *ca^{3}tiú^{3} tsú^{2} chí^{2} láu^{2} hná^{13} ñí^{1} zian^{2}; jmí^{1}jáun^{2} ca^{3}jmú^{3} tsú^{2} hi^{3} lɨ^{3} jmáɨ^{2} dáɨn^{2} Jesús, la^{3} cun^{3} hi^{3} ca^{3}juáh^{3} jáun^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} ñí^{1}con^{2} Má^{2}réi^{3} la^{3} cun^{3} jmí^{1} ñeh^{2} bíh^{1} hi^{3} can^{3} tsú^{2} dáɨn^{2}.

22 Jmí^{1} ca^{3}tsín^{13} jáun^{2} jmáɨ^{1} hi^{3} má^{2}lí^{13} lɨ^{3} jɨn^{2} mí^{1}ziú^{13} Jesús quionh^{3} Sé^{32} ñí^{1}con^{2} Dió^{32} la^{3} cun^{3} hi^{3} rá^{1}juáh^{3} ñí^{1} liei^{21} quioh^{21} hla^{1} Moisés, jáun^{2}

ca^{3}ñí^{1}jan^{2} tsú^{2} dáɨn^{2} hí^{3} já^{1} juú^{2} Jerusalén, hi^{3}
ca^{3}ñí^{1}ma^{3}jnia^{2} tsú^{2} dáɨn^{2} hí^{3} ñí^{1}con^{2} Dió^{32} Juo^{13} dí^{2}.
23 La^{3} jáun^{2} ca^{3}jmú^{3} tsú^{2} quí^{1}hliá^{2} liei^{21} quioh^{21}
Dió^{32} Juo^{13} dí^{2} rá^{1}juáh^{3} la^{3} lá^{2}: “Ca^{3}la^{3} jɨ́n^{32} tsá^{2}ñuh^{2},
tsá^{2} lɨ^{3}zian^{2} la^{3}ñí^{1} ca^{3}tɨn^{1} ná^{1}chan^{1} ñí^{1}con^{2} Dió^{32}
Juo^{13} dí^{2}”.
24 Hi^{3} jáun^{2} bíh^{1} ca^{3}ñí^{1}táunh^{1} tsú^{2} ñí^{1} jáun^{2} hi^{3}
ca^{3}ñí^{1}cuen^{13} tsú^{2} jáh^{3} ñí^{1}con^{2} Dió^{32} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} dáɨn^{2}
jon^{2}, quí^{1}hliá^{2} liei^{21} quioh^{21} Dió^{32} Juo^{13} yáh^{3} dí^{2}
rá^{1}juáh^{3} hi^{3} hniáuh^{32} cuen^{3} tsú^{2} gon^{3} jú^{2}pe^{32} míh^{1}
ho^{3}lá^{2}dá^{2} gon^{3} jáɨ^{2} tiáun^{2}.
25 Jmɨ́^{1}jáun^{2} jmɨ́^{1} zian^{2} jan^{2} tsá^{2}ñuh^{2} jmáɨ^{2} Sɨ^{3}ñóh^{3}
já^{1} juú^{2} Jerusalén. Tsá^{2} hí^{3} jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} jan^{2} tsá^{2} chun^{1},
hi^{3} jmɨ́^{1} má^{2}tsú^{2} má^{2}jónh^{32} Dió^{32}, hi^{3} jmɨ́^{1} jan^{32} tsú^{2}
hi^{3} liáun^{3} tsá^{2} *Israel. Jmɨ́^{1} quionh^{3} tsú^{2} Jmɨ́^{2}chí^{3}
Chun^{1},
26 hi^{3} jáun^{2} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} hí^{3} né^{3} ca^{3}jmú^{3} lin^{1}
ñí^{1}con^{2} tsú^{2} hi^{3} tiá^{2} má^{2}jún^{3} yáh^{3} tsú^{2} ta^{3} tiá^{2}
má^{2}lɨ́^{2}jɨ́en^{32} Tsá^{2} lɨ́n^{13} Cristo, Tsá^{2} zen^{3} hí^{3} Dió^{32}
Juo^{13} dí^{2}.
27 Jáun^{2} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} hí^{3} ca^{3}ze^{3} tsú^{2} tɨ^{3} hñu^{3}
cuáh^{32} chín^{1}; jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}ñí^{1}jau^{2} jméi^{2} mí^{1}ziú^{13}
dáɨn^{2} Jesús hñu^{3} cuáh^{32} chín^{1}, hi^{3} tsa^{3}ma^{3}tí^{32} tsú^{2}
la^{3} cun^{3} hi^{3} rá^{1}juáh^{3} jáun^{2} liei^{21}.
28 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}zanh^{3} Sɨ^{3}ñóh^{3} dáɨn^{2} hí^{3}, hi^{3}
ca^{3}ma^{3}tsú^{2} ma^{3}jónh^{32} Dió^{32}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:
29 “Hnú^{2} Juóu^{32} jná^{13}, ta^{3}né^{32} má^{2}lɨ́^{13} bíh^{1} jún^{3} jná^{13}
cáun^{2} hi^{3} re^{2} hi^{3} tɨn^{2},
quí^{1} má^{2}lɨ́^{2}ma^{3}tih^{21} bíh^{1} hnú^{2} la^{3} cun^{3} jáɨ^{13} hi^{3}
ca^{3}jmuh^{3} hnú^{2} jáun^{2} quiúnh^{1} jná^{13},

tsá^{2} lɨ́n^{3} jná^{13} quian^{21} hnú^{2};
30 quí^{1} má^{2}lɨ́^{2}jɨen^{1} bíh^{1} jná^{13} cun^{3}quionh^{3} mɨ́^{1}ñi^{32}
huen^{2} Tsá^{2} liáu^{32} jnoh^{1},
31 Tsá^{2} ca^{3}cuen^{21} hnú^{2} lá^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} la^{3}jɨ́n^{32} tsáu^{2}.
32 Tsá^{2} lá^{2} bíh^{1} lɨ́n^{13} joh^{1} hi^{3} taɨ^{21} ñí^{1}con^{2}
*tsá^{2}cá^{2}jo^{21},
hi^{3} jmu^{3} tsú^{2} siáh^{3} hi^{3} ma^{3}quien^{2} tsáu^{2} tsá^{2} Israel,
tsá^{2} joh^{2} hnú^{2}”.

33 Lɨ́^{1} ca^{3}ja^{3}cáun^{2} bíh^{1} tsɨ́^{3} jméi^{2} mí^{1}ziú^{13} Jesús jmɨ́^{1}
ca^{3}náɨ^{32} la^{3}jɨ́^{32} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}juáh^{3} jáun^{2} Sɨ^{3}ñóh^{3} ca^{3}tɨn^{1}
dáɨn^{2} hí^{3}.
34 Hi^{3} jáun^{2} Sɨ^{3}ñóh^{3} ca^{3}ma^{3}mieh^{2} tsá^{2} hí^{3}, hi^{3}
ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} Má^{2}réi^{3} mí^{1}ziú^{13} Jesús:

—Sá^{1}nɨ́^{2} jɨe^{3}, dáɨn^{2} lá^{2} bíh^{1} jmu^{3} hi^{3} juóun^{32} lɨ́n^{32}
tsá^{2} Israel hua^{3} jlính^{3}, hi^{3} juóun^{32} lɨ́n^{32} tsá^{2} tiá^{2} jmɨ́^{1}
ná^{1}pin^{3} siáh^{3} nu^{3} tiánh^{3}. Hi^{3} lɨ́n^{13} tsú^{2} cáun^{2} li^{21} hi^{3}
juóun^{32} lɨ́n^{32} tsáu^{2} tiá^{2} jéi^{13};
35 la^{3} jáun^{2} bí^{1} lɨ́^{13} hi^{3} lɨ^{3} lin^{1} la^{3} cun^{3} hi^{3} ná^{1}tioh^{3}
hñu^{3} tsɨ́^{3} tsáu^{2} ma^{3} quin^{32} ma^{3} jan^{32}. Hi^{3} ca^{3}tɨn^{1}
huen^{2} hnú^{2} siáh^{3}, chau^{21} jmáɨ^{1} hi^{3} lɨ́^{13} honh^{2} hnú^{2}
la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} hi^{3} ja^{3}hɨ́nh^{1} nú^{2} quionh^{3} cáun^{2} mí^{1}jla^{2}.
36 Ja^{3}bí^{1} ñí^{1} jáun^{2} siáh^{3} jmɨ́^{1} zenh^{1} jan^{2} tsá^{2}mɨ^{3} tsá^{2}
jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32}, tsá^{2} jmɨ́^{1} jmáɨ^{2} mɨ́^{1} Hán^{1},
jon^{2} hla^{1} Fanuel, tsá^{2} jón^{2}zɨ́h^{1} jón^{2}cho^{1} hla^{1} Aser.
Tsá^{2} hí^{3} má^{2}lieih^{21} lɨ́n^{21} bíh^{1}. Tsá^{1}míh^{1} bí^{1} tsú^{2} jmɨ́^{1}
ca^{3}jenh^{2} cuo^{2}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}cuá^{3} tsú^{2} quiau^{3} mii^{2}
quionh^{3} ñí^{2}cuo^{2};
37 jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}lɨ^{3} hnáɨ^{3} bíh^{1} tsú^{2}. Tiá^{2}
jmɨ́^{1} cuá^{2}haɨn^{32} yáh^{3} tsú^{2} hñu^{3} cuáh^{32} chín^{1} jáun^{2},

hi³ jmɨ́¹ cuá¹má²tsú² má²jónh³² Dió³² Juo¹³ dí² la³
huá² la³ jma², hi³ cuá¹má²hɨen²¹ hi³ cuá¹liéinh³²
siáh³ Dió³²; hi³ jáun² jmɨ́¹jáun² jmɨ́¹ má²húnˈ tsú²
quiéinh³ nio² quiú³ tsɨ²¹ quiún³ mii².
38 Jáun² né³, mɨ́¹ Hánˈ hí³ ca³chó³² ñí¹ jmɨ́¹ tionh¹
tsú² jáun², hi³ jáun² ca³ma³tsú² má²jónh³² Dió³²;
jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² ca³hléh³ tsú² hi³ ca³tɨnˈ dáɨn² Jesús
hí³ ñí¹con² tsá² Israel tionh² ñí¹ jáun², tsá² ná¹jan³²
hí³ hi³ liáu³ juú² Jerusalén [ñí¹con² tsá² *romanos].

Ja³tanh²¹ tsú² siáh³ juú² Nazaret

39 Hi³ jáun² jmɨ́¹ má²lɨ́²ma³tí³² tsú² jáun² la³ cun³
hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ liei²¹ quioh²¹ Dió³² Juo¹³ dí²,
ja³tanh²¹ tsú² siáh³ tɨ³ juú²coˈ, juú² Nazaret, juú²
hɨ́n¹³ tɨ³ Galilea.
40 Hi³ jáun² ca³cuon³ bíhˈ ñú²míhˈ hí³, hi³ tɨ³ lɨ³mí¹
tsá²lɨ³pin³, jɨ³ hi³ tɨ³ lɨ³mí¹ lɨ́²jnia² siáh³ jmɨ́¹ tsɨ́³, hi³
ca³ma³hé² ma³mieh² lɨ́n³² siáh³ Dió³². 2

Ñú²míh¹ Jesús tsó³² hñu³ cuáh³² chínˈ

41 Hi³ jáun² né³, cú² jéin² cú² mii² jmɨ́¹ tɨ³²
*Jmɨ́¹hɨ́enˈ bíhˈ, tɨ́² tsá²táunhˈ jméi² míˈziú¹³ Jesús
tɨ³ já¹ juú² Jerusalén.
42 Jáun² né³, jmɨ́¹ ca³tsɨ́n¹³ jáun² quia³tún³ mieh²
Jesús, ca³ñí¹jan² tsú² siáh³ já¹ juú² Jerusalén, la³
cun³ qui³ ná¹ngɨ²³ tsú² hi³ tsá²táunhˈ jmáɨ¹ jáun².
43 Jmɨ́¹ ca³tu³² jáun² jmáɨ¹ né³, ja³tanh²¹ bíhˈ
tsú² tɨ³ juú²coˈ; tɨ³la³ Jesús máˈná¹, ca³ta³cua¹³ bíhˈ
Jerusalén ta³ tiá² ñi³² jméi² míˈziú¹³.
44 Jmɨ́¹ hí¹lɨ́n²³ tsú² hi³ cáun² cuáˈjáunh²³ bíhˈ
Jesús jaˈ tsáu², hi³ táˈla³ jáun² né³ ca³jmú³ tsú² cú²

jmáɨ¹ juɨ³²; tɨ³la³ jmɨ́¹ ca³hnah² tsú² ñú²míh¹ Jesús ja¹
tsá² jún¹ tsá² raɨnh²¹ jɨ³ ja¹ tsá² má²cuóun³ quionh³
tsú² nɨ́² siáh³,
45 tiá² ca³chanh²¹ yáh³ tsú². Hi³ jáun² já¹taunh²¹
tsú² siáh³ tɨ³ Jerusalén, hi³ ja³hniah² ñú²míh¹ ñí¹
jáun².

46 Jmɨ́¹ la³ má²hnɨ³² jmáɨ¹ jáun² máh³, ca³chanh²¹
tsú² ñú²míh¹ hñu³ cuáh³² chín¹, hi³ cuá¹tón²¹ ja¹
quioh²¹ tɨ³² liei²¹, hi³ cuá¹náɨ³² jáɨ¹³ quioh²¹ tsá² hí³,
jɨ³ hi³ cuá¹nga² siáh³.
47 Hi³ jáun² ca³la³ jɨ́n³² tsá² jmɨ́¹ ná¹náɨ³² hí³ jë¹
ñú²míh¹, jmɨ́¹ ná¹tsá²cáun² tsɨ́³ cun³ñí¹ hi³ jlánh¹ re²
jmɨ́¹ cuá¹nga² ñú²míh¹ hí³, jɨ³ ca³tɨ²¹ la³jɨ́³² hi³ jmɨ́¹
má²ñi³² nɨ́² siáh³.
48 Jáun² lɨ́¹ ca³lɨn³ bíh¹ jméi² mí¹ziú¹³ jmɨ́¹ ca³jɨ́e³;
hi³ jáun² ca³juáh³ mí¹ziú¹³:

—Jón³, ¿he³ láɨh³² la³ nɨ́² lɨ́²jmoh¹ hnú² jnoh¹? Jmɨ́¹
má²hɨ³² lɨ́n³² bíh¹ tsɨn³² jná¹³ quiúnh¹ ná¹ ñeh² nú²,
hi³ má²lɨ́²hnauh¹³ lɨ́n³² jnoh¹ hnú².

49 Hi³ jáun² Jesús ca³juáh³:

—¿He³ láɨh³² hnauh²³ hnoh² jná¹³? ¿Hí¹ tiá² ñíh¹
hnoh² hi³ ca³tɨn¹ jná¹³ ñi²¹ hñú¹³ Ñuh³²?

50 Tɨ³la³ jméi² mí¹ziú¹³ tsú² tiá² ca³ngɨ¹³ yáh³ hi³
ca³juáh³ jáun² jon².

51 Hi³ jáun² ja³tanh²¹ bíh¹ tsú² quionh³ ñú²míh¹
juú² Nazaret. Hi³ jáun² ñú²míh¹ hí³ jmɨ́¹ tanh² ta²¹
jméi² mí¹ziú¹³; hi³ mí¹ziú¹³ tsú² né³, ca³hmá³ hñu³
tsɨ́³ la³jɨ́³² hi³ má²lɨ³² jáun².

52 Tá^{1}la^{3} ca^{3}cuon^{3} jáun^{2} Jesús, tɨ^{3} lɨ^{3}mí^{1} re^{2} jmɨ́^{1}
cháunh^{23} bíh^{1} tsɨ́^{3}, hi^{3} Dió^{32} ca^{3}lɨ^{3} hiún^{2} siáh^{3} tsɨ́^{3}
ca^{3}tɨn^{1} tsú^{2}, hi^{3} ca^{3}lɨ^{3} hiún^{2} siáh^{3} tsɨ́^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsáu^{2}.

3

Juan^{2} tsá^{2} ziau^{2} jmáɨ^{2} hleh^{32} jáɨ^{13} quioh^{21} Dió^{32} hué^{32} quiéin^{2}

(Mateo 3:1-12; Marcos 1:1-8; Juan 1:6-8, 15-34)

1 La^{3} má^{2}quia^{3}hñá^{3} mii^{2} hi^{3} lɨ́n^{3} jáun^{2} Tiberio
*tsá^{2} cuá^{1}lɨ́n^{3} mɨ^{3}chí^{1} juú^{2} Roma, ja^{3}bí^{1} Poncio
Pilato jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} tsá^{2} ho^{2} ta^{21} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} hɨ́n^{13} tɨ^{3}
Judea. Ja^{3}bí^{1} jmáɨ^{1} jáun^{2} jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} Herodes ta^{21}
ñí^{1}con^{2} tsá^{2} hɨ́n^{13} tɨ^{3} Galilea, jáun^{2} Pí^{2}liéi^{1} raɨnh^{21}
Herodes hí^{3} jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} siáh^{3} ta^{21} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} hɨ́n^{13} tɨ^{3}
Iturea jɨ^{3} Traconite nɨ́^{2} siáh^{3}, hi^{3} Lisanias né^{3}, jmɨ́^{1}
lɨ́n^{3} ta^{21} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} hɨ́n^{13} tɨ^{3} Abilinia.

2 Ja^{3}bí^{1} jmáɨ^{1} jáun^{2} jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} Anás mí^{2}tsá^{2} hɨ́en^{1}
quionh^{3} Caifás. Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}cué^{3} Dió^{32} cáun^{2} jáɨ^{13}
ñí^{1}con^{2} Juan^{2} jon^{2} Zacarías tá^{1}la^{3} jmɨ́^{1} cuá^{3} tsú^{2}
jáun^{2} hué^{32} quiéin^{2}.

3 Jáun^{2} Juan^{2} hí^{3} ca^{3}ñí^{1}nga^{1} la^{3} tán^{1} can^{32} cua^{3}
Jordán, hi^{3} zaɨh^{32} tsú^{2} tsáu^{2} hi^{3} ca^{3}tɨ^{21} zón^{32} tsú^{2}
jmáɨ^{2}, hi^{3} hniáuh^{32} záɨ^{32} tsú^{2} jmɨ́^{1} tsɨ́^{3} nɨ́^{2} siáh^{3}, hi^{3}
jáun^{2} lɨ́^{13} hin^{3} tsáu^{13} tsú^{2}.

4 La^{3} jáun^{2} ca^{3}lɨ^{3}tí^{3} la^{3} cun^{3} hi^{3} ca^{3}juáh^{3} jáun^{2} hla^{1}
Isaías tsá^{2} jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} hí^{3} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32} jmɨ́^{1}tin^{2}, hi^{3}
ca^{3}juáh^{3} tsú^{2} jáun^{2} la^{3} lá^{2}:
Tɨ^{3} hué^{32} quiéin^{2} niéih^{3} cáun^{2} ho^{3} tsáu^{2} hi^{3} ñí^{1}juah^{21}:
Jmu^{3} náh^{2} hua^{3}jan^{21} juɨ^{32} ñí^{1} já^{21} Juo^{13} dí^{2}; jmu^{3}
náh^{2} cáun^{2} juɨ^{32} cú^{2}tso^{2}.

5 Hniáuh^{32} conh^{21} la^{3}jɨ́^{32} ñí^{1} há^{1}tɨ́^{2} há^{1}hmúh^{23},
jɨ^{3} la^{3}jɨ́^{32} ñí^{1} lɨ́^{3} máh^{3} la^{3} má^{2}quionh^{3} tsɨ^{3} cuánh^{2} tsɨ^{3}
jën^{3} nɨ́^{2} hniáuh^{32} lɨ́^{13} máɨ^{2},
la^{3}jɨ́^{32} juɨ^{32} jliu^{32} siáh^{3} hniáuh^{32} la^{13} cú^{2}tso^{2},
jɨ^{3} la^{3}jɨ́^{32} juɨ^{32} tiá^{2} re^{2} máɨ^{2} nɨ́^{2} hniáuh^{32} la^{13} máɨ^{2};
6 hi^{3} jáun^{2} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} zian^{2} hngá^{1}máh^{3} lɨ́^{13} jɨ́en^{32}
tsá^{2} liáu^{32} dí^{2} hi^{3} cuen^{3} Dió^{32}.

7 Jmɨ́^{1} cuá^{1}taunh^{21} jáun^{2} tsá^{2} hnió^{3} zón^{32} jmáɨ^{2} né^{3}, ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} la^{3} lá^{2}:

—¡Hnoh^{2} dá^{2} jón^{2}zɨ́h^{1} jon^{2}cho^{1} jáh^{3}hláɨnh^{1} bíh^{1}! ¿Hin^{2} dá^{2} tsánh^{2} ca^{3}záɨ^{3} hnoh^{2} hi^{3} hniáuh^{32} cuóunh^{13} náh^{2} ca^{3}tɨ^{21} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} hi^{3} má^{2}ja^{32} má^{2}janh^{2}?

8 Jmu^{3} náh^{2} lin^{1} hi^{3} má^{2}ca^{3}za^{2} jmɨ́^{1} honh^{2} náh^{2}, ha^{3} lɨ́^{2}uú^{2} lɨ́^{1} cuú^{1} lɨ́n^{13} náh^{2} hi^{3} lɨ́^{13} liáun^{3} náh^{2} cun^{3}ñí^{1} hi^{3}hliá^{2} jón^{2}zɨ́h^{1} jón^{2}cho^{1} hla^{1} Há^{2}bran^{21}, quí^{1} jná^{13} juanh^{32} hi^{3} hí^{1} ca^{3}la^{3} tɨ^{3} quɨ́n^{1} lá^{2} yáh^{3} lɨ́^{13} jmu^{3} Dió^{32} hi^{3} láɨn^{1} jón^{2}zɨ́h^{1} jón^{2}cho^{1} hla^{1} Há^{2}bran^{21}.

9 Quí^{1} má^{2}rá^{1}lɨ́^{3} bíh^{1} hua^{3}jan^{21} mí^{1}chí^{1} hi^{3} quiúh^{32} tsú^{2} la^{3}jɨ́^{32} hmá^{2} tiá^{2} máɨ^{3} chu^{21} háɨ^{32}, hi^{3} jáun^{2} tsa^{3}toh^{3} já^{1} sɨ́^{2}.

10 Hi^{3} jáun^{2} jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}ngáɨ^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} hí^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—¿He^{3} bíh^{1} hniáuh^{32} jmú^{13} jnoh^{1} né^{3}?

11 Jáun^{2} Juan^{2} ca^{3}juáh^{3}:

—Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} nióh^{32} tun^{3} ha^{1}, hniáuh^{32} cué^{32} tsú^{2} cáun^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} tiá^{2} zia^{32} hí^{1} cáun^{2} quioh^{21}; hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} zia^{32} siáh^{3} má^{32} quioh^{21}, hniáuh^{32} tsóh^{3} tsú^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} tiá^{2} zia^{32} quioh^{21}.

12 Jáun^{2} jmɨ́^{1}jáun^{2} cua^{3}taunh^{21} siáh^{3} *tsá^{2} chi^{2}
hmah^{21} hi^{3} hnió^{3} zón^{32} jmáɨ^{2}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}ngáɨh^{3}
dí^{2} Juan^{2}:
—Hnú^{2} tɨ^{32}, ¿he^{3} bíh^{1} hniáuh^{32} jmú^{13} jnoh^{1}?
13 Hi^{3} jáun^{2} Juan^{2} ca^{3}juáh^{3}:
—Ha^{3} lɨ́^{2} can^{2} náh^{2} hmah^{21} chí^{1}nga^{2} la^{3} cun^{3} bí^{1}
hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juáh^{3} juóuh^{32} náh^{2}.
14 Ja^{3}bí^{1} jmɨ́^{1}jáun^{2} cua^{3}taunh^{21} siáh^{3} ma^{3} jan^{2}
hliáu^{3} hi^{3} ca^{3}ngáɨh^{3} Juan^{2}:
—Hi^{3} jnoh^{1} né^{3}, ¿he^{3} hniáuh^{32} jmú^{13} jnoh^{1}?
Hi^{3} jáun^{2} Juan^{2} ca^{3}záɨh^{3} siáh^{3} tsá^{2} hí^{3}:
—Ha^{3} lɨ́^{2} jmu^{2} náh^{2} hian^{2} honh^{2} hi^{3} quin^{13} náh^{2}
hi^{3} quioh^{21} tsáu^{2}; hi^{3} sa^{3}jun^{3} cueh^{1} náh^{2} tsú^{2} tso^{3},
cáun^{2} hi^{3} tiá^{2} lɨ́^{2}jmú^{3} tsú^{2}. Hniáuh^{32} má^{1}hiúnh^{13}
náh^{2} honh^{2} la^{3} cun^{3} hmah^{21} hi^{3} má^{2}hlánh^{1} náh^{2}.
15 La^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} tionh^{2} hí^{3} jmɨ́^{1} má^{2}ná^{1}jan^{2} Tsá^{2}
lɨ́n^{3} Cristo, Tsá^{2} ca^{3}jmú^{3} hí^{3} Dió^{32} jáɨ^{13} hi^{3} zen^{3}; hi^{3}
jáun^{2} jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}juu^{3} ca^{3}hlénh^{3} hi^{3} ca^{3}juáh^{3} hu^{3}sa^{3}
Juan^{2} bíh^{1} lɨ́n^{3} Cristo.
16 Tɨ^{3}la^{3} Juan^{2} ca^{3}juáh^{3}, hi^{3} ca^{3}záɨh^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2}
hí^{3}:
—Tson^{2} bíh^{1} jná^{13} ziau^{2} jmáɨ^{2} hnoh^{2} cun^{3}quionh^{3}
jmɨ́^{2} jma^{3}; tɨ^{3}la^{3} né^{3}bí^{1} já^{21} jan^{2} Tsá^{2} jlánh^{1} quien^{2}
la^{3} cun^{3} bí^{1} jná^{13}, quí^{1} cun^{3} tiá^{2} cu^{3} tiá^{2} ren^{3} bíh^{1}
jná^{13} quiúnh^{1} ná^{1} Tsá^{2} hí^{3}, hi^{3} sa^{3}jun^{3} quien^{2} jná^{13}
hi^{3} hueh^{21} láu^{2} tsɨ^{32} ta^{3} tsú^{2}. Jáun^{2} Tsá^{2} hí^{3} bíh^{1}
ziau^{3} hnoh^{2} jmáɨ^{2} cun^{3}quionh^{3} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} jɨ^{3}
cun^{3}quionh^{3} sɨ́^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}.
17 Má^{2}zianh^{32} bíh^{1} Tsá^{2} hí^{3} cuah^{21} quioh^{21} hi^{3}
chí^{32} cuú^{2}miih^{21}, hi^{3} jáun^{2} tsa^{3}cuɨ́^{32} má^{1}quɨ^{32}. Chá^{32}

tsú^{2} cu^{3}lɨ^{21} cuú^{2}miih^{21} má^{2}jɨ^{2} jáun^{2} ñéih^{3} hñu^{3}cuí^{3}
quioh^{21}; hi^{3} jáun^{2} má^{1}quɨ^{32} jáun^{2} né^{3}, tsa^{3}toh^{3} já^{1} sí^{2}
bíh^{1}, cáun^{2} sí^{2} hi^{3} tiá^{2} tón^{32} jmáɨ^{1} yéi^{32}.

18 Hliáun^{3} lín^{32} bíh^{1} hi^{3} ca^{3}hlɨ^{3} ca^{3}liéinh^{32} Juan^{2}
tsáu^{2}. La^{3} jáun^{2} bíh^{1} lɨ^{3} hi^{3} ca^{3}nga^{3} tsú^{2} jú^{1} chú^{32}
quioh^{21} Dió^{32} ñí^{1}con^{2} tsáu^{2}.

19 Ja^{3}bí^{1} la^{3} jáun^{2} ca^{3}jí^{3} tsú^{2} siáh^{3} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1}
Herodes tsá^{2} cuá^{1}lín^{3} ta^{21} hué^{13} Galilea jáun^{2},
quí^{1}hliá^{2} ca^{3}jan^{3} tsú^{2} Herodías ñí^{2}cuo^{2} Pí^{2}liéi^{1}
raɨnh^{21}; hi^{3} ja^{3}bí^{1} ca^{3}jí^{3} tsú^{2} siáh^{3} ca^{3}tɨ^{21} la^{3}jí^{32}
ta^{21} hlaɨh^{3} hi^{3} má^{2}ca^{3}jmú^{3} tsú^{2} ñí^{1} hná^{1} jáun^{2}.

20 Tɨ^{3}la^{3} Herodes hí^{3}, cun^{3} jáun^{2} ca^{3}jmú^{3} bíh^{1}
cónh^{3}í^{1} cáun^{2} hi^{3} hlah^{3}: hi^{3} ca^{3}tanh^{2} Juan^{2}
hñu^{3}mí^{1}ñí^{2}, tsá^{2} jmí^{1} zion^{2} hí^{3} jmáɨ^{2} tsáu^{2}.

Jmí^{1} cáun^{3} Jesús jmáɨ^{2}
(Mateo 3:13-17; Marcos 1:9-11; Juan 1:31-34)

21 [Ñeh^{2} bí^{1} hi^{3} quiunh^{21} Juan^{2} la^{3} jáun^{2},] tá^{1}la^{3}
jmí^{1} dí^{1}zion^{2} jáun^{2} Juan^{2} jmáɨ^{2} la^{3}jín^{32} tsáu^{2},
ja^{3}bí^{1} jmí^{1}jáun^{2} siáh^{3} cáun^{3} Jesús jmáɨ^{2}. Tá^{1}la^{3}
jmí^{1} dí^{1}liéinh^{32} jáun^{2} Jesús Jméi^{2} né^{3}, ca^{3}niá^{3}
hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2};

22 hi^{3} jáun^{2} jmí^{1}jáun^{2} ca^{3}son^{2} Jmí^{2}chí^{3} Chun^{1} ñí^{1}
quioh^{21} dí^{2} hi^{3} jniá^{3} la^{3}jmí^{1} jniá^{3} jan^{2} jáɨ^{2}. Hi^{3} jáun^{2}
jmí^{1}jáun^{2} ñí^{1}ja^{21} siáh^{3} cáun^{2} mah^{1}, hi^{3} ñí^{1}juah^{21}:

—Hnú^{2} bíh^{1} Jón^{32} jná^{13}, Tsá^{2} hno^{3} lín^{32} jná^{13};
jlánh^{1} hiún^{2} tsɨn^{32} jná^{13} ca^{3}tɨn^{1} hnú^{2}.

Tsá^{2}haun^{32} dí^{1}hio^{3} ñú^{1}deh^{3} Jesús
(Mateo 1:1-17)

23 Quiu³quia³ mii² jmɨ́¹ má²hún¹ Jesús la³cun³
jmɨ́¹ ca³ma³liáu³² tá¹³. Jáun² né³, la³ cun³ hi³ jmɨ́¹
ná¹lɨ́n²³ jáun² tsáu² hi³ jon² Sé³² bíh¹ Jesús; jáun²
jméi² Sé³² né³ jmáɨ² Elí.
24 Matat bíh¹ jméi² Elí, Leví bíh¹ jméi² Matat,
Melqui bíh¹ jméi² Leví, Jana bíh¹ jméi² Melqui, Sé³²
bíh¹ jméi² Jana, Matatías bíh¹ jméi² Sé³²,
25 Amós bíh¹ jméi² Matatías, Nahum bíh¹ jméi²
Amós, Esli bíh¹ jméi² Nahum, Nagai bíh¹ jméi² Esli,
Maat bíh¹ jméi² Nagai,
26 Matatías bíh¹ jméi² Maat, Semei bíh¹ jméi²
Matatías, Josec bíh¹ jméi² Semei, Judá bíh¹ jméi²
Josec, Joanán bíh¹ jméi² Judá,
27 Resa bíh¹ jméi² Joanán, Zorobabel bíh¹ jméi²
Resa, Salatiel bíh¹ jméi² Zorobabel, Neri bíh¹ jméi²
Salatiel, Melqui bíh¹ jméi² Neri,
28 Adi bíh¹ jméi² Melqui, Cosam bíh¹ jméi² Adi,
Elmadam bíh¹ jméi² Cosam, Er bíh¹ jméi² Elmadam, Josué bíh¹ jméi² Er,
29 Eliezer bíh¹ jméi² Josué, Jorim bíh¹ jméi²
Eliezer, Matat bíh¹ jméi² Jorim, Leví bíh¹ jméi²
Matat,
30 Sɨ³ñóh³ bíh¹ jméi² Leví, Judá bíh¹ jméi² Sɨ³ñóh³,
Sé³² bíh¹ jméi² Judá, Jonam bíh¹ jméi² Sé³², Eliaquim bíh¹ jméi² Jonam, Melea bíh¹ jméi² Eliaquim,
31 Mena bíh¹ jméi² Melea, Matata bíh¹ jméi²
Mena, Natán bíh¹ jméi² Matata, Dá²vi²¹ bíh¹ jméi²
Natán,
32 Isaí bíh¹ jméi² Dá²vi²¹, Obed bíh¹ jméi² Isaí,
Booz bíh¹ jméi² Obed, Sala bíh¹ jméi² Booz, Naasón

bíh¹ jméi² Sala, Aminadab bíh¹ jméi² Naasón,
33 Admin bíh¹ jméi² Aminadab, Arni bíh¹ jméi²
Admin, Esrom bíh¹ jméi² Arni, Fares bíh¹ jméi²
Esrom, Judá bíh¹ jméi² Fares, Jacob bíh¹ jméi² Judá,
34 Isaac bíh¹ jméi² Jacob, Há²bran²¹ bíh¹ jméi²
Isaac, Taré bíh¹ jméi² Há²bran²¹, Nacor bíh¹ jméi²
Taré, Serug bíh¹ jméi² Nacor,
35 Ragau bíh¹ jméi² Serug, Peleg bíh¹ jméi² Ra-
gau, Heber bíh¹ jméi² Peleg, Sala bíh¹ jméi² Heber,
Cainán bíh¹ jméi² Sala,
36 Arfaxad bíh¹ jméi² Cainán, Sem bíh¹ jméi²
Arfaxad, Noé bíh¹ jméi² Sem, Lamec bíh¹ jméi²
Noé, Matusalén bíh¹ jméi² Lamec,
37 Enoc bíh¹ jméi² Matusalén, Jared bíh¹ jméi²
Enoc, Mahalaleel bíh¹ jméi² Jared, Cainán bíh¹
jméi² Mahalaleel, Enós bíh¹ jméi² Cainán,
38 Set bíh¹ jméi² Enós, Adán bíh¹ jméi² Set, hi³
jáun² né³, Dió³² bíh¹ jméi² Adán.

4

Satanás cá² lan²³ Jesús
(Mateo 4:1-11; Marcos 1:12-13)

1 Jmɨ́¹ má²cáun³ jáun² Jesús jmáɨ² né³, cua³han³
cua³ Jordán, ca³la³ canh² Jmɨ́²chí³ Chun¹ hñu³ tsɨ́³;
hi³ jáun² Jmɨ́²chí³ Chun¹ hí³ né³, ca³jau³ Jesús tɨ³
hué³² quiéin².
2 Hué³² quiéin² jáun² né³, ca³cuá³ tsú² tu³ló³²
jmáɨ¹, hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³ca³ ca³lau³ tsú² tsá²
hláɨnh¹. Tá¹la³ jáun² né³, hí¹ cú¹pih²¹ má³² tiá²
ca³cúh² yáh³ tsú². Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, ca³lɨ³
ñí¹cuóunh²¹.

3 Jmɨ́¹jáun² ca³záɨh³ tsá² hláɨnh¹ Jesús la³ lá²:
—Nɨ́¹juáh³ tson² bíh¹ hnú² Jon² Dió³², jmu³ neh²¹
hi³ quɨ́n¹ lá² jeinh²¹ *hí³ cuú²miih²¹.
4 Tɨ³la³ Jesús ca³juáh³:
—Ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³: “Jun³juáh¹³
cun³quionh³ jmáh³la³ hí³ yáh³ lɨ́¹³ zian² tsáu², [tɨ³la³
la³ má²quionh³ la³jɨ́³² jáɨ¹³ hi³ ja³² ho³ Dió³² bíh¹]”.
5 Jáun² tsá² hláɨnh¹ hí³ ca³jan³ Jesús cáun² tsɨ³
máh³ ñe¹ lɨ́n²¹, hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³jmú³ dí² siáh³
hi³ jɨ́e³ Jesús cu³tiá³ pih²¹ la³jɨ́³² juú² ñí¹ ná¹hu²¹
cuo² tsá² ná¹lɨ́n³ ta²¹ tá¹ cáun² hngá¹máh³.
6 Jáun² ca³záɨh³ dí² siáh³ la³ lá²:
—Jná¹³ cué¹³ jáɨ¹³ hi³ hnú² jmúh¹³ héih³² ñí¹con²
la³jɨ́³² juú² jniá³ nɨ́², la³ má²quionh³ la³jɨ́³² hi³ zia³²
nɨ́² quioh²¹ siáh³. Quí¹ jo³uón³² jná¹³ bíh¹ má²nio²
la³jɨ́³² hi³ jniá³ nɨ́², hi³ jáun² ñí¹con² lɨ³ua³ jan² tsá²
hnó³² jná¹³ cue¹, jná¹³ bíh¹ tsá² cue¹ tsú².
7 Jáun² né³, nɨ́¹juáh³ dí¹jñih²¹ hnú² ta³ ñi³² jná¹³,
hi³ má¹tsú¹ má¹jauh²¹ nú² jná¹³, jáun² hnú² bíh¹
hian³ ca³la³ jɨ́³².
8 Tɨ³la³ Jesús ca³záɨh³ tsá² hláɨnh¹ hí³:
—[Cuánh² quián¹³ *Satanás, quí¹] ñí¹ Sí² quioh²¹
Dió³² rá¹juáh³: “Ma³tsú¹ ma³jonh²¹ Dió³² Juóuh³²,
hi³ ñí¹jɨ́²¹ la³ jan² tán¹ hí³ bíh¹ má¹cú¹ má¹haɨn²¹
nú²”.
9 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, ca³jan³ siáh³ tsá² hláɨnh¹
Jesús já¹ juú² Jerusalén hi³ ca³ñí¹di³chin³ dí² Jesús
tɨ³ tsáɨh³ cuáh³² chín¹, jáun² ca³záɨh³ dí²:
—Nɨ́¹juáh³ tson² cu³tí³ hi³ hnú² Jon² Dió³², tanh²
la³ tɨ³ hué³² ó³² neh²¹;

10 quí¹ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² rá¹juáh³ la³ lá²:
Dió³² zen³ tsá²cuú² tsá²ta³ hi³ jmu³ hua³hí¹³ hnú²;
11 hi³ ziau³ tsú² hnú² cun³quionh³ cuo² hmóu³²,
quí¹ nɨ́² lɨ́¹ ca³cuɨ́h³ tanh¹ hnú² cun³quionh³ quɨ́n¹.
12 Tɨ³la³ Jesús ca³ngáɨ³ siáh³:
—Ja³bí¹ ñí¹ Sí² jáun² siáh³ rá¹juáh³: “Ha³ lɨ́² cá² lɨ́²
lan³ hnú² Dió³² Juóuh³²”.
13 Hi³ jáun² jmɨ́¹ má²lɨ́²cá² lɨ́²lian³ tsá² hláɨnh¹
Jesús cun³quionh³ la³jɨ́³² hi³ nɨ́² né³, ca³quin³ cu³tiá³
tɨ³ có³².

Jesús má²liáu³² tá¹³ hué¹³ Galilea
(Mateo 4:12-17; Marcos 1:14-15)

14 Jmɨ́¹ jaunh²¹ jáun² Jesús Galilea, ca³la³ canh²
pí³ quioh²¹ Jmɨ́²chí³ Chun¹ hñu³ tsɨ́³. Jmɨ́¹jáun²
jlánh¹ ca³juu³ ca³hlénh³ tsáu² hi³ ca³tɨn¹ tsú² la³cu³
la³jéin³ tá¹ cáun² hué³² jáun².
15 Hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³ñí¹ma³tɨn² tsú² tsáu² ma³
quin³² ma³ caun³² juú² ñí¹ lɨ́³ cuáh³² quioh²¹ tsá²
*judíos. Hi³ jáun² la³jɨ́n³² tsá² hí³ ca³ma³quien²
Jesús.

Jesús tsánh³² siáh³ juú² Nazaret ñí¹ cá¹cuon³
(Mateo 13:53-58; Marcos 6:1-6)

16 Jáun² né³, ngah³ siáh³ Jesús juú² Nazaret ñí¹
cá¹cuon³. Jáun² *jmáɨ¹ hi³ tionh² jáun² tsá² judíos
tie³, ca³hi³ tsú² hñu³ cuáh³², la³ cun³ qui³ tan² tsú²
jmu². Hi³ jáun² ca³jmú³ tsú² zenh² hi³ hɨ́³² Sí² tioh³
jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³².
17 Jáun² né³, ñí¹con² Jesús ca³cué³ tsáu² Sí²
quioh²¹ hla¹ Isaías, tsá² jmɨ́¹ lɨ́n³ *tɨ³² jë¹ Dió³².

Jmɨ́¹ ca³jen³ tsú² sí² jáun², jáun² ca³choh¹³ tsú² ñí¹
rá¹juáh³ la³ lá²:
18 “Jmɨ́²chí³ joh¹ Juóu³² jná¹³ ta³ cuá¹tsɨ²¹ ñí¹
quion²¹ jná¹³,
quí¹ má²ca³jmú³ tsú² hi³ cuá¹chan¹ jná¹³ hi³ ñí¹cué³
jú¹ chú³² ñí¹con² tsá² tia³mii²;
ca³ze³ tsú² jná¹³ [hi³ jmah²¹ jná¹³ tsá² nio² hlah³
tsɨ́³]
hi³ ngáɨ¹ jná¹³ siáh³ jú¹ chú³² ñí¹con² tsá² ná¹tson³
hi³ lɨ́¹³ liáun³ tsú²,
hi³ jmu¹ jná¹³ siáh³ hi³ niá³ ñí¹ tsá² ná¹ten³,
hi³ lion¹ jná¹³ siáh³ tsá² quiú¹ jín¹;
19 hi³ ja³ngáɨ¹ jná¹³ jáɨ¹³ ca³tɨ²¹ jmáɨ¹ chu²¹ quioh²¹
Dió³² Juo¹³ dí²”.
20 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, ca³tseh² siáh³ Jesús sí² jáun²,
hi³ ca³jɨenh³ tsú² siáh³ tsá² ho² jáɨ¹³ cuáh³² jáun²;
jmɨ́¹jáun² ca³cuá³. Jáun² la³jɨ́n³² tsá² tiáunh¹ hí³ hñu³
cuáh³² ca³jɨ́e³ ca³la³ chí¹tiá³ ñí¹ tɨ³ ñí¹ cuá³ jáun²
Jesús.
21 Jáun² ca³hléh³ tsú² ñí¹con² tsá² tionh² hí³, hi³
ca³juáh³ la³ lá²:
—Né³² má²ca³lɨ³tí³ ñí¹ hó²¹máh¹ náh² la³ cun³
juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² hi³ má²lɨ́²hɨ́³ jná¹³ nɨ́²
ta³né³².
22 La³jɨ́n³² bíh¹ tsáu² jmɨ́¹ ná¹hleh³² re² hi³ ca³tɨn¹
tsú², hi³ jmɨ́¹ ná¹tsá²cáun² siáh³ tsɨ́³ ca³tɨ²¹ jáɨ¹³
chu²¹ hi³ jmɨ́¹ cuá¹hleh³² tsú² jáun² ca³tɨ²¹ hi³ ja³²
mií³ tsɨ́³ Dió³². Jmɨ́¹jáun² ca³juu³ ca³hlénh³ tsá² hí³
má²tún² hmóu³²:
—¿Há¹ jun³ tsá² nɨ́² bíh¹ hí³ jon² hla¹ Sé²¹?
23 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³:

—Cu³tí³ bíh¹ juo¹³ hnoh² jná¹³ jáɨ¹³ lá²: “Hnú² tɨ³² mɨ́³, jmah²¹ huen² neh²¹”. Hi³ juo¹³ hnoh² siáh³ jná¹³ la³ lá²: “Jmu³ siáh³ juú²cáu³ dí² lá² neh²¹, la³ cun³ hi³ má²ca³náɨ¹³ jnoh¹ hi³ ca³jmuh³ hnú² já¹ juú² Capernaum”.

24 Hi³ jáun² la³ má²hleh³² jáun² bíh¹ Jesús, hi³ ca³juáh³:

—Jú¹ tson² juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh², hi³ hí¹ jan² yáh³ tɨ³² jë¹ Dió³² tiá² lɨ́²quien² juú²co¹.

25 Ja³bí¹ zia³² siáh³ cáun² jú¹ tson² hnó³² jná¹³ juanh²¹ ñí¹con² hnoh²: Jmáɨ¹ hi³ jmɨ́¹ zian² jáun² Líh³ tsá² jmɨ́¹ lɨ́n³ hí³ tɨ³² jë¹ Dió³², ca³chó³² jmáɨ¹ hi³ tiá² tsau³ jmɨ́³ hí¹ cú¹pih²¹ cun³ hnɨ³² mii² tón³²; ja³bí¹ jmáɨ¹ jáun² siáh³ ca³lɨ³ ho³cuóun³ tá¹ cáun² hué³² lá². Ti³tsóh³dí¹ jmáɨ¹ jáun² jmɨ́¹ zian² juóun³² lɨ́n³² tsá²mɨ³ hnáɨ³ hué³² *Israel lá²;

26 tɨ³la³ jmɨ́¹jáun² né³ tiá² ca³zen³ yáh³ Dió³² Líh³ hí³ ñí¹con² hí¹ jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³ tsá² jmɨ́¹ zian² hué³² *Israel lá², tɨ³la³ Dió³² ca³zen³ Líh³ hí³ ñí¹con² jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³ *tsá²cá²jo²¹ zian² juú² Sarepta bíh¹, juú² hɨ́n¹³ tɨ³ Sidón.

27 Ja³bí¹ jmáɨ¹ hi³ jmɨ́¹ zian² hla¹ Eliseo tsá² jmɨ́¹ lɨ́n³ tɨ³² jë¹ Dió³², jmɨ́¹ zian² juóun³² tsá² ná¹lɨ́n³ mɨ́¹uɨ́³ *mɨ³ho²¹ péin³ hué³² Israel lá², tɨ³la³ hí¹ jan² yáh³ tsá² hí³ tiá² ca³lan³, jmáh³la³ hla¹ Naamán tsá²cá²jo²¹ zian² hué³² Siria bíh¹ lan³.

28 Jmɨ́¹ ca³náɨ³² jáun² tsá² hí³ hi³ ca³juáh³ Jesús la³ nɨ́² né³, ca³la³ jɨ́n³² bíh¹ tsá² jmɨ́¹ tionh¹ hí³ hñu³ cuáh³² ca³míh³ lɨ́n³² tsɨ́³.

29 Jáun^{2} ca^{3}nu^{3} ca^{3}tiánh^{3} tsú^{2} hi^{3} ca^{3}chin^{2} Jesús tɨ^{3}
cheih^{32} juú^{2}. Juú^{2} jáun^{2} quioh^{21} tsú^{2} jmɨ́^{1} nio^{1} cáun^{2}
ñí^{1} lɨ́^{3} tsáɨh^{3} máh^{3}, jáun^{2} ca^{3}jan^{3} tsú^{2} Jesús hi^{3} jmɨ́^{1}
já^{1}hlian^{2} dí^{2} ñí^{1} lɨ́^{3} hná^{1} cho^{13}.
30 Tɨ^{3}la^{3} Jesús má^{1}ná^{1}, cáun^{2} ca^{3}nga^{3} bíh^{1} chu^{3}jo^{2}
ja^{1} ñí^{1} tionh^{1} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3}, hi^{3} ngah^{3}.

Tsá^{2}ñuh^{2} hún^{1} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3} (Marcos 1:21-28)

31 Hi^{3} jáun^{2} Jesús ngau^{3} Capernaum, juú^{2} hɨ́n^{13} tɨ^{3}
Galilea, jáun^{2} ñí^{1} jáun^{2} ca^{3}ma^{3}tɨn^{2} tsú^{2} tsáu^{2} jmáɨ^{1}
hi^{3} tionh^{2} tsá^{2} judíos tie^{3}.
32 Jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} lɨ́^{1} ca^{3}ja^{3}cáun^{2} tsɨ́^{3} ca^{3}tɨ^{21} jáɨ^{13}
hi^{3} jmɨ́^{1} cuá^{1}má^{2}ta^{2} jáun^{2} Jesús, quí^{1}hliá^{2} jmɨ́^{1}
cuá^{1}hɨeh^{32} tsú^{2} tsáu^{2} la^{3}juah^{21} dúh^{1} jan^{2} tsá^{2} ho^{2}
jáɨ^{13}.
33 Hñu^{3} cuáh^{32} jáun^{2} jmɨ́^{1} cuá^{3} jan^{2} tsá^{2}ñuh^{2} hún^{1}
jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3}. Tsá^{2} hí^{3} ca^{3}hóh^{32} tiá^{3}, hi^{3}
ca^{3}juáh^{3}:
34 —¿He^{3} jáɨ^{13} zia^{32} quiúnh^{1} jnoh^{1} hnú^{2}, Jesús
Tsá^{2} Nazaret? ¿Hí^{1} ñeh^{3} hnú^{2} hi^{3} ña^{3}cua^{2} nú^{2} jnoh^{1}
quiu^{3}juóu^{32}? Tsá^{2} cuóu^{32} bíh^{1} jná^{13} hnú^{2}, hi^{3} ño^{1}
jná^{13} hi^{3} hnú^{2} Tsá^{2} hɨen^{1} Tsá^{2} zéi^{1} Dió^{32}.
35 Jáun^{2} Jesús ca^{3}ngáɨ^{3} tiá^{3} ñí^{1}con^{2} jmɨ́^{2}chí^{3}
hláɨnh^{1} hí^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:
—¡Tie^{3} náu^{2}, tun^{32} tsá^{2}ñuh^{2} nɨ́^{2}!
Hi^{3} jáun^{2} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hí^{3} né^{3}, ca^{3}jmú^{3} hi^{3}
ca^{3}quɨnh^{3} tsá^{2}ñuh^{2} hí^{3} ja^{1} ñí^{1} tionh^{1} tsá^{2} hí^{3}, tɨ^{3}la^{3}
hí^{1} cáun^{2} yáh^{3} hi^{3} hlah^{3} tiú^{2}uú^{2} ca^{3}jmú^{3} jmɨ́^{2}chí^{3}
hláɨnh^{1} hí^{3} jmɨ́^{1} cuá^{1}han^{3} jáun^{2} hñu^{3} tsɨ́^{3} tsá^{2} hí^{3}.

36 Jáun² la³jɨ́n³² tsá² jmɨ́¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² ca³ja³cáun² tsɨ́³, hi³ ca³qui³ ca³ngáɨh³ raɨnh²¹, hi³ juáh³:

—¿Hín² ma³ dá² jáɨ¹³ hleh³² tsá² nɨ́², jáun² sa³ ca³la³ pin³ lɨ́n³² máh³ jë¹ tsú² hi³ jmu² héih³² hi³ huen² jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsɨ́³ tsáu²?

37 Jáun² la³jɨ́n³² tsá² tiáunh¹ hí³ cu³ jéin³ ñí¹ jáun² ca³qui³ ca³ngɨ³ jáɨ¹³ ca³tɨ²¹ hi³ jmu² jáun² Jesús.

Jesús jmah²³ mɨ³ziú¹³ Sí¹mu²¹ Pé¹
(Mateo 8:14-15; Marcos 1:29-31)

38 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, cua³han³ Jesús hñu³ cuáh³² jáun² hi³ ngau³ hñú¹³ Sí¹mu²¹. Jmɨ́¹jáun² jmɨ́¹ rá²tsáun¹ mɨ³ziú¹³ Sí¹mu²¹ hi³ chéin³, jáun² tsá² tionh² hí³ ñéih³ ca³mɨ́³ ñí¹con² Jesús ca³tɨn¹ tsá² hí³.
39 Jáun² Jesús ca³jmú³ dí¹hin³ can³² ñí¹ rón²¹ jáun² tsá² hí³, hi³ ca³jin³ mɨ́¹uɨ́³ chéɨ³ jáun², jáun² ca³quin³ bíh¹ hi³ jmɨ́¹ chéin³ tsú². Jáun² la³ cun³ jmɨ́¹jáun² ca³náu² tsá²mɨ³ hí³, hi³ ca³jmú³ má³² hi³ cuh³ tsú² jɨ³lɨn².

Jesús jmah²³ juóun³² tsá² tsáun¹
(Mateo 8:16-17; Marcos 1:32-34)

40 Jmɨ́¹ má²ca³ta³tsɨ²¹ hiú², jáun² lɨ³ua³ jan² tsá² jmɨ́¹ zian² tsá² tsáun¹ raɨnh²¹ ca³ñí¹jan² ñí¹con² Jesús, he³ cáun² mɨ́¹uɨ́³ ná¹lɨ́n³ bíh¹ ma³ quin³² ma³ jan³² tsá² hí³. Hi³ jáun² Jesús ca³ra³tsɨ³² cuo² ñí¹ quioh²¹ ma³ quin³² ma³ jan³² tsá² hí³; la³ jáun² bíh¹ ca³jmú³ Jesús hi³ lan³ tsá² hí³.

41 Ja^{3}bí^{1} ja^{1} tsá^{2} tsáun^{1} hí^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}tso^{1} juóun^{32}
tsá^{2} ca^{3}huen^{3} tsú^{2} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3}; ca^{3}la^{3}
tiáunh^{1} tɨ^{3} hóh^{32} bíh^{1} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hí^{3}, hi^{3} juáh^{3}:
—Hnú^{2} bíh^{1} Jon^{2} Dió^{32}.
Tɨ^{3}la^{3} Jesús ca^{3}quiu^{3} ca^{3}jin^{3} bíh^{1} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1}
hí^{3}, hi^{3} tiá^{2} ca^{3}cuéh^{3} dí^{2} jáɨ^{13} hi^{3} hléh^{32}, quí^{1} tɨ^{3}la^{3}
jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hí^{3} má^{2}ná^{1}ñi^{32} hi^{3} Jesús bíh^{1} Tsá^{2}
lɨ́n^{3} Cristo.

Jesús ngaɨ^{32} jú^{1} chú^{32} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} hɨ́n^{13} hué^{13} Galilea
(Marcos 1:35-39)

42 Jmɨ́^{1} cá^{1}jniá^{21} jáun^{2} né^{3}, cua^{3}han^{3} Jesús juú^{2}
jáun^{2}, hi^{3} ngau^{3} ñí^{1} má^{2}tɨ^{3} có^{32}. Tɨ^{3}la^{3} tsáu^{2} né^{3}
ca^{3}hnauh^{2} tsú^{2}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}cha^{3}táunh^{1} ñí^{1} cuá^{3} tsú^{2}.
Hi^{3} jmɨ́^{1} hnió^{3} tsú^{2} hi^{3} cuá^{32} Jesús, hi^{3} tiá^{2} jmɨ́^{1}
cua^{3}haɨn^{32}.
43 Tɨ^{3}la^{3} Jesús ca^{3}záɨh^{3} tsá^{2} hí^{3}:
—Hniáuh^{32} bíh^{1} hléh^{13} jná^{13} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} juú^{2}
siáh^{3} uá^{2}jaɨ^{32} jú^{1} chú^{32} ca^{3}tɨ^{21} ha^{3} lánh^{3} rón^{32} lɨ́^{13}
tónh^{32} tsú^{2} jo^{3}cuo^{2} Dió^{32}, quí^{1} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} jáun^{2} bíh^{1}
ca^{3}ze^{3} jná^{13} Dió^{32}.
44 Hi^{3} jáun^{2} la^{3} jáun^{2} ca^{3}ngɨ́^{3} Jesús hi^{3} ngaɨ^{32} jú^{1}
chú^{32} hñu^{3} cuáh^{32} quioh^{21} tsá^{2} judíos hi^{3} táun^{3}
hué^{13} Judea.

5

Jáh^{3} jmáɨ^{2} hi^{3} ca^{3}jáun^{3} tsú^{2} quionh^{3} hua^{3}jueh^{32}
(Mateo 4:18-22; Marcos 1:16-20)

1 Ca^{3}chó^{32} cáun^{2} jmáɨ^{1} hi^{3} jmɨ́^{1} zenh^{1} Jesús
can^{32} ñí^{1} ná^{1}ho^{3} jmáɨ^{2} téh^{23} tsú^{2} Genesaret; jáun^{2}

ñí¹ jáun² ca³cha³táunh¹ juóun³² tsáu², ca³la³ hi³ má²cuú² má²jaɨn³² bíh¹ tsú², hi³ hnió³ ne³ jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³².

2 Jáun² ñí¹ jáun² ca³jɨ́e³ Jesús tun³ mu² lɨn²¹ hi³ ná¹háɨ²¹ ñí¹ má²tiéin² jmáɨ², quí¹ la³ má²ca³huén² bíh¹ tsá² quioh²¹ mu² jáun², hi³ jáun² jmɨ́¹ má²ná¹ráɨn³² bíh¹ tsú² hmá³ quioh²¹.

3 Hi³ jáun² Jesús ca³hi³ tɨ³ ñeh² cáun² mu² hi³ jmɨ́¹ quioh²¹ jáun² Sí¹mu²¹, hi³ jáun² ca³mɨ́³ dí² hi³ tsa³can³² tsú² ñí¹ má²ñe¹í¹ ca³lá² jmáɨ². Jáun² hñu³ mu² jáun² ca³cuá³ Jesús hi³ ca³ma³tɨn² tsá² tionh² hí³ can³² jmáɨ².

4 Jmɨ́¹ cá¹táuh³ jáun² hi³ hleh³² dí², ca³záɨh³ dí² Sí¹mu²¹:

—Ma³cán¹ mu² lá² tɨ³ ñí¹ ñe¹ jmáɨ², ma³ñéih¹ hmá³ ma³zianh³² jáh³ jmáɨ².

5 Tɨ³la³ Sí¹mu²¹ ca³ngáɨ³:

—Hnú² Tɨ³², ca³la³ jmɨ³ nie³ bíh¹ má²lɨ́²jmú¹³ jnoh¹ ta²¹, hi³ hí¹ jan² yáh³ jáh³ tiá² ca³jáun³ jnoh¹; tɨ³la³ cun³ñí¹ hi³ hnáuh² hnú², ñí¹ñéih¹ bí¹ jná¹³.

6 Jmɨ́¹ ca³ñeh³ tsú² jáun² hmá³ né³, jmɨ́¹jáun² ca³janh²¹ tsú² juóun³² lɨ́n³² jáh³ jmáɨ², hí¹ ca³la³ tɨ³ hmá³ yáh³ ca³lɨ³liau³ caɨ³².

7 Jmɨ́¹jáun² ca³jmú³ tsú² li²¹ ñí¹con² tsá² ná¹quian³² mu² cáun² jáun², hi³ ja³ma³hau³ tsú². Jáun² ja³taunh²¹ bíh¹ tsá² hí³ hi³ ñí¹can³² mu² cáun² jáun². Hi³ jáun² né³, tá¹ tun³ bíh¹ mu² jáun² ca³cónh³², hí¹ ca³la³ tɨ³ jmɨ́¹ má²ñí¹tsa³hanh³² yáh³ mu² jáun² hñu³ jmáɨ².

8 Jmɨ́1 ca3jɨ́e3 Sí1mu21 Pé1 hi3 lɨ3 la3 jáun2, jáun2
ca3di3jñí32 dí2 ta3 ñí1 Jesús hi3 ca3záɨh3 dí2:
—Hnú2 Tɨ32, chú32 quin13 hnú2 tɨ3 có32 ñí1con2
jná13, quí1 tsá2 ren2 tso3 bíh1 jná13.
9 Quí1hliá2 jlánh1 ca3ja3cáun2 lɨ́n32 tsɨ́3 Sí1mu21, la3
má2quionh3 dí2 tsá2 quionh3, cun3ñí1 hi3hliá2 jlánh1
juóun32 jáh3 jmáɨ2 ca3janh21 tsú2.
10 Ja3bí1 ca3ja3cáun2 lɨ́n32 tsɨ́3 tá1 gon3 jon2 Zebe-
deo, tsá2 jmáɨ2 hí3 Jacobo jɨ3 Juan2 nɨ́2, tsá2 jmɨ́1
quionh3 hí3 Sí1mu21. Tɨ3la3 Jesús ca3záɨh3 Sí1mu21:
—Ha3 lɨ́2 juenh3 hniu32, quí1 né32 tɨ3 chí1ján3
tsá2mɨ3cuóun2 bíh1 má2janh21 nú2, cha3 jmɨ́1 janh21
nú2 jáh3 jmáɨ2.
11 Hi3 jáun2 jmɨ́1jáun2 ca3huéh3 tsú2 mu2 jáun2
hi3 ca3chá3 tsú2 ñí1 quiéin2. Jáun2 ñí1 jáun2 bíh1
ca3ta3no1 la3jɨ́32 hi3 jáun2, quí1 quionh3 Jesús bíh1
tsú2 já1taunh21.

Jesús jmah23 jan2 tsá2 lɨ́n3 mɨ3ho21 péin3
(Mateo 8:1-4; Marcos 1:40-45)

12 Jmɨ́1 lɨ21 jáun2 né3, ngau3 Jesús cáun2 juú2. Juú2
jáun2 né3 ca3jenh2 tsú2 jan2 tsá2ñuh2 tsáun1, hi3 lɨ́n3
mɨ́1uɨ́3 *mɨ3ho21 péin3. Jmɨ́1 ca3jɨ́en32 tsá2 hí3 Jesús
né3, ca3di3jñí32 dí2 ta3 ñí1, hi3 ca3jmú3 cuá1hin3, hi3
ca3hiu3 ca3mɨ́3 quioh21, hi3 ca3juáh3:
—Hnú2 Tɨ32, nɨ́1juáh3 hnáuh2 hnú2, tɨn2 bíh1 hnú2
jmúh13 hi3 lɨ3 jɨn2 jná13.
13 Hi3 jáun2 Jesús ca3tí3 cuo2 ñí1 quioh21 tsú2, hi3
ca3juáh3 la3 lá2:
—Hnó32 jná13. Hi3 jáun2 ¡cuɨ́1 lan2 hnú2!

Jmɨ́[1] má[2]lɨ́[2]juáh[3] tsú[2] jáun[2] la[3] nɨ́[2] né[3], la[3]juɨ[32] ca[3]hin[3] bíh[1] mɨ́[1]uɨ́[3] jáun[2] quioh[21] tsá[2] hí[3].

14 Hi[3] jáun[2] ca[3]jmú[3] Jesús héih[32] hi[3] tiá[2] hniáuh[32] chá[32] tsú[2] ñí[1]con[2] hí[1] jan[2] tsáu[2] hi[3] ha[3] lánh[3] rón[32] lan[3], hi[3] ca[3]záɨh[3] dí[2] siáh[3] la[3] lá[2]:

—Jɨ́[32]la[3] ti[3] cuánh[2], hi[3] cuá[2]ma[3]jnia[13] ñí[1]con[2] mí[2]tsáu[2] bíh[1], hi[3] cuá[2] cuen[21] siáh[3] jáh[3] ñí[1]con[2] Dió[32] ca[3]tɨ[21] hi[3] má[2]ca[3]lɨ[3] jɨn[2] nú[2], la[3] cun[3] lɨ́[3] jáun[2] héih[32] quioh[21] hla[1] Moisés. Hi[3] jáun[2] la[3] jáun[2] lɨ[3] ñi[32] tsáu[2] hi[3] má[2]laɨn[32] nú[2].

15 Tɨ[3]la[3] tɨ[3] lɨ[3]mí[1] ca[3]lɨ[3] cuoh[2] bíh[1] tsáu[2] tá[13] Jesús, jáun[2] tɨ[3] jlánh[1] juóun[32] tsáu[2] ca[3]cuú[2] ca[3]ngɨh[32] bíh[1] hi[3] náɨ[32] jáɨ[13] quioh[21] tsú[2], jɨ[3] tsá[2] má[2]hnió[3] lan[13] siáh[3].

16 Tɨ[3]la[3] Jesús má[1]ná[1], jmɨ́[1] tsá[2]lienh[3] Dió[32] ñí[1] tiá[2] hin[2] zian[2] bíh[1].

Jesús jmah[23] jan[2] tsá[2] hma[2]
(Mateo 9:1-8; Marcos 2:1-12)

17 Ca[3]chó[32] cáun[2] jmáɨ[1] hi[3] jmɨ́[1] cuá[1]má[2]tɨn[2] Jesús tsáu[2] ñéih[3]. Ñí[1] jáun[2] jmɨ́[1] tionh[1] ma[3] jan[2] tsá[2] téh[23] tsú[2] *fariseos jɨ[3] tsá[2] ná[1]lɨ́n[3] tɨ[32] liei[21] nɨ́[2], tsá[2] já[2]taunh[21] la[3]jɨ́[32] juú[2] hɨ́n[13] tɨ[3] Galilea, jɨ[3] juú[2] hɨ́n[13] tɨ[3] Judea nɨ́[2], jɨ[3] já[1] juú[2] Jerusalén nɨ́[2] siáh[3]. Hi[3] jáun[2] jmáɨ[1] jáun[2] ca[3]lɨ[3] lin[1] hi[3] quian[32] Jesús pí[3] quioh[21] Dió[32] jmɨ́[1] ca[3]jmah[3] tsú[2] jáun[2] tsá[2] tsáun[1].

18 Jmɨ́[1]jáun[2] cua[3]taunh[21] tsá[2] ná[1]jan[2] jan[2] tsá[2] hma[2], hi[3] rá[1]tsɨn[2] ñí[1] jmu[2], hi[3] jmɨ́[1] hnió[3] tsá[2] hí[3] hi[3] jmɨ́[1] tónh[21] ñéih[3], hi[3] jmɨ́[1] tsa[3]jan[2] dí[2] tsá[2] tsáun[1] hí[3] ta[3] ñí[1] Jesús.

19 Tɨ³la³ tiá² ca³choh¹³ yáh³ tsú² hín² juɨ³² tónh³², quí¹hliá² jlánh¹ juóun³² tsáu² jmɨ́¹ tionh¹. Hi³ jáun² cáun² ca³uú³ tsáɨh³ hñú³ bíh¹ tsú² cú²jueh³², jáun² ca³quin³ tsú² ca³lá² cuá¹lá² jláɨ³ hñú³ jáun²; jáun² juɨ³² jaun³² bíh¹ ca³sió³ tsú² jmu² hi³ tsɨn² jáun² tsá² tsáun¹ hí³ cú²tso² chu³jo² ja¹ ñí¹ tionh¹ tsáu² ta³ ñí¹ Jesús.

20 Jmɨ́¹ ca³lɨ³tsɨn² jáun² Jesús hi³ cáun² tán¹ bíh¹ ná¹tioh³ tsɨ́³ tsá² ca³cha³táunh¹ hí³, hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² tsáun¹ hí³ la³ lá²:

—Hnú² tsá²ñuh², má²cá²hin³ bíh¹ tso³ quián¹³ hnú².

21 Hi³ jáun² tsá² ná¹lɨ́n³ tɨ³² liei²¹ jɨ³ tsá² fariseos nɨ́² ca³juu³ ca³hlénh³, hi³ ca³juáh³:

—¿Hin² dá² tsánh² tsá² nɨ́², sa³ tiá²³ máh³ tsɨ́³ chú² lén³² Dió³²? Quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² tɨn² hin³ tso³, jɨ́³²la³ hnga² Dió³² bíh¹ Tsá² tɨn².

22 Tɨ³la³ Jesús jmɨ́¹ ñi³² bíh¹ he³ lánh³ ná¹lɨ́n²³ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³záɨh³ dí²:

—¿He³ láɨh³² sa³ la³ nɨ́² ná¹lɨ́n²³ hnoh²?

23 ¿Hín² jáɨ¹³ hi³ tun³ lá² hi³ jlánh¹ huán¹ tsɨ́³ lɨ³ lin¹ hi³ zia³² pí³ quioh²¹ tsá² hleh³²; hí¹ cun³quionh³ hi³ juáh³ tsú²: “Tso³ quián¹³ hnú² má²cá²hin³”, ho³ hi³ juáh³ tsú²: “Náu², ngɨ́¹”?

24 Re² bíh¹, cuɨ́¹ má¹jniá¹³ jná¹³ ñí¹con² hnoh² hi³ jná¹³ Jon² tsá²mɨ³cuóun², ho² ná¹ jáɨ¹³ ñí¹ hué²¹ lá² hi³ hin¹³ ná¹ tsáu¹³ tsáu².

Hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² siáh³ tsá² hma² hí³:

—Hnú² juo³ jná¹³: náu², ziáuh¹ jmu² quián¹³, quiaun², cuánh² hñuh³².

25 Jáun^{2} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2} bíh^{1} ca^{3}náu^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1}
hma^{2} hí^{3} ta^{3} ñí^{1} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} jmɨ́^{1} tionh^{1} hí^{3} ñéih^{3},
jáun^{2} ca^{3}ziauh^{3} jmu^{2} hi^{3} jmɨ́^{1} tsɨn^{2}, hi^{3} ca^{3}caun^{2} hi^{3}
ngah^{3} hñú^{13} hi^{3} má^{2}hí^{1}má^{2}tsú^{2} má^{2}jónh^{32} Dió^{32}.

26 Jáun^{2} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} jmɨ́^{1} ná^{1}jɨe^{23} hí^{3} ca^{3}ja^{3}cáun^{2}
lɨ́n^{32} tsɨ́^{3}, jáun^{2} ca^{3}ma^{3}quien^{2} tsú^{2} Dió^{32}. Jáun^{2} ta^{3}
má^{2}hú^{1} cóh^{21} tsɨ́^{3} bíh^{1} tsú^{2} ca^{3}juáh^{3}:

—Né^{32} má^{2}lɨ́^{2}neh^{21} dí^{2} cáun^{2} hi^{3} tiá^{2} má^{2}ca^{3}neh^{21}.

Jesús téh^{23} Leví
(Mateo 9:9-13; Marcos 2:13-17)

27 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} cua^{3}han^{3} Jesús, jáun^{2} ca^{3}jɨ́en^{32}
dí^{2} jan^{2} *tsá^{2} caɨ^{32} hmah^{21}, tsá^{2} jmáɨ^{2} Leví, hi^{3}
jmɨ́^{1} cuá^{1}tón^{21} ñí^{1} cuá^{1}caɨ^{32} hmah^{21} [cha^{13} tsá^{2} *ro-
manos]; hi^{3} jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2}:

—Ña^{32} cu^{3}hna^{32} jná^{13}.

28 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}náu^{2} Leví, ca^{3}tunh^{3} ta^{21} hi^{3} jmɨ́^{1}
cuá^{1}jmu^{2} jáun^{2}, hi^{3} ngau^{3} cu^{3}hna^{21} Jesús.

29 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}jmú^{3} Leví cáun^{2} jmáɨ^{1} jueh^{32}
hñú^{13} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} Jesús, hi^{3} ca^{3}ngɨh^{32} siáh^{3} juóun^{32}
tsá^{2} caɨ^{32} hmah^{21} la^{3} má^{2}quionh^{3} tsá^{2} siánh^{3} siáh^{3},
hi^{3} ca^{3}tiánh^{3} ñí^{1} mesa quionh^{3} tsú^{2}.

30 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} cu^{3} nió^{3} téh^{23} tsú^{2} fariseos né^{3}, jɨ^{3} la^{3}
má^{2}quionh^{3} tɨ^{32} liei^{21} nɨ́^{2}, ca^{3}quiu^{3} ca^{3}jin^{3} tsá^{2} haɨn^{21}
hí^{3} tɨ^{3} con^{2} Jesús, hi^{3} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2}:

—¿He^{3} láɨh^{32} sa^{3} hnoh^{2} yáh^{3} cú^{2} húh^{23} náh^{2}
quiúnh^{1} tsá^{2} caɨ^{32} hmah^{21}, jɨ^{3} tsá^{2} ren^{2} tso^{3} nɨ́^{2}
siáh^{3}?

31 Tɨ^{3}la^{3} Jesús ca^{3}záɨh^{3} tsá^{2} hí^{3}:

—Tiá^{2} tɨ^{32} mɨ́^{3} hniah^{3} yáh^{3} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} chun^{1};
tɨ^{3}la^{3} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} tsáun^{1} bíh^{1} hniah^{3}.

32 Quí¹ tiá² ja³ yáh³ jná¹³ hi³ ja³te³ tsá² chun¹, quí¹ hi³ ja³te³ tsá² ná¹ren² tso³ bíh¹ jná¹³ ja³, hi³ záɨ³² tsú² jmɨ́¹ tsɨ́³.

Nga² tsáu² ñí¹con² Jesús ca³tɨ²¹ hi³ má²hɨen²¹ tsú² (Mateo 9:14-17; Marcos 2:18-22)

33 Hi³ jáun² tsá² fariseos hí³ ca³záɨh³ Jesús:

—Tsá² haɨn²¹ tɨ³ con² Juan² tsá² zion² hí³ tsáu² jmáɨ², jɨ³ tsá² haɨn²¹ tɨ³ con² jnoh¹ tsá² fariseos siáh³ jlánh¹ má²hɨen²¹, hi³ liéinh³² siáh³ Dió³² chí¹ñi¹. ¿He³ láɨh³² sa³ la³ má²jmu² jáun² bíh¹ tsá² haɨn²¹ nɨ́² tɨ³ con² hnú² hi³ cá² ñí¹ ná¹cú² ná¹hɨ́nh²³ bíh¹?

34 Jáun² Jesús ca³juáh³ la³ lá²:

—Nɨ́¹juáh³ zian² tsá² ná¹tén¹ ñí¹ jmu² tsú² jmáɨ¹ hi³ jenh² cuo² tsáu², ¿hí¹ lɨ́¹³ jmúh¹³ hnoh² héih³² ñí¹con² tsá² la³ hí³ hi³ hniáuh³² ma³hɨen²¹ tsú² tá¹la³ má²ná¹má²hiún² tsú² jáun² tsɨ́³ quionh³ tsá²ñuh² tsá² jenh¹³ hí³ cuo²?

35 Tɨ³la³ chau²¹ bíh¹ jmáɨ¹ hi³ quin³ tɨ³ có³² tsá²ñuh² tsá² jenh¹³ hí³ cuo²; hi³ jáun² má¹jáun² máh³ má²ma³hɨen²¹ tsá² hí³.

36 Ja³bí¹ ca³jmú³ siáh³ Jesús cáun² jáɨ¹³ hi³ lɨ́³ la³ lá²:

—Hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² tiu³² cú¹pih²¹ hmɨh³² hmaɨ²¹ hi³ táun³² cáun² hmɨh³² má²tseh¹. Quí¹ nɨ́¹juáh³ ca³jmú³ tsú² la³ jáun², lɨ́¹ tsa³hín³ bíh¹ hná¹ hmɨh³² hmaɨ²¹ jáun² lɨ́¹³; hi³ tiá² re² cunh³ ya³ siáh³ quionh³ hmɨh³² má²tseh¹.

37 Ja³bí¹ la³ jáun², hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² tah³² mu² ráu³ cun³ ñí¹ dí¹jan³² hñu³ chí² láu² má²tseh¹; quí¹ nɨ́¹juáh³ hi³ jmu³ tsú² la³ jáun², má²cáɨ³² bíh¹

chí² láu² tseh¹ jáun² lɨ́¹³ hi³ jmu³ mu² ráu³ cun³ ñí¹ dí¹jan³² jáun²; jáun² lɨ́¹ má²tsa³hín³ bíh¹ mu² ráu³ jáun² lɨ́¹³, la³ má²quionh³ chí² láu².

38 Hi³ jáun² hñu³ chí² láu² hmaɨ²¹ bíh¹ hniáuh³² táh³² tsú² mu² ráu³ cun³ ñí¹ dí¹jan³², [hi³ jáun² la³ jáun² tiá² hi³ láɨh¹³ tá¹ tun³].

39 Nɨ́¹juáh³ zian² tsá² má²tan² hɨ́nh²³ mu² má²zéih¹, jáun² tsá² la³ hí³ tiú²uú² zaɨn³² yáh³ hɨ́nh³ mu² cun³ ñí¹ dí¹jan³², quí¹hliá² juáh³ tsú² hi³ hi³ má²zéih¹ bíh¹ tɨ³ jlánh¹ re² jmá³. [La³ jáun² bíh¹ lɨ́n³ tsá² má²tan² cáun² hi³ ná¹ngɨ²³, tiá² hnió³ yáh³ tsú² ne³ cáun² hi³ hmaɨ²¹.]

6

Tsá² haɨn²¹ tɨ³ con² Jesús cun³² cuú²miih²¹ jmáɨ¹ nio² tie³
(Mateo 12:1-8; Marcos 2:23-28)

1 Ca³chó³² cáun² jmáɨ¹ hi³ jmɨ́¹ cuá¹ngɨ³² Jesús ja¹ ñí¹ zia³² hi³ jná¹ quioh²¹ tsáu² cáun² *jmáɨ¹ nio² tie³, hi³ jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² tsú² jmɨ́¹ hí¹caɨ³² chi² hieh² cuú²miih²¹; hi³ jáun² jmɨ́¹ hí¹hianh²³ tsú² quionh³ cuo², hi³ hí¹cúh².

2 Hi³ jáun² ma³ jan² tsá² *fariseos ca³juáh³:

—¿He³ láɨh³² sa³ ta²¹ hi³ tiá² ca³tɨ²¹ jmu³ tsú² jmáɨ¹ nio² tie³ yáh³ jmuh³² hnoh²?

3 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³:

—¿Tiá¹ má²ca³híh³ hnoh² ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³² hi³ he³ ca³jmú³ hla¹ re²¹ Dá²vi²¹ cu³ jéin³² jmɨ́¹ lɨ²¹ ñí¹cuóunh²¹ quionh³ tsá² quionh³?

4 Tsá² hí³ dá² ca³ñí¹hi³² ñéih³ hñu³ cuáh³² lɨ́³
hmɨh³², hi³ ca³ñí¹quián¹³ *hí³ cuú²miih²¹ hɨ́en¹ hi³
jmɨ́¹ nio² jáun² ñéih³ ñí¹hiú¹³, hi³ ca³cúh²; ja³bí¹
ca³cuéh³ tsú² siáh³ tsá² quionh³. Tɨ³la³ hí³ jáun²
né³, tiá² jmɨ́¹ ca³tɨn¹ yáh³ tsú² cuh³, quí¹ hí³ jáun²
jmɨ́¹ ná¹chan¹ hi³ cúh² jmáh³la³ tsá² ná¹lɨ́n³ mí²tsáu²
bíh¹.
5 Ja³bí¹ ca³záɨh³ tsú² siáh³ tsá² hí³:
—Jáun² né³, uá¹ hi³ jmáɨ¹ nio² tie³, cun³ jáun²
cáun² ho² bíh¹ Jon² tsá²mɨ³cuóun² jáɨ¹³.

Jesús jmah²³ jan² tsá² má²ca³náɨ³ cáun² cuo²
(Mateo 12:9-14; Marcos 3:1-6)

6 Ca³chó³² siáh³ cáun² jmáɨ¹ hi³ ca³ñí¹hi³² Jesús
hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos cáun² jmáɨ² nio²
tie³; hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³ma³tɨn² tsú² tsáu². Jáun²
ñí¹ jáun² jmɨ́¹ cuá³ jan² tsá² má²ca³náɨ³ cuá² chu²¹
quioh²¹.
7 Hi³ jáun² tɨ³² liei²¹ quionh³ tsá² fariseos né³,
jmɨ́¹ ná¹tan² Jesús, hi³ hnió³ dí² jɨ́e³ nɨ́¹juáh³ hi³
jmah³ tsú² tsáu² jmáɨ¹ nio² tie³, hi³ jáun² la³ jáun²
jmɨ́¹ lɨ́¹³ chá³² dí² tsáu¹³ tsú².
8 Tɨ³la³ Jesús jmɨ́¹ má²ñɨ³² bíh¹ he³ jmɨ́¹ ná¹lɨ́n²³
tsá² hí³, hi³ jáun² ca³záɨh³ tsú² tsá² jmɨ́¹ má²ca³náɨ³
hí³ cuo²:
—Náu², jmu³ zenh² nú² ja¹ lá² quiú¹³ jnoh¹.
Jáun² tsá² hí³ né³, ca³jmú³ zenh² chu³jo².
9 Hi³ jáun² Jesús ca³ngáɨh³ tsá² ná¹ngɨh³² hí³:
—Nga¹ jná¹³ cáun² jáɨ¹³: ¿He³ ca³tɨ²¹ jmu³ tsú²
jmáɨ¹ nio² tie³, hí¹ hi³ chu²¹ ho³ hi³ hlah³? ¿Hí¹ lɨ́¹³
lión³² tsú² tsáu² ho³ hi³ tɨ³ hniáuh³² jngɨh³ uá¹ tsú²?

10 Jmɨ́¹jáun² ca³jɨ́en³² dí² la³jɨ́n³² tsá² tionh² hí³
cu³ jéin³ ñí¹ zenh¹ dí², hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² lɨ́³
hí³ cuo²:
—Ñéih¹ cuonh².
Jáun² ca³ñeh³ tsá² hí³ cuo², hi³ jáun² jmɨ́¹jáun² la³.
11 Tɨ³la³ tsá² jmɨ́¹ ná¹tan² hí³ Jesús má¹ná¹,
ca³míh³ lɨ́n³² bíh¹ tsɨ́³, hi³ jáun² hi³ jan² hi³ jan² tsú²
ca³juu³ ca³hlénh³ hi³ ha³ lánh³ lɨ́¹³ jmúh³² dí² Jesús.

*Jesús quianh²³ quian³tun³ tsá² lɨ́n¹³ tɨ³² tsá²
quian³² jë¹ Dió³²*
(Mateo 10:1-4; Marcos 3:13-19)

12 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, ngau³ Jesús tsɨ³ máh³ hi³
ñí¹lienh¹³ Dió³², jáun² tá¹ cú² nie² bíh¹ la³ ca³liéinh³²
tsú² Dió³².
13 Jmɨ́¹ cá¹jniá²¹ jáun² né³, ca³teh³ dí² tsá² haɨn²¹
hí³ tɨ³ con², hi³ jáun² ja¹ jáun² ca³quianh³ dí²
quian³tun³ tsá² ca³teh³ tsú² hí³ *tɨ³² tsá² quian³² jë¹
Dió³².
14 Tsá² hí³ ná¹jmáɨ² la³ lá²: Sí¹mu²¹ tsá² ca³lɨ³
jmáɨ² siáh³ Pé¹, jɨ³ Tre²¹ dá¹jon²¹ tsú² nɨ́², Jacobo jɨ³
Juan² nɨ́², Pí²liéi¹, Bartolomé,
15 Má²téh³, Tú¹ma²¹, Jacobo jon² Alfeo, Sí¹mu²¹
tsá² ca³lɨ³ quionh³ tsá² cu³ nió³ *Cananista,
16 Judas raɨnh²¹ Jacobo, jɨ³ Judas tsá² zian² juú²
Queriot nɨ́² siáh³, tsá² ca³ñí¹jɨenh¹³ hí³ Jesús.

Jmah²³ Jesús juóun³² tsá² tsáun¹
(Mateo 4:23-25; Marcos 3:7-12)

17 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² ca³son² Jesús tsɨ³ máh³ jáun²
quionh³ tsá² quian³tun³ hí³, hi³ jáun² cua³tanh²¹
tsú² cáun² ñí¹ máɨ². Jáun² ñí¹ jáun² jmɨ́¹ ná¹ngɨh³²

juóun32 tsá2 haɨn21 tɨ3 con2 tsú2. Ja3bí1 jmɨ́1 quionh3 tsú2 juóun32 lɨ́n32 tsá2 siánh3 siáh3, tsá2 hɨ́n13 tɨ3 Judea, tsá2 juú2 Jerusalén, la3 má2quionh3 tsá2 hɨ́n13 tɨ3 hué32 can32 jmɨ́2miih21 có32 juú2 Tiro, jɨ3 juú2 Sidón nɨ́2 siáh3. Tsá2 hí3 cua3taunh21 hi3 hnió3 ne3 jë1 Jesús, hi3 má2hnió3 siáh3 hi3 quin3 mɨ́1uɨ́3 hi3 jmɨ́1 ná1jau2.

18 Ja3bí1 jmɨ́1jáun2 lan3 tsá2 jmɨ́1 ná1má2tso2 tsɨ́3 hi3 jmɨ́1 ná1jan2 jmɨ́2chí3 hláɨnh1.

19 Jmɨ́1jáun2 ca3lɨ3 hniá1 la3jɨ́n32 tsá2 tsáun1 hí3 hi3 tin3 cuo2 Jesús, quí1hliá2 ñí1con2 Jesús ja32 pí3 hi3 lɨ́13 lan13 tsú2.

Tsá2 lɨ́13 zian2 re2 tɨn2
(Mateo 5:1-12)

20 Hi3 jáun2 ca3jɨ́e3 Jesús ñí1 tionh1 jáun2 tsá2 haɨn21 hí3 tɨ3 con2, hi3 ca3záɨh3 dí2 la3 lá2:

—Hnoh2 tsá2 tia3mii2 náh2, jlánh1 jmɨ́1 ren2 náh2 quí1hliá2 má2tionh2 náh2 jo3cuo2 Dió32.

21 ”Jlánh1 jmɨ́1 ren2 hnoh2, tsá2 ñí1cuon13 náh2, quí1 Dió32 bíh1 jmu3 hi3 conh21 hñu3 jmɨ́1 hñu3 honh2 náh2.

”Jlánh1 jmɨ́1 ren2 hnoh2 tsá2 má2ná1uoh32 náh2, quí1 hnoh2 bíh1 tsá2 ngáɨh13 nɨ́1 má1jáun2.

22 ”Jlánh1 jmɨ́1 ren2 hnoh2 nɨ́1juáh3 tsá2 ca3lɨ3hau2 náh2 tsáu2, nɨ́1juáh3 ca3che2 tsú2 cheih32, nɨ́1juáh3 ca3quiu3 ca3je3 tsú2, ho3 nɨ́1juáh3 ca3ziu3 ca3hɨe3 náh2 tsáu2 cun3ñí1 hi3 ca3tɨn1 jná13 Jon2 tsá2mɨ3cuóun2.

23 Tsɨnh1 náh2 jmu3, hi3 ca3la3 hi3 rú2 hi3 háɨnh23 náh2 jmu3 hi3 hiún2 honh2 jmáɨ1 la3 jáun2, quí1 hñu3mɨ3cuú2 hián13 náh2 cáun2 hi3 jlánh1 bíh1

quien^{2}; quí^{1} la^{3} nɨ́^{2} bíh^{1} ca^{3}jmú^{3} dí^{2}hioh^{3} ñú^{2}deh^{3} hnoh^{2} ñí^{1}con^{2} la^{3}jɨ́n^{32} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32} jmɨ́^{1} zian^{2} jmɨ́^{1}tin^{2}.

24 ”Tɨ^{3}la^{3} jlánh^{1} juon^{23} hnoh^{2} tsá^{2} ná^{1}hánh^{3} náh^{2}, quí^{1} má^{2}ná^{1}ma^{3}hiúnh^{13} náh^{2} honh^{2} ta^{3}né^{32}.

25 ”Jɨ^{3} hnoh^{2} tsá^{2} ná^{1}cónh^{21} henh^{1} náh^{2} re^{2} tɨn^{2} ta^{3}né^{32}, juon^{23} bíh^{1} hnoh^{2}, quí^{1} né^{3}bí^{1} lɨ́^{13} ñí^{1}cuon^{13} náh^{2}.

”Jɨ^{3} tsá^{2} ná^{1}ngáɨh^{23} náh^{2} siáh^{3} ta^{3}né^{32}, juon^{23} bíh^{1} hnoh^{2}, quí^{1} né^{3}bí^{1} uóh^{13} náh^{2}, hi^{3} ha^{3} hlaɨh^{3} lɨ́n^{21} honh^{2} náh^{2}.

26 ”Juon^{23} bíh^{1} hnoh^{2} nɨ́^{1}juáh^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsáu^{2} hleh^{32} re^{2} ca^{3}tɨn^{1} náh^{2}, quí^{1} la^{3} jáun^{2} bíh^{1} ca^{3}jmú^{3} tsá^{2} jmɨ́^{1} zian^{2} jmɨ́^{1}tin^{2} ca^{3}tɨn^{1} tɨ^{32} tɨ́^{1}jáɨ^{2}, tsá^{2} lɨ́^{1} ca^{3}juáh^{3} hí^{3} hi^{3} lɨ́n^{3} tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32}.

Hniáuh^{32} ma^{3}hnio^{3} tsú^{2} tsá^{2} hau^{2} (Mateo 5:38-48)

27 ”Juanh^{32} jná^{13} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2} tsá^{2} ná^{1}naɨh^{32} náh^{2}: Ma^{3}hno^{1} náh^{2} tsá^{2} jmu^{2} hian^{2} tsɨ́^{3} ñí^{1}con^{2} náh^{2}, jmu^{3} náh^{2} hi^{3} chú^{32} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} hau^{2},

28 hi^{3} chú^{32} jéinh^{1} náh^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} chú^{2} juóu^{32} náh^{2}, lienh^{1} náh^{2} Dió^{32} ca^{3}tɨn^{1} tsá^{2} quiú^{2} je^{23}.

29 Nɨ́^{1}juáh^{3} zian^{2} tsá^{2} pá^{23} cá^{2} jo^{21} máh^{1} náh^{2}, cuéh^{3} tsú^{2} siáh^{3} tɨ^{3} cá^{2} jo^{21} cáun^{2}, cuɨ́^{1} pá^{13}; hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} zian^{2} tsá^{2} quin^{23} hmɨh^{32} cháu^{3} quián^{13} náh^{2}, cuéh^{3} tsú^{2} siáh^{3} jɨ^{3} hanh^{2}, cuɨ́^{1} quián^{13}.

30 Lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tsá^{2} zia^{32} hi^{3} mɨ^{32} ñí^{1}con^{2} náh^{2}, cuéh^{3}; hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} quin^{23} cáun^{2} hi^{3} quián^{13} nú^{2}, ha^{3} lɨ́^{2} máɨ^{1}.

31 Jmu^{3} náh^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} siánh^{3} la^{3} cun^{3} hi^{3} qui^{3}
hnáuh^{2} náh^{2} jmu^{3} tsú^{2} ñí^{1}con^{2} náh^{2} hmóu^{32}.

32 ”Quí^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} hnoh^{2} hno^{3} náh^{2} jmáh^{3}la^{3} tsá^{2}
hniau^{3} náh^{2}, ¿he^{3} dá^{2} hi^{3} chu^{21} ná^{1}jmuh^{32} náh^{2}?
Quí^{1} hí^{1} la^{3} tɨ^{3} tsá^{2} hian^{2} tsɨ́^{3} yáh^{3} ná^{1}jmu^{2} la^{3} jáun^{2}.

33 Ho^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} jmuh^{32} náh^{2} hi^{3} chu^{21} ñí^{1}con^{2}
jmáh^{3}la^{3} tsá^{2} jmu^{2} hi^{3} chu^{21} ñí^{1}con^{2} náh^{2} hmóu^{32},
¿he^{3} dá^{2} hi^{3} chu^{21} jmuh^{32} náh^{2} jaun^{32}? Quí^{1} ja^{3}bí^{1}
tsá^{2} hian^{2} tsɨ́^{3} yáh^{3} jmu^{2} la^{3} jáun^{2}.

34 Hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} zia^{32} hi^{3} chíh^{1} náh^{2} ñí^{1}con^{2}
jmáh^{3}la^{3} tsá^{2} lɨ́n^{23} náh^{2} hi^{3} lɨ́^{13} jéinh^{32} siáh^{3} ñí^{1}con^{2}
náh^{2}, ¿he^{3} dá^{2} hi^{3} chu^{21} ná^{1}jmuh^{32} náh^{2} jaun^{32}?
Quí^{1} ja^{3}bí^{1} tsá^{2} hian^{2} tsɨ́^{3} yáh^{3} chi^{2} hi^{3} quioh^{21}
ñí^{1}con^{2} tsá^{2} cá^{2}ren^{2} quionh^{3}, quí^{1} má^{2}ná^{1}hëh^{3} chí^{1}
tsú^{2} hi^{3} jɨ́enh^{32} siáh^{3} tsá^{2} hí^{3}.

35 Tɨ^{3}la^{3} hniáuh^{32} má^{1}hno^{1} bí^{1} náh^{2} tsá^{2} jmu^{2}
hian^{2} tsɨ́^{3} ñí^{1}con^{2} náh^{2}, hi^{3} jmúh^{13} náh^{2} hi^{3} chú^{32}
ñí^{1}con^{2} tsú^{2}, jɨ^{3} hi^{3} zia^{32} hi^{3} chíh^{1} náh^{2} ñí^{1}con^{2} tsú^{2};
tɨ^{3}la^{3} jun^{3}juáh^{13} hi^{3} háɨh^{13} náh^{2} honh^{2} hi^{3} zia^{32}
cáun^{2} hi^{3} jɨ́enh^{32} yáh^{3} tsú^{2} siáh^{3}. Hi^{3} jáun^{2} má^{1}jáun^{2}
hián^{13} hnoh^{2} cáun^{2} hi^{3} jlánh^{1} bíh^{1} chu^{21}, hi^{3} jáun^{2}
hnoh^{2} lɨ́n^{13} jon^{2} Dió^{32} Tsá^{2} jlánh^{1} cuá^{1}quien^{2}; quí^{1}
ta^{3}bí^{1} hnga^{2} yáh^{3} Dió^{32} jmu^{2} hi^{3} chu^{21} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}
tiá^{2} cue^{32} tiá^{1}hmah^{1} quioh^{21} hi^{3} hiáuh^{23}, jɨ^{3} ñí^{1}con^{2}
tsá^{2} hláɨh^{1} nɨ́^{2} siáh^{3}.

36 Hniáuh^{32} ja^{32} mií^{3} honh^{2} náh^{2} la^{3}jmɨ́^{1} ja^{32} mií^{3}
tsɨ́^{3} Dió^{32} Ñeh^{2} náh^{2}.

Ha^{3} lɨ́^{2} chú^{1} lɨ́^{2} ñih^{21} náh^{2} tsáu^{2}
(Mateo 7:1-5)

37 ”Ha³ lɨ́² chú¹ lɨ́² ñɨh²¹ náh² tsáu², hi³ jáun² tiá²
ra³tsa² náh² Dió³² héɨh³² la³ jáun². Ha³ lɨ́² zinh³ náh²
tsáu² ñí¹ hlaɨh³, hi³ jáun² sa³jun³ Dió³² zeh³ náh²
siáh³ ñí¹ la³ jáun². Juenh² jmu³ náh² honh², hi³
jáun² Dió³² jmu³ siáh³ juenh² tsɨ́³ ñí¹con² náh².
38 Cuéh³ náh² tsáu², hi³ jáun² Dió³² chá³² héɨh³²
hi³ cué³² siáh³ ñí¹con² hnoh² ca³la³ hliáun³ cu³tí³,
ca³la³ hi³ tioh³ tiá³ tɨ³ ñeh² tuh³² quián¹³ hnoh²,
ca³la³ ná¹quiúnh¹ tiá³, ca³la³ hi³ ziú² suh³² bíh¹ lɨ́¹³.
Quí¹ la³ cun³ lɨ́³ héɨh³² hi³ cueh³² hnoh² ñí¹con²
tsáu², Dió³² chá³² héɨh³² hi³ cué³² siáh³ ñí¹con²
hnoh².
39 Jmɨ́¹ má²lɨ́²juáh³ jáun² Jesús la³ nɨ́², ca³juáh³
siáh³ la³ lá²:
—¿Hí¹ lɨ́¹³ hɨe³² tsá² ten³ juɨ³² ñí¹con² tsá² ten³
raɨnh²¹? ¿Haun¹³ juáh¹³ tá¹ gon³ bíh¹ tsú² sunh³
cu³tsa³² nɨ́¹juáh³ ñí¹ hó²¹ táu²?
40 Hí¹ jan² yáh³ tsá² má²tɨn³², tiá² lɨ́¹³ lɨ³tɨn² tɨ³
hliáun³ la³ cónh³ bíh¹ tɨ³² joh¹; tɨ³la³ nɨ́¹ má¹ca³lɨ³tɨn²
tsú² la³jɨ́³², ñí¹jɨ́²¹ la³ cun³ hi³ tɨn² tɨ³² hí³ bíh¹ lɨ́¹³ tɨn²
tsú².
41 ”¿Ha³ bí¹ lánh³ rón³² lɨ́¹³ jɨeh²¹ hnú² má¹quɨ³²
pih²¹ hi³ hu²¹ mɨ́¹ñí¹ renh² nɨ́¹juáh³ tiá² lɨ́²tsɨn²
yáh³ hnú² hi³ hu²¹ cáun² pa²¹ hná¹ hmá² mɨ́¹máh¹
huen²?
42 ¿Ha³ lánh³ rón³² hó³² honh¹ hnú² hi³ juoh¹
nú² renh²: “Hnú² reh², cué¹ jáɨ¹³ hi³ chí¹³ jná¹³
má¹quɨ³² pih²¹ hi³ hu²¹ nɨ́² mɨ́¹máh¹ nú²”, tɨ³la³
tiá² ñíh¹ yáh³ hnú² hi³ hu²¹ cáun² pa²¹ hná¹ hmá²
mɨ́¹máh¹ huen²? ¡Hnú² tsá² lɨ́n³ nú² la³ cá¹ la³ jéinh¹!

La^{3}ñí^{1} tín^{2} chí^{3} hná^{1} hmá^{2} pa^{21} hu^{21} mɨ́^{1}máh^{1} huen^{2}, má^{1}jáun^{2} lɨ́^{13} jɨeh^{21} hnú^{2} re^{2} hi^{3} chíh^{1} nú^{2} má^{1}quɨ^{32} pih^{21} hi^{3} hu^{21} mɨ́^{1}ñí^{1} renh^{2}.

Lin^{1} bíh^{1} he^{3} ñí^{1} hmá^{2} cun^{3}quionh^{3} máɨ^{3} hi^{3} háɨ^{32}
(Mateo 7:17-20; 12:34-35)

43 ”Tiá^{2} lin^{1} zia^{32} yáh^{3} hmá^{2} chu^{21} hi^{3} háɨ^{32} máɨ^{3} hlah^{3}; sa^{3}jun^{3} zia^{32} siáh^{3} hmá^{2} hlah^{3} hi^{3} lɨ́^{13} ha^{3} máɨ^{3} chu^{21}.

44 Quí^{1} cun^{3}quionh^{3} máɨ^{3} hi^{3} háɨ^{32} bíh^{1} hmá^{2} lɨ́^{13} lɨ^{3}cuoh^{2} tsú^{2}. Uá^{1}la^{3} mɨ^{3} hmá^{2} sí^{2} co^{2}, tiá^{2} cun^{32} yáh^{3} tsú^{2} tsɨ^{3} hmá^{2} ton^{2}, sa^{3}jun^{3} mɨ^{3} uóun^{2}jɨeh^{13} yáh^{3} cun^{32} tsú^{2} siáh^{3} cuú^{2}ñeh^{1} tan^{3} mɨ^{3} juɨ́h^{2}.

45 Tsá^{2} chun^{1} jmu^{2} hi^{3} chu^{21} quí^{1}hliá^{2} hi^{3} chu^{21} zia^{32} hñu^{3} tsɨ́^{3}; tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} hláɨh^{1} tsá^{2} hon^{2} má^{1}ná^{1}, jmu^{2} jmáh^{3}la^{3} hi^{3} hlah^{3} bíh^{1}, quí^{1}hliá^{2} hi^{3} hlah^{3} bíh^{1} zia^{32} hñu^{3} tsɨ́^{3} tsú^{2}. Quí^{1} lɨ^{3}ua^{3} cáun^{2} hi^{3} ná^{1}canh^{2} hñu^{3} jmɨ́^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3} tsú^{2}, hi^{3} jáun^{2} bíh^{1} hué^{32} ho^{3} tsú^{2}.

Tun^{3} ñí^{1} tsá^{2} zih^{32} hñú^{3}
(Mateo 7:24-27)

46 ”¿He^{3} láɨh^{32} sa^{3} juáh^{3} hnoh^{2} hi^{3} Juóuh^{32} náh^{2} jná^{13}, já^{2} tiá^{2} jmuh^{32} yáh^{3} hnoh^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} juanh^{32} jná^{13}?

47 Juanh^{21} jná^{13} ha^{3} lánh^{3} lɨ́n^{3} jan^{2} tsá^{2} ja^{32} ñí^{1}con^{2} jná^{13}, tsá^{2} ñi^{3}nie^{13} jáɨ^{13} quion^{21} jná^{13} hi^{3} má^{2}tí^{32} siáh^{3}.

48 Tsá^{2} la^{3} hí^{3} lɨ́n^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} jan^{2} tsá^{2} quiáh^{2} ñe^{1} ñí^{1} ma^{3}liáu^{32} jmɨ́h^{1} hiah^{32} hñú^{13}. Má^{1}tɨ́^{3} jáun^{2} quɨ́n^{1} né^{3}, ñí^{1} quɨ́n^{1} jáun^{2} bíh^{1} dí^{2}chin^{3} tsú^{2} jmɨ́h^{1} hiah^{32} hñú^{3} quioh^{21}. Hi^{3} jáun^{2} nɨ́^{1} má^{1}cá^{2}chó^{32} jáun^{2} jmáɨ^{1} hi^{3} lɨ^{3} hliáun^{3} jmɨ́^{2} cua^{3}, hi^{3} já^{32} jmáɨ^{2} tiá^{3} lɨ́n^{32} ñí^{1}

zeh¹ jáun² hñú³, tiá² tioh²¹ yáh³ jmáɨ² hi³ tsunh³
quí¹hliá² jmɨ́h¹ hiah³² hñú³ jáun² dí¹chin¹ ñí¹ quɨ́n¹
bíh¹.
49 Tɨ³la³ tsá² náɨ³² jáɨ¹³ quion²¹ jná¹³, tsá² tiá²
má²tí³² la³ cun³ hi³ juanh³² jná¹³, tsá² la³ hí³
né³ lɨ́n³ la³jmɨ́¹ lɨ́n³ jan² tsá² jmu² hñú¹³ jmáh³la³
ñí¹ hué²¹, hi³ tiá² jmɨ́h¹ hiah³² quiú²; jáun² nɨ́¹
má¹cá²chó³² jáun² jmáɨ¹ hi³ lɨ³ hliáun³ jmɨ́² cua³,
hi³ já³² jmáɨ² tiá³ lɨ́n³² ñí¹ zeh¹ jáun² hñú¹³ tsú²,
jáun² má¹jáun² quɨ́h³² bíh¹, hi³ má²juú¹ má²tsúnh¹³
cu³tí³.

7

Jesús jmah²³ tsá² quian²¹ hliáu³ tsá² chín¹
(Mateo 8:5-13)

1 Jmɨ́¹ cá¹tsan³ jáun² jáɨ¹³ hi³ ca³hléh³ Jesús ñí¹con²
tsá² hí³ né³, ngau³ tɨ³ juú² Capernaum.
2 Ñí¹ jáun² jmɨ́¹ zian² jan² hliáu³ tsá² chín¹ tsá²
*romano, hi³ jáun² tsá² hí³ jmɨ́¹ zian² jan² *tsá²
má²dí¹hlánh¹ joh¹, tsá² jmɨ́¹ hnio³ tsú² lɨ́n³². Tsá²
hí³ joh¹ tsú² jmɨ́¹ rá²tsáun¹ lɨ́n²¹ hi³ jmɨ́¹ má²ñí¹jún³
cu³tí¹³.
3 Jmɨ́¹ ca³náɨ³² hliáu³ tsá² chín¹ hí³ hi³ zian² jan²
tsá² jmah²³ tsáu², tsá² jmáɨ² Jesús, jáun² ca³zen³
dí² tsá² *judíos tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú², hi³
tsa³zeh¹ tsú² Jesús tiá¹ jmu³ tiá³ hi³ chú³² hi³ já³²
hi³ ja³jmah¹ tsá² má²dí¹hlánh¹ hí³ joh¹ tsú².
4 Jáun² tsá² má²lieih²¹ hí³ né³, ja³taunh²¹ bíh¹
ñí¹con² Jesús, hi³ ca³ñí¹hiú² ñí¹mɨ², hi³ ñí¹juah²¹ la³
lá²:

—Cu^{3}tí^{3} ca^{3}tɨn^{1} hliáu^{3} tsá^{2} chín^{1} tsá^{2} hɨen^{23} jnoh^{1}
lá^{2} hi^{3} hiáuh^{3} cáun^{2} hi^{3} chú^{32} quián^{13} hnú^{2};
5 quí^{1} jlánh^{1} hniau^{3} tsú^{2} jnoh^{1} tsá^{2} ziáun^{2} dí^{2}
hué^{32} *Israel lá^{2}. Hnga^{2} bíh^{1} tsú^{2} ca^{3}ma^{3}hmah^{1} hi^{3}
lɨ^{3} cáun^{2} cuáh^{32} quiú^{13} jnoh^{1} já^{1} juú^{2} lá^{2}.

6 Hi^{3} jáun^{2} ngau^{3} Jesús quionh^{3} tsá^{2} hí^{3}, tɨ^{3}la^{3} jmɨ́^{1}
má^{2}ñí^{1}chau^{21} tsú^{2} hñú^{13} hliáu^{3}, jáun^{2} hliáu^{3} tsá^{2}
chín^{1} hí^{3} ca^{3}zen^{3} ma^{3} jan^{2} há^{2}mei^{21} hi^{3} ja^{3}zeh^{1} Jesús
la^{3} lá^{2}:

—Hnú^{2} Tɨ^{32}, lɨ́^{2}juáh^{3} hliáu^{3}: “Ha^{3} lɨ́^{2} ma^{3}tsan^{13}
hnú^{2} honh^{2} hi^{3} ñeih^{21} hnú^{2} la^{3} tɨ^{3} hñu^{32} jná^{13}, quí^{1}
jun^{3} lin^{1} tsáu^{2} yáh^{3} jná^{13}.
7 Cun^{3}ñí^{1} hi^{3} jáun^{2} yáh^{3} tiá^{2} lɨ́^{2}chá^{3} jná^{13} tsɨn^{32} hi^{3}
ñe^{1} huen^{2}, hi^{3} ñí^{1}jɨe^{1} jná^{13} hnú^{2}. Jɨ́^{32}la^{3} ti^{3} jmúh^{13}
hnú^{2} héih^{32} bíh^{1}, hi^{3} jáun^{2} lan^{13} tsá^{2} joh^{2} jná^{13}.
8 Quí^{1} ja^{3}bí^{1} jná^{13} siáh^{3} zian^{2} juóu^{32}, hi^{3} ja^{3}bí^{1}
lɨ́n^{3} jná^{13} siáh^{3} hi^{3} chín^{1} ñí^{1}con^{2} hliáu^{3}. Jáun^{2} nɨ́^{1}
má^{1}cá^{2}jmú^{32} jná^{13} héih^{32} ñí^{1}con^{2} lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tsá^{2} hí^{3}
hi^{3} tsó^{32}, jáun^{2} tsau^{32} bíh^{1}; hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} juo^{13} jná^{13}
jan^{2}: Ña^{32}, jáun^{2} ja^{32}; hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} juo^{13} jná^{13} tsá^{2} lɨ́n^{3}
quian^{21} ná^{1}: Jmu^{3} hi^{3} lá^{2}, jáun^{2} jmu^{2} bíh^{1} tsú^{2}”.

9 Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ́^{2}niéi^{32} jáun^{2} Jesús jáɨ^{13} hi^{3} lɨ́^{2}zen^{3}
jáun^{2} hliáu^{3} tsá^{2} chín^{1} hí^{3} né^{3}, lɨ́^{1} ca^{3}ja^{3}cáun^{2} bíh^{1}
tsɨ́^{3}. Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jɨ́en^{32} tsú^{2} tsá^{2} hí^{1}já^{2}táunh^{1} hí^{3} tɨ^{3}
cu^{3}hna^{21}, hi^{3} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} la^{3} lá^{2}:

—Jná^{13} juanh^{32} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2}, hi^{3} hí^{1} jan^{2} tsá^{2}
zian^{2} hué^{32} *Israel lá^{2} tiá^{2} má^{2}ca^{3}chanh^{21} jná^{13}, tsá^{2}
nio^{2} cáun^{2} tsɨ́^{3} la^{3}jmɨ́^{1} nio^{2} cáun^{2} tsɨ́^{3} *tsá^{2} cá^{2}jo^{21}
lɨ́^{2}zen^{3} jáɨ^{13} lá^{2}.

10 Hi³ jáun² jmɨ́¹ ca³cha³tánh¹ tsá² ca³ñí¹can³² hí³
jáɨ¹³ ñí¹con² Jesús hñú¹³ hliáu³, jáun² ca³jɨ́e³ tsú² hi³
má²laɨn³² bíh¹ tsá² jmɨ́¹ tsáun¹ hí³.

Jesús jmu³ hi³ jenh¹³ jon² tsá²mɨ³ hnáɨ³

11 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun², ngau³ Jesús cáun² juú² jmáɨ²
Naín, la³ má²quionh³ tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con². Hi³ jmɨ́¹
hí¹já²táunh¹ siáh³ juóun³² lɨ́n³² tsáu² cu³hna²¹ tsú².
12 Jmɨ́¹ cá¹chó²¹ tsú² jáun² can³² juú², ca³jɨ́e³ tsú²
hi³ ná¹jan² tsáu² jan² hla¹ hi³ má²já²hón³², tsá²
jmɨ́¹ jan² tán¹ jon² jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³; hi³ jmɨ́¹
hí¹já²táunh¹ siáh³ juóun³² tsá² juú² quionh³ tsú².
13 Jmɨ́¹ ca³jɨ́en³² jáun² Tɨ³² Juo¹³ dí² tsá²mɨ³ hí³,
ca³ja³ mií³ tsɨ́³, hi³ ca³záɨh³ dí²:

—Ha³ lɨ́² uó².

14 Jáun² ca³ja³janh³² Jesús hi³ ca³tí³ cuo² ñí¹ cuó²
hún¹ hla¹, jáun² ca³tiánh³ tsá² jmɨ́¹ ná¹quian³² hí³
cuó². Jáun² Jesús ca³záɨh³ hla¹ la³ lá²:

—Hnú², tsá¹ñú¹, jná¹³ juanh³² náu².

15 Jáun² né³, hla¹ hí³ la³juɨ³² ca³jenh¹³ hi³ ca³náu²,
hi³ ca³ma³liáu³² hleh³². Jáun² Jesús ca³jɨenh³
tsá¹ñú¹ hí³ ñí¹con² mí¹ziú¹³.
16 Jáun² la³jɨ́n³² tsá² jmɨ́¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun²
ca³juénh² hi³ ca³ja³cáun² lɨ́n³² tsɨ́³. Jmɨ́¹jáun²
ca³ma³quien² tsú² Dió³², hi³ ca³juáh³:

—¡Jan² *tɨ³² jë¹ Dió³² pin³ má²cá²jnia³ ja¹ ñí¹
tiauh¹ jnoh¹ lá²!

Ja³bí¹ ca³juáh³ tsú² siáh³:

—¡Dió³² má²cua³ma³hon³ tsá² joh¹!

17 Hi^{3} jáun^{2} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} hɨ́n^{13} tɨ^{3} Judea, jɨ^{3} tsá^{2}
tiáunh^{1} la^{3} cu^{3} la^{3} jéin^{3} jáun^{2}, ca^{3}lɨ^{3} ñi^{32} hi^{3} ca^{3}jmú^{3}
Jesús la^{3} jáun^{2}.

Juan^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1} zion^{2} tsáu^{2} jmáɨ^{2} zen^{2} tsáu^{2} ñí^{1}con^{2} Jesús
(Mateo 11:2-19)

18 Jáun^{2} tsá^{2} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3} con^{2} Juan^{2} né^{3}, ca^{3}chá^{3}
siáh^{3} la^{3}jɨ́^{32} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} Jesús. Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2}
ca^{3}teh^{3} dí^{2} gon^{3} tsá^{2} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3} con^{2},
19 hi^{3} ca^{3}zen^{3} dí^{2} ñí^{1}con^{2} Jesús hi^{3} tsa^{3}ngáɨ^{3} la^{3} lá^{2}:
“¿Hí^{1} hnú^{2} uá^{1} Tsá^{2} ca^{3}tɨn^{1} já^{32}, ho^{3} hniáuh^{32} uá^{1}
jan^{13} jnoh^{1} jan^{2} tsá^{2} siánh^{3}?”
20 Jmɨ́^{1} ca^{3}cha^{3}táunh^{1} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} ta^{3} ñí^{1} Jesús
né^{3}, ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:
—Juan^{2} tsá^{2} zion^{2} hí^{3} jmáɨ^{2} tsáu^{2} lɨ́^{2}ze^{3} jnoh^{1} hi^{3}
ja^{3}ngáɨ^{13} jnoh^{1} ñí^{1}con^{2} hnú^{2} nɨ́^{1}juáh^{3} hnú^{2} bíh^{1} Tsá^{2}
lɨ́n^{3} Cristo, ho^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} hniáuh^{32} uá^{1} jan^{13} jnoh^{1}
tsá^{2} siánh^{3}.
21 Jáun^{2} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jmah^{3} Jesús juóun^{32}
lɨ́n^{32} tsá^{2} tsáun^{1} jɨ^{3} tsá^{2} ná^{1}cán^{23} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32}, jɨ^{3}
tsá^{2} tiáunh^{1} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3} nɨ́^{2} siáh^{3}; hi^{3}
ca^{3}nia^{3} tsú^{2} siáh^{3} mɨ́^{1}ñí^{1} tsá^{2} ten^{3}.
22 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} tsú^{2} tsá^{2} cuá^{2}taunh^{21} hí^{3}
la^{3} lá^{2}:
—Cuá^{2}tánh^{1} náh^{2}, cuá^{2}zéih^{3} náh^{2} Juan^{2} la^{3} cun^{3}
hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}jɨeh^{3} náh^{2} jɨ^{3} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}niéih^{2} náh^{2} nɨ́^{2}
siáh^{3}; cuá^{2}zéih^{3} náh^{2} tsú^{2} hi^{3} tsá^{2} ten^{3} má^{2}jniá^{3}
ñí^{1}, tsá^{2} hma^{2} má^{2}ñi^{3}táunh^{1}, hi^{3} má^{2}laɨn^{32} siáh^{3}
tsá^{2} jmɨ́^{1} ná^{1}lɨ́n^{3} mɨ́^{1}uɨ́^{3} *mɨ^{3}ho^{21} péin^{3}, hi^{3} tsá^{2} jmɨ́^{1}
te^{3} cua^{1} né^{3}, má^{2}náɨ^{32} bíh^{1}, hi^{3} má^{2}ca^{3}jenh^{13} bíh^{1}

siáh^{3} tsá^{2} jmɨ́^{1} má^{2}ná^{1}jún^{1}, hi^{3} tsá^{2} tia^{3}mii^{2} né^{3}, má^{2}ná^{1}náɨ^{32} bíh^{1} jú^{1} chú^{32} hi^{3} ha^{3} lánh^{3} rón^{32} lɨ́^{13} liáun^{3}.

23 Jlánh^{1} jmɨ́^{1} ren^{2} tsá^{2} tiá^{2} lɨ́^{1} cha^{32} hliáun^{3} ñéih^{3} tsɨ́^{3} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jná^{13}.

24 Jmɨ́^{1} já^{1}tanh^{21} jáun^{2} tsá^{2} ca^{3}zen^{3} hí^{3} Juan^{2} né^{3}, ca^{3}ma^{3}liáu^{32} Jesús hi^{3} ca^{3}chá^{3} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} Juan^{2} hí^{3} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} tionh^{2} hí^{3} la^{3} cu^{3} la^{3} jéin^{3} ñí^{1} zenh^{1}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—¿He^{3} dá^{2} jaun^{32} ca^{3}ñí^{1}jɨeh^{13} hnoh^{2} ñí^{1} lɨ́^{3} hué^{32} quiéin^{2}? ¿Hí^{1} ca^{3}ñí^{1}jɨeh^{13} hnoh^{2} cáun^{2} hmá^{2} tá^{2} náɨ^{2} hi^{3} lɨ́^{1} quí^{2} lɨ́^{1} jɨ́eh^{23} cun^{3}quionh^{3} chí^{3} juáh^{13}?

25 Hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} tiá^{2} la^{3} jáun^{2} né^{3}, ¿he^{3} bíh^{1} ca^{3}ñí^{1}jɨeh^{13} náh^{2}? ¿Hí^{1} ca^{3}ñí^{1}jɨen^{1} náh^{2} jan^{2} tsá^{2}ñuh^{2} quih^{32} hmɨh^{32} hi^{3} jlánh^{1} bí^{1} huá^{1}? Sá^{1}nɨ́^{2} dú^{1} jɨe^{3} náh^{2}, tsá^{2} ná^{1}quih^{32} hmɨh^{32} chú^{32} jniá^{3} tionh^{2} re^{2} tɨn^{2} ñéih^{3} hñú^{13} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} re^{21} bíh^{1}.

26 Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, ¿he^{3} bíh^{1} ca^{3}ñí^{1}jɨeh^{13} náh^{2}? ¿Hí^{1} ca^{3}ñí^{1}jɨen^{1} náh^{2} jan^{2} tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32}? Quí^{1} tson^{2} bíh^{1} cu^{3}tí^{3}, tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} hí^{3} má^{1}ná^{1}, tɨ^{3} jlánh^{1} bíh^{1} quien^{2} la^{3} cónh^{3} bíh^{1} lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32}.

27 Quí^{1} ñí^{1} Sí^{2} quioh^{21} Dió^{32} rá^{1}ja^{32} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} Juan^{2} tsá^{2} ziau^{2} hí^{3} jmáɨ^{2}, hi^{3} juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

Sá^{1}nɨ́^{2} jɨe^{3}, jná^{13} zein^{21} jan^{2} tsá^{2} tsa^{3}can^{32} jáɨ^{13} ta^{3} tin^{2} la^{3} cun^{3} bí^{1} hnú^{2},
tsá^{2} hí^{3} bíh^{1} jmu^{3} hua^{3}jan^{21} juɨ^{32} ñí^{1} cuóh^{13} hnú^{2}.

28 Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ́^{2}chá^{32} Jesús jáɨ^{13} nɨ́^{2} né^{3}, ca^{3}záɨh^{3} siáh^{3} tsá^{2} hí^{3} la^{3} lá^{2}:

—Jná^{13} juanh^{32} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2}, hi^{3} tiá^{2} hin^{2} zian^{2} hí^{1} jan^{2} yáh^{3} tsá^{2} jlánh^{1} bíh^{1} quien^{2} la^{3} cónh^{3} bí^{1}

Juan^{2} ja^{1} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} ca^{3}lɨ^{3}zian^{2} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}; tɨ^{3}la^{3} cun^{3} jáun^{2} tsá^{2} tiá^{2} lin^{1} ñí^{1} quien^{2} ja^{1} quioh^{21} tsá^{2} má^{2}tionh^{2} jo^{3}cuo^{2} Dió^{32}, tsá^{2} la^{3} hí^{3} bíh^{1} tɨ^{3} quien^{2} la^{3} cónh^{3} bíh^{1} Juan^{2}.

29 Hi^{3} jáun^{2} la^{3}jɨ́n^{32} tsáu^{2}, la^{3} má^{2}quionh^{3} *tsá^{2} chi^{2} hmah^{21}, tsá^{2} ca^{3}náɨ^{32} hí^{3} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}hléh^{3} jáun^{2} Juan^{2}, ca^{3}ma^{3}tson^{2} bíh^{1} tsú^{2} hi^{3} Dió^{32} tɨn^{2} ra^{3}tsɨ^{32} re^{2} héih^{32}, la^{3} cun^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} ca^{3}ziau^{3} hí^{3} Juan^{2} jmáɨ^{2}.

30 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} *fariseos má^{1}ná^{1}, la^{3} má^{2}quionh^{3} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} tɨ^{32} liei^{21}, tsá^{2} tiá^{2} ca^{3}he^{3} hí^{3} hi^{3} ziau^{3} Juan^{2} jmáɨ^{2}, tiá^{2} ca^{3}tɨ́^{3} yáh^{3} tsɨ́^{3} tsá^{2} hí^{3} la^{3} cun^{3} hi^{3} jmɨ́^{1} hnió^{3} Dió^{32} jmu^{3} ñí^{1}con^{2} tsú^{2}.

31 Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, ¿hin^{2} dá^{2} tsánh^{2} lɨ́^{13} cunh^{21} jná^{13} quionh^{3} tsá^{2} zian^{2} jmáɨ^{1} hi^{3} ziáun^{2} dí^{2} lá^{2}? Quí^{1} ¿hin^{2} yáh^{3} tsánh^{2} lɨ́^{13} cunh^{3} tsú^{2}?

32 Lɨ́^{13} juáh^{13} la^{3} lá^{2}: Jmu^{2} tsú^{2} la^{3}jmɨ́^{1} jmu^{2} tsá^{1}míh^{1} ñi^{3}co^{1} já^{1} hmah^{21}. Ná^{1}hóh^{32} tsú^{2} ca^{3}la^{3} hi^{3} jéinh^{32} hlah^{3}, hi^{3} zaɨh^{32} raɨnh^{21} la^{3} lá^{2}: “Sa^{3} tiá^{2} ca^{3}lɨ^{3}hnáuh^{2} náh^{2} tsan^{13} jmɨ́^{1} lɨ́^{2}jiéi^{13} jnoh^{1} jáun^{2} hmá^{2} tá^{2} le^{2}, hi^{3} sa^{3}jun^{3} lɨ́^{2}uoh^{3} yáh^{3} hnoh^{2} jmɨ́^{1} lɨ́^{1}jmú^{13} jnoh^{1} siáh^{3} sun^{1} ca^{3}tɨ^{21} jmáɨ^{1} hi^{3} nio^{2} hlah^{3} tsɨ́^{3} tsú^{2}”.

33 Juanh^{32} jná^{13} la^{3} nɨ́^{2}, quí^{1} cuan^{3} Juan^{2} tsá^{2} zion^{2} hí^{3} tsáu^{2} jmáɨ^{2}, tsá^{2} tiá^{2} cúh^{2} hí^{1}miih^{21}, sa^{3}jun^{3} hɨ́nh^{23} mu^{2} ráu^{3} mɨ^{3} uóun^{2}jɨeh^{13}; hi^{3} jáun^{2} hnoh^{2} né^{3} juáh^{3}: “Tsá^{2} hún^{1} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3} bíh^{1} hí^{3}”.

34 Jáun^{2} né^{3}, cuan^{3} siáh^{3} jná^{13} Jon^{2} tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2}, tsá^{2} cú^{2} tsá^{2} aɨh^{32} ná^{1}, tɨ^{3}la^{3} hnoh^{2} né^{3}, juáh^{3} siáh^{3}: “¡Tsá^{2} jlién^{3} bíh^{1} nɨ^{32}, hi^{3} hɨ́nh^{23} siáh^{3} jmáɨ^{2}, tsá^{2}

juónh23 re2 quionh3 tsá2 ren2 tso3 jɨ3 tsá2 chi2
hmah21 nɨ́2 siáh3!”
35 Tɨ3la3 la3jɨ́n32 tsá2 cháunh23 re2 chí1 má2jnia32
hi3 chu21 bíh1 la3jɨ́32 hi3 cháunh23 tsɨ́3 Dió32.

Jesús tsó32 hñú13 Sí1mu21, tsá2 fariseo

36 Jmɨ́1 lɨ21 jáun2 né3, jan2 tsá2 fariseo ca3teh3 Jesús
hi3 tsa3jmú3 má32 hñú13 dí2. Jáun2 né3, ñéi1 bíh1
Jesús hñú13 tsá2 hí3, jáun2 ca3cuá3 ñí1 mesa.
37 Jáun2 né3, jan2 tsá2mɨ3 tsá2 juón1, tsá2 zian2
juú2 jáun2, ca3lɨ3 ñi32 hi3 Jesús cuá1jmu2 má32 hñú13
tsá2 fariseo hí3, jáun2 ñéi1 hi3 ñí1can32 cáun2 tse3
pih21 hi3 lɨ́3 cún1 tiáu2 alabastro; hi3 jmɨ́1 ha21 no1
má2ró32.
38 Hi3 jáun2 tsá2mɨ3 hí3 ca3ta3zanh1 cu3hna21
Jesús, hi3 má2ho2; hi3 jáun2 ca3ma3jlɨh21 tsú2 ta3
Jesús cun3quionh3 jmɨ́2zɨ́h1 taɨn32 ñí1, hi3 jáun2
ca3ma3quiéin2 siáh3 cun3quionh3 jñú2chí1 hnga2.
Jmɨ́1jáun2 ca3hen3 tsú2 ta3 Jesús, hi3 ca3jñéi3 tsú2
siáh3 no1 má2ró32.
39 Jmɨ́1 ca3jɨ́e3 jáun2 tsá2 fariseo tsá2 hñú13 ñí1
cuá3 tsú2 jáun2, hi3 jmu2 tsá2mɨ3 hí3 la3 jáun2, jáun2
ca3lɨ́n13 tsú2: “Sá1jmɨ́1 hi3 tson2 jan2 tɨ32 jë1 Dió32
tsá2ñuh2 nɨ́2, jmɨ́1 lɨ3tsɨn2 bíh1 tsú2 he3 ñí1 tsá2mɨ3
dí1tie23 nɨ́2 cuo2, quí1 tsá2mɨ3 juón1 bíh1 tsá2mɨ3 nɨ́2”.
40 Jmɨ́1jáun2 ca3záɨh3 Jesús tsá2 fariseo hí3 la3 lá2:
—Hnú2 Sí1mu21, zia32 cáun2 jáɨ13 hi3 juanh21 jná13
ñí1con2 hnú2.
Jáun2 tsá2 hí3 ca3ngáɨ3:
—¿He3 bíh1 jmɨ́1 juáh13 hnú2 Tɨ32?
41 Hi3 jáun2 Jesús ca3juáh3:

—Jmɨ́¹ zian² jan² tsá² ca³chí² quɨe³ ñí¹con² gon³ tsáu². Jáun² né³, jan² tsá² hí³ jmɨ́¹ ren² hñá³ nio² hña³láu³ héih³² *cú¹tiáu², hi³ tsá² jan² hí³ né³, jmɨ́¹ ren² tu³la³quia³ héih³² cú¹tiáu².

42 Tɨ³la³ jmɨ́¹ ca³lɨ³ ñi³² tsá² hí³ hi³ tá¹ gon³ tsá² ren² hí³ quɨe³ tiú²uú² lɨ́¹³ yáh³ ma³hmah¹, jáun² cáun² lɨ́¹ ca³hin³ bíh¹ tsú² cú²jueh³² hi³ jmɨ́¹ ren² tsú². Jáun² né³, juáh¹³ hnú² neh²¹ ¿hin² tsánh² tsá² gon³ hí³ lɨ́n²³ hnú² hi³ tɨ³ jlánh¹ má²hnio³ lɨ́n³² tsá² ca³chí² hí³ quɨe³?

43 Hi³ jáun² Sí¹mu²¹ ca³ngáɨ³:

—Len³ jná¹³ tsá² ca³hin³ hliáun³ hi³ jmɨ́¹ ren² bíh¹.

—Tson² bíh¹ cu³tí³ la³ nɨ́² —ca³juáh³ Jesús.

44 Tá¹la³ cuá¹jɨ́en³² tsú² jáun² tsá²mɨ³ hí³ né³, ca³záɨh³ dí² Sí¹mu²¹ la³ lá²:

—Sá¹nɨ́² jɨen¹ dúh¹ tsá²mɨ³ lá². La³ cun³ jmɨ́¹ lɨ́¹hú²¹ jná¹³ hñuh³² hnú², tiá² jmáɨ² lɨ́²cuéh¹ yáh³ hnú² hi³ ren¹ jná¹³ tán², tɨ³la³ tsá²mɨ³ lá² má²lɨ́²ma³jlɨh²¹ tán² jná¹³ cun³quionh³ jmɨ́²zɨ́h¹ taɨn³² ñí¹, hi³ má²lɨ́²ma³quiéin² tsú² siáh³ cun³quionh³ jñú²chí¹ hnga².

45 Hi³ sa³jun³ lɨ́²hen³ bíh¹ hnú² siáh³ ñi³² jná¹³ la³ cun³ hi³ jmɨ́¹ ca³tɨ²¹ hen³ tsú² jan² tsá² cuá¹tén¹; tɨ³la³ tsá²mɨ³ lá², cun³ tiá² má²lɨ́²tunh³ bíh¹ hi³ hen² tán² jná¹³ la³ cun³ jmɨ́¹ cuan¹ ná¹.

46 Ja³bí¹ la³ jáun² tiá² lɨ́²táh¹ yáh³ hnú² no¹ tsáɨh³ chin³² jná¹³ jmɨ́¹ cuan¹ ná¹, tɨ³la³ tsá² lá² né³, má²lɨ́²jñéi³ no¹ má²ró³² tán² jná¹³.

47 Jáun^{2} juanh^{32} jná^{13}, uá^{1}jinh^{1} hliáun^{3} tso^{3} jmí^{1}
ren^{2} tsá^{2} lá^{2}, tɨ^{3}la^{3} má^{2}cá^{2}hin^{3} bíh^{1}, quí^{1}hliá^{2} jlánh^{1}
hniau^{3} tsú^{2} jná^{13}; tɨ^{3}la^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} jmɨ́^{1} la^{3} ren^{2}
cú^{1}pih^{21} tso^{3}, jáun^{2} cú^{1}pih^{21} bíh^{1} hniau^{3} tsú^{2} jná^{13}
nɨ́^{1} má^{1}cá^{2}hin^{3} tso^{3} quioh^{21}.

48 Jáun^{2} Jesús ca^{3}záɨh^{3} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} la^{3} lá^{2}:

—Má^{2}cá^{2}hin^{3} bíh^{1} tso^{3} quián^{13} hnú^{2}.

49 Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1} tionh^{1} hí^{3} ñí^{1} mesa quionh^{3}
tsú^{2} ca^{3}juu^{3} ca^{3}hlénh^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—¿Hin^{2} dá^{2} tsánh^{2} tsá^{2} lá^{2}, hi^{3} jáun^{2} sa^{3} tsáu^{13}
tsáu^{2} máh^{3} hin^{23} tsú^{2}?

50 Tɨ^{3}la^{3} Jesús cáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} la^{3} lá^{2}:

—Má^{2}ca^{3}liáun^{3} nú^{2} quí^{1}hi^{3}hliá^{2} má^{2}nio^{2} cáun^{2}
honh^{2} nú^{2}. Cuánh^{2} cáun^{2} hi^{3} re^{2} hi^{3} tɨn^{2}.

8

Tsá^{2}mɨ^{3} tsá^{2} má^{2}hon^{3} Jesús

1 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}ñí^{1}tɨ́^{2} ñí^{1}ngɨ́^{2} Jesús juú^{2} ñí^{1}
hliáun^{3}, jɨ^{3} juú^{2} míh^{1} juú^{2} siún^{1}, la^{3} má^{2}quionh^{3} tsú^{2}
jáun^{2} tsá^{2} quian^{3}tun^{3} hí^{3} hi^{3} ñí^{1}can^{32} jú^{1} chú^{32}, hi^{3}
ca^{3}ñí^{1}hléh^{2} ca^{3}tɨ^{21} ha^{3} lánh^{3} rón^{32} lɨ́^{13} tónh^{32} tsáu^{2}
jo^{3}cuo^{2} Dió^{32}.

2 Ja^{3}bí^{1} jmɨ́^{1} quionh^{3} tsú^{2} ma^{3} jan^{2} tsá^{2}mɨ^{3} tsá^{2}
má^{2}ca^{3}jmah^{3} tsú^{2} hí^{3} jmɨ́^{1}tin^{2}, jɨ^{3} tsá^{2} má^{2}ca^{3}huen^{3}
tsú^{2} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3} nɨ́^{2} siáh^{3}. Ja^{1} tsá^{2}mɨ^{3}
hí^{3} jmɨ́^{1} hí^{1}tsau^{32} Má^{2}réi^{3}, tsá^{2} ja^{3} juú^{2} Magdalá, tsá^{2}
ca^{3}huen^{3} hí^{3} Jesús quiaun^{3} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hi^{3} jmɨ́^{1}
tiáunh^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3}.

3 Ja^{3}bí^{1} jmɨ́^{1} hí^{1}tsau^{32} siáh^{3} mɨ́^{1} Juánh^{3} ñí^{2}cuo^{2} tsá^{2}
jmáɨ^{2} Chuza tsá^{2} jmɨ́^{1} chín^{1} hñú^{13} re^{21} Herodes;

jɨ³ tsá²mɨ³ jmáɨ² Susana nɨ́², quionh³ siáh³ juóun³² tsá²mɨ³ ñí¹ hná¹ jáun², tsá² jmɨ́¹ má²hon³ Jesús cun³quionh³ hi³ zia³² quioh²¹.

Jesús jmu² cáun² jáɨ¹³ ca³tɨn¹ jan² tsá² súh²³ jún²
(Mateo 13:1-17; Marcos 4:1-12)

4 Hi³ jáun² jmɨ́¹jáun² ca³cua³taunh²¹ tsá² zian² juú² ñí¹ hliáun³ hi³ ca³cuú² ca³ngɨh³² ñí¹ cuá³ Jesús. Jmɨ́¹jáun² ca³jmú³ tsú² cáun² jáɨ¹³ ñí¹con² tsá² hí³, hi³ lɨ́³ la³ lá²:

5 —Jmɨ́¹ zian² jan² tsá² ca³ñí¹suh³² jún² ñí¹náɨ² quioh²¹. Tá¹la³ jmɨ́¹ hí¹súh²³ tsú² jáun² jún² né³, la³ ca³súh³² ca³lá² hú¹ juɨ³², hi³ jáun² ca³ha³ ca³zauh³ tsáu², hi³ ca³cúh² siáh³ tan³².

6 Ja³bí¹ ca³súh³² siáh³ ca³lá² ñí¹ lɨ́³ já¹ quɨ́n¹; jáun² jmɨ́¹ ca³hiá², la³juɨ³² ca³lɨ³ quiéin² bíh¹, quí¹hliá² tiá² cuóuh³ yáh³ ñí¹ la³ jáun².

7 Ja³bí¹ ca³súh³² siáh³ ca³lá² ñí¹ la³ hiau² ton², hi³ jáun² la³ má²quionh³ ton² bíh¹ ca³hiá². Jáun² ton² bíh¹ jlánh¹ tia³juɨ³² ca³quí² cá²cuon³, hi³ jáun² tiú²uú² cá²cuon³ yáh³ jún² jáun².

8 Tɨ³la³ la³jɨ́³² jún² ñí¹ hná¹ jáun² né³ ca³súh³² ñí¹ chu²¹ hué³², hi³ jáun² ca³háɨ³² ca³la³ tɨ³ hña³láu³ máɨ³ la³ cun³ cá² máɨ³ jún² hi³ ca³súh³ tsú² jáun².

Jmɨ́¹ má²lɨ́²juáh³ Jesús la³ nɨ́², jáun² ca³hléh³ tiá³ hi³ ca³juáh³:

—¡Nɨ́¹juáh³ tson² tsɨ²¹ cuáh³ náh², jáun² niéɨ² náh²!

9 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, ca³mɨ́³ tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² tsú² hi³ jmu³ tsú² na²¹ jáɨ¹³ hi³ má²lɨ́²juáh³ jáun².

10 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Hnoh^{2} bíh^{1} tsá^{2} ca^{3}tɨn^{1} náh^{2} hi^{3} lɨ^{3} ñíh^{13} jáɨ^{13} hi^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}hmá^{1} ná^{1}jnɨ́^{1} ca^{3}tɨ^{21} ha^{3} lánh^{3} rón^{32} lɨ́^{13} tónh^{32} tsáu^{2} jo^{3}cuo^{2} Dió^{32}; tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} ñí^{1} hná^{1} nɨ́^{2} né^{3}, jɨ́^{32}la^{3} ti^{3} náɨ^{32} tsú^{2} cun^{3}quionh^{3} jáɨ^{13} hi^{3} jmu^{2} bíh^{1} jná^{13}. Hi^{3} jáun^{2} uá^{1}jinh^{1} jɨe^{23} tsú^{2}, tɨ^{3}la^{3} cun^{3} jáun^{2} tá^{2}tonh^{1} tsú^{2} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} tiá^{2} hi^{3} lɨ́^{2}jɨe^{3} bíh^{1}, hi^{3} uá^{1}jinh^{1} náɨ^{32} tsú^{2}, tɨ^{3}la^{3} cun^{3} jáun^{2} tiá^{2} ngɨ^{23} yáh^{3} tsú^{2} siáh^{3}.

Jesús jmu^{2} na^{21} jáɨ^{13} ca^{3}tɨn^{1} tsá^{2} súh^{23} hí^{3} jún^{2} (Mateo 13:18-23; Marcos 4:13-20)

11 ”Jáɨ^{13} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juánh^{32} jná^{13} nɨ́^{2} niéih^{3} la^{3} lá^{2}: Jáɨ^{13} quioh^{21} Dió^{32} lɨ́^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} jún^{2};
12 hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} náɨ^{32} jáɨ^{13} quioh^{21} Dió^{32} né^{3}, lɨ́n^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} hú^{1} juɨ^{32}, tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} hláɨnh^{1} né^{3} ja^{32} hi^{3} quin^{23} jáɨ^{13} jáun^{2} hñu^{3} tsɨ́^{3} tsá^{2} hí^{3}; quí^{1} nɨ́^{1} ca^{3}taunh^{3} tsú^{2} ta^{21}, hi^{3} jáun^{2} lɨ́^{13} liáun^{3}.
13 Jáun^{2} tsá^{2} he^{2} jáɨ^{13} tia^{3} juɨ^{32} lɨ́n^{32} né^{3}, hi^{3} ca^{3}la^{3} hi^{3} hiún^{2} lɨ́n^{32} tsɨ́^{3} jmu^{2}, tsá^{2} la^{3} hí^{3} dá^{2} lɨ́n^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} ja^{1} quɨ́n^{1} ñí^{1} cá^{1}súh^{21} jáun^{2} jún^{2}; tia^{3} juɨ^{32} lɨ́n^{32} bíh^{1} ca^{3}hiá^{2} jmɨ́^{1} ca^{3}hiá^{2}, tɨ^{3}la^{3} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} tiá^{2} hliáun^{3} chí^{2} jmu^{2} chá^{23} yáh^{3}, hi^{3} jáun^{2} tiá^{2} lɨ^{3}uén^{23}. Jáun^{2} uá^{1}jinh^{1} ca^{3}taunh^{3} tsú^{2} ta^{21} cu^{3}tiá^{3}, tɨ^{3}la^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}lɨ^{3} zia^{32} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} ñí^{1}con^{2} tsú^{2}, tɨ^{3} có^{32} bíh^{1} ca^{3}náu^{2}.
14 Ja^{3}bí^{1} zian^{2} tsá^{2} náɨ^{32} jáɨ^{13} quioh^{21} Dió^{32} lɨ́n^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} hué^{32} ñí^{1} ca^{3}hiau^{2} ton^{2} ñí^{1} cá^{1}súh^{21} jáun^{2} jún^{2}. Tɨ^{3}la^{3} tá^{1}la^{3} chí^{1}cuóun^{2} tsú^{2} jáun^{2} cun^{3}quionh^{3} jáɨ^{13} quioh^{21} Dió^{32}, ja^{32} hñu^{3} tsɨ́^{3} tsú^{2} hi^{3} zaɨn^{32} hi^{3} zia^{32} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}, hi^{3} má^{2}hiún^{2} tsú^{2} tsɨ́^{3} quionh^{3} hi^{3} jáun^{2}, hi^{3} jlánh^{1} lɨ́^{1} quí^{2} lɨ́^{1} cha^{32} tsú^{2} hliáun^{3} ñéih^{3}

tsɨ́3 ca3tɨ21 hi3 zia32 ñí1 hué21 lá2, hi3 jáun2 tiá2 hi3
lau32 yáh3 ñí1con2 tsá2 la3 hí3.
15 Tɨ3la3 tsá2 he2 re2 jáɨ13 quioh21 Dió32 nɨ́1
má1ca3náɨ32 né3, lɨ́n3 la3jmɨ́1 lɨ́3 hué32 chu21 ñí1
cá1súh21 jáun2 jún2. Tsá2 la3 hí3 bíh1 tsá2 zánh23 tiá3
jáɨ13 jáun2, tsá2 cueh32 tsɨ́3, hi3 jáun2 loh13 hliáun3.

Jesús jmu2 siáh3 cáun2 jáɨ13 ca3tɨ21 cáun2 sɨ́2
(Mateo 5:15-16; Marcos 4:21-25; Lucas 11:33-36)

16 ”Nɨ́1juáh3 tsá2 héinh23 sɨ́2 hñú13, hí1 jan2 yáh3
tsá2 la3 hí3 tiá2 hi3 jláɨ23 sɨ́2 jáun2 quioh21, sa3jun3
zih32 tsú2 ñeh2 jen3; tɨ3la3 dí2chí3 tsú2 chi3cuú2 bíh1
ñí1 lɨ́13 taɨ21 joh1 tá1 cáun2 ñéih3, hi3 jáun2 jniá3 lɨ́13
jeinh21 lɨ3ua3 jan2 tsá2 hí3 ñéih3.
17 Quí1 hí1 cáun2 yáh3 hi3 ná1hmá1 tiá2 zia32 hi3
juáh13 hi3 tiá2 lɨ́13 jniá3, hi3 hí1 cáun2 yáh3 siáh3
hi3 ná1hmá1 ná1jnɨ́1 tiá2 zia32 hi3 juáh13 hi3 tiá2 lɨ́13
jñéih3, chau32 bíh1 jmáɨ1 hi3 lɨ́2ñɨ32 tsáu2.
18 ”Jáun2 né3, quian2 náh2 hua3hí13 hi3 niéɨ2 náh2
re2; quí1 nɨ́1juáh3 tsá2 má2ca3ngɨ13 re2, tsá2 la3 hí3
tɨ3 lɨ3mí1 hliáun3 ngɨ13 bíh1; tɨ3la3 nɨ́1juáh3 tsá2 tiá2
re2 ngɨ23 né3, tsá2 la3 hí3 tɨ3 lɨ3mí1 tiú2uú2 ngɨ13 bíh1
lɨ3ua3 cáun2 hi3 jmɨ́1 lɨ́n23 tsú2 hi3 má2ngɨ23 ca3lá2.

Mí1ziú13 Jesús má2já2jɨe3 quionh3 tsá1 raɨnh21
(Mateo 12:46-50; Marcos 3:31-35)

19 Hi3 jáun2 cuan3 mí1ziú13 Jesús la3 má2quionh3
jɨ3 tsá1 raɨnh21 dí2 ñí1 cuá3, tɨ3la3 tiá2 lɨ3 yáh3 tónh32
tsú2 la3 tɨ3 ñí1 cuá3 dí2, quí1 juóun32 lɨ́n32 bíh1 tsáu2
ná1ngɨh32.

20 Jmɨ́¹jáun² ca³nga³ tsáu² jáɨ¹³, hi³ ca³juáh³:
—Mí²ziúh² hnú² quionh³ tsá¹ renh² hnú² tionh² cheih³² nɨ́², hi³ hnió³ tsú² jɨ́e³² hnú².
21 Tɨ³la³ Jesús né³, ca³záɨh³ tsá² ná¹ngɨh³² hí³ la³ lá²:
—Tsá² náɨ³² jáɨ¹³ quioh²¹ Dió³², hi³ má²tí³² siáh³, tsá² la³ hí³ bíh¹ ná¹lɨ́n³ mí²zia³² jná¹³ jɨ³ jon³ renh² jná¹³ nɨ́² siáh³.

Jesús jmu² hi³ niau²¹ tie³ jmáɨ² jɨ³ chí³
(Mateo 8:23-27; Marcos 4:35-41)

22 Ca³chó³² cáun² jmáɨ¹ hi³ ca³hi³ Jesús cáun² mu² la³ má²quionh³ tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con²; jáun² ca³záɨh³ dí²:
—Ma³tsáu¹³ tɨ³ jo²¹ jmáɨ² ó³².
Jáun² ja³taunh²¹ bíh¹ tsú².
23 Tá¹la³ jmɨ́¹ hí¹tsá²táunh¹ tsú² jáun² né³, ca³cuóun² Jesús hñu³ mu². Jáun² cu³diá²jan² ca³ja³ chí³ tiá³ lɨ́n³², hi³ ca³la³ jmɨ́¹ má²hí¹conh³² yáh³ jmáɨ² hñu³ mu², ca³la³ háɨnh¹³ lɨ́n²¹ bíh¹ ca³lɨ³.
24 Hi³ jáun² ca³ñí¹ñi¹³ tsú² Jesús, hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:
—¡Tɨ³², Tɨ³², hénh³ máh³ má²tsá²hanh³² dí² hñu³ jmáɨ²!
Hi³ jáun² ca³náu² Jesús hi³ ca³jin³ jmáɨ² hi³ ja³² jáun² ma³ cu³ tsɨn¹ quionh³ chí³, hi³ jáun² la³ cun³ jmɨ́¹jáun² ta³no¹ tie³ pih²¹.
25 Jmɨ́¹jáun² ca³záɨh³ dí² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con²:
—¿He³ lɨ³, jáun² sa³ tiú²uú² cáun² ná¹tioh³ honh² hnoh²?
Tɨ³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, lɨ́¹ ca³ta³ná¹juenh²¹ bíh¹, hi³ ca³juu³ ca³hlénh³ ja¹ hmóu³²:

—¿Hin^{2} dá^{2} tsánh^{2} tsá^{2} nɨ́^{2}, hi^{3} jáun^{2} sa^{3} lɨ́^{2}quien^{2} máh^{3} héih^{32} quioh^{21} tsú^{2} ñí^{1}con^{2} jmáɨ^{2} quionh^{3} chí^{3}?

Tsá^{2}ñuh^{2} tiáunh^{1} juóun^{32} lɨ́n^{32} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3}
(Mateo 8:28-34; Marcos 5:1-20)

26 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}cha^{3}táunh^{1} tsú^{2} hué^{32} quioh^{21} tsá^{2} Gadara, juú^{2} nio^{2} tɨ^{3} jo^{21} jmáɨ^{2}, ñí^{1} jniá^{3} hué^{13} Galilea.

27 La^{3} cun^{3} jmɨ́^{1} cuá^{1}han^{3} jáun^{2} Jesús hñu^{3} mu^{2} jáun^{2}, ja^{3} jan^{2} tsá^{2}ñuh^{2} ta^{3} ñí^{1}, tsá^{2} zian^{2} juú^{2} jáun^{2}. Jmɨ́^{1} má^{2}ngau^{32} jmáɨ^{1} lɨ́n^{21} bíh^{1} hi^{3} tiáunh^{1} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3} tsá^{2} hí^{3}. Tsá^{2} hí^{3} tiá^{2} ha^{1} jmɨ́^{1} quɨh^{32}, sa^{3}jun^{3} jmɨ́^{1} cuá^{3} hñú^{13}, tɨ^{3}la^{3} ñéih^{3} jéin^{3}lo^{1} táun^{3} ñí^{1} tiáunh^{1} hla^{1} bíh^{1} jmɨ́^{1} cuá^{3} tsú^{2}.

28 Jáun^{2} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}jɨ́en^{32} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} Jesús, ca^{3}hóh^{32} tiá^{3} lɨ́n^{32}, hi^{3} ca^{3}ñí^{1}di^{3}jñí^{32} hi^{3} ca^{3}jmú^{3} cuá^{1}hin^{3} la^{3} tɨ^{3} hué^{32}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—¿He^{3} ca^{3}tɨn^{1} hnú^{2} quiúnh^{1} jná^{13}, hnú^{2} Jesús Jon^{2} Dió^{32} Tsá^{2} cú^{2} juenh^{2}? Mɨ́^{23} jná^{13} hi^{3} ha^{3} lɨ́^{2} jmú^{2} hnú^{2} hian^{2} honh^{2} ñí^{1}con^{2} jná^{13}.

29 La^{3} nɨ́^{2} ca^{3}juáh^{3} tsá^{2} hí^{3} quí^{1}hliá^{2} má^{2}dí^{1}jmu^{2} Jesús héih^{32} hi^{3} huén^{32} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3} tsú^{2}. Hliáun^{3} jéin^{32} má^{2}ca^{3}jmú^{3} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hí^{3} hian^{2} tsɨ́^{3}, hi^{3} má^{2}ca^{3}zaunh^{3} tiá^{3} quioh^{21} tsú^{2} jmɨ́^{1}tin^{2}, hi^{3} jáun^{2} uá^{1}jinh^{1} má^{2}ca^{3}hñéi^{32} tsáu^{2} quioh^{21} tsú^{2} cun^{3}quionh^{3} hñe^{13} jɨ^{3} cá^{2}den^{1}ná^{1} nɨ́^{2}, hi^{3} ca^{3}jmú^{3} tsú^{2} hua^{3}hí^{13} nɨ́^{2} siáh^{3}, tɨ^{3}la^{3} cun^{3} jáun^{2} ca^{3}ca^{3} bíh^{1} tsú^{2} hi^{3} jáun^{2}; hi^{3} jáun^{2} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1}

hí³ ca³di³quian³ jmáɨ¹ tsá² hí³ hi³ tsó³² la³ tɨ³ ñí¹ lɨ́³ hué³² quiéin².

30 Jáun² Jesús ca³ngáɨ³ ñí¹con² tsá² hí³:

—¿Ha³ lánh³ jmáɨ² hnú²?

Jáun² tsá² hí³ ca³ngáɨ³:

—Cu³ Nió³ bíh¹ jmáɨ² jná¹³.

Hi³ jáun² la³ jáun² ca³juáh³ tsú² quí¹hi³hliá² jmɨ́¹ tiáunh¹ juóun³² lɨ́n³² jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsɨ́³ tsú².

31 Jáun² jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ hí³ ca³hiu³ ca³mɨ́³ lɨ́n³² hi³ tiá² ze³ Jesús tɨ³ hñu³ háunh³.

32 Tsoh² máh³ zeh² có³² jáun² né³, jmɨ́¹ tiáunh¹ juóun³² mí²ñí³ hi³ jmɨ́¹ ná¹cúh² háu², jáun² jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ hí³ né³, ca³hiu³ ca³mɨ́³ hi³ tsa³tiónh³² hñu³ tsɨ́³ mí²ñí³ hí³. Jáun² ca³cué³ bíh¹ Jesús jáɨ¹³.

33 Hi³ jáun² jmɨ́¹jáun² ca³hué̱n² jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ hí³ hñu³ tsɨ́³ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³ñí¹tiónh²¹ hñu³ tsɨ́³ mí²ñí³. Jáun² la³jɨ́n³² mí²ñí³ hí³ ca³cuóun³ cú²hé² lɨ́n³² tɨ³ ñí¹ dí¹jɨ²³ ñí¹ hlah³ lɨ́n²¹, jáun² ca³sunh³ chu³ jmáɨ², hi³ jáun² ca³hnúh³² jmáɨ².

34 Jáun² tsá² jmɨ́¹ ná¹jmu² hua³hí¹³ mí²ñí³ hí³ ca³cuóun³ jmɨ́¹ ca³jɨ́e³ hi³ lɨ³ la³ jáun², hi³ ja³tanh²¹ hi³ ca³ñí¹chá² tɨ³ já¹ juú² jɨ³ ñí¹ náɨ² nɨ́², hi³ má²lɨ́²jɨ́e³ jáun² la³ jáun².

35 Hi³ jáun² tsá² ca³náɨ³² hí³ jáɨ¹³ jáun² né³, ca³ñí¹jɨ́e¹³ nɨ́¹juáh³ he³ dá² má²lɨ³², jáun² ca³cha³táunh¹ la³ tɨ³ ñí¹ zenh¹ Jesús, hi³ ca³jɨ́en³² tsú² siáh³ tsá² jmɨ́¹ tiáunh¹ hí³ jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsɨ́³, hi³ má²cuá¹tón²¹ ta³ ta³ Jesús, hi³ má²quih³²

ha¹, hi³ má²chun¹, ha³ tiú²uú² ngo² yáh³. Hi³ jáun²
tsá² ca³cha³táunh¹ hí³ né³, ca³juénh² lɨ́n³² bíh¹.
36 Jáun² tsá² ca³jɨ́e³ hí³ la³ cun³ hi³ má²lɨ³² jáun²
ca³chá³ ha³ lánh³ rón³² lan³ tsá² jmɨ́¹ tiáunh¹ hí³
jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsɨ́³.
37 Jmɨ́¹ ca³náɨ³² jáun² tsá² hɨ́n¹³ hí³ juú² Gadara
la³ jáun² né³, jáun² ca³la³ ca³juénh² lɨ́n³² bíh¹; hi³
jáun² la³jɨ́n³² tsá² hí³ ca³mɨ́³ hi³ cua³haɨn³² Jesús
hué³² jáun² quioh²¹ dí². Hi³ jáun² Jesús ca³hi³ siáh³
hñu³ mu² hi³ ngah³ juɨ³² ñí¹ ja²¹.
38 Tɨ³la³ ñeh² bíh¹ hi³ tsánh³² Jesús, jáun² tsá² jmɨ́¹
tiáunh¹ hí³ jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsɨ́³ ca³hiu³ ca³mɨ́³
ñí¹con² Jesús hi³ tsó³² dí² quionh³ tsú². Tɨ³la³ Jesús
má¹ná¹, ca³hah² jáɨ¹³ hi³ ca³jmú³ héih³², hi³ ca³juáh³
la³ lá²:
39 —Cuánh² hnú² hñuh³², cuá²chá¹ la³jɨ́³² la³ cun³
hi³ má²lɨ́²jmú³ Dió³² ñí¹con² nú².

Jáun² tsá² hí³ ngah³ hi³ ca³ñí¹chá² tɨ³ já¹ juú² la³
cun³ hi³ má²lɨ́²jmú³ jáun² Jesús ñí¹con² dí².

Jesús ja³jmah¹ jon² Jairo; hi³ hú¹ juɨ³² jáun² né³,
lan² siáh³ jan² tsá²mɨ³ tsáun¹
(Mateo 9:18-26; Marcos 5:21-43)

40 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² ca³chánh³² Jesús tɨ³ jo²¹ jmáɨ², hi³
jáun² juóun³² lɨ́n³² tsáu² ca³heh³ tsú² hi³ hiún² lɨ́n³²
tsɨ́³, quí¹hliá² la³jɨ́n³² tsá² hí³ jmɨ́¹ ná¹jaun² tsú².
41 Jmɨ́¹jáun² ca³chó³² jan² tsá² jmáɨ² Jairo, tsá²
jmɨ́¹ chín¹ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos ñí¹ jáun²;
jáun² ca³diɨ³jñí³² hi³ ca³jmú³ cuá¹hin³ la³ tɨ³ hué³² ta³

ñí¹ Jesús, hi³ ca³hiu³ ca³mɨ́³ dí² hi³ tsó³² tsú² la³ tɨ³
hñú¹³ dí²,
42 quí¹hliá² jmɨ́¹ má²ñí¹jún³ mɨ́¹míh¹ tsá² jan²
tán¹ jon² tsú². Mɨ́¹míh¹ hí³ jmɨ́¹ má²hún¹ quia³tún³
mii². Tá¹la³ hí¹tsau³² jáun² Jesús hñú¹³ tsá² hí³, jmɨ́¹
hí¹tsá²táunh¹ juóun³² lɨ́n³² tsáu² cu³chin¹ cu³hna²¹
tsú², ca³la³ má²chí¹cuú² chí¹jaɨn³² bíh¹ tsú².
43 Hi³ jáun² ja¹ ñí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsú² jáun² né³,
jmɨ́¹ hí¹tsau³² jan² tsá²mɨ³, tsá² jmɨ́¹ tsáun¹ hi³ jmɨ́¹
zian² jmɨ́²hán¹ má²tí³ cun³ quia³tún³ mii². Ca³tsá³²
bíh¹ la³jɨ́³² hi³ jmɨ́¹ zia³² quioh²¹ tsú², tɨ³la³ cun³
jáun² hí¹ jan² yáh³ tɨ³² mɨ́³ tiá² ca³tioh²¹ hi³ jmah³
tsá² hí³.
44 Jáun² tsá²mɨ³ hí³ ngau³ tɨ³ cu³hna²¹ Jesús, hi³
ca³tí³ dí² cuo² zéi¹ ha¹ tsú²; jáun² la³ cun³ jmɨ́¹jáun²
ca³hná³ jmɨ́²hán¹ tsá² hí³.
45 Hi³ jáun² Jesús ca³juáh³:
—¿Hin² tsánh² lɨ́²tie³ jná¹³ cuo²?
Tɨ³la³ hí¹ jan² yáh³ tiá² hin² ca³ton³.
Jáun² Pé¹ ca³juáh³ la³ lá² quionh³ tsá² quionh³:
—Tɨ³², já² la³jɨ́n³² tsáu² bíh¹ jmu² hi³ chí¹cuú²
chí¹jaɨn³² hnú², hi³ cuú² hliau² tsú² hnú². [Sa³ hin²
lɨ́²tie³ jná¹³ cuo² yáh³ juánh³ nú².]
46 Tɨ³la³ Jesús ca³juáh³ siáh³:
—Cu³tí³ bíh¹ lɨ́²tie³ jná¹³ jan² tsáu² cuo², quí¹hliá²
ca³lɨ³ liei²¹ jná¹³ hi³ lɨ́²jmú³ ta²¹ pí³ quion²¹.
47 Jmɨ́¹ ca³lɨ³ lieih²¹ jáun² tsá²mɨ³ hí³ hi³ tiá² la³ lɨ́¹³
yáh³ hính³², jáun² ca³la³ má²juán²³ hi³ má²juénh² ja³
hi³ ca³ñí¹di³jñí³², hi³ ca³jmú³ cuá¹hin³ la³ tɨ³ hué³²
ta³ ñí¹ Jesús; hi³ jáun² ca³chá³ tsú² ñí¹ ta³ ñí¹ la³jɨ́n³²

tsáu^{2} hi^{3} he^{3} ca^{3}tɨ^{21} lɨ́^{2}tí^{3} dí^{2} cuo^{2} ha^{1} Jesús, jɨ^{3} he^{3} lánh^{3} rón^{32} lan^{3} tsú^{2} siáh^{3} ca^{3}la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2}.

48 Jáun^{2} Jesús ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3}:

—Hnú^{2} jón^{3}, má^{2}laɨn^{32} hnú^{2} quí^{1} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} lɨ́^{2}cháh^{1} nú^{2} cáun^{2} honh^{2}. Cuánh^{2} hnú^{2} cáun^{2} hi^{3} re^{2} hi^{3} tɨn^{2}.

49 Tá^{1}la^{3} jmɨ́^{1} dí^{1}hleh^{32} jáun^{2} Jesús, cuan^{3} jan^{2} tsá^{2} hñú^{13} Jairo tsá^{2} chín^{1} hí^{3} cuáh^{32} quioh^{21} tsá^{2} judíos, jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} Jairo la^{3} lá^{2}:

—Má^{2}jun^{2} bíh^{1} mɨ́^{1}míh^{1} jónh^{32} hnú^{2}, ha^{3} lɨ́^{2}uú^{2} ma^{3}tsan^{13} tsɨ́^{3} Tɨ^{32} nɨ́^{2}.

50 Tɨ^{3}la^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}náɨ^{32} Jesús jáɨ^{13} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}juáh^{3}:

—Ha^{3} lɨ́^{2} juenh^{3}, ñí^{1} jɨ́^{21}la^{3} chá^{1} hnú^{2} cáun^{2} honh^{2} bíh^{1}, hi^{3} jáun^{2} lan^{13} jónh^{32} hnú^{2}.

51 Jmɨ́^{1} cá^{1}chó^{21} jáun^{2} Jesús hñú^{13} tsá^{2} hí^{3} né^{3}, tiá^{2} jáɨ^{13} ca^{3}cuéh^{3} yáh^{3} tsú^{2} tsáu^{2} hi^{3} tónh^{32} ñéih^{3}, jɨ́^{32}la^{3} Pé^{1} quionh^{3} Jacobo, Juan^{2} nɨ́^{2}, jɨ^{3} jméi^{2} mí^{1}ziú^{13} bíh^{1} mɨ́^{1}míh^{1} hí^{3} ca^{3}cuéh^{3} tsú^{2} jáɨ^{13}.

52 La^{3}jɨ́n^{32} bíh^{1} tsá^{2} jmɨ́^{1} má^{2}tionh^{2} hí^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}tɨ́^{2} ná^{1}hóh^{32} hi^{3} ná^{1}ho^{2} ná^{1}jngɨh^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} mɨ́^{1}míh^{1} hí^{3}. Tɨ^{3}la^{3} Jesús ca^{3}juáh^{3}:

—Ha^{3} lɨ́^{2} uó^{2} náh^{2}, ha^{3} tiá^{2} rá^{2}jún^{1} yáh^{3} mɨ́^{1}míh^{1} lá^{2}, quí^{1} rá^{2}cuóun^{1} bíh^{1} tsú^{2}.

53 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} hí^{3} né^{3}, lɨ́^{1} ca^{3}ju^{3} ca^{3}ngáɨ^{3} bíh^{1}, quí^{1}hliá^{2} jmɨ́^{1} ná^{1}ñi^{32} tsú^{2} hi^{3} cu^{3}tí^{3} bíh^{1} má^{2}rá^{2}jún^{1} mɨ́^{1}míh^{1}.

54 Tɨ^{3}la^{3} Jesús cáun^{2} ca^{3}zanh^{3} bíh^{1} cuo^{2} hla^{1} mɨ́^{1}míh^{1} hí^{3}, hi^{3} ca^{3}hléh^{3} tiá^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—¡Mɨ́^{1}míh^{1}, náu^{2}!

55 Hi^{3} jáun^{2} ca^{3}jenh^{13} siáh^{3} mɨ́^{1}míh^{1} hí^{3}, hi^{3} jáun^{2}
la^{3}juɨ^{32} ca^{3}náu^{2} bíh^{1}. Hi^{3} jáun^{2} ca^{3}jmú^{3} Jesús héih^{32}
hi^{3} ma^{3}ton^{3} tsú^{2} mɨ́^{1}míh^{1}.
56 Jáun^{2} lɨ́^{1} ca^{3}ta^{3}ná^{1}jɨ́e^{32} bíh^{1} jméi^{2} mí^{1}ziú^{13}
mɨ́^{1}míh^{1} hí^{3}, tɨ^{3}la^{3} Jesús ca^{3}jmú^{3} héih^{32} hi^{3} hí^{1} jan^{2}
yáh^{3} tiá^{2} hin^{2} hniáuh^{32} záɨh^{32} tsú^{2} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} má^{2}lɨ^{32}
jáun^{2} la^{3} jáun^{2}.

9

Jesús zen^{2} tsá^{2} quian^{3}tun^{3} hi^{3} tsa^{3}hléh^{2} jú^{1} chú^{32} (Mateo 10:5-15; Marcos 6:7-13)

1 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}ngɨh^{3} Jesús tsá^{2} quian^{3}tun^{3}
hí^{3}, hi^{3} ca^{3}cuéh^{3} dí^{2} tsá^{2} hí^{3} pí^{3} hi^{3} lɨ́^{13} huen^{3} tsú^{2}
la^{3}jánh^{3} dú^{1} ñí^{1} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3} tsáu^{2}, jɨ^{3}
hi^{3} jmah^{3} tsú^{2} siáh^{3} tsá^{2} ná^{1}tsáun^{1} la^{3}jɨ́^{32} ñí^{1} mɨ́^{1}uɨ́^{3};
2 jáun^{2} ca^{3}zen^{3} tsú^{2} tsá^{2} hí^{3} hi^{3} tsa^{3}hléh^{2} jáɨ^{13}
ca^{3}tɨ^{21} ha^{3} lánh^{3} rón^{32} lɨ́^{13} tónh^{32} tsáu^{2} jo^{3}cuo^{2} Dió^{32},
hi^{3} tsa^{3}jmah^{1} tsú^{2} tsá^{2} tsáun^{1} siáh^{3}.
3 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} tsú^{2} tsá^{2} hí^{3} la^{3} lá^{2}:
—Hí^{1} cáun^{2} yáh^{3} hi^{3} quioh^{21} hú^{1} juɨ^{32} tiá^{2}
hniáuh^{32} ñí^{1}quiánh^{1} náh^{2}. Lɨ́^{2} cán^{2} náh^{2} hmá^{2}hu^{21},
sa^{3}jun^{3} tuh^{32}, sa^{3}jun^{3} má^{32}, hi^{3} sa^{3}jun^{3} quɨe^{3}. Ñí^{1}
jɨ́^{21}la^{3} quián^{2} ma^{3} cáun^{2} hmɨh^{32} cháu^{3} bíh^{1}, tɨ^{3}la^{3} lɨ́^{2}
cán^{2} tun^{3} má^{1}ná^{1}.
4 Jáun^{2} lɨ^{3}ua^{3} cáun^{2} hñú^{3} ñí^{1} chauh^{21} náh^{2} jáun^{2},
ñí^{1} jáun^{2} bíh^{1} tianh^{13} náh^{2} ca^{3}la^{3} ñí^{1} cá^{1}chó^{21} jmáɨ^{1}
hi^{3} huen^{13} náh^{2} juú^{2} jáun^{2}.
5 Nɨ́^{1}juáh^{3} ca^{3}cha^{3}táunh^{1} náh^{2} ñí^{1} tiá^{2} hnió^{3} tsú^{2}
he^{3} náh^{2}, cu^{3}tsa^{32} huen^{3} náh^{2} cú^{2}jueh^{32} juú^{2} la^{3}
jáun^{2}, súh^{3} náh^{2} hliáu^{2} quian^{21} tanh^{1} ñí^{1} jáun^{2}, hi^{3}

jáun^{2} la^{3} jáun^{2} lɨ^{3} lin^{1} hi^{3} tiá^{2} ca^{3}quiú^{1} ca^{3}jéi^{13} náh^{2} tsú^{2}.

6 Hi^{3} jáun^{2} jmɨ́^{1}jáun^{2} já^{1}taunh^{21} tsú^{2} juú^{2} ñí^{1} hliáun^{3} hi^{3} ca^{3}ñí^{1}hléh^{2} jú^{1} chú^{32} quioh^{21} Dió^{32}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}jmah^{3} tsú^{2} tsá^{2} tsáun^{1} ca^{3}la^{3} jɨ́^{32} juú^{2} ñí^{1} ca^{3}cha^{3}táunh^{1}.

Jmɨ́^{1} jun^{1} Juan^{2} tsá^{2} ziau^{2} jmáɨ^{2}
(Mateo 14:1-12; Marcos 6:14-29)

7 Hi^{3} jáun^{2} jmáɨ^{1} jáun^{2}, Herodes, tsá^{2} cuá^{1}lɨ́n^{3} ta^{21} hué^{13} Galilea, ca^{3}lɨ^{3} ñi^{32} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} jmu^{2} Jesús; hi^{3} tiá^{2} jmɨ́^{1} ñi^{32} yáh^{3} tsú^{2} he^{3} hniáuh^{32} lɨ́n^{13}, quí^{1}hliá^{2} ma^{3} jan^{2} tsáu^{2} jmɨ́^{1} ná^{1}juáh^{23} hi^{3} hla^{1} Juan^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1} zion^{2} tsáu^{2} jmáɨ^{2} bíh^{1} má^{2}ca^{3}jenh^{13} ja^{1} tsá^{2} má^{2}cá^{2}tsan^{3};

8 hi^{3} ma^{3} jan^{2} siáh^{3} tsá^{2} siánh^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}juáh^{23} hi^{3} Líh^{3} tsá^{2} jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32} bíh^{1} néh^{1} hí^{3}, hi^{3} má^{2}cá^{2}jnia^{3} siáh^{3}. Ja^{3}bí^{1} ma^{3} jan^{2} tsá^{2} siánh^{3} siáh^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}juáh^{23} hi^{3} hí^{3} bíh^{1} jan^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32} jmɨ́^{1}tin^{2} lɨ́n^{32}, hi^{3} má^{2}ca^{3}jenh^{13} ja^{1} hla^{1}.

9 Tɨ^{3}la^{3} Herodes ca^{3}juáh^{3}:

—Huen^{2} bíh^{1} jná^{13} ca^{3}jmú^{32} héih^{32} hi^{3} tsa^{3}quiéih^{3} tsú^{2} cun^{3} ngá^{13} mí^{1}táɨ^{3} láɨ^{1} Juan^{2}. Jáun^{2} né^{3}, ¿hin^{2} bíh^{1} tsánh^{2} tsá^{2} hí^{3} hi^{3} jlánh^{1} cha^{32} tsú^{2} hliáun^{3} jáɨ^{13} quioh^{21}?

Hi^{3} jáun^{2} hnga^{2} Herodes jlánh^{1} jmɨ́^{1} hniá^{1} hi^{3} jɨ́en^{32} Jesús.

Jesús cue^{32} hi^{3} cuh^{3} hñá^{3} mei^{21} tsáu^{2}
(Mateo 14:13-21; Marcos 6:30-44; Juan 6:1-14)

10 Jmɨ́¹ cá¹jính²¹ jáun² tɨ³² tsá² quian³² hí³ jë¹
Dió³² ñí¹con² Jesús, jáun² ca³chá³ tsú² la³jɨ́³² la³ cun³
hi³ ca³jmú³. Jmɨ́¹jáun² ca³jan³ Jesús tsá² hí³, hi³
ja³taunh²¹ tsú² tɨ³ ñí¹ siáh³, ñí¹ má²janh² ca³lá² juú²
Betsaida.
11 Tɨ³la³ jmɨ́¹ ca³lɨ³ ñi³² tsáu² ha³ jinh¹ ngau³
Jesús, jáun² jmɨ́¹jáun² já¹taunh²¹ tsú² ñí¹ jáun². Hi³
jáun² hiún² lɨ́n³² bíh¹ tsɨ́³ Jesús ca³hen³ tsá² hí³,
jáun² ca³hɨ́eh³ dí² tsá² hí³ ha³ lánh³ rón³² lɨ́¹³ tónh³²
jo³cuo² Dió³², hi³ ca³jmah³ dí² siáh³ tsá² tsáun¹.
12 Jmɨ́¹ má²ca³hláu³ jáun² né³, ca³ma³janh³² siáh³
tsá² quian³tun³ hí³ ñí¹con² Jesús hi³ ca³juáh³ la³ lá²:
—Chú³² juoh¹ hnú² tsá² nɨ́² hi³ tsa³tánh¹ hi³
tsa³hniáu³ hñú³ jɨ³ hi³ cuh³ la³jɨ́³² juú² hi³ zia³² la³
cu³ la³ jéin³ ñí¹ tiauh¹ dí² lá², quí¹ hí¹ jan² yáh³ tiá²
hin² zian² ñí¹ má²janh² lá².
13 Tɨ³la³ Jesús ca³ngáɨ³:
—Hnoh² bíh¹ hniáuh³² cueh¹ tsú² hi³ cuh³.
Jáun² né³, tsá² hí³ ca³ngáɨ³ siáh³:
—Jɨ́³²la³ hñá³ *hí³ cuú²miih²¹ bíh¹ zia³² quiú¹³
jnoh¹ hi³ cónh³ gon³ hma²¹ siáh³. Jɨ́³² uá¹ jáun² bíh¹,
nɨ́¹juáh³ hi³ tsá¹lá¹³ jnoh¹ má³² quioh²¹ ca³la³ jɨ́n³²
tsá² nɨ́².
14 Tsá² jmɨ́¹ tionh¹ jáun² ñí¹jáun² jmɨ́¹ tín³ cun³
hñá³ mei²¹ jmáh³la³ tsá²ñuh². Jáun² Jesús ca³záɨh³
siáh³ tsá² quian³tun³ hí³:
—Jmu³ hnoh² héih³² hi³ tiánh³ tsú² ma³
tu³la³quian³ ma³ quin³² ma³ cun³ nió³.
15 Hi³ jáun² la³ jáun² ca³jmú³ tsú², hi³ la³jɨ́n³² tsú²
ca³tiánh³ hué³².

16 Jáun^{2} jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}zanh^{3} Jesús tá^{1} hñá^{3} hí^{3}
cuú^{2}miih^{21} jáun^{2} jɨ^{3} tá^{1} gon^{3} hma^{21} hí^{3}, hi^{3} ca^{3}jɨ́e^{3}
tsú^{2} tɨ^{3} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}, hi^{3} ca^{3}cuéh^{3} tiá^{1}hmah^{1} Dió^{32}.
Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}cuéh^{3} tsú^{2} tsá^{2} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3}
con^{2} hi^{3} tsóh^{3} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} tionh^{2} hí^{3}.
17 Jáun^{2} ca^{3}la^{3} jɨ́n^{32} tsá^{2} hí^{3} lah^{3} re^{2} má^{32}. Jmɨ́^{1} lɨ^{21}
jáun^{2} né^{3}, ca^{3}jieh^{3} tsú^{2} ca^{3}la^{3} jɨ́^{32} chí^{2} juoh^{1} hi^{3} ziau^{3}
jáun^{2}; chí^{2} juoh^{1} jáun^{2} né^{3} lɨ^{3} quia^{3}tún^{3} mɨ́^{2}ta^{2}.

Pé^{1} juáh^{3} hi^{3} Jesús bíh^{1} Tsá^{2} lɨ́n^{3} Cristo
(Mateo 16:13-19; Marcos 8:27-29)

18 Ca^{3}chó^{32} jmáɨ^{1} hi^{3} Jesús jmɨ́^{1} cuá^{1}liéinh^{32} Dió^{32}
cáun^{2} ñí^{1} tɨ^{3} có^{32}, hi^{3} jmɨ́^{1} quionh^{3} tsú^{2} tsá^{2} haɨn^{21}
hí^{3} tɨ^{3} con^{2}. Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}ngáɨh^{3} tsú^{2} tsá^{2} hí^{3} hi^{3}
ca^{3}juáh^{3}:
—¿Hin^{2} tsánh^{2} jná^{13} juáh^{3} tsáu^{2}?
19 Jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}ngáɨ^{3}:
—Zian^{2} tsá^{2} juáh^{3} hi^{3} hnú^{2} bíh^{1} néh^{1} hla^{1} Juan^{2}
tsá^{2} tɨ́^{2} zion^{2} tsáu^{2} jmáɨ^{2}, ma^{3} jan^{2} siáh^{3} tsá^{2} juáh^{3}
hi^{3} hnú^{2} bíh^{1} Líh^{3}, tsá^{2} jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} hí^{3} tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32}, hi^{3}
ma^{3} jan^{2} siáh^{3} tsá^{2} juáh^{3} hi^{3} hnú^{2} bíh^{1} néh^{1} jan^{2} tɨ^{32}
jë^{1} Dió^{32} tsá^{2} jmɨ́^{1} zian^{2} jmɨ́^{1}tin^{2}, hi^{3} má^{2}ca^{3}jenh^{13}.
20 Hi^{3} jáun^{2} Jesús ca^{3}ngáɨ^{3} siáh^{3}:
—Hi^{3} hnoh^{2} né^{3}, ¿hin^{2} tsánh^{2} jná^{13} juáh^{3} hnoh^{2}?
Jáun^{2} né^{3}, Pé^{1} ca^{3}juáh^{3}:
—Hnú^{2} bíh^{1} Tsá^{2} lɨ́n^{3} Cristo Tsá^{2} zéɨ^{1} Dió^{32}.

Jesús juáh^{3} hi^{3} jún^{3}
(Mateo 16:20-28; Marcos 8:30-9:1)

21 Tɨ^{3}la^{3} Jesús ca^{3}jmú^{3} héih^{32} hi^{3} hí^{1} jan^{2} tiá^{2} hin^{2}
hniáuh^{32} záɨh^{32} tsú^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juáh^{3} jáun^{2}
Pé^{1}.

22 Hi³ jáun² ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:

—Ca³tɨn¹ Jon² tsá²mɨ³cuóun² hi³ ma³tso² lɨ́n³² tsɨ́³. Tsá²daun³² tsá² ná¹ñí¹ juú² quionh³ tsá² ná¹lɨ́n³ mi³jmú³, jɨ³ tɨ³² liei²¹ nɨ́² siáh³ tiá² quiú¹ tiá² jéin¹³ tsá² hí³, hi³ jngɨh³ tsú²; tɨ³la³ ñí¹ má²cá²hnɨ́² jmáɨ¹ jáun² má¹ná¹, jenh¹³ bíh¹ tsú².

23 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, ca³záɨh³ Jesús la³jɨ́n³² tsá² hí³:

—Nɨ́¹juáh³ zian² tsá² hnió³ já³² cu³hna³² jná¹³, hniáuh³² chá³² tsú² tɨ³ có³² la³jɨ́³² hi³ dí¹quiaunh²¹ tsɨ́³ hnga², hi³ jáun² cuɨ́¹ quián¹³ tsú² crei²¹ quioh²¹, [la³ cun³ hi³ cuéh³² tsú² jáun² tsɨ́³ uá¹jinh¹ ca³la³ ñí¹ ca³cáɨn³ jmɨ́²chí³ quioh²¹,] hi³ jáun² cuɨ́¹ já² cu³hna³² jná¹³.

24 Quí¹ nɨ́¹juáh³ tsá² hnió³ lión³² hnga², tsá² la³ hí³ tɨ³ tsa³hín³ bíh¹; tɨ³la³ nɨ́¹juáh³ tsá² tsa³hín³ cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³ má¹ná¹, jáun² tsá² la³ hí³ bíh¹ tɨ³ liáun³.

25 Quí¹ ¿ha³ dá² jinh¹ quien² nɨ́¹juáh³ ca³láɨh¹³ tsú² la³jɨ́³² hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², nɨ́¹juáh³ la³ ja³hín³ bíh¹ jmɨ́²chí³ quioh²¹ tsú² má¹lɨ³² jáun²?

26 Nɨ́¹juáh³ tsá² jmu² heh³ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³ jɨ³ ca³tɨ²¹ jáɨ¹³ quion²¹ jná¹³ siáh³, ja³bí¹ jná¹³ Jon² tsá²mɨ³cuóun² jmu¹ heh¹ ca³tɨn¹ tsá² la³ hí³ nɨ́¹ má¹jaunh³² jná¹³ jáun²; hi³ lɨ³ lin¹ hi³ quien² jná¹³, jɨ³ hi³ quien² Ñuh³² jná¹³, jɨ³ hi³ lin¹ hi³ quien² uá²jaɨ³² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² tsá² ná¹chun¹ nɨ́² siáh³.

27 Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ zian² tsá² ja¹ ñí¹ tiauh¹ dí² lá² tiá² má²jún³ yáh³ ta³ tiá² má²lɨ́²jɨ́e³ hi³

má²cua³² pí³ quioh²¹ Dió³² ñí¹con² tsá² má²tionh² jo³cuo².

Dió³² jmu² hi³ zan² Jesús
(Mateo 17:1-8; Marcos 9:2-8)

28 Jmɨ́¹ má²ñí¹tɨ²¹ jáun² jña³ jmáɨ¹ hi³ ca³juáh³ Jesús jáɨ¹³ jáun², jáun² ca³ñí¹uu³² tsú² cáun² máh³, hi³ ca³ñí¹lienh¹³ Dió³²; jáun² ca³jan³ dí² Pé¹, Jacobo, jɨ³ Juan² siáh³ hi³ tsa³quionh³ dí² tsɨ³ máh³.

29 Tá¹la³ cuá¹liéinh³² jáun² Jesús Dió³² né³, ca³za² ho¹ñí¹, jɨ³ ha¹ nɨ́² ca³lɨ³ tiáu² hi³ lɨ³ siáh³ zɨ́n³ lɨ́n³².

30 Hi³ jáun² cu³diá²jan² ca³jnia³ gon³ tsáu² hi³ ca³juónh³ quionh³ Jesús, hla¹ Moisés quionh³ Líh³.

31 Tá¹ gon³ jáun² tsá² hí³ jmɨ́¹ ná¹quian³² joh¹ zɨ́n³ lɨ́n³². Tsá² hí³ ca³juónh³ Jesús quionh³ ca³tɨ²¹ jmáɨ¹ hi³ jún³ tsú² já¹ juú² Jerusalén.

32 Hi³ jáun² uá¹jinh¹ Pé¹ jmɨ́¹ tioh¹³ lɨ́n³² ziú³ ñí¹ quionh³ tsá² quionh³, tɨ³la³ ca³tiánh³ bíh¹ tsú² ná¹ñí¹, hi³ jáun² ca³jɨ́e³ tsú² hi³ ca³lɨ³ zɨ́n³ lɨ́n³² Jesús; hi³ ca³jɨ́en³² tsú² siáh³ tá¹ gon³ tsá² tionh² hí³ quionh³ Jesús.

33 Jáun² tsá² gon³ hí³ jmɨ́¹ má²ná¹hah² jáɨ¹³ quionh³ Jesús, tɨ³la³ Pé¹ né³ ca³juáh³:

—Hnú² Tɨ³², hénh³ ma³ chú³² má²tiauh² dí² ñí¹ lá². Jáun² cuɨ́¹ jmú¹³ jnoh¹ hnɨ³² hñú³reh³, cáun² quián¹³ hnú², cáun² quioh²¹ Moisés, hi³ cáun² siáh³ quioh²¹ Líh³.

Tɨ³la³ tiá² jmɨ́¹ ñi³² yáh³ Pé¹ he³ dá² dí¹hleh³².

34 Tá¹la³ dí¹hleh³² jáun² bíh¹ Pé¹, ja³ cáun² jnie² ñí¹ tionh¹ tsú² jáun² hi³ ca³tsáɨnh³² tsú² jɨ³lɨn², hi³ jáun² ca³juénh² tsú² jmɨ́¹ ca³ta³tonh¹ jáun² ja¹ jnie².

35 Hi³ jáun² ja¹ jnie² jáun² ñí¹ca³hléh³ jan² tsáu²
hi³ ñí¹juah²¹:

—Tsá² lá² bíh¹ Jón³² jná¹³, Tsá² cuá¹quiánh¹. Niéi²
náh² la³ cun³ hi³ juáh³ tsú².

36 Jmɨ́¹ ca³nga² jáɨ¹³ jáun² né³, ca³jɨ́en³² tsú² Jesús
cuá¹tón²¹ hnga². Jáun² Pé¹ quionh³ tsá² quionh³,
hí¹ cáun² yáh³ jáɨ¹³ jáun² tiá² ca³chá³ tsú² jmɨ́¹jáun²
ñí¹con² tsá² siánh³ la³ cun³ hi³ lɨ³ jáun².

Jesús jmah²³ jan² ñú²míh¹ zian² tsá¹ lɨ́¹ jún²³ (Mateo 17:14-21; Marcos 9:14-29)

37 Jmɨ́¹ cá¹jniá²¹ jáun² ca³jính³² Jesús tsáɨh³ máh³
jáun² quionh³ tsá² quionh³. Jmɨ́¹jáun² ca³jenh² tsú²
juóun³² lɨ́n³² tsáu².

38 Hi³ jáun² ja¹ tsá² ná¹ngɨh³² hí³ ca³hóh³² jan²
tsá²ñuh² tiá³ lɨ́n³², hi³ ca³juáh³:

—Hnú² Tɨ³², tiá¹ jmúh¹³ hnú² hi³ chú³² hi³ jɨen¹
nú² tiá³ ñú²míh¹ jón³² jná¹³, jan² tán¹ lá² bíh¹ jón³²
jná¹³.

39 Quí¹ jan² jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ ja³² hi³ zaunh²³, hi³
jmu² hi³ hóh³² tsú² tiá³, hi³ he² tsú² siáh³ tsá¹ lɨ́¹
jún²³, hi³ hia³² jan³² ho³; ca³la³ hian² lɨ́n³² tsɨ́³ jmu²,
tion³ cu³tí³ bíh¹ tun²³ ñú²míh¹.

40 Má²lɨ́²hiú² lɨ́²mɨ́³ bíh¹ jná¹³ ñí¹con² tsá² haɨn²¹
nɨ́² tɨ³ con² hnú² hi³ jmɨ́¹ chin¹³ tsú² jmɨ́²chí³
hláɨnh¹, tɨ³la³ tiá² ca³tioh²¹ yáh³ tsú².

41 Hi³ jáun² Jesús ca³ngáɨ³:

—¡Hnoh² tsá² tiá² ta²¹ táunh²³ náh², tsá² cáun²
lɨ́¹ cháunh²³ chinh³² la³ siáh³! ¿Jáh³ jmáɨ¹ máh³

hniáuh^{32} hi^{3} ngɨ́^{13} jná^{13} quiúnh^{1} hnoh^{2}, hi^{3} tion^{1} jná^{13} tsɨn^{32}? Ñá^{2}jan^{32} jónh^{32} tɨ^{3} lá^{2}.

42 Tɨ^{3}la^{3} tá^{1}la^{3} cuá^{1}ja^{32} jáun^{2} ñú^{2}míh^{1} hí^{3} ñí^{1} zenh^{1} Jesús, ca^{3}la^{3} hian^{2} lɨ́n^{32} bíh^{1} tsɨ́^{3} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} ca^{3}jmú^{3} ñí^{1}con^{2} ñú^{2}míh^{1}, hi^{3} ca^{3}jmú^{3} hi^{3} he^{13} tsá^{1} lɨ́^{1} jún^{23} ñú^{2}míh^{1} hí^{3}. Tɨ^{3}la^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}jin^{3} Jesús jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hí^{3} né^{3}, la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2} bíh^{1} lan^{3} ñú^{2}míh^{1} hí^{3}. Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jɨenh^{3} tsú^{2} ñú^{2}míh^{1} hí^{3} ñí^{1}con^{2} jméi^{2}.

43 Hi^{3} jáun^{2} ca^{3}la^{3} jɨ^{3}lɨn^{2} tsú^{2} ca^{3}ja^{3}cáun^{2} tsɨ́^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}jɨ́e^{3} pí^{3} quioh^{21} Dió^{32}.

Jesús juáh^{3} siáh^{3} cónh^{3} hi^{3} jún^{3}
(Mateo 17:22-23; Marcos 9:30-32)

Tá^{1}la^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}tsá^{2}cáun^{2} jáun^{2} tsɨ́^{3} tsú^{2} jɨ^{3}lɨn^{2} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}jmú^{3} jáun^{2} Jesús la^{3} jáun^{2}, jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} Jesús tsá^{2} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3} con^{2} la^{3} lá^{2}:

44 —Náɨh^{13} hnoh^{2} re^{2} lɨ́n^{32} jáɨ^{13} hi^{3} juanh^{21} jná^{13} lá^{2}: jná^{13}, Jon^{2} tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2}, jɨenh^{3} tsú^{2} jo^{3}cuo^{2} tsáu^{2}.

45 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} hí^{3} né^{3}, hí^{1}juáh^{3} tiá^{2} ca^{3}ngɨ^{13} bíh^{1} he^{3} dá^{2} jaun^{32} dí^{1}juáh^{23} tsú^{2}, quí^{1} tiá^{2} jmɨ́^{1} má^{2}zia^{32} yáh^{3} jáɨ^{13} hi^{3} lɨ́^{13} lɨ^{3} ngɨ^{13} tsú^{2}, hi^{3} jmɨ́^{1} juénh^{2} tsú^{2} siáh^{3} hi^{3} mɨ́^{32} ñí^{1}con^{2} Jesús hi^{3} jmu^{3} na^{21} jáɨ^{13} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juáh^{3} jáun^{2}.

¿Hin^{2} bíh^{1} tsánh^{2} jlánh^{1} quien^{2}?
(Mateo 18:1-5; Marcos 9:33-37)

46 Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, tsá^{2} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3} con^{2} tsú^{2} ca^{3}ma^{3}liáu^{32} hi^{3} quiú^{2} táɨnh^{23} hi^{3} hin^{2} bíh^{1} tsánh^{2} jlánh^{1} quien^{2} já^{1} hmóu^{21} tsú^{2} jáun^{2}.

47 Tɨ3la3 Jesús ca3lɨ3tsɨn2 hi3 ha3 lánh3 ná1lɨ́n23 tsá2
hí3, jáun2 ca3can3 dí2 jan2 tsá1míh1 hi3 ca3zinh3 dí2
cu3héin1;
48 jmɨ́1jáun2 ca3juáh3 la3 lá2:
—Lɨ3ua3 jan2 tsá2 hen3 tsá2 tsá1míh1 la3 lá2 chá32
jná13, má2lɨ́2he3 jɨ3 jná13 bíh1 tsú2 jaun32. Hi3
nɨ́1juáh3 tsá2 he3 jná13 né3, ja3bí1 la3 jáun2 má2lɨ́2hen3
tsú2 siáh3 Tsá2 ca3ze3 jná13. Quí1 tsá2 tiá2 lin1 ñí1
quien2 ja1 ñí1 tionh1 hnoh2 nɨ́2, tsá2 la3 hí3 bíh1 tɨ3
jlánh1 quien2.

Nɨ́1juáh3 tsá2 tiá2 hau2 jnoh1, tsá2 quiúnh1 jnoh1 bíh1 hí3
(Marcos 9:38-40)

49 Hi3 jáun2 Juan2 ca3záɨh3 Jesús:
—Tɨ32, má2lɨ́2neh21 jnoh1 jan2 tsá2 huen2 jmɨ́2chí3
hláɨnh1 hñu3 tsɨ́3 tsáu2 la3juah21 dú1 cun3quionh3
héih32 quián13 hnú2, jáun2 má2lɨ́2jmú13 jnoh1 héih32
hi3 tiú2uú2 jmu3 tsú2 la3 jáun2, quí1hliá2 tiá2 ngɨ32
yáh3 tsú2 quiúnh1 dí2.
50 Tɨ3la3 Jesús ca3juáh3:
—Ha3 lɨ́2 jmu2 náh2 héih32 la3 nɨ́2, quí1 nɨ́1juáh3
tsá2 tiá2 hau2 náh2, tsá2 hen2 tɨ3 con2 bíh1 náh2 tsá2
la3 hí3.

Jesús jin23 Jacobo quionh3 Juan2

51 Jmɨ́1 má2ñí1chau21 jáun2 jmáɨ1 hi3 má2tsánh32
Jesús tɨ3 hñu3mɨ3cuú2, jáun2 ca3chá3 tiá3 tsɨ́3 hi3 tsó32
la3 tɨ3 já1 juú2 Jerusalén.
52 Jáun2 ca3zen3 dí2 tsáu2 chí1ján3 ñí1 nio1 cáun2
juú2 míh1 hɨ́n13 tɨ3 Samaria hi3 tsa3hniáu3 la3jɨ́32 la3
cun3 hi3 lɨ3 hniáuh32.

53 Tɨ³la³ tsá² juú² jáun² má¹ná¹, tiá² ca³hen³ yáh³
Jesús, quí¹hliá² ca³lɨ³tsɨn² tsú² hi³ Jesús má²hún¹
juɨ³² hi³ tsó³² tɨ³ Jerusalén bíh¹.
54 Jmɨ́¹ ca³jɨ́e³ jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² Jesús,
la³ cun³ Jacobo jɨ³ Juan² nɨ́², hi³ jmu² tsá² juú² jáun²
la³ jáun², jáun² ca³juáh³:
—Hnú² Tɨ³² ¿tiá¹ hnáuh² hnú² hi³ jmú¹³ jnoh¹
héih³² hi³ já³² sɨ́² tɨ³ hñu³mɨ³cuú² hi³ tsán¹³ tsá² juú²
nɨ́², [la³ cun³ ca³jmú³ jáun² Líh³ tsá² jmɨ́¹ lɨ́n³ hí³ tɨ³²
jë¹ Dió³²]?
55 Jáun² Jesús ca³jɨ́e³ tɨ³ ñí¹ tionh¹ tsú² hi³ ca³jin³
dí² tá¹ gon³ tsá² hí³, [hi³ ca³juáh³:
—Jun³juáh¹³ la³ nɨ́² yáh³ jmɨ́¹ hniáuh²¹ lɨ́n¹³
hnoh².
56 Quí¹ jun³juáh¹³ jáun² yáh³ cuan³ jná¹³, Jon²
tsá²mɨ³cuóun², hi³ má¹tsán¹³ jná¹³ tsáu², tɨ³la³ cuan³
jná¹³ hi³ tɨ³ lion¹ bíh¹ jná¹³ tsú²].
Jáun² juú² siáh³ bíh¹ cú²jueh³² ja³taunh²¹ tsú².

Tsá² jmɨ́¹ hnió³ tsa³táunh¹ quionh³ Jesús (Mateo 8:19-22)

57 Tá¹la³ jmɨ́¹ hí¹tiáunh¹ tsú² jáun² juɨ³², ca³hléh³
jan² tsáu² ñí¹con² Jesús hi³ ca³juáh³:
—Hnú² Tɨ³², ñe¹ bíh¹ jná¹³ quiúnh¹ hnú² lɨ³ua³
cáun² ñí¹ cuóh¹³ hnú².
58 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:
—Jáh³ zia³² tá²hláu² quioh²¹ bíh¹ cuo², hi³
zia³² bíh¹ siáh³ záɨ² quioh²¹ tan³²; tɨ³la³ Jon²
Tsá²mɨ³cuóun² má¹ná¹, tiá² zia³² yáh³ ñí¹ lɨ́¹³
jnioh¹³.
59 Jmɨ́¹jáun² ca³záɨh³ Jesús jan² tsá² siánh³ siáh³:

—Ña^{32} cu^{3}hna^{32} jná^{13}.
Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} hí^{3} né^{3}, ca^{3}ngáɨ^{3}:
—Tɨ^{32}, cué^{1} tín^{2} jáɨ^{13} hi^{3} ñí^{1}hón^{21} jná^{13} ñuh^{32} [nɨ́^{1} má^{1}jun^{2}].
60 Tɨ^{3}la^{3} Jesús né^{3}, ca^{3}záɨh^{3} tsá^{2} hí^{3}:
—Tsá^{2} ná^{1}jún^{1} [ñí^{1}con^{2} Dió^{32}] cuɨ́^{1} cha^{3}hón^{32} hla^{1} raɨnh^{21}, tɨ^{3}la^{3} hnú^{2} ca^{3}tɨn^{1} cuá^{1}ngáɨ^{1} jú^{1} chú^{32} ca^{3}tɨ^{21} ha^{3} lánh^{3} rón^{32} lɨ́^{13} tónh^{32} tsáu^{2} jo^{3}cuo^{2} Dió^{32}.
61 Hi^{3} jáun^{2} ca^{3}juáh^{3} jan^{2} tsá^{2} siánh^{3} siáh^{3}:
—Hnú^{2} Tɨ^{32}, jná^{13} hnó^{32} ñe^{1} quiúnh^{1} hnú^{2}, tɨ^{3}la^{3} cué^{1} tín^{2} jáɨ^{13} hi^{3} ñí^{1}háɨh^{1} jná^{13} jáɨ^{13} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} tionh^{2} hñu^{32}.
62 Jáun^{2} Jesús ca^{3}záɨh^{3} tsá^{2} hí^{3} la^{3} lá^{2}:
—Lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} [tsá^{2} má^{2}liáu^{32} ta^{21} quioh^{21}, lɨ́n^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} jan^{2}] tsá^{2} quiáh^{2} hué^{32} quionh^{3} cuá^{1}juɨ́^{2}; nɨ́^{1}juáh^{3} cá^{2} ñí^{1} jɨ́e^{23} tɨ^{3} cu^{3}hna^{21} bíh^{1} tsú^{2}, jáun^{2} tsá^{2} la^{3} hí^{3} tiá^{2} lɨ́^{13} yáh^{3} hí^{3} jo^{3}cuo^{2} Dió^{32}, [quí^{1} jan^{2} tsá^{2} hliah^{23} tá^{13} bíh^{1} lɨ́n^{3} tsú^{2}].

10

Jesús zen^{2} hnaɨh^{32} nio^{2} quiún^{3} tsɨ^{21} quian^{3} tsá^{2} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3} con^{2}

1 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}quianh^{3} siáh^{3} Jesús hnaɨh^{32} nio^{2} quiún^{3} tsɨ^{21} quian^{3} tsá^{2} siánh^{3} siáh^{3}, hi^{3} jáun^{2} ma^{3} gon^{3} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}zen^{3} dí^{2} la^{3}jɨ́^{32} juú^{2} ñí^{1} ca^{3}tɨ^{21} tsó^{32} dí^{2} hnga^{2}.
2 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} tsá^{2} hí^{3} la^{3} lá^{2}:
—Hliáun^{3} cu^{3}tí^{3} bíh^{1} hi^{3} má^{2}ca^{3}láu^{2}, tɨ^{3}la^{3} cú^{1}pih^{21} bíh^{1} tsá^{2} jmu^{2} ta^{21} zian^{2}. Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, hiú^{1} mɨ́^{1} náh^{2} ñí^{1}con^{2} Tsá^{2} quioh^{21} hi^{3} má^{2}ca^{3}láu^{2} jáun^{2}, hi^{3}

cuɨ́[1] zen[1] tsú[2] tsá[2] ja[3]quiaun[2] hi[3] má[2]ca[3]láu[2] jáun[2]
quioh[21].
3 Cuá[2]táunh[1] hnoh[2] ta[3]né[32]; tɨ[3]la[3] sá[1]nɨ́[2] jɨe[3] tín[2],
jná[13] zei[21] hnoh[2] hi[3] ná[1]lɨ́n[3] náh[2] la[3]jmɨ́[1] lɨ́n[3]
*já[1]ziáh[2] míh[1] tionh[2] ja[1] tsɨ́[2]náɨ[1].
4 Ha[3] lɨ́[2] cán[2] náh[2] tuh[32], sa[3]jun[3] chí[2] láu[2] tioh[3]
quɨe[3], sa[3]jun[3] tuh[32] tioh[3] ta[3] tsú[2]. Tiá[2] hniáuh[32]
cuá[1]ma[3]léh[13] hnoh[2] siáh[3] hú[1] juɨ[32] hi[3] lienh[1] hnoh[2]
tsáu[2].
5 Hi[3] jáun[2] lɨ[3]ua[3] cáun[2] hñú[3] ñí[1] chá[1]táunh[1] náh[2]
jáun[2], juoh[1] náh[2] tsá[2] hñú[13] la[3] lá[2]: “Cuɨ́[1] tionh[2] bíh[1]
hnoh[2] cáun[2] hi[3] re[2] hi[3] tɨn[2]”.
6 Hi[3] nɨ́[1]juáh[3] zian[2] tsá[2] ca[3]tɨn[1] tiánh[3] cáun[2] hi[3]
re[2] hi[3] tɨn[2] ñí[1] jáun[2], jáun[2] lɨ́[13] bíh[1] tiánh[3] tsú[2]
tie[3] cun[3]quionh[3] jáɨ[13] hi[3] hléh[13] hnoh[2] jáun[2]; tɨ[3]la[3]
nɨ́[1]juáh[3] tiá[2] zian[2] tsá[2] la[3] hí[3], jáun[2] ñí[1]con[2] hmóu[32]
bíh[1] hnoh[2] jmu[3] ta[21] jáɨ[13] hi[3] hléh[13] náh[2] jáun[2].
7 Cáun[2] tán[1] hñú[3] bíh[1] hniáuh[32] cuá[1]tianh[3] náh[2];
cáun[2] cuá[2]cú[1] cuá[2]hính[3] náh[2] lɨ[3]ua[3] cáun[2] hi[3] cue[32]
tsú[2] ñí[1] jáun[2], quí[1] jan[2] tsá[2] jmu[2] ta[21], cun[3] ca[3]tɨn[1]
he[3] bíh[1] hmah[21] quioh[21]. Ha[3] lɨ́[2] cua[3]jnioh[2] náh[2] tɨ[3]
hlá[2] tɨ[3] nɨ́[2].
8 Hi[3] jáun[2] né[3], lɨ[3]ua[3] cáun[2] juú[2] ñí[1] he[3] tsú[2]
hnoh[2], quɨéɨh[3] náh[2] la[3] cun[3] má[32] hi[3] cue[32] tsáu[2].
9 Jmah[21] náh[2] tsá[2] ná[1]tsáun[1] ñí[1] jáun[2], hi[3] zéih[3]
náh[2] siáh[3] tsáu[2] la[3] lá[2]: “Dió[32] má[2]cuá[1]hinh[23] tsáu[2]
jo[3]cuo[2]”.
10 Tɨ[3]la[3] lɨ[3]ua[3] cáun[2] juú[2] ñí[1] tiá[2] he[3] tsú[2] hnoh[2],
cuá[2]tianh[3] náh[2] já[1] hñú[3], hi[3] juáh[13] hnoh[2] la[3] lá[2]:
11 “Hí[1] la[3] tɨ[3] hliáu[2] quian[21] ta[3] yáh[3] jnoh[1]
má[2]súh[13] ta[3]né[32], hi[3] jmú[13] jnoh[1] lin[1] hi[3] má[2]tionh[2]

hnoh^{2} ñí^{1} háɨnh^{13}. Tɨ^{3}la^{3} cuɨ́^{1} ná^{1}ñíh^{1} náh^{2}, hi^{3} jmɨ́^{1} má^{2}ca^{3}lɨ^{3}zia^{32} bíh^{1} jáɨ^{13} hi^{3} jmɨ́^{1} lɨ́^{13} heh^{3} náh^{2} Dió^{32}”.

12 Juanh^{32} jná^{13} siáh^{3} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2} hi^{3} tɨ^{3} cú^{1}pih^{21} bíh^{1} ma^{3}tso^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1} zian^{2} juú^{2} Sodoma tsɨ́^{3} la^{3} cun^{3} bíh^{1} tsá^{2} zian^{2} juú^{2} ñí^{1} tiá^{2} he^{3} tsú^{2} hnoh^{2}.

Tsá^{2} juú^{2} tiá^{2} nieh^{3}
(Mateo 11:20-24)

13 ”¡Jlánh^{1} juon^{23} hnoh^{2} tsá^{2} juú^{2} Corazín! ¡Jlánh^{1} juon^{23} siáh^{3} hnoh^{2}, tsá^{2} juú^{2} Betsaida! Quí^{1} sá^{1}jmɨ́^{1} hi^{3} ca^{3}lɨ^{3} la^{3}jɨ́^{32} hua^{3}jueh^{32} ja^{1} tsá^{2} jmɨ́^{1} zian^{2} juú^{2} Tiro jɨ^{3} juú^{2} Sidón dúh^{1}, la^{3}jmɨ́^{1} má^{2}lɨ^{32} nɨ́^{2} ja^{1} quián^{13} hnoh^{2}, hi^{3} jáun^{2} má^{2}hia^{3} jáun^{13} máh^{3} jmɨ́^{1} má^{2}ca^{3}za^{3} tsú^{2} jmɨ́^{1} tsɨ́^{3}, hi^{3} jmɨ́^{1} má^{2}ca^{3}jmú^{3} tsú^{2} lin^{1} cun^{3}quionh^{3} hi^{3} jmɨ́^{1} quɨ́h^{21} tsú^{2} jáun^{2} tú^{2}cho^{1}, jɨ^{3} hi^{3} jmɨ́^{1} sén^{21} tsú^{2} siáh^{3} jua^{2} hmóu^{32}.

14 Hi^{3} jáun^{2} tɨ^{3} jlánh^{1} bíh^{1} huáh^{2} tsɨ́^{3} hi^{3} má^{1}tsoh^{1} hnoh^{2} honh^{2} má^{1}tɨ^{3} ñí^{1} ra^{3}tsɨ^{32} Dió^{32} héih^{32}, la^{3} cun^{3} bíh^{1} tsá^{2} jmɨ́^{1} zian^{2} jáun^{2} jmɨ́^{1}tin^{2} já^{1} juú^{2} Tiro quionh^{3} juú^{2} Sidón.

15 Hi^{3} hnoh^{2} siáh^{3} tsá^{2} juú^{2} Capernaum, ¿hí^{1} ná^{1}lɨ́n^{23} hnoh^{2} hi^{3} cuá^{1}tánh^{1} náh^{2} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}? Hnoh^{2} dá^{2} cuá^{1}tánh^{1} la^{3} tɨ^{3} quiu^{3}juóu^{32} bíh^{1}.

16 ”Jáun^{2} né^{3}, hnoh^{2} má^{1}ná^{1}, nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} náɨ^{32} jáɨ^{13} quián^{13} hnoh^{2}, ja^{3}bí^{1} náɨ^{32} tsú^{2} siáh^{3} jáɨ^{13} quion^{21} jná^{13}; tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} tiá^{2} he^{3} jáɨ^{13} quián^{13} hnoh^{2} má^{1}ná^{1}, ja^{3}bí^{1} jná^{13} siáh^{3} tiá^{2} he^{3} tsú^{2}. Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} tiá^{2} he^{3} hí^{3} jná^{13}, ja^{3}bí^{1} tiá^{2} hen^{3} tsú^{2} siáh^{3} Tsá^{2} ca^{3}ze^{3} jná^{13}.

Jmɨ́¹ cuá¹tanh²¹ siáh³ tsá² hnaɨh³² nio² quiún³ tsɨ²¹ quian³ hí³ ñí¹con² Jesús

17 Jmɨ́¹ cá¹jính²¹ jáun² tsá² hnaɨh³² nio² quiún³ tsɨ²¹ quian³ hí³ tɨ³ ñí¹con² Jesús, ca³la³ hi³ tsah³ lɨ́n³² tsú² ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² Tɨ³², hí¹ ca³la³ tɨ³ jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ máh³ má²tí³² héih³² hi³ jmu³² jnoh¹ cun³quionh³ héih³² quián¹³ hnú².

18 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³:

—Ján³, ca³jɨen¹ jná¹³ *Satanás hi³ ca³tánh³ hñu³mɨ³cuú² la³jmɨ́¹ taɨ³² sɨ́² quioh²¹ miíh³².

19 Jáun² sá¹nɨ́² jɨe³, má²ca³cué³ jná¹³ pí³ quián¹³ hnoh² hi³ lɨ́¹³ han¹³ hnoh² jáh³hláɨnh¹ jɨ³ hñú³ nɨ́² siáh³, hi³ lɨ́¹³ jmúh¹³ hnoh² hi³ tiá² quien² pí³ quioh²¹ tsá² hláɨnh¹, hi³ hí¹ cáun² tiá² hi³ lɨ́¹ quiunh²¹ hnoh².

20 Tɨ³la³ ha³ lɨ́² ma³hiún¹³ náh² honh² cun³ñí¹ hi³hliá² jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ má²tí³² héih³² quián¹³ náh², tɨ³la³ ma³hiún¹³ náh² honh² cun³ñí¹ hi³hliá² má²tón³² hi³ jmáɨ² náh² ñí¹ sí² rón³² hñu³mɨ³cuú² bíh¹.

Jesús jlánh¹ tsah³
(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

21 Hi³ jáun² la³ cun³ jmɨ́¹jáun² ca³jmú³ Jmɨ́²chí³ Chun¹ hi³ ma³hiún² lɨ́n³² Jesús tsɨ́³, hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hnú² Tia²¹, Tsá² lɨ́n³ nú² Juo¹³ tsá² zian² hñu³mɨ³cuú² jɨ³ tsá² zian² ñí¹ hué²¹ lá² nɨ́² siáh³, cué²³ jná¹³ tiá¹hmah¹ quí¹hliá² ca³hmáh¹ hnú² jú¹ tson², hi³ jáun² tiá² lɨ́¹³ há¹ ngɨ¹³ tsá² quia³lín³ jmɨ́¹

tsɨ́3, jɨ3 tsá2 ñí2 tsá2 lieih21 nɨ́2 siáh3; tɨ3la3 ñí1con2 tsá2 tsɨ́1 tsá2 juɨ́3 bíh1 ca3niah21 hnú2 jú1 tson2 jáun2. Ján3, quí1 la3 jáun2 jlánh1 re2 tɨ́3 honh2 hnú2 Tia21.

22 ”Sá1nɨ́2 jɨe3 náh2, jo3uón32 jná13 má2ca3chá3 Ñuh32 jná13 ca3la3 jɨ3lɨ32. Hnga2 bíh1 Dió32 cuóun32 hin2 tsánh2 Jon2, hi3 hnga2 bíh1 Jon2 tsú2 ñi32 hi3 hin2 tsánh2 Jméi2, hi3 lɨ3ua3 jan2 tsá2 hnió3 dí2 ma3jnia2 Jméi2 ñí1con2 siáh3, lɨ3 cuóun32 bíh1 tsú2 Jméi2 dí2.

23 Jáun2 ñí1 tɨ3 có32 ca3liéinh32 Jesús tsá2 haɨn21 hí3 tɨ3 con2, hi3 ca3juáh3:

—Jlánh1 jmɨ́1 ren2 tsá2 jɨ́e23 la3 cun3 hi3 má2ná1jɨ́eh32 hnoh2.

24 Quí1 juo3 jná13 hnoh2 la3 lá2: hi3 juóun32 tsá2 ca3lɨn3 *tɨ32 jë1 Dió32, jɨ3 tsá2 ca3lɨn3 re21 hué32 lá2 nɨ́2, jmɨ́1 hniá1 jɨ́e3 la3 cun3 hi3 jɨ́eh32 hnoh2 lá2, tɨ3la3 tiá2 ca3lɨ3 yáh3 jɨ́e3 tsú2; hi3 jmɨ́1 hniá1 siáh3 ne3 la3 cun3 hi3 naɨh32 hnoh2 lá2, tɨ3la3 tiá2 ca3lɨ3 yáh3 ne3 tsú2.

Héih32 hi3 jlánh1 bíh1 quien2
(Mateo 22:34-40; Marcos 12:28-34)

25 Jmɨ́1 lɨ21 jáun2 né3, jan2 tɨ32 liei21 ca3ñí1cá2 ñí1lian2 Jesús, hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

—Hnú2 Tɨ32, ¿he3 bíh1 hniáuh32 jmu1 jná13, hi3 jáun2 lɨ́13 lɨ3 zian2 jná13 la3 cun3 jmɨ́1hi3nio2?

26 Jáun2 Jesús ca3záɨh3 tsá2 hí3 la3 lá2:

—¿Ha3 lánh3 rón32 rá1juáh3 ñí1 liei21 dúh1? ¿He3 bíh1 hi3 má2ca3híh3 nú2 ñí1 Sí2 dúh1?

27 Jáun2 tɨ32 liei21 hí3 né3 ca3ngáɨ3, hi3 ca3juáh3:

—La³ lá² rá¹juáh³: “Ma³hno¹ Dió³² Juóuh³² ca³la³ jonh³ jmɨ́¹ honh², cun³quionh³ jmɨ́²chí³ quián¹³, jɨ³ la³jɨ́³² pí³ quián¹³ nú² nɨ́², jɨ³ la³jɨ́³² hi³ lɨ́n²³ hnú² nɨ́² siáh³; hi³ ma³hno¹ siáh³ tsá²mɨ³cuóun² renh² ca³la³ jmɨ́¹ hno³ nú² huen²”.

28 Jáun² Jesús ca³ngáɨ³ siáh³:

—Jú¹ tson² bíh¹ hi³ má²lɨ́²juah²¹ hnú² nɨ́². Jmu³ hnú² la³ nɨ́², hi³ jáun² lɨ́¹³ zian² nú² cun³ jmɨ́¹hi³nio².

Jesús cha³² jáɨ¹³ ca³tɨn¹ jan² tsá² chun¹ hɨ́n¹³ tɨ³ hué³² Samaria

29 Tɨ³la³ tɨ³² liei²¹ hí³ jmɨ́¹ hnió³ ren³ ñí¹, hi³ jáun² ca³záɨh³ Jesús la³ lá²:

—¿Hin² dá² tsá² hí³, tsá²mɨ³cuóun² renh² jná¹³?

30 Jmɨ́¹jáun² ca³ngáɨ³ siáh³ Jesús la³ lá²:

—Jmɨ́¹ zian² jan² tsá² cuá²han³ já¹ juú² Jerusalén hi³ ngau³ tɨ³ juú² Jericó. Hú¹ juɨ³² jáun² né³ ca³quieh³ tsá² háɨn², hi³ ca³háɨn³ tsú² la³jɨ́³² hi³ quioh²¹ tsú², la³ má²quionh³ ha¹ tsú² nɨ́² siáh³. Ca³qui³ ca³pan³ tsú² tsá² hí³ ca³la³ ja³háɨn³ cun³ jún¹.

31 Jmɨ́¹jáun² ca³nga² jan² mí²tsáu² có³² ñí¹ jáun²; tɨ³la³ jmɨ́¹ ca³jɨ́en³² tsú² jáun² tsá² rón³² hí³ hué³², jáun² cáun² ca³nga³ cú²tso² he² ñí¹ bíh¹ mí²tsáu² hí³.

32 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun², ca³nga² siáh³ jan² tsá² *levita. Jmɨ́¹ ca³jɨ́en³² tsú² jáun² tsá² rón³² hí³, siáh³ bíh¹ siáh³ cáun² he² ñí¹ tsá² hí³ ca³nga³.

33 Tɨ³la³ jmɨ́¹ cá¹chó²¹ jan² tsá² hɨ́n¹³ tɨ³ Samaria ñí¹ rón²¹ jáun² tsá² hí³ né³, tsá² hí³ bíh¹ jlánh¹ ca³ja³ mií³ tsɨ́³.

34 Jáun² ñéi¹ tsú² tɨ³ ñí¹ rón²¹ jáun² tsá² hí³,
jáun² ca³jñéi³ tsú² ca³lá² no¹ quionh³ mu² ráu³
mɨ³ uóun²jɨeh¹³ ñí¹ ca³cuɨ́h³ quioh²¹ tsú², hi³ jáun²
ca³hñéi³² tsú² siáh³ quionh³ hná¹ hmɨh³². Jmɨ́¹ lɨ²¹
jáun² né³, ca³zion³ tsú² tsá² hí³ cu³hna²¹ jáh³ joh¹,
jáun² ca³jón³² dí² tɨ³ ñí¹ zeh² cáun² hñú³ ñí¹ jnioh²
tsáu²; hi³ jáun² ñí¹ jáun² ca³jmú³ tsú² hua³hí¹³.
35 Jmɨ́¹ cá¹jniá²¹ jáun² né³, tsá² hɨ́n¹³ hí³ tɨ³
Samaria ca³cué³ tun³ *cú¹tiáu² ñí¹con² tsá² hñú¹³
ñí¹ jáun², hi³ ca³záɨh³ dí² tsú² la³ lá²: “Jmu³ hnú²
tiá³ hua³hí¹³ tsá²ñuh² lá², hi³ nɨ́¹juáh³ ca³cáɨn³
hliáun³ quɨe³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ lɨ́²cué³ jná¹³ nɨ́²,
má¹hmah²¹ bíh¹ jná¹³ má¹cá²jính³² jná¹³ lá²”.
36 Hi³ jáun² Jesús ca³ngáɨ³ ñí¹con² tɨ³² liei²¹ hí³ la³
lá²:
—Cuɨ́¹ neh²¹, ¿hin² bíh¹ tsánh² tsá² gáun³ hí³ lɨ́n²³
hnú² hi³ lɨ́n³ tsá²mɨ³cuóun² raɨnh²¹ tsá² ca³cuɨ́nh³
hí³ hi³ ca³jmú³ jáun² tsá² háɨn²?
37 Jáun² tɨ³² liei²¹ hí³ ca³juáh³:
—Tsá² ca³ja³ hí³ miɨ́³ tsɨ́³ ñí¹con² tsá² hí³ bíh¹.
Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsú²:
—Cuánh² hnú², cuá²jmu³ la³ jáun².

Jesús tsó³² hñú¹³ mɨ́¹ Marta jɨ³ Má²réi³

38 Jáun² Jesús ngau³ juɨ³² má²hún¹, hi³ ca³chó³²
cáun² juú² míh¹. Jmɨ́¹ cá¹chó²¹ Jesús ñí¹ jáun², ca³he³
jan² tsá²mɨ³ jmáɨ² Marta.
39 Jmɨ́¹ zian² jan² tsá²mɨ³ raɨnh²¹ Marta hí³ hi³
jmáɨ² Má²réi³. Jáun² Má²réi³ hí³ ca³cuá³ hué³² ta³
ñí¹ Jesús, hi³ ca³náɨ³² dí² jë¹ tsú².

40 Tɨ^{3}la^{3} Marta hí^{3} jlánh^{1} tiá^{3} siaun^{32} ca^{3}jmú^{3}
hua^{3}jan^{21} má^{32}, jáun^{2} ca^{3}ñí^{1}lienh^{13} Jesús, hi^{3}
ca^{3}juáh^{3}:

—Hnú^{2} Tɨ^{32}, ¿tiá^{1} lɨ́n^{23} hnú^{2} hi^{3} renh^{2} jná^{13} nɨ́^{2}
zeh^{2} jná^{13} huen^{2} tán^{1}, hi^{3} jáun^{2} jo^{3}uón^{32} huen^{2} bíh^{1}
jná^{13} má^{2}ta^{3}no^{1} ca^{3}la^{3} jɨ́^{32} ta^{21}? Zéih^{3} hnú^{2} tiá^{3} hi^{3}
cuɨ́^{1} ja^{3}ma^{3}hau^{3} jná^{13}.

41 Tɨ^{3}la^{3} Jesús ca^{3}ngáɨ^{3}:

—Hnú^{2} Marta, jlánh^{1} hliáun^{3} hi^{3} dí^{1}cháunh^{23}
chinh^{32} hnú^{2}, hi^{3} jlánh^{1} hɨ^{32} honh^{2} hnú^{2} ta^{21} hi^{3}
ñi^{3}jmuh^{32}.

42 Tɨ^{3}la^{3} cáun^{2} tán^{1} bíh^{1} hi^{3} jlánh^{1} quien^{2} zia^{32}.
Má^{2}réi^{3} lá^{2} má^{2}lɨ́^{2}quiáh^{32} hi^{3} jlánh^{1} bí^{1} quien^{2}, hi^{3}
jáun^{2} hí^{1} jan^{2} yáh^{3} tiá^{2} hin^{2} lɨ́^{13} quin^{3}.

11

Jesús má^{2}ta^{2} ha^{3} lánh^{3} liéinh^{32} tsú^{2} Dió^{32}
(Mateo 6:5-15; 7:7-11)

1 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}chó^{32} cáun^{2} jmáɨ^{1} hi^{3} zia^{32}
cáun^{2} ñí^{1} jmɨ́^{1} cuá^{1}liéinh^{32} Jesús Dió^{32}. Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ^{32}
jáun^{2} né^{3}, ca^{3}juáh^{3} jan^{2} tsá^{2} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3} con^{2} tsú^{2}
la^{3} lá^{2}:

—Hnú^{2} Tɨ^{32}, ¿tiá^{1} hɨ́eh^{13} hnú^{2} jnoh^{1} ha^{3} lánh^{3}
rón^{32} hniáuh^{32} lienh^{1} jnoh^{1} Dió^{32}, la^{3}jmɨ́^{1} ca^{3}ma^{3}tɨn^{2}
jáun^{2} hla^{1} Juan^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3} con^{2}?

2 Jáun^{2} Jesús ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—Nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}lienh^{1} hnoh^{2} Dió^{32}, juáh^{13} hnoh^{2} la^{3}
lá^{2}:
Hnú^{2} Tia^{21}, [Tsá^{2} ñíh^{3} hnú^{2} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2},]
cá^{2} ñí^{1} hi^{3} chu^{21} cuɨ́^{1} ná^{1}chan^{1} hi^{3} jmáɨ^{2} hnú^{2}.

Cuɨ́¹ chau²¹ bíh¹ jmáɨ¹ hi³ la³jɨ́n³² tsáu² tónh³²
jo³cuonh² hnú².
[Cuɨ́¹ lɨ́¹³ bíh¹ ñí¹ hué²¹ lá² la³ cun³ hi³ hnáuh² hnú²
jmúh¹³, la³jmɨ́¹ lɨ́³ hñu³mɨ³cuú².]
3 Cué¹ tiá³ má³² hi³ hniáuh³² quiú¹³ jnoh¹ cun³ jmá²
cun³ jnia³².
4 Chin³² tiá³ honh² ca³tɨ²¹ tso³ hi³ má²lɨ́²jmú¹³ jnoh¹,
la³jmɨ́¹ chin²³ jnoh¹ tsɨ́³ la³ cun³ hi³ má²ca³hliánh²
tsáu² ñí¹con² jnoh¹.
Ma³hau¹ tiá³ jnoh¹ hi³ tiá² ca³ tiá² lau³ jnoh¹ tsá²
hláɨnh¹,
[liau¹ tiá³ jnoh¹ ñí¹con² pí³ quioh²¹ tsú²].
5 Jmɨ́¹jáun² ca³juáh³ siáh³ Jesús la³ lá²:
—Jmú¹³ jáɨ¹³, hi³ hnú² zian² jan² há²mei²¹ joh²,
hi³ ta³ hua² né³ cuóh¹³ nú² hñú¹³ tsú² hi³ cuá¹zéih³
nú² la³ lá²: “Hnú² há²mei²¹ quiú¹³, jmu³ tiá³ hi³
chú³², cué¹ tiá³ hnɨ³² hí³ quiú¹³,
6 quí¹ jan² há²mei²¹ joh² jná¹³ hún¹ juɨ³² hi³ cun³
cuan³ hñu³² jná¹³, hi³ hí¹ cáun² yáh³ tiú²uú² hi³
zia³² hi³ jmɨ́¹ lɨ́¹³ jein²¹ jná¹³ ñí¹con² tsú²”.
7 Hi³ jáun² tsá² hí³ né³ nga³ la³ tɨ³ ñéih³, hi³
juáh³ la³ lá²: “Lɨ́²uú² ma³tsán¹³ tsɨn³² jná¹³, quí¹
má²chí¹jnaɨ³² bíh¹ ho³hñú¹³, má²rá²cuóun¹ bíh¹
jná¹³ quiúnh¹ tsá¹míh¹ jón²¹; ha³ tiú²uú² lɨ́¹³ yáh³
no¹ jná¹³ hi³ zia³² hi³ cué¹³”.
8 Hi³ jáun² juanh³² jná¹³, uá¹ jáun² la³ jáun² tiá²
jmɨ́¹ ñí¹cué²¹ hnú² tsá² hí³ hi³ mɨh³², uá¹jinh¹ tsá²
juónh³² hnú² re² quiúnh¹, tɨ³la³ cun³ñí¹ hi³ hnú²
jlánh¹ hiú² mɨh³², hi³ jáun² nó³² bíh¹ tsú² hi³ cué³²
la³jɨ́³² hi³ hnáuh² hnú².

9 Hi^{3} jáun^{2} la^{3} lá^{2} juanh^{32} jná^{13}: Mí^{1} náh^{2} ñí^{1}con^{2}
Dió^{32}, hi^{3} jáun^{2} hian^{3} náh^{2}. Hniauh^{2} náh^{2}, hi^{3} jáun^{2}
chanh^{1} náh^{2}. Hléh^{1} náh^{2} ho^{3}hñú^{13}, hi^{3} jáun^{2} niá^{32}
tsú^{2}.
10 Quí^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} mɨ^{32} ñí^{1}con^{2} tsú^{2}, hiáuh^{23} bíh^{1}
tsú^{2}; nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} hnauh^{2} choh^{23} bíh^{1}; hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3}
tsá^{2} hleh^{32} ho^{3}hñú^{13} né^{3}, niá^{23} bíh^{1}.

11 ”Hnoh^{2}, tsá^{2} zian^{2} jónh^{32}, ¿hin^{2} dá^{2} tsánh^{2}
hnoh^{2} tiá^{3} honh^{2} náh^{2} hi^{3} cueh^{1} cá^{2} máɨ^{3} quɨ́n^{1}
jónh^{32} nɨ́^{1}juáh^{3} hí^{1}miih^{21} bíh^{1} la^{3} cuá^{1}mɨ^{32}? Ho^{3}
nɨ́^{1}juáh^{3} cuá^{1}mɨ^{2} jan^{2} juo^{13}, ¿hí^{1} tiá^{3} honh^{2} náh^{2} hi^{3}
cuen^{13} jan^{2} jáh^{3}hláɨnh^{1}?
12 Ho^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} jónh^{32} náh^{2} mɨ^{32} cá^{2} máɨ^{3} mɨ^{3} jláɨ^{2},
¿hí^{1} lɨ́^{13} cuen^{13} náh^{2} jan^{2} hñú^{3}?
13 Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, nɨ́^{1}juáh^{3} tu^{3}bí^{1} hnoh^{2} yáh^{3} tsá^{2}
tiá^{2} chun^{1} náh^{2}, tɨ́n^{2} bí^{1} náh^{2} cuéh^{1} hi^{3} chu^{21} ñí^{1}con^{2}
jónh^{32}, hi^{3} jáun^{2} tiá^{13} bíh^{1} tiá^{3} tiá^{2} cuen^{3} Jméi^{2} dí^{2}
Tsá^{2} cuá^{3} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2} Jmɨ́^{2}chí^{3} Chun^{1} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}
mɨ^{2}.

Juáh^{3} tsáu^{2} hi^{3} Jesús quian^{32} pí^{3} quioh^{21} tsá^{2} hláɨnh^{1}
(Mateo 12:22-30; Marcos 3:20-30)

14 Ca^{3}chó^{32} jmáɨ^{1} hi^{3} ca^{3}chin^{2} Jesús jmɨ́^{2}chí^{3}
hláɨnh^{1} jmɨ́^{1} hún^{1} hñu^{3} tsɨ́^{3} jan^{2} tsá^{2} tiá^{2} jmɨ́^{1} tɨ́n^{2}
hléh^{32}. Jmɨ́^{1} cuá^{1}han^{3} jáun^{2} jmɨ́^{2}chí^{3} hláɨnh^{1} hí^{3} hñu^{3}
tsɨ́^{3} tsú^{2} né^{3}, ca^{3}lɨ^{3} hléh^{32}. La^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} ca^{3}jɨ́e^{3} hi^{3}
jáun^{2} ca^{3}ja^{3}cáun^{2} lɨ́n^{32} tsɨ́^{3}.
15 Tɨ^{3}la^{3} ma^{3} jan^{2} tsáu^{2} né^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—Tsá² nɨ́² dá² huen² jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsɨ́³
tsáu² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Beelzebú, tsá² chín¹
juo¹³ jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ bíh¹.

16 Hi³ ma³ jan² siáh³ tsá² hí³ jmɨ́¹ hnió³ ca³ lan³
Jesús, jáun² ca³mɨ́³ tsú² cáun² li²¹ hi³ lɨ́³ hua³jueh³²
hi³ já³² tɨ³ hñu³mɨ³cuú².

17 Tɨ³la³ Jesús jmɨ́¹ dí¹ñɨ³² bíh¹ ha³ lánh³ jmɨ́¹
ná¹lɨ́n²³ tsá² hí³, hi³ jáun² ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—Nɨ́¹juáh³ zia³² hniéɨ² ja¹ cu³ nió³ má²tún²
hmóu³² tsá² ná¹lɨ́n³ ta²¹, jáun² la³jɨ́n³² bíh¹ tsú²
tsá²hín³. Ja³bí¹ la³ jáun² nɨ́¹juáh³ tsá² zia³² hniéɨ²
hñú¹³, la³jɨ́n³² bíh¹ tsú² tsá²hín³.

18 Hi³ jáun² né³, sá¹jmɨ́¹ hi³ hnga² *Satanás jmu²
hniéɨ² ñí¹con² tsá² haɨn²¹ tɨ³ con², jáun² né³, ha³
ya³ lánh³ rón³² lɨ́¹³ ma³hɨ́e² pí³ quioh²¹ tsú². Hnoh²
juánh³ hi³ jná¹³ huen² jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsɨ́³
tsáu² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Beelzebú;

19 tɨ³la³ sá¹ hi³ tson² la³ cun³ hi³ juáh³ hnoh²
nɨ́² dúh¹, ¿hin² cun³quionh³ pí³ quioh²¹ huen³ tsá²
haɨn²¹ tɨ³ con² hnoh² jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ tiáunh¹ hñu³
tsɨ́³ tsáu²? Hi³ jáun² né³, cun³quionh³ ta²¹ hi³
jmu² tsá² haɨn²¹ tɨ³ con² bí¹ náh², má²lɨ́²lin¹ hi³ lɨ́¹
ná¹tsá²con² bí¹ náh².

20 Tɨ³la³ jná¹³ má¹ná¹, huen² ná¹ jmɨ́²chí³ hláɨnh¹
cun³quionh³ pí³ quioh²¹ Dió³² bíh¹; hi³ jáun² la³ nɨ́²
né³, má²lɨ́²lin¹ hi³ jná¹³ bíh¹ Tsá² ca³hiáu³² Dió³² hi³
lɨ́n¹³ ná¹ Re²¹, Tsá² qui³ ná¹jan²³ náh² hí³.

21 ”Nɨ́¹juáh³ zian² jan² tsá² pin³ lɨ́n³², tsá² zia³²
hliáun³ he³ cun³quionh³ jmu³ hniéɨ², tiá² zia³² yáh³

hi³ háɨnh¹³ ca³tɨ²¹ hi³ zia³² quioh²¹ tsú², nɨ́¹juáh³ hi³
hún¹ tsú² hua³jan²¹ hi³ jmu³ hniéi².
22 Tɨ³la³ nɨ́¹juáh³ ja³ jan² tsá² tɨ³ jlánh¹ bíh¹ pin³ la³
cónh³ bíh¹ tsá² hí³, jáun² tsá² já³² hí³ bíh¹ má²láɨh¹³
hniéi², hi³ quin³ tsú² la³jɨ́³² hi³ jmɨ́¹ nióh²¹ tsá² hí³
hi³ jmu³ hniéi², má¹lɨ³² jáun² né³ má²tsóh³ tsú²
ñí¹con² tsá² quionh³ la³ cun³ hi³ má²ca³joh¹³ jáun².
23 ”Hi³ jáun² né³, lɨ³ua³ jan² tsá² tiá² hen² tɨ³ con²
jná¹³, tsá² la³ hí³ tɨ³ hau² bíh¹ jná¹³. Hi³ lɨ³ua³ jan²
tsá² tiá² cha³² cu³lɨ²¹ quiúnh¹ jná¹³, tsá² la³ hí³ tɨ³
toh² tiú² jóh³² bíh¹.

Jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ jáunh²³ siáh³ hñu³ tsɨ́³ tsáu² (Mateo 12:43-45)

24 ”Nɨ́¹juáh³ má¹cuá²han³ jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ hñu³
tsɨ́³ tsáu², jáun² tsá²ngɨ́² ñí¹ quiéin², hi³ tsá²hniauh²
ñí¹ lɨ́¹³ cuá³² tie³. Hi³ jáun² nɨ́¹juáh³ tiá² ca³choh¹³
né³, jáun² lɨ́n²³ la³ lá²: “Cuɨ́¹ ñih²¹ jná¹³ cú²jueh³²
hñu³² ñí¹ cuá¹han³ ná¹”.
25 Jáun² nɨ́¹ má¹cá²chánh³² tsú² jáun² né³, chanh²¹
tsú² tsá² hí³ hi³ má²lɨ́n³ la³jmɨ́¹ lɨ́³ cáun² hñú³ hi³
má²rá²hiah¹³, jɨ³ hi³ má²dí¹lɨ́³ re² tɨn² lɨ́n³² ñéih³.
26 Má¹jáun² tsau³² hi³ tsá²quian³ cónh³í¹ quiaun³
jmɨ́²chí³ hi³ tɨ³ jlánh¹ bíh¹ hláɨnh¹ la³ cónh³ bíh¹
hnga². Hi³ jáun² la³jɨ́n³² jáun² bíh¹ taunh³² hñu³
tsɨ́³ tsá² hí³, hi³ jáun² tɨ³ jlánh¹ bíh¹ hlaɨh³ má²lɨ́²³
quioh²¹ tsá² hí³ nɨ́¹ má¹lɨ³² jáun², la³ cónh³ bíh¹
jmɨ́¹tin².

He³ bíh¹ cu³tí³ jmu² hi³ lɨ́²³ hiún² tsɨ́³ tsú²

27 Tá¹la³ jmɨ́¹ dí¹hleh³² jáun² Jesús jáɨ¹³ nɨ́², jáun²
jan² tsá²mɨ³ jmɨ́¹ zenh² ja¹ tsá² ná¹ngɨh³² hí³
ca³hléh³ tiá³ hi³ ca³juáh³:

—Hénh³ ma³ jmɨ́¹ ren² tsá²mɨ³ tsá² ca³taunh²
hnú² hñu³ héin¹ hñu³ tsɨ́³, tsá² ca³cué³ hnú² tiuh²¹.
28 Tɨ³la³ Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³:

—Tɨ³ jlánh¹ bíh¹ jmɨ́¹ ren² tsá² náɨ³² jáɨ¹³ quioh²¹
Dió³², hi³ nɨ́¹juáh³ má²tí³² tsú² siáh³.

Jesús hleh³² ca³tɨn¹ tsá² lɨ́¹ mɨ³² cáun² li²¹ (Mateo 12:38-42; Marcos 8:12)

29 Tá¹la³ ná¹juóun²³ jáun² tsá² tionh² hí³ né³,
ca³juáh³ Jesús la³ lá²:

—Tsá² zian² jmáɨ¹ hi³ tiauh² dí² lá² jlánh¹ hláɨh¹,
hi³ cáun² lɨ́¹ hiú² lɨ́¹ mɨ³² hi³ jnia³ li²¹; tɨ³la³ hí¹ cáun²
yáh³ li²¹ tiá² lɨ́¹³ hiáuh³ tsú², jɨ́³²la³ li²¹ hi³ ca³jɨ́e³
jáun² tsáu² hi³ ca³tɨn¹ hla¹ Jonás bíh¹, tsá² jmɨ́¹ lɨ́n³
hí³ *tɨ³² jë¹ Dió³².
30 Quí¹ hla¹ Jonás bíh¹ jmɨ́¹ lɨ́n³ cáun² li²¹ ñí¹con²
tsá² jmɨ́¹ zian² juú² Nínive jmɨ́¹tin², ja³bí¹ la³ jáun²
jná¹³ siáh³ Jon² tsá²mɨ³cuóun² lɨ́n³ ná¹ cáun² li²¹
ñí¹con² tsá² zian² né³².
31 Nɨ́¹ má¹cá²chó³² jmáɨ¹ hi³ cán³ Dió³² jú¹ tson²
ñí¹con² la³jɨ́n³² tsáu², jáun² hla¹ tsá²mɨ³ tsá² jmɨ́¹
chín¹ hué³² tɨ³ la³ quián³ nó³², hi³ chá³² tsáu¹³ tsá²
zian² né³²; quí¹ hla¹ tsá²mɨ³ hí³ ja³ cáun² hué³²
ñí¹ jlánh¹ bíh¹ uóunh³, hi³ cua³niéɨ³ jáɨ¹³ quioh²¹
hla¹ re²¹ Salomón, tsá² jlánh¹ jmɨ́¹ quia³lín³ hí³
jmɨ́¹ tsɨ́³. Ján³, tsá²mɨ³ hí³ chá³² tsáu¹³ tsá² zian²

né^{32}, quí^{1}hliá^{2} ñí^{1} lá^{2} zenh^{2} jan^{2} Tsá^{2} tɨ^{3} jlánh^{1} bíh^{1} quien^{2} la^{3} cónh^{3} bíh^{1} hla^{1} re^{21} Salomón hí^{3}.

32 Ja^{3}bí^{1} la^{3} jáun^{2} nu^{3} tiánh^{3} siáh^{3} tsá^{2} jmɨ́^{1} zian^{2} juú^{2} Nínive nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}can^{3} Dió^{32} jú^{1} tson^{2}, hi^{3} ja^{3}bí^{1} tsá^{2} Nínive hí^{3} chá^{32} siáh^{3} tso^{3} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} tsá^{2} zian^{2} né^{32}, quí^{1} hí^{3} dí^{2} ca^{3}ja^{3}conh^{2} bíh^{1} tsɨ́^{3} tso^{3} quioh^{21} jmɨ́^{1} ca^{3}náɨ^{32} jáɨ^{13} quioh^{21} hla^{1} Jonás. Ján^{3}, chá^{32} tsá^{2} hí^{3} tsáu^{13} tsá^{2} zian^{2} né^{32}, quí^{1} ñí^{1} lá^{2} zenh^{2} jan^{2} Tsá^{2} tɨ^{3} jlánh^{1} bíh^{1} quien^{2} la^{3} cónh^{3} bíh^{1} hla^{1} Jonás hí^{3}.

Mɨ́^{1}ñí^{1} tsú^{2} cue^{32} joh^{1} quioh^{21} tá^{1} jan^{2}
(Mateo 5:14-16; 6:22-23; Marcos 4:21-22; Lucas 8:16)

33 ”Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} héinh^{23} sɨ́^{2} hñú^{13}, hí^{1} jan^{2} yáh^{3} tsá^{2} hí^{3} tiá^{2} zih^{32} sɨ́^{2} jáun^{2} ñí^{1} ná^{1}conh^{1}, sa^{3}jun^{3} taunh^{32} tsú^{2} siáh^{3} hñu^{3} tsɨ́^{1} cuo^{2}; tɨ^{3}la^{3} dí^{2}chí^{3} tsú^{2} ñí^{1} lɨ́^{13} taɨ^{21} joh^{1} tá^{1} cáun^{2} ñéih^{3} bíh^{1}, hi^{3} jáun^{2} jniá^{3} jeinh^{21} lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tsá^{2} hí^{3} ñéih^{3}.

34 Mɨ́^{1}máh^{1} hnú^{2} lɨ́^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} cáun^{2} sɨ́^{2} quioh^{21} tá^{1} jan^{2} nú^{2}. Jáun^{2} né^{3}, nɨ́^{1}juáh^{3} chu^{21} mɨ́^{1}máh^{1} hnú^{2}, jáun^{2} zia^{32} joh^{1} quián^{13} hnú^{2} tá^{1} jan^{2} nú^{2}. Tɨ^{3}la^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} jlánh^{1} la^{3} hláɨh^{1} mɨ́^{1}máh^{1} hnú^{2} né^{3}, jáun^{2} tá^{1} jan^{2} bíh^{1} hnú^{2} zenh^{2} já^{1}niéi^{2}.

35 Jáun^{2} jmu^{3} hnú^{2} re^{2} hua^{3}hí^{13}, hi^{3} jáun^{2} tiá^{2} lɨ́^{13} joh^{1} quián^{13} nú^{2} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} já^{1}niéi^{2}.

36 Quí^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} taɨ^{32} joh^{1} quián^{13} hnú^{2} tá^{1} jan^{2} nú^{2}, hi^{3} hí^{1} cú^{1}pih^{21} já^{1}niéi^{2} tiá^{2} zia^{32}, hi^{3} jáun^{2} re^{2} bíh^{1} jniá^{3} jen^{13} hnú^{2} la^{3}jɨ́^{32}, la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} hi^{3} zia^{32} cáun^{2} sɨ́^{2} hi^{3} cue^{32} joh^{1} ñí^{1}con^{2} nú^{2}.

Jesús jin^{23} tsá^{2} fariseos jɨ^{3} tɨ^{32} liei^{21}
(Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 20:45-47)

37 Jmɨ́^{1} cá^{1}táuh^{3} jáun^{2} hi^{3} hleh^{32} Jesús, jáun^{2} jan^{2}
tsá^{2} *fariseo ca^{3}te^{3} hi^{3} tsa^{3}jmú^{3} dí^{2} má^{32} hñú^{13} tsú^{2}.
Jáun^{2} Jesús ngau^{3} hi^{3} ca^{3}hi^{3} ñéih^{3}, hi^{3} ca^{3}cuá^{3} ñí^{1}
mesa.

38 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}ja^{3}cáun^{2} tsɨ́^{3} tsá^{2} fariseo hí^{3} jmɨ́^{1}
ca^{3}jɨe^{3} hi^{3} tiá^{2} ca^{3}liah^{3} Jesús cuo^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3}
ná^{1}ngɨ^{23} tsú^{2} jmu^{2} ñeh^{2} bíh^{1} hi^{3} jmu^{3} má^{32}.

39 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} Jesús tsá^{2} hí^{3} la^{3} lá^{2}:
—Hnoh^{2}, tsá^{2} fariseos, jmáh^{3}la^{3} tɨ^{3} coh^{3} bíh^{1}
cuá^{1}uon^{2} jlánh^{1} sɨ́^{2} raɨnh^{32} hnoh^{2}, tɨ^{3}la^{3} hñu^{3} honh^{2}
náh^{2} né^{3}, tiu^{3} canh^{2} jmáh^{3}la^{3} hi^{3} hlaɨh^{3} hi^{3} hó^{32}, jɨ^{3}
hi^{3} jlánh^{1} tsɨ́nh^{2} náh^{2} hi^{3} quioh^{21} tsáu^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}.

40 Hnoh^{2} tsá^{2} tiá^{2} jáɨ^{13} ngɨ^{23}, ¿há^{1} tiá^{2} ñíh^{1} hnoh^{2}
hi^{3} Tsá^{2} ca^{3}jmú^{3} tɨ^{3} coh^{3}, ca^{3}jmú^{3} siáh^{3} tɨ^{3} ñeh^{2}?

41 Tɨ^{3}la^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} hi^{3} ja^{32} la^{3} tɨ^{3} hñu^{3} honh^{2} náh^{2} hi^{3}
lɨ́^{1} cueh^{32} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} tiá^{2} zia^{32} quioh^{21}, hi^{3} jáun^{2} la^{3}
jáun^{2} bíh^{1} má^{2}lɨ́^{3} cáun^{2} hi^{3} jɨ^{2}.

42 ”¡Jlánh^{1} juon^{23} hnoh^{2} tsá^{2} fariseos! Quí^{1}
uá^{1}jinh^{1} má^{2}ná^{1}cueh^{32} hnoh^{2} ñí^{1}con^{2} Dió^{32} cáun^{2}
la^{3} cun^{3} quia^{3} hi^{3} zia^{32} quián^{13}, hí^{1} la^{3} tɨ^{3} zie^{2}
yáh^{3} quionh^{3} háu^{2} ruda, jɨ^{3} ca^{3}la^{3} jɨ́^{32} ñí^{1} jonh^{2}
nɨ́^{2} siáh^{3}, tɨ^{3}la^{3} má^{1}lɨ^{32} jáun^{2} né^{3}, tiá^{2} ra^{3}tsɨh^{32} yáh^{3}
náh^{2} héih^{32} cú^{2}tso^{2}, hi^{3} sa^{3}jun^{3} hno^{3} bíh^{1} náh^{2} Dió^{32}.
Tɨ^{3}la^{3} jun^{3}juáh^{13} hi^{3} cháh^{13} tɨ^{3} có^{32} la^{3} cun^{3} hi^{3}
má^{2}ná^{1}jmuh^{32} jáun^{2} yáh^{3} náh^{2} hi^{3} jmúh^{13} náh^{2} hi^{3}
nɨ́^{2}.

43 ”¡Jlánh^{1} juon^{23} hnoh^{2} tsá^{2} fariseos! Jlánh^{1}
hniá^{1} náh^{2} tianh^{13} ñí^{1} jlánh^{1} quien^{2} hñu^{3} cuáh^{32},

hi³ jlánh¹ hniá¹ náh² siáh³ hi³ tsáu² cuen³ Dió³² nɨ́¹
má¹ca³jenh² náh² tsáu² já¹ hmah²¹.

44 ”¡Jlánh¹ juon²³ hnoh²!, quí¹hliá² lɨ́n³ hnoh²
la³jmɨ́¹ lɨ́³ jéin³lo¹ ñí¹ rá²hún¹ hla¹, ñí¹ tiú²uú²
lin¹ jniá³, ñí¹ cáun² lɨ́¹ má²há² má²ngaɨ³² tsáu² ñí¹
quioh²¹ ta³ tiá² ñi³².

45 Jáun² né³, jan² tɨ³² liei²¹ ca³záɨh³ Jesús:

—Hnú² Tɨ³², jɨ³ jnoh¹ bíh¹ má²je²³ nú² siáh³
cun³quionh³ jáɨ¹³ hi³ má²lɨ́²juah²¹ nú² nɨ́².

46 Jáun² Jesús ca³juáh³ siáh³:

—Ja³bí¹ hnoh² siáh³ tɨ³² liei²¹, ¡jlánh¹ juon²³
náh²! Quí¹ hnoh² jlánh¹ jmuh³² héih³² huáh² tsɨ́³
ñí¹con² tsáu², ca³la³ hí¹ jan² tsáu² tiá² tióh³² ma³tí³²,
hi³ má¹lɨ³² jáun² né³, hí¹juáh³ hmóu³² náh² tiá²
ma³tih²¹.

47 ”¡Juon²³ hnoh²!, quí¹hliá² jmóuh¹ náh² re²
jéin³lo¹ ñí¹ ná¹hón²¹ tsá² ca³lɨn³ hí³ tɨ³² jë¹ Dió³²,
tsá² ca³jngɨh³ hí³ dí²hioh³ ñú²deh³ hmóu³² náh²
jmɨ́¹tin².

48 Hi³ jáun² má²lin¹ hi³ la³ ná¹tiáunh¹ náh²
cá²honh¹ quiúnh¹ náh² dí²hioh³ ñú²deh³, quí¹
tsá² hí³ bíh¹ ca³jngɨh³ tsá² lɨn³ hí³ tɨ³² jë¹ Dió³²
jmɨ́¹tin², hi³ hnoh² né³ lɨ́¹ ná¹jmóuh¹ náh² jéin³lo¹
ñí¹ ná¹hón²¹ hla¹ hí³.

49 ”Hi³ jáun² Dió³², Tsá² jlánh¹ re² cuá¹ñi³²,
ca³juáh³: “Zein²¹ jná¹³ tɨ³² jë² ná¹, jɨ³ *tɨ³² tsá²
quian³² jë² ná¹ nɨ́² siáh³ ñí¹con² tsá² hí³, jáun² ma³
jan² tsá² zein²¹ jná¹³ hí³ hɨ³ tsa¹ tsáu², hí¹ la³ tɨ³
jngɨh³ tsú² siáh³ ma³ jan² tsá² hí³”.

50 Jáun² né³, tsá² zian² né³² bíh¹ tá¹can¹ jmɨ́²hán¹
ca³la³ jɨ³lɨn² tɨ³² jë¹ Dió³², tsá² ca³ma³tsan² tsú² hí³
jmɨ́¹tin² la³ cun³ jmɨ́¹ lɨ²¹ hngá¹máh³ lá².
51 Ján³, tsá² zian² né³² tá¹can¹ jmɨ́²hán¹ tsá² hí³,
hla¹ Abel tín² la³ñí¹, ca³la³ ñí¹ ca³jngɨh³ tsú² siáh³
hla¹ Zacarías ja¹ quioh²¹ ñí¹hiú¹³ quionh³ ñí¹ jlánh¹
bíh¹ hɨ́en¹ quioh²¹ cuáh³² chín¹.
52 ”¡Jlánh¹ juon²³ hnoh² tɨ³² liei²¹!, quí¹hliá²
ca³hmáh¹ hnoh² jú¹ tson² hi³ jmɨ́¹ lɨ³ liáun³ tsáu².
Hí¹ hmóu³² yáh³ hnoh² tiá² hnáuh² táunh¹³ ta²¹
jú¹ tson² jáun², sa³jun³ cueh³² bíh¹ náh² siáh³ tsá²
siánh³ jáɨ¹³ hi³ lɨ́¹³ tónh³² ta²¹, uá¹jinh¹ zian² tsá²
jmɨ́¹ hnió³ ne³.
53 Jmɨ́¹ má²lɨ́²juáh³ jáun² Jesús jáɨ¹³ nɨ́² né³,
cua³han³ ñí¹ jáun². Jáun² la³jɨ́n³² tɨ³² liei²¹ hí³
né³, quionh³ tsá² fariseos ca³míh³ lɨ́n³² tsɨ́³. Jáun²
hliáun³ lɨ́n³² jáɨ¹³ ca³ca³ ca³lan³ dí² Jesús,
54 hi³ ca³can³ tsú² re² lɨ́n³² hua³hí¹³ jáɨ¹³ hi³ hleh³²
Jesús, nɨ́¹juáh³ ca³náɨ³² tsú² cáun² jáɨ¹³ hi³ lɨ³ lɨ́¹³
chá³² tsú² tso³.

12

Jesús hɨe³² jáɨ¹³ ca³tɨn¹ tsá² lɨ́n³ la³ cá¹ la³ jéinh¹
(Mateo 16:6-12; Marcos 8:14-21)

1 Tá¹la³ jáun² né³, ca³la³ juóun³² mei²¹ cu³tí³ tsáu²
ca³ngɨh³² ñí¹ jáun², ca³la³ ná¹cuú² ná¹jaɨn³² tiá³ bíh¹
tsú² lɨ³. Jáun² Jesús ca³hléh³ tín² ñí¹con² tsá² haɨn²¹
hí³ tɨ³ con², hi³ ca³juáh³ la³ lá²:

—Hua^{3}hín^{13} náh^{2} jmu^{3} ca^{3}tɨ^{21} tie^{3} quioh^{21} tsá^{2} *fariseos. Jáɨ^{13} “tie^{3}” nɨ́^{2} hnió^{3} juáh^{3}: tsá^{2} lɨ́n^{3} la^{3} cá^{1} la^{3} jéinh^{1}.

2 Quí^{1} lɨ^{3}ua^{3} cáun^{2} hi^{3} jlɨ́^{23} tsú^{2}, chau^{32} bíh^{1} jmáɨ^{1} hi^{3} jñéih^{23}; hi^{3} lɨ^{3}ua^{3} cáun^{2} hi^{3} ná^{1}hmá^{1} né^{3}, chau^{32} bíh^{1} jmáɨ^{1} hi^{3} lɨ́^{2}jnia^{2} siáh^{3}.

3 Jáun^{2} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} má^{2}ca^{3}juah^{21} hnoh^{2} hñu^{3}niéi^{2}, chau^{21} jmáɨ^{1} lɨ^{3}jnia^{2} bíh^{1} jáɨ^{13} jáun^{2}. Ja^{3}bí^{1} la^{3} jáun^{2}, lɨ^{3}ua^{3} cáun^{2} hi^{3} má^{2}ca^{3}juah^{21} náh^{2} ñí^{1} ná^{1}conh^{1}, chau^{21} bíh^{1} jmáɨ^{1} hi^{3} chá^{32} tsú^{2} jáɨ^{13} jáun^{2} ca^{3}la^{3} hi^{3} tsa^{3}di^{3}chín^{32} tsú^{2} tsáɨh^{3} hñú^{3} hi^{3} chá^{32} ca^{3}la^{3} hi^{3} chi^{21} tiú^{2} mah^{1} tiú^{2} jan^{32}.

Hin^{2} ñí^{1}con^{2} hniáuh^{32} jmú^{13} dí^{2} juénh^{2} (Mateo 10:26-31)

4 ”Hnoh^{2}, tsá^{2} re^{2} juóh^{32} dí^{2} quiúnh^{1}, juanh^{21} jná^{13} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2} jáɨ^{13} lá^{2}: Ha^{3} lɨ́^{2} juenh^{3} náh^{2} tsá^{2} jngɨh^{2} jmáh^{3}la^{3} ngú^{3}, hi^{3} nɨ́^{1} má^{1}lɨ^{32} jáun^{2}, tiú^{2}uú^{2} zia^{32} hí^{1} cáun^{2} yáh^{3} hi^{3} siáh^{3} hi^{3} lɨ́^{13} jmu^{3} tsú^{2}.

5 Tɨ^{3}la^{3} jná^{13} juanh^{21} hi^{3} hin^{2} ñí^{1}con^{2} hniáuh^{32} jmúh^{13} hnoh^{2} juénh^{2}: juenh^{3} náh^{2} ñí^{1}con^{2} Tsá^{2} zia^{32} pí^{3} quioh^{21} hi^{3} lɨ́^{13} jngah^{3}, hi^{3} má^{1}lɨ^{32} jáun^{2} né^{3} lɨ́^{13} ze^{3} siáh^{3} quiu^{3}juóu^{32}. Ñí^{1}con^{2} Tsá^{2} hí^{3} bíh^{1} hniáuh^{32} jmúh^{13} hnoh^{2} juénh^{2}.

6 ”¿Há^{1} tiá^{2} cuen^{2} tsú^{2} hñá^{3} tan^{32} pih^{21} la^{3} cun^{3} tun^{3} héih^{32} quɨe^{3} dúh^{1}? Tɨ^{3}la^{3} cu^{3} jáun^{2} tiá^{2} tsá^{2}có^{3} yáh^{3} tsɨ́^{3} Dió^{32} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jáh^{3} pih^{21} hí^{3}.

7 Jáun^{2} hnoh^{2} né^{3}, hí^{1} ca^{3}la^{3} tɨ^{3} jñú^{2} chinh^{32} yáh^{3} hnoh^{2} ná^{1}hɨ^{13} siáh^{3} ma^{3} quin^{32} ma^{3} cá^{2} máɨh^{32}. Ha^{3} lɨ́^{2} juenh^{3} náh^{2}, quí^{1} tɨ^{3} jlánh^{1} bíh^{1} quien^{2} hnoh^{2} la^{3} cónh^{3} bíh^{1} tan^{32} ná^{1}juóun^{21}.

Tsá² ton² hi³ haɨn²¹ tɨ³ con² Jesús
(Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 ”Juanh³² jná¹³ siáh³ jáɨ¹³ lá²: Nɨ́¹juáh³ zian² tsá²
ma³quien² jná¹³ ñí¹con² tsáu², ja³bí¹ jná¹³ siáh³ Jon²
tsá²mɨ³cuóun², má¹quien¹³ ná¹ tsú² ñí¹con² tsá²cuú²
tsá²ta³ Dió³²;
9 tɨ³la³ lɨ³ua³ jan² tsá² tiá² hnió³ ma³quien² jná¹³
ñí¹con² tsáu² né³, ja³bí¹ jná¹³ siáh³ tiá² má¹quien¹³
tsá² la³ hí³ ñí¹con² tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³².
10 ”Lɨ³ua³ jan² tsá² hleh³² jú¹ hlah³ hi³ ca³tɨn¹
jná¹³ Jon² tsá²mɨ³cuóun², zia³² bíh¹ uu³i³tso³; tɨ³la³
nɨ́¹juáh³ tsá² tú² hión³² Jmɨ́²chí³ Chun¹ má¹ná¹,
cu³tí³ tiá² zia³² bíh¹ uu³i³tso³ quioh²¹ tsá² la³ hí³.
11 ”Nɨ́¹ má¹cá²chó³² jmáɨ¹ hi³ jau³ tsú² hnoh² hi³
nga³ tsú² jáɨ¹³ ñí¹con² hnoh² hñu³ cuáh³², ho³lá²dá²
ñí¹ta²¹, ha³ lɨ́² cuɨ́¹ hi²¹ honh² náh² hi³ hín² jáɨ¹³
ngáɨh¹ náh², ho³ he³ lánh³ juáh¹³ náh²;
12 quí¹ nɨ́¹ má¹cá²chó³² jmáɨ¹ hi³ hniáuh³² hléh¹³
hnoh², má¹jáun² bíh¹ má²hɨ́e³² Jmɨ́²chí³ Chun¹ ha³
lánh³ hniáuh³² hléh¹³ náh².

Hi³ háɨnh¹³ bíh¹ hi³ hánh³ tsú²

13 Jáun² né³, jan² tsá² zenh² ja¹ tsá² ná¹ngɨh³² hí³
ca³juáh³:
—Hnú² Tɨ³², juoh¹ hnú² tiá³ renh² jná¹³ hi³ cué³²
tsú² la³ cun³ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³, hi³ jmɨ́¹ quioh²¹ jméi²
mí¹ziú¹³ jnoh¹.
14 Tɨ³la³ Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³:
—¿Hin² tsánh² ca³hiáu³² jná¹³ hi³ lɨ́n¹³ ná¹ jue²¹,
ho³ hi³ lɨ́n¹³ jná¹³ tsá² tsóh²³ hi³ jmɨ́¹ quioh²¹ ñeh²
mí²ziúh² hnoh²?

15 Jáun² jmɨ́¹jáun² ca³záɨh³ dí² siáh³ la³jɨ́n³² tsá² hí³ la³ lá²:
—Hniáuh³² jmúh¹³ náh² re² lɨ́n³² hua³hí¹³ hi³ tiá² lɨ́¹ jmúh¹³ náh² hniá¹ hi³ zia³² ñí¹ hué²¹ lá², quí¹ jun³juáh¹³ cun³quionh³ hi³hliá² hliáun³ hi³ zioh² jáun² yáh³ tsú² lɨ́¹³ zian² re² tɨn².
16 Jáun² ca³jmú³ tsú² siáh³ cáun² jáɨ¹³ hi³ juáh³ la³ lá²:
—Jmɨ́¹ zian² jan² tsá² hánh³. Tsá² hí³ ca³loh² hliáun³ lɨ́n³² ñí¹náɨ² quioh²¹.
17 Jáun² tsá² hí³ ca³lɨ́n¹³: “¿He³ bíh¹ jmu¹ jná¹³? Já² tiú²uú² zia³² yáh³ ñí¹ lɨ́¹³ hmá¹³ jná¹³ la³jɨ́³² hi³ ca³láu² lá² quion²¹”.
18 Jmɨ́¹jáun² ca³liéinh³² tsú² jmɨ́¹ tsɨ́³ hnga²: “Né³² má²ca³cháunh¹³ tsɨn³² jná¹³ ha³ lánh³ rón³² jmu¹. Cu³tsa³² cuɨ́¹ tsunh²¹ jná¹³ cú²jueh³² hñu³cuɨ́³ míh¹ táun³ nɨ́², hi³ jmu¹ jná¹³ hi³ jlánh¹ bíh¹ cáh¹; hi³ jáun² ñí¹ jáun² hmá¹³ jná¹³ la³jɨ́³² hi³ ca³lo², la³ má²quionh³ hi³ siáh³ siáh³.
19 Nɨ́¹ má¹lɨ³² jáun² né³, hlɨ́¹ lienh¹ jná¹³ jmɨ́¹ tsɨn³², hi³ juo¹³ jná¹³ la³ lá²: Hliáun³ lɨ́n³² bíh¹ má²zia³² hi³ lɨ́¹³ ma³hɨ́e² hliáun³ mii² quiú¹³ dí². Jáun² né³² né³, cuɨ́¹ zian² dí² tie³. Cuɨ́¹ cú¹ cuɨ́¹ hnáɨh¹³ dí² quiú¹³, hi³ cuɨ́¹ zian² dí² cáun² hi³ re² hi³ tɨn²”.
20 Tɨ³la³ Dió³² ca³záɨ³ tsá² hí³ la³ lá²: “Hnú², tsá² tiá² jáɨ¹³ ngɨ²³, já¹niéi² lá² jɨ́enh¹ hnú² jmɨ́²chí³ quián¹³ ñí¹con² jná¹³. Hi³ jáun² la³jɨ́³² hi³ má²ná¹hmá¹ nɨ́² quián¹³ hnú², ¿hin² dá² tsánh² lɨ³ quioh²¹?”

21 La³ jáun² bíh¹ quiunh³² tsá² hánh³, tsá² hma³²
ñí¹con² hnga² hi³ quioh²¹. Tsá² tia³mii² bíh¹ tsá² la³
hí³ ñí¹con² Dió³².

Dió³² nióh³² hua³hí¹³ tsá² ná¹lɨ́n³ jon²
(Mateo 6:25-34)

22 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, ca³záɨh³ Jesús tsá² haɨn²¹ hí³
tɨ³ con²:
—Juo³ jná¹³ hnoh²: Ha³ lɨ́² cuɨ́¹ hi²¹ honh² náh²
ha³ lánh³ rón³² lɨ́¹³ zian² náh², ca³tɨ²¹ ha³ jinh¹ já³²
má³² hi³ cúh¹³ náh², jɨ³ ha³ jinh¹ já³² hmɨh³² hi³
quɨ́h¹³ náh².
23 Quí¹ jmɨ́²chí³ quioh²¹ bíh¹ tsú² hi³ jlánh¹ bíh¹
quien² la³ cónh³ bíh¹ má³²; hi³ ngú³ quioh²¹ tsú² nɨ́²
siáh³ tɨ³ jlánh¹ quien² la³ cónh³ bíh¹ ha¹ tsú².
24 Sá¹nɨ́² jɨe³ ha³ lánh³ zian² quiú¹liáh². Jáh³ hí³
tiá² lin¹ hi³ jñɨ³² hí¹ cáun² yáh³, sa³jun³ zia³² bíh¹
hi³ loh², sa³jun³ zeh² hñu³cuɨ́³ quioh²¹; tɨ³la³ cun³
jáun² zia³² bíh¹ má³² hi³ cue³² Dió³² cúh² jáh³. ¡Tɨ³la³
hnoh² má¹ná¹, tɨ³ jlánh¹ bíh¹ quien² náh² la³ cónh³
bíh¹ tan³²!
25 ¿Hin² yáh³ hnoh² tɨn² jmúh¹³ hi³ cuóun¹³
cónh³í¹ cá² lɨ́², uá¹jinh¹ hen² lɨ́n³² honh² náh² hi³
cuóun¹³ náh²?
26 Hi³ jáun² né³, nɨ́¹juáh³ cáun² hi³ pih²¹ la³ nɨ́²
bíh¹ tiá² la³ tɨn² náh² jmúh¹³, hi³ jáun² ¿he³ láɨh³²
sa³ hɨ³² lɨ́n³² honh² náh² ca³tɨ²¹ la³jɨ́³² hi³ ñí¹ hná¹
nɨ́²?
27 ”Sá¹nɨ́² jɨe³ náh² ha³ lánh³ rón³² cuóun² lí¹³. Lí¹³
nɨ́² tiá² lin¹ zeh³² yáh³ jáu², hi³ sa³jun³ ta³² siáh³ tá³,
tɨ³la³ cun³ jáun² ta³bí¹ hla¹ re²¹ Salomón yáh³ tiá²

chú32 jmɨ́1 jniá3 la3jmɨ́1 jniá3 lí13 nɨ́2, uá1jinh1 jmɨ́1
zioh2 lɨ́n32 tsú2.
28 Hi3 jáun2 né3, nɨ́1juáh3 Dió32 jmu2 hi3 ca3la3
chú32 lɨ́n32 jniá3 náɨ2, cáun2 hi3 tsɨ21 nɨ́2 ñí1 náɨ2 né32,
hi3 jáun2 tsa3háu2 má2jɨ́n32 bíh1 tsú2 tɨ3 ñeh2 cáun2
pɨeh1 nɨ́1 má1ca3lɨ3 quiéin2; jáun2 nɨ́1juáh3 ta3bí1 náɨ2
yáh3 jmu2 Dió32 hi3 chú32 jniá3, ¡cónh3 bíh1 tiá2 jmu3
Dió32 hi3 zia32 hanh2 hnoh2, hnoh2 tsá2 cáun2 lɨ́1 hɨ32
honh2 náh2!
29 Hi3 jáun2 ha3 lɨ́2 cuɨ́1 hi21 honh2 náh2 hi3
hnáuh13 náh2 hi3 cúh13, sa3 jun3 hi3 húh13 náh2.
30 Quí1 la3jɨ́n32 tsá2 zian2 ñí1 hué21 lá2 ná1hɨ32
tsɨ́3 ca3tɨ21 hi3 nɨ́2; tɨ3la3 hnoh2 má1ná1, zian2 bíh1
jan2 Ñeh2 náh2, Tsá2 cuá1ñi32 la3jɨ́32 hi3 lɨ3hniauh23
quián13 náh2.
31 Ñí1 jɨ́21la3 ti3 chan13 náh2 hmóu32 jo3cuo2 Dió32
bíh1, hi3 má1tih21 náh2 re2 ñí1con2 tsú2, hi3 jáun2 bíh1
hián13 náh2 ca3la3 jɨ3lɨ32 hi3 jáun2.

Tsá2 má2nióh32 hi3 quioh21 hñu3mɨ3cuú2 (Mateo 6:19-21)

32 ”Hnoh2, tsá2 lɨ́n3 náh2 la3juah21 dúh1 cu3 nió3
pih21 *já1ziáh2, ha3 lɨ́2 juenh3 náh2, quí1 hiún2 lɨ́n32
bíh1 tsɨ́3 Ñeh2 náh2 cué32 jáɨ13 hi3 cuá1tánh1 náh2 ñí1
cuá1quien2 tsú2.
33 Hnáɨ1 náh2 hi3 zia32 quián13, hi3 lɨ́1 cueh1 náh2
tsá2 lɨ́2hniáuh32 ñí1con2. Nɨ́1juáh3 hi3 jmúh13 náh2
la3 jáun2, hi3 jáun2 la3 jáun2 má2ná1jmuh32 náh2
cáun2 tuh32 hi3 tiá2 chau21 jmáɨ1 lɨ3yenh3, hi3 jáun2
lɨ3 zian2 náh2 hliáun3 hñu3mɨ3cuú2, cáun2 hi3 tiá2

chau^{21} jmáɨ^{1} tsa^{3}hín^{3}. Ñí^{1} jáun^{2} tiá^{2} lɨ́^{13} hí^{3} háɨn^{2}, sa^{3}jun^{3} mí^{1}cháu^{2} lɨ́^{13} ma^{3}tsa^{2} hi^{3} quioh^{21} tsú^{2}.

34 Quí^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} ñí^{1} nio^{1} hi^{3} quián^{13} náh^{2}, ñí^{1} jáun^{2} bíh^{1} uá^{2}jaɨ^{32} cuá^{3} jmɨ́^{2}chí^{3} quián^{13} náh^{2}.

Hniáuh^{32} tiáunh^{1} tsú^{2} hua^{3}jan^{21}
(Mateo 24:37-25:30)

35 ”Hniáuh^{32} tiáunh^{1} náh^{2} hua^{3}jan^{21}, hi^{3} chí^{1}hún^{1} sɨ́^{2} quián^{13} náh^{2}.

36 Tianh^{3} náh^{2} hua^{3}jan^{21} la^{3}jmɨ́^{1} tionh^{1} tsá^{2} ná^{1}hé^{2} ná^{1}jan^{2} juo^{13}. Hi^{3} jáun^{2} nɨ́^{1} má^{1}cá^{2}jính^{32} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} ñí^{1} lɨ́^{1}jmú^{3} tsáu^{2} jmáɨ^{1} hi^{3} ca^{3}jenh^{2} cuo^{2}, la^{3}juɨ^{32} niá^{32} bíh^{1} tsú^{2} ho^{3}hñú^{13} nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}póh^{3} tsá^{2} hí^{3} cuo^{2}.

37 Jlánh^{1} chú^{32} quioh^{21} tsá^{2} quian^{21} tsú^{2} hí^{3}, nɨ́^{1}juáh^{3} hi^{3} tionh^{2} tsú^{2} ná^{1}ñí^{1} nɨ́^{1} má^{1}cuanh^{32} jáun^{2} juo^{13}. Jú^{1} tson^{2} juo^{3} jná^{13} hnoh^{2}, hi^{3} juo^{13} tsú^{2} hí^{3} hah^{13} hmɨh^{32} ta^{3} ñí^{1}, hi^{3} cué^{32} jáɨ^{13} hi^{3} tsá^{2} quian^{21} tsú^{2} hí^{3} lɨ́^{13} tiánh^{32} ñí^{1} mesa. Hi^{3} jáun^{2} nɨ́^{1} má^{1}ta^{3}tonh^{1} tsú^{2} jáun^{2} ñí^{1} mesa né^{3}, hnga^{2} juo^{13} tsú^{2} ma^{3}tau^{3}.

38 Hi^{3} jáun^{2} nɨ́^{1}juáh^{3} cuanh^{3} tsá^{2} hí^{3} ta^{3} hua^{2}, ho^{3}lá^{2}dá^{2} má^{2}já^{2}jnia^{2}, jáun^{2} né^{3}, jlánh^{1} chú^{32} quioh^{21} tsá^{2} quian^{21} hí^{3}, nɨ́^{1}juáh^{3} la^{3} ná^{1}ñí^{1} bíh^{1} nɨ́^{1} má^{1}cuanh^{32} tsú^{2}.

39 Hniáuh^{32} lɨ^{3} ñíh^{13} náh^{2} re^{2} jáɨ^{13} lá^{2} siáh^{3}: Sá^{1}jmɨ́^{1} hi^{3} ñi^{32} tsá^{2}hñú^{13} hín^{2} la^{3}nio^{1} já^{32} tsá^{2} háɨn^{2}, jáun^{2} tiá^{2} jmɨ́^{1} cué^{21} yáh^{3} tsú^{2} jáɨ^{13} hi^{3} hí^{3} háɨn^{2} hñú^{13}.

40 Jáun^{2} hnoh^{2} né^{3}, hniáuh^{32} ná^{1}tiáunh^{1} náh^{2} hua^{3}jan^{21}, quí^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} jmáɨ^{1} hi^{3} ná^{1}lɨ́n^{23} hnoh^{2} hi^{3}

tiá² má²jáunh¹³ jná¹³ Jon² tsá²mɨ³cuóun², tɨ³la³ jmáɨ¹ jáun² bíh¹ ti³tsóh³ cuánh³² jná¹³.

Tsá² quian²¹ chun¹ jɨ³ tsá² quian²¹ hláɨh¹ (Mateo 24:45-51)

41 Jmɨ́¹ má²lɨ́²juáh³ jáun² Jesús la³ nɨ́² né³, ca³ngáɨ³ Pé¹ ñí¹con² tsú²:

—Hnú² Tɨ³², ¿hí¹ ca³tɨn¹ jmáh³la³ jnoh¹ jáɨ¹³ hi³ má²lɨ́²jmuh³ hnú² nɨ́², ho³ hi³ ca³tɨn¹ ca³la³ jɨ́n³² tsáu² uá¹?

42 Jáun² Tɨ³² Juo¹³ dí² ca³juáh³:

—Nɨ́¹juáh³ zian² jan² tsá² quian²¹ chun¹, tsá² jlánh¹ quia³lín³ jmɨ́¹ tsɨ́³, hi³ jáun² juo¹³ tsú² chan³ la³jɨ́n³² tsá² quian²¹ ñí¹ hná¹ jáun² jo³cuo² hí³ dí² hi³ jmu³ dí² héih³² ñí¹con² tsá² hí³, jɨ³ hi³ jmu³ dí² siáh³ héih³² ha³ cónh³ má³² lɨ́¹³ cuh³ tsú², jɨ³ hín² la³nió¹ lɨ́¹³ jmu³ tsú² má³².

43 Jlánh¹ jmɨ́¹ ren² tsá² quian²¹ la³ hí³ nɨ́¹juáh³ hi³ cuá¹má²tí³² tsú² héih³² quioh²¹ juo¹³ nɨ́¹ má¹cuanh³².

44 Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ juo¹³ tsá² hí³ má²chá³² la³jɨ́³² hi³ zioh² jo³cuo² tsú², hi³ jáun² tɨ³ má²zó³² bíh¹ tá¹³ tsú² lɨ́¹³.

45 Tɨ³la³ nɨ́¹juáh³ tsá² hí³ la³ ca³lɨ́n¹³ hi³ tiá² má²jáunh³ yáh³ tia³juɨ³² juo¹³, hi³ jáun² cuá¹quí² cuá¹quiunh² tsá²mɨ³ tsá²ñuh², tsá² quian²¹ ñí¹ hná¹ jáun², jɨ³ hi³ cuá¹cú² cuá¹hɨ́nh²³ tsú² siáh³ ca³la³ ñí¹ ca³lɨ³ hen²;

46 jáun² juo¹³ tsú² né³, cuánh³² cáun² jmáɨ¹ hi³ tiá² cuá¹jan²¹ bíh¹, cáun² o¹rá¹ hi³ tiá² ñi³² tsú² siáh³. Hi³ jáun² má¹jáun² ma³tson¹³ tsú² tsá² hí³ chí¹nga²

cu^{3}tí^{13}, hi^{3} jáun^{2} má^{1}lɨ^{32} jáun^{2} zen^{3} tsú^{2} ñí^{1} ca^{3}tɨ^{21} tsa^{3}táunh^{1} tsá^{2} tiá^{2} nieh^{3}.

47 ”Quí^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} jan^{2} tsá^{2} quian^{21} ñi^{32} héih^{32} quioh^{21} juo^{13}, tɨ^{3}la^{3} tiá^{2} jmu^{2} yáh^{3} tsú^{2} jan^{21}, sa^{3}jun^{3} má^{2}tí^{32} bíh^{1} tsú^{2}, jáun^{2} tsá^{2} quian^{21} la^{3} hí^{3} quiu^{3} pan^{3} tsú^{2} hliáun^{3} tsɨ^{32}.

48 Tɨ^{3}la^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} zian^{2} tsá^{2} quian^{21}, tsá^{2} tiá^{2} re^{2} jmɨ́^{1} ñi^{32} héih^{32} quioh^{21} juo^{13}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}jmú^{3} cáun^{2} hi^{3} hlaɨh^{3}, cun^{3} jáun^{2} ca^{3}tɨn^{1} bíh^{1} tsú^{2} tsa^{3}pán^{1}, tɨ^{3}la^{3} míh^{2} bíh^{1} ca^{3}lá^{2} pan^{3} tsú^{2}. Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} ca^{3}hiauh^{3} hliáun^{3}, jáun^{2} né^{3}, tsáu^{2} cáun^{2} má^{2}ná^{1}jan^{32} hi^{3} hliáun^{3} bíh^{1} hi^{3} jmu^{3} tsá^{2} hí^{3}; hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} jan^{2} tsá^{2} ca^{3}ta^{3}no^{1} hliáun^{3} jo^{3}cuo^{2} né^{3}, jáun^{2} hliáun^{3} bíh^{1} hi^{3} má^{2}máɨ^{32} tsú^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} la^{3} hí^{3}.

Jesús jmu^{2} hi^{3} tiú^{2}uú^{2} tiáunh^{1} tsáu^{2} cá^{2}hon^{3} (Mateo 10:34-36)

49 ”Má^{2}cuan^{2} jná^{13} ñí^{1} hué^{21} lá^{2} hi^{3} to^{1} ná^{1} sɨ́^{2} huáh^{2} tsɨ́^{3} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} la^{3}jɨn^{32} tsá^{2} zian^{2} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3}; hi^{3} jlánh^{1} jmɨ́^{1} hiún^{2} tsɨn^{32} jná^{13} sá^{1} hi^{3} má^{2}ná^{1}hún^{1} ta^{3}né^{32} dúh^{1}.

50 Ca^{3}tɨn^{1} jná^{13} zón^{32} siáh^{3} cónh^{3} jmáɨ^{2} la^{3} siáh^{3}, hi^{3} jlánh^{1} tiá^{2} niau^{32} tie^{3} tsɨn^{32} jná^{13} ca^{3}la^{3} ñí^{1} chau^{21} jmáɨ^{1} hi^{3} lɨ^{3}tí^{3} hi^{3} jáun^{2}.

51 ¿Hí^{1} ná^{1}lɨ́n^{23} hnoh^{2} hi^{3} cuan^{3} jná^{13} hi^{3} jmu^{1} hi^{3} niau^{21} tie^{3} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}? ¡Tiá^{2} jáun^{2} yáh^{3}! Cuan^{3} jná^{13} hi^{3} quion^{1} hniéɨ^{2} bíh^{1}, hi^{3} tiú^{2}uú^{2} tiánh^{32} tsú^{2} cá^{2}hon^{3}.

52 Quí^{1} ta^{3}né^{32}, jɨ^{3} jmɨ́^{1}tsú^{2} jmɨ́^{1}ja^{32}, má^{2}zia^{32} bíh^{1} hniéɨ^{2} ja^{1} hmóu^{32} tsá^{2} hñú^{13}. Jáun^{2} né^{3}, nɨ́^{1}juáh^{3}

cáun^{2} hñú^{3} ñí^{1} tionh^{2} tsú^{2} hñá^{3}, tsáun^{3} bíh^{1} tsú^{2} lɨ́^{13}, gáun^{3} tsá^{2} hí^{3} hon^{2} gon^{3} raɨnh^{21}, hi^{3} jáun^{2} gon^{3} né^{3} lɨ^{3}hon^{2} gáun^{3} raɨnh^{21}.

53 Tsá^{2}ñuh^{2} jmu^{3} ná^{1}háun^{3} quionh^{3} tsá^{2}ñuh^{2} jon^{2}, tsá^{2}mɨ^{3} siáh^{3} jmu^{3} ná^{1}háun^{3} quionh^{3} tsá^{2}mɨ^{3} jon^{2}, jɨ^{3} tsá^{1}míh^{1} siáh^{3} jmu^{3} ná^{1}háun^{3} quionh^{3} jméi^{2} mí^{1}ziú^{13}. Ja^{3}bí^{1} la^{3} jáun^{2} tsá^{2}mɨ^{3} má^{2}lieih^{21} jmu^{3} ná^{1}háun^{3} quionh^{3} ló^{32}, hi^{3} tsá^{1}máɨ^{13} né^{3}, jmu^{3} siáh^{3} ná^{1}háun^{3} quionh^{3} mɨ^{3}ziú^{13}.

Lin^{1} bíh^{1} lánh^{3} lɨ́^{3} jmáɨ^{1}
(Mateo 16:1-4; Marcos 8:11-13)

54 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} Jesús tsá^{2} ná^{1}ngɨh^{32} hí^{3} la^{3} lá^{2}:

—Hnoh^{2}, nɨ́^{1}juáh^{3} jmɨ́^{1} jɨ́eh^{32} náh^{2} hi^{3} má^{2}tioh^{13} jnie^{2} tɨ^{3} ñí^{1} tá^{2}tsɨ^{21} hiú^{2}, jáun^{2} juáh^{23} hnoh^{2}: “Jmɨ́^{3} bíh^{1} má^{2}ha^{3}”, hi^{3} tson^{2} bíh^{1} la^{3} jáun^{2} lɨ́^{23}.

55 Hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} jmɨ́^{1} ja^{32} chí^{3} tɨ^{3} quián^{3} né^{3}, hi^{3} jáun^{2} juáh^{23} hnoh^{2}: “Má^{2}jniau^{13} bíh^{1} hiú^{2}”; hi^{3} tson^{2} bíh^{1} la^{3} jáun^{2} lɨ́^{23}.

56 ¡Hnoh^{2}, tsá^{2} lɨ́n^{3} náh^{2} la^{3} cá^{1} la^{3} jéinh^{1}! Já^{2} tɨn^{2} bíh^{1} hnoh^{2} chíh^{1} jáɨ^{13} nɨ́^{1}juáh^{3} nɨ́^{1} má^{1}lɨ́^{2}jɨeh^{3} náh^{2} chi^{3}cuú^{2} jɨ^{3} tɨ^{3} hué^{32} nɨ́^{2}. Jáun^{2} né^{3}, ¿he^{3} láɨh^{32} sa^{3} tiá^{2} ñíh^{1} yáh^{3} hnoh^{2} hi^{3} hín^{2} jmáɨh^{1} tiauh^{2} dí^{2} lá^{2} ta^{3}né^{32}?

Hniáuh^{32} ma^{3}tsan^{2} tsú^{2} hniéi^{2} quioh^{21} quionh^{3} tsá^{2} jmɨ́^{1} ná^{1}háun^{3} quionh^{3}
(Mateo 5:25-26)

57 ”¿He^{3} láɨh^{32} tiá^{2} ma^{3}réh^{13} náh^{2} tso^{3} quián^{13} ja^{1} hmóu^{21} náh^{2}?

58 Nɨ́¹juáh³ zian² tsá² ca³hna³ hnú², hi³ jáun² má²jau³ tsú² hnú² tɨ³ ñí¹con² jue²¹, jáun² jmu³ pí³ hi³ tsán¹³ hniéi² quián¹³ tá¹la³ hí¹cua³táunh¹ náh² jáun² hú¹ juɨ³². Hi³ jáun² tiú²uú² tsa³jau² tsú² ta³ ñí¹ tsá²tan²¹, quí¹ nɨ́¹ ca³cue³ hnú² tsá²tan²¹ tsá² tú²jáɨ¹³; hi³ jáun² tsá² tú²jáɨ¹³ hí³ má²tsa³tiaunh² hnú² hñu³mí¹ñí².
59 Juanh³² jná¹³, tiá² cáun² lɨ́¹ liáun³ yáh³ hnú²; ca³la³ tɨ³ nɨ́¹ má¹ca³ma³hmah²¹ hnú² tá¹ jɨ³lɨ³² máh³.

13

Hniáuh³² záɨ³² tsú² jmɨ́¹ tsɨ́³

1 Hi³ jáun² ma³ jan² tsá² jmɨ́¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² ca³chá³ ñí¹con² Jesús, hi³ Pilato néh¹ má²ca³jngɨh³ ma³ jan² tsá² hɨ́n¹³ tɨ³ Galilea, tsá² jmɨ́¹ ná¹jngɨh² jáh³ ñí¹con² Dió³²; hi³ jáun² jmɨ² quioh²¹ hmóu³² tsú² ca³lɨ³ ná¹jan² cun³quionh³ jmɨ́¹³ jáh³ hí³.
2 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—¿Hí¹ ná¹lɨ́n²³ hnoh² hi³ tsá² má²cá²tsan³ hí³ jlánh¹ bíh¹ jmɨ́¹ ná¹ren² tso³ la³ cónh³ bíh¹ la³jɨ́n³² tsá² hɨ́n¹³ hí³ tɨ³ Galilea, hi³ jáun² la³ jáun² ca³quiúnh³²?
3 Jná¹³ juanh³² hi³ tiá² tson² yáh³ hi³ ná¹lɨ́n²³ hnoh² nɨ́². Tɨ³la³ nɨ́¹juáh³ tiá² záɨh¹³ hnoh² jmɨ́¹ honh², ja³bí¹ hnoh² siáh³ hiá¹ tsán¹³ náh² la³jmɨ́¹ cá¹hiá¹ cá¹tsan³ tsá² hí³.
4 Nga¹ jná¹³ siáh³ cáun² jáɨ¹³ ca³tɨn¹ tsá² quian³jña³ ca³jláɨn³² hí³ hñú³ ñe¹ hi³ jmɨ́¹ zeh¹ jáun² já¹ juú² Jerusalén tɨ³ Siloé. ¿Hí¹ ná¹lɨ́n²³

hnoh² hi³ tsá² cá²tsan³ hí³ jlánh¹ bíh¹ jmɨ́¹ ná¹ren²
tso³ la³ cónh³ bíh¹ la³jɨ́n³² tsá² ñí¹ hná¹ jáun²?
5 Jná¹³ juanh³² hi³ tiá² tson² yáh³ hi³ ná¹lɨ́n²³
hnoh² nɨ́². Tɨ³la³ nɨ́¹juáh³ tiá² záɨh¹³ hnoh² jmɨ́¹
honh², ja³bí¹ hnoh² siáh³ hiá¹ tsán¹³ náh² la³jmɨ́¹
cá¹hiá¹ cá¹tsan³ jáun² tsá² hí³.

Tsá² lɨ́n³ la³jmɨ́¹ lɨ́³ cáun² hmá² tiá² máɨ³ háɨ³²

6 Jmɨ́¹jáun² ca³jmú³ siáh³ Jesús cáun² jáɨ¹³, hi³
ca³juáh³:
—Jmɨ́¹ zian² jan² tsá²ñuh² jmɨ́¹ chi²¹ cáun² hmá²
sí² co² ñí¹náɨ² quioh²¹. Hi³ jáun² ñéi¹ tsú² ñí¹jɨ́e¹³
nɨ́¹juáh³ má²haɨ²¹ máɨ³, tɨ³la³ tiá² hi³ jmɨ́¹ má²haɨ²¹
yáh³.
7 Jáun² tsá² hí³ né³, ca³záɨh³ tsá² quian²¹, tsá²
jmu² ta²¹ hué³² jáun² quioh²¹ tsú², hi³ ca³juáh³:
“Sá¹nɨ́² jɨe³, má²tí³ hnɨ³² mii² hi³ ñi³jɨ́e²¹ jná¹³ hmá²
sí² lá², hi³ tiá² máɨ³ má²ca³háɨ³² yáh³. Quieh¹ tiá³;
¿he³ láɨh³² lɨ́¹ chí¹jnáɨ²³ hué³² lá²?”
8 Tɨ³la³ tsá² quian²¹ tsú² hí³ né³ ca³juáh³: “Hnú²
juóu³² jná¹³, nɨ́² tín² cuɨ́¹ chi²¹ hmá² nɨ́² mii² lá²,
já¹cáh³ jná¹³ hué³² jmɨ́h¹ hmá², hi³ já¹tóh³² jná¹³
siáh³ háuh¹³,
9 cuɨ́¹ neh²¹ tiá¹ ha³ máɨ³ nɨ́¹ má¹jáun².
Jáun² nɨ́¹juáh³ tiá² ca³háɨ³² né³, jáun² má¹jáun²
má²quieih²¹ jná¹³”.

Jesús jmah²³ jan² tsá²mɨ³ jliun² jmáɨ¹ nio² tie³

10 Jáun² né³, ca³chó³² cáun² jmáɨ¹ hi³ Jesús jmɨ́¹
cuá¹má²tɨn² tsáu² hñu³ cuáh³² quioh²¹ tsá² *judíos
*jmáɨ¹ nio² tie³.

11 Hi³ jáun² ñí¹ jáun² jmɨ́¹ cuá³ jan² tsá²mɨ³, tsá² tsáun¹ má²quia³jña³ mii²; hi³ jliun² tsú² hi³ jmu² jan² jmɨ́²chí³ hláɨnh¹, cónh³ tiá² jmɨ́¹ lɨ́²³ nó³² tsú² cú²tso².
12 Jmɨ́¹ ca³jɨ́en³² Jesús tsá²mɨ³ hí³ né³, jáun² ca³teh³ dí² tɨ³ ñí¹ zenh¹, hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:
—Má²ca³liáun³ bíh¹ hnú² mɨ́¹uɨ́³ hi³ zian² nú².
13 Jáun² jmɨ́¹jáun² ca³ra³tsɨ³² Jesús cuo² tsáɨh³ chí¹ tsú², hi³ jáun² la³ cun³ jmɨ́¹jáun² bíh¹ ca³náu² tsú² re², hi³ ca³ma³quien² Dió³².
14 Tɨ³la³ tsá² lɨ́n³ hi³ chín¹ cuáh³² jáun² quioh²¹ tsá² judíos né³, ca³míh³ bíh¹ tsɨ́³, quí¹hliá² ca³jmah³ Jesús tsá² hí³ jmáɨ¹ nio² tie³. Jáun² tsá² chín¹ hí³ ca³záɨh³ tsá² ná¹ngɨh³² ñí¹ jáun² la³ lá²:
—Jñéɨ³ jmáɨ¹ bíh¹ zia³² jáɨ¹³ hi³ lɨ́¹³ jmu³ tsú² ta²¹; jmáɨ¹ la³ jáun² bíh¹ lɨ́¹³ jmah³ tsú² tsá² tsáun¹, jun³juáh¹³ jmáɨ¹ tionh² tsú² tie³ yáh³.
15 Tɨ³la³ Tɨ³² Juo¹³ dí² ca³juáh³ siáh³ la³ lá²:
—Hnoh², tsá² lɨ́n³ náh² la³ cá¹ la³ jéɨnh¹, já² chín¹dí¹ hmóu³² bíh¹ hnoh² cua³quin³² náh² jáh³ joh² jmáɨ¹ nio² tie³, hi³ cua³jan³² náh² siáh³ ñí¹ ha²¹ jmáɨ².
16 Tɨ³la³ tsá²mɨ³ lá² má¹ná¹, má²tí³ quia³jña³ mii² hi³ jliun², hi³ ca³jmú³ *Satanás. Hi³ jáun² né³, ¿hí¹ tiá² ca³tɨn¹ tsá² lɨ́n³ lá² jan² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹ hi³ lan¹³ uá¹jinh¹ jmáɨ¹ nio² tie³?
17 Jmɨ́¹ má²lɨ́²juáh³ jáun² Jesús la³ nɨ́², ca³la³ jɨ́n³² bíh¹ tsá² jmɨ́¹ hnió³ hí³ hi³ ma³cu³ ma³jéɨnh³ jáɨ¹³ ca³lɨ³ heh³. Tɨ³la³ la³jɨ́n³² tsá² jmɨ́¹ ná¹ngɨh³² hí³ ñí¹ jáun² má¹ná¹, ca³lɨ³ tsah³ lɨ́n³² bíh¹ quí¹hliá²

má²lɨ́²jɨ́e³ la³jɨ́³² hua³jueh³² hi³ má²lɨ́²jmú³ jáun² Jesús.

Tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lɨ́n¹³ la³jmɨ́¹ lɨ́³ mɨ³ mostaza
(Mateo 13:31-32; Marcos 4:30-32)

18 Jáun² Jesús ca³juáh³ siáh³:

—¿He³ yáh³ cun³quionh³ lɨ́¹³ cunh²¹ jná¹³ tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³²? ¿He³ dá² jáɨ¹³ lɨ́¹³ jmu¹ jná¹³?

19 Quí¹ tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lɨ́n¹³ la³jmɨ́¹ lɨ́³ cá² máɨ³ mɨ³ mostaza hi³ ca³jñí³ jan² tsáu² ñí¹náɨ² quioh²¹. Jáun² jmɨ́¹ ca³hia² jáun² né³, ca³lɨ³ cáun² hmá² pa²¹, hi³ jáun² jmɨ́¹jáun² cua³taunh²¹ tan³² hi³ ca³jmú³ za³ tsɨ³ hmá² jáun².

Tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³² lɨ́n³ la³jmɨ́¹ lɨ́³ tie³
(Mateo 13:33)

20 Jáun² ca³juáh³ tsú² siáh³:

—¿He³ cun³quionh³ cunh²¹ jná¹³ siáh³ tsá² tónh³² jo³cuo² Dió³²?

21 Tsá² hí³ dá² lɨ́n¹³ la³jmɨ́¹ lɨ́³ tie³ hi³ ca³jan³ jan² tsá²mɨ³ quia³ hmá² juɨ²¹ cuú²miih²¹, hi³ jáun² tá¹ cá² pɨenh¹ bíh¹ cán¹ cáu³.

Ho³hñú¹³ jáɨ³²
(Mateo 7:13-14, 21-23)

22 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, ngau³ siáh³ Jesús juɨ³² má²húnˡ hi³ chau²¹ tɨ³ Jerusalén, hi³ ca³hɨ́eh³ tsú² tsáu² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³² ma³ quin³² ma³ caun³² juú² ñí¹ ca³nga².

23 Jáun² né³, jan² tsáu² ca³ngáɨ³ ñí¹con² tsú²:

—Hnú² Tɨ³², ¿hí¹ cú¹pih²¹ uá¹ tsáu² lɨ́¹³ liáun³?

Jáun^{2} Jesús ca^{3}záɨh^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} tionh^{2} hí^{3} la^{3} lá^{2}:

24 —Jmu^{3} náh^{2} pí^{3} hi^{3} lɨ́^{13} ngá^{13} náh^{2} juɨ^{32}
ho^{3}hñú^{13} jáɨ^{32}. Jná^{13} juanh^{32} hi^{3} juóun^{32} lɨ́n^{32} tsá^{2}
cáun^{2} lɨ́^{1} ná^{1}hen^{2} tsɨ́^{3} hi^{3} tónh^{32}, tɨ^{3}la^{3} tiá^{2} cáun^{2} lɨ́^{1}
lɨ́^{13} yáh^{3}.

25 Quí^{1} nɨ́^{1} má^{1}cá^{2}chó^{32} jmáɨ^{1} hi^{3} jnáɨ^{32} tsá^{2} hñú^{13}
tiá^{3} ho^{3}hñú^{13} quioh^{21}, jáun^{2} hnoh^{2} lɨ́^{1} tá^{1}tonh^{1}
cheih^{32} bíh^{1} má^{1}jáun^{2}, hi^{3} ná^{1}póh^{32} náh^{2} cuonh^{2}
ho^{3}hñú^{13} quioh^{21} tsú^{2}, hi^{3} ná^{1}juáh^{23} náh^{2}: “Hnú^{2}
Tɨ^{32}, nia^{21} tiá^{3} ho^{3}hñú^{13}”. Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} hñú^{13} hí^{3} nga^{3}:
“Tiá^{2} ño^{1} jná^{13} ha^{3} jinh^{1} ña^{3}taunh^{21} hnoh^{2}”.

26 Má^{1}jáun^{2} né^{3}, má^{2}juáh^{13} hnoh^{2}: “Jnoh^{1} bíh^{1}
la^{32} tsá^{2} má^{2}ca^{3}cú^{1} ca^{3}hnáɨh^{13} quiúnh^{1} hnú^{2}, hi^{3} hí^{1}
la^{3} tɨ^{3} já^{1} hñú^{3} quiú^{13} yáh^{3} jnoh^{1} ca^{3}hɨ́eh^{1} hnú^{2} jú^{1}
chú^{32} quioh^{21} Dió^{32}”.

27 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2}hñú^{13} hí^{3} nga^{3} siáh^{3}: “Tiá^{2} ño^{1} jná^{13}
ha^{3} jinh^{1} zian^{2} hnoh^{2}. Tɨ^{3} có^{32} quin^{32} náh^{2} ñí^{1}con^{2}
jná^{13}, hnoh^{2} tsá^{2} jmuh^{32} náh^{2} hi^{3} hlah^{3} hi^{3} hó^{32}”.

28 Hi^{3} jáun^{2} má^{1}jáun^{2} má^{2}uóh^{1} bíh^{1} hnoh^{2}, hi^{3}
má^{2}cúh^{1} náh^{2} jánh^{1}, nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}jɨen^{1} náh^{2} jáun^{2} hla^{1}
Há^{2}bran^{21}, hla^{1} Isaac, hla^{1} Jacob, jɨ^{3} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2}
lɨn^{3} hí^{3} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32} jmɨ́^{1}tin^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}; hi^{3} la^{3}jɨ́n^{32}
tsá^{2} hí^{3} má^{2}tionh^{2} ñí^{1} cuá^{1}quien^{2} Dió^{32}, tɨ^{3}la^{3} hnoh^{2}
má^{1}ná^{1}, má^{2}ta^{3}tonh^{1} tɨ^{3} có^{32} bíh^{1}.

29 Quí^{1} tsa^{3}táunh^{1} tsáu^{2} hi^{3} tsa^{3}jmú^{3} má^{32} tɨ^{3}
hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2} ñí^{1} cuá^{1}quien^{2} Dió^{32}. Tsá^{2} tsa^{3}táunh^{1}
hí^{3} ñí^{1} jáun^{2} ja^{3}táunh^{1} tɨ^{3} ñí^{1} hia^{32} hiú^{2}, jɨ^{3} tɨ^{3} ñí^{1}
tá^{2}tsɨ^{21} hiú^{2} nɨ́^{2}, hué^{32} tɨ^{3} ñei^{32}, jɨ^{3} hué^{32} tɨ^{3} quián^{3}
nɨ́^{2} siáh^{3}.

30 Jáun^{2} jmáɨ^{1} jáun^{2} za^{13} bíh^{1}. Zian^{2} ma^{3} jan^{2} tsá^{2}

ná¹lɨ́n³ tsá² ñí¹ ca³táuh³ ta³né³², tɨ³la³ nɨ́¹ má¹jáun² né³, lɨ́n¹³ tsú² tsá² la³ñí¹ bíh¹; hi³ zian² siáh³ tsá² ná¹lɨ́n³ tsá² la³ñí¹ ta³né³², tɨ³la³ má¹jáun² né³, má²lɨ́n¹³ tsú² tsá² ñí¹ ca³táuh³ bíh¹.

Jesús jéinh³² hlah³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² zian² Jerusalén (Mateo 23:37-39; Lucas 19:41-44)

31 Jmáɨ¹ jáun² cua³taunh²¹ ma³ jan² tsá² *fariseos, hi³ ca³záɨh³ dí² Jesús la³ lá²:

—Chú³² cuóh¹³ hnú² tɨ³ ñí¹ siáh³, quí¹ re²¹ Herodes hnió³ jngah³ hnú².

32 Tɨ³la³ Jesús ca³ngáɨ³:

—Cuá²tánh¹ náh², cuá²zéih³ náh² tsá² lín¹ cuo² hian² tsɨ́³ hí³ la³ lá²: “Sá¹nɨ́² jɨe³, né³² jɨ³ tsa³háu² nɨ́² huen¹ jná¹³ jmɨ́²chí³ hláɨnh¹ hñu³ tsɨ́³ tsáu², hi³ jmah²¹ jná¹³ siáh³ tsá² tsáun¹, hi³ jáun² yó³² né³ má²má¹táuh¹³ jná¹³ la³ cun³ hi³ hu²¹ tsɨn³² jmu¹”.

33 Quí¹ cun³ ca³tɨn¹ jná¹³ ñe¹ juɨ³² má²hún¹ ná¹ né³², tsa³háu² jɨ³ yó³² nɨ́²; quí¹ tiá² ca³tɨn¹ yáh³ jan² tɨ³² jë¹ Dió³² hi³ jún³ ñí¹ siáh³, jmáh³la³ já¹ juú¹ Jerusalén bíh¹ ca³tɨ²¹ jún³ tsú².

34 ”¡Hnú² juú² Jerusalén, hnú² bíh¹ tsá² jngɨh²³ tɨ³² jë¹ Dió³², tsá² zen² Dió³² ñí¹con² nú², hi³ quí¹ jlan¹ nú² quɨ́n¹! ¡Hliáun³ jéin³² bíh¹ jmɨ́¹ hnó²¹ jná¹³ hi³ chan²¹ jon³zɨ́h¹ hnú² la³jmɨ́¹ chan² cá¹hio³ cu³lɨ²¹ jon² ñeh² chí¹pí¹³, tɨ³la³ hnú² má¹ná¹, tiá² ca³lɨ³hnáuh² yáh³ la³ jáun²!

35 Sá¹nɨ́² jɨe³, tiú²uú² taunh²¹ yáh³ jná¹³ hó¹ñi³² hnú². Hi³ juanh²¹ jná¹³ siáh³, tiú²uú² lɨ́¹³ yáh³ jɨe¹ hnú² jná¹³ ca³la³ tɨ³ nɨ́¹ má¹cá²chó³² jmáɨ¹ hi³

juáh13 hnú2: “Hénh3 ma3chun1 Tsá2 cuá1jáunh23 cun3quionh3 héih32 quioh21 Dió32 Juo13 dí2”.

14

Jesús jmah23 jan2 tsá2 dáun2

1 Jáun2 né3, Jesús ngau3 cáun2 *jmáɨ1 nio2 tie3 hñú13 jan2 tsá2 *fariseo tsá2 chín1 hi3 ja3jmú3 má32. Hi3 jáun2 la3jɨ́n32 tsá2 tiáunh1 ñí1 jáun2 ca3can3 hua3hí13 nɨ́1juáh3 he3 jmu3 Jesús.

2 Ja1 tsá2 hí3 jmɨ́1 cuá3 jan2 tsá2 tsáun1 lɨ́n3 mɨ́1uɨ́3 hi3 dáun2.

3 Hi3 jáun2 Jesús ca3ngáɨ3 ñí1con2 tsá2 ná1lɨ́n3 tɨ32 liei21 jɨ3 tsá2 fariseos, hi3 ca3juáh3:

—¿Hí1 lɨ́13 jmah21 tsá2 tsáun1 jmáɨ1 nio2 tie3, ho3 tiá2 lɨ́13?

4 Tɨ3la3 tie3 pih21 bíh1 ca3tiánh3 tsá2 hí3, hí1 jan2 yáh3 tsú2 tiá2 ca3ngáɨ3. Jáun2 Jesús ca3zanh3 tsá2 tsáun1, hi3 ca3jmah3. Jáun2 jmɨ́1jáun2 ca3záɨh3 dí2 hi3 tsánh32 hñú13.

5 Jmɨ́1 má2lɨ32 jáun2 né3, ca3záɨh3 dí2 siáh3 tsá2 fariseos hí3 la3 lá2:

—Nɨ́1juáh3 ca3tánh3 jónh32 náh2 ho3 cuá1juɨ́2 joh2 náh2 cáun2 hñu3 táu2, ¿hin2 yáh3 tsánh2 hnoh2 tiá2 jmúh13 pí3 tia3juɨ32 lɨ́n32 hi3 cuá1chin32 náh2 jónh32 ho3lá2dá2 jáh3 hí3 joh2, uá1jinh1 jmáɨ1 nio2 tie3?

6 Hi3 jáun2 hí1 cáun2 yáh3 tiá2 hi3 ca3lɨ3 nga3 tsú2.

Tsá2 ná1tén1 jmáɨ1 ñí1 jenh13 cuo2 tsáu2

7 Jmɨ́1 ca3jɨ́en32 jáun2 Jesús tsá2 ná1tén1 hí3, hi3 hnió3 tiánh3 ñí1 mesa la3 tɨ3 ñí1 jlánh1 quien2, jmɨ́1jáun2 ca3jmú3 dí2 cáun2 jáɨ13 hi3 ca3juáh3 la3 lá2:

8 —Nɨ́¹juáh³ zian² tsá² ca³te³ hnú² ñí¹ jmu³ jmáɨ¹
hi³ jenh¹³ cuo², ha³ lɨ́² ñí³ hnú² ñí¹ jlánh¹ quien²,
quí¹ ho³sa³ cuán¹³ siáh³ jan² tsá² tɨ³ jlánh¹ bíh¹
quien² la³ cónh³ bíh¹ hnú².
9 Hi³ jáun² tsá² ca³te³ hnú² hí³ la³ má²quionh³ tsá²
jan² siáh³ ja³juah²¹ ñí¹con² hnú²: “Cuéh³ tsá² lá²
ñí¹ nɨ́² cuá³²”. Hi³ jáun² lɨ́¹ lɨ³ hinh¹ bíh¹ hnú² lɨ́¹³,
quí¹hliá² lɨ³ hniáuh³² cuá¹ñíh³ hnú² ñí¹ tiá² nga³
quien².
10 Tɨ³la³ la³ lá² bíh¹ hniáuh³² jmúh¹³ hnú²:
Nɨ́¹juáh³ hi³ ca³te³ tsú² hnú² ñí¹ jmu³ jmáɨ¹, chú³²
cuá¹ñíh³ hnú² ñí¹ tiá² quien²; hi³ jáun² tsá² ca³te³
hnú² hí³ lɨ́¹³ ja³juah²¹: “Hnú² há²mei²¹ quiú¹³, ña³²,
ñá²ñí³ ñí¹ quien² lá²”. Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lɨ́¹³ lɨ³
quien² hnú² ta³ ñí¹ tsá² ñí¹ hná¹ jáun².
11 Quí¹ nɨ́¹juáh³ tsá² jmu² pan¹ hnga², jáun² tsá²
la³ hí³ má²méih³ bíh¹ hi³ quien²; tɨ³la³ tsá² tiá² jmu²
quien² hnga² má¹ná¹, tsá² la³ hí³ bíh¹ tɨ³ zó³² hi³
quien².
12 Jmɨ́¹ má²lɨ́²juáh³ jáun² la³ nɨ́² Jesús, ca³záɨh³
siáh³ tsá² ca³te³ hí³ la³ lá²:
—Nɨ́¹juáh³ ca³chó³² jmáɨ¹ hi³ teh¹ hnú² tsá²
ja³jmú³ má³² quiúnh¹ hnú², ha³ lɨ́² teh³² hnú²
jmáh³la³ tsá² juónh³² hnú² re² quiúnh¹, sa³jun³ tsá²
jun³ renh² hnú², sa³jun³ tsá² hánh³ juónh³² hnú² re²
quiúnh¹ nɨ́² siáh³. Quí¹ tsá² la³ hí³ chau²¹ jmáɨ¹ té³
hnú² siáh³ hñú¹³ hi³ cuá¹jmuh³ hnú² má³²; hi³ jáun²
cun³quionh³ la³ jáun² má²jéinh³² tsú² siáh³ ñí¹con²
hnú².
13 Cha³ jmɨ́¹ teh¹ hnú² tsá² la³ hí³, chú³² teh¹ hnú²

tsá² tia³mii² bíh¹ hi³ jmu³ má³² quiúnh¹ hnú², jɨ³ tsá² hliánh², tsá² hma², jɨ³ tsá² ten³ nɨ́² siáh³;

14 hi³ jáun² tɨ³ jlánh¹ bí¹ chú³² quián¹³ hnú² lɨ́¹³, quí¹hliá² tsá² la³ hí³ tiá² zia³² yáh³ ha³ lánh³ rón³² lɨ́¹³ jéinh³². Hi³ jáun² nɨ́¹ má¹ca³jenh¹³ tsá² chun¹ tsá² má²cá²tsan³, má¹jáun² hnga² Dió³² bíh¹ ma³hmah¹ quián¹³ hnú².

Jesús jmu² cáun² jáɨ¹³ ca³tɨn¹ tsá² jmu² jmáɨ¹ (Mateo 22:1-10)

15 Jmɨ́¹ má²lɨ́²niéi³² jáun² tsá² hí³ jáɨ¹³ hi³ má²lɨ́²juáh³ jáun² Jesús, jáun² jan² tsá² jmɨ́¹ cuá³ hí³ ñí¹ mesa ca³záɨh³ Jesús la³ lá²:

—¡Hénh³ ma³ jmɨ́¹ ren² tsá² tsa³jmú³ má³² ñí¹ cuá¹quien² Dió³²!

16 Jáun² Jesús ca³jmú³ siáh³ cáun² jáɨ¹³ hi³ ca³záɨh³ dí² tsá² hí³ la³ lá²:

—Jmɨ́¹ zian² jan² tsá²ñuh² jmɨ́¹ hnió³ jmu³ cáun² jmáɨ¹ jueh³² lɨ́n³², jáun² jmɨ́¹ ca³teh³ tsú² juóun³² lɨ́n³² tsáu².

17 Jmɨ́¹ cá¹chó²¹ jáun² jmáɨ¹ hi³ má²jmu³ tsú² jmáɨ¹ né³, jáun² ca³zen³ tsú² siáh³ tsá² má²dí¹hlánh¹ joh¹ hi³ tsa³ngáɨ¹ siáh³ jáɨ¹³ ñí¹con² tsá² má²ná¹tén¹, hi³ tsa³juah²¹: "Ñí¹juah²¹ juóu³² jná¹³: Ñá²táunh¹ náh², má²lɨ³² bíh¹ re² la³jɨ́³²".

18 Tɨ³la³ la³jɨ́n³² bíh¹ tsá² hí³ ca³hiu³ ca³mɨ́³ uu³i³tso³. Tsá² la³ñí¹ ca³juáh³: "Hué³² bíh¹ má²lɨ́²lá³ jná¹³ cáun², hi³ jáun² ñí¹ jáun² bíh¹ má²hniáuh³² ñí¹jɨe²¹ jná¹³ ta³né³². Juenh² lɨ́n³² cuɨ́¹ jmu¹ juóuh³² hnú² tsɨ́³ hi³ tiá² chau²¹ jná¹³".

19 Jáun² ca³juáh³ siáh³ jan²: “Cuá¹juɨ́² bíh¹
má²lɨ́²lán³² jná¹³ hñá³ tsonh², hi³ jáun² má²ñí¹jɨ́e²¹
jná¹³ nɨ́¹juáh³ cuounh³² jáh³ re² mí¹ñí² quiáh²
hué³²”.
20 Hi³ jáun² tsá² siánh³ siáh³ ca³juáh³: “Uón³² bíh¹
jná¹³ tá² ca³jenh² cu³tí¹³, hi³ jáun² tiá² má²lɨ́¹³ yáh³
ñe¹ jná¹³”.
21 Jmɨ́¹ cá¹chánh²¹ jáun² tsá² joh¹ tsú² hí³ né³,
ca³chá³ la³jɨ́³² jáɨ¹³ jáun² ñí¹con² juo¹³. Jmɨ́¹jáun²
jlánh¹ ca³míh³ tsɨ́³ tsá² má²jmu³ hí³ jmáɨ¹; hi³ jáun²
ca³záɨh³ dí² tsá² joh¹: “Háun¹ nú² cua³² já¹ hñú³,
jɨ³ la³jáh³ dú¹ juɨ³² chi²¹ nɨ́², hi³ cuá¹tiéh³ nú² tsá²
tia³mii², tsá² tsáun¹, tsá² hliánh², jɨ³ tsá² ten³ nɨ́²
siáh³”.
22 Jmɨ́¹ má²cu³lé³ jáun² né³, ca³juáh³ siáh³ tsá²
quian²¹ tsú²: “Má²lɨ́²jmú³² bíh¹ jná¹³ la³ cun³ hi³
lɨ́²juah²¹ hnú², tɨ³la³ cun³ jáun² jáu² bíh¹ ca³lá²”.
23 Jáun² tsá² má²jmu³ hí³ jmáɨ¹ né³, ca³juáh³ siáh³:
“Cua³² siáh³ cu³ jéin³² já¹ juú², la³jɨ́³² juɨ³² pih²¹ juɨ³²
siún¹, hi³ cuá¹jmuh³ nú² héih³² hi³ ja³táunh¹ tsú² ñí¹
lá², hi³ jáun² má²lɨ́¹³ canh¹³ hñu³² jná¹³.
24 Quí¹ juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh², hi³ hí¹ jan²
yáh³ tsá² ca³te³ jná¹³ hí³ la³ñí¹, cu³tí³ tiú²uú² lɨ́¹³
jmu³ má³² quiúnh¹ jnoh¹”.

He³ hniáuh³² jmu³ tsá² hnió³ han³ tɨ³ con² Jesús (Mateo 10:37-39)

25 Jmɨ́¹jáun² jmɨ́¹ zian² juóun³² lɨ́n³² tsáu² hi³
ja³taunh²¹ cu³hna²¹ Jesús. Jáun² né³, Jesús ca³jinh³

cu^{3}hna^{21} hi^{3} ca^{3}jɨ́en^{32} dí^{2} tsá^{2} hí^{3}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

26 —Nɨ́^{1}juáh^{3} zian^{2} tsá^{2} hnió^{3} já^{32} cu^{3}hna^{32} jná^{13}, tɨ^{3}la^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} tiá^{2} chan^{2} yáh^{3} tsú^{2} tɨ^{3} có^{32} jméi^{2} mí^{1}ziú^{13}, ñí^{2}cuo^{2}, jon^{2}, jɨ^{3} tsá^{1} raɨnh^{21} nɨ́^{2} siáh^{3}, jɨ^{3} ca^{3}la^{3} jɨ^{3} jmɨ́^{2}chí^{3} quioh^{21} hnga^{2} tsú^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}, hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} la^{3} hí^{3} cu^{3}tí^{3} tiá^{2} lɨ́^{13} bíh^{1} hen^{2} tɨ^{3} con^{2} jná^{13}.

27 Ja^{3}bí^{1} tiá^{2} lɨ́^{13} hen^{2} tsú^{2} tɨ^{3} con^{2} jná^{13} nɨ́^{1}juáh^{3} tiá^{2} hnió^{3} yáh^{3} tsú^{2} cán^{3} crei^{21} quioh^{21}, hi^{3} ma^{3}zian^{2} tsú^{2} la^{3}jmɨ́^{1} zian^{2} jná^{13} lá^{2}.

28 Nɨ́^{1}juáh^{3} zian^{2} jan^{2} hnoh^{2} hi^{3} hnáuh^{2} náh^{2} jmúh^{13} cáun^{2} hñú^{3} ñe^{1} lɨ́n^{21}, ¿há^{1} tiá^{2} hɨ́h^{1} hnoh^{2} tín^{2} quɨe^{3} quián^{13}, neh^{21} nɨ́^{1}juáh^{3} hi^{3} tsɨn^{13} hi^{3} lɨ́^{13} hián^{13} ta^{21} jáun^{2} quián^{13} hnoh^{2}?

29 Quí^{1} nɨ́^{1}juáh^{3} la^{3} ca^{3}jmú^{3} tsú^{2} jmáh^{3}la^{3} jmɨ́h^{1} hiah^{32} bíh^{1}, hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} tiú^{2}uú^{2} la^{3} tsɨ́n^{13} yáh^{3} quɨe^{3} quioh^{21} ñí^{1} hná^{1} jáun^{2}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}la^{3} jɨ́n^{32} tsá^{2} jɨ́e^{3} hi^{3} jáun^{2} má^{2}ju^{3} má^{2}ngáɨ^{3} bíh^{1},

30 hi^{3} juáh^{3}: “Tsá^{2} nɨ́^{2} tsá^{2} ti^{3} lɨ́^{1} ca^{3}ma^{3}liáu^{32} bíh^{1}, tɨ^{3}la^{3} tiá^{2} la^{3} tioh^{21} yáh^{3} ma^{3}hián^{2}”.

31 Ho^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} ca^{3}chó^{32} cáun^{2} jmáɨ^{1} hi^{3} jan^{2} re^{21} jmu^{3} hniéi^{2} quionh^{3} jan^{2} re^{21} siánh^{3} siáh^{3}, ¿há^{1} tiá^{2} hnauh^{13} tsú^{2} tín^{2} ca^{3}lá^{2} chí^{1} hi^{3} jɨ́e^{3} tsú^{2} tiá^{1} lɨ́^{13} láɨh^{13} hniéi^{2} jáun^{2} cun^{3}quionh^{3} quian^{3} mei^{21} hliáu^{3} joh^{1}, uá^{1}jinh^{1} zian^{2} quiú^{3} mei^{21} hliáu^{3} joh^{1} re^{21} jan^{2}?

32 Jáun^{2} né^{3}, nɨ́^{1}juáh^{3} ca^{3}lɨ́n^{13} re^{21} hí^{3} hi^{3} tiá^{2} tioh^{21} yáh^{3}, jáun^{2} tá^{1}la^{3} cuá^{1}ja^{32} jáun^{2} ñí^{1} uóunh^{3}

bíh¹ re²¹ tsá² hí¹jan² hí³ quiú³ mei²¹ hliáu³, zen³ dí² tsá² tsa³ngáɨ³ ñí¹con² re²¹ hí³ nɨ́¹juáh³ he³ hnió³ tsú², hi³ jáun² lɨ́¹³ niau²¹ tie³.

33 Hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ tiá² lɨ́¹³ han³ hnoh² tɨ³ con² jná¹³, lɨ³ua³ jan² hnoh² tsá² tiá² chah³² náh² tɨ³ có³² ca³la³ jɨ³lɨ³² hi³ zia³² quián¹³.

Ñí¹ hi³ tiú²uú² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹
(Mateo 5:13; Marcos 9:50)

34 ”Chú³² bíh¹ ñí¹, tɨ³la³ nɨ́¹juáh³ la³ ca³lɨ³ máɨh³ bíh¹ né³, jáun² ¿ha³ yáh³ lánh³ rón³² lɨ́¹³ jmóuh³² tsú² hi³ lɨ́¹³ siáh³ ñeh¹?

35 Ñí¹ la³ jáun² hí¹ cáun² yáh³ tiú²uú² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹, sa³jun³ ma³hau³ bíh¹ quioh²¹ hué³², sa³jun³ hi³ jmu³ tsú² háuh¹³; hi³ jáun² cáun² má²cuɨ́³ bíh¹ tsú² ñí¹ la³ jáun². Hi³ jáun² né³, nɨ́¹juáh³ tson² chi²¹ cuáh³ hnoh², jáun² niéi² náh².

15

Jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ já¹ziáh² má²já²háɨn³
(Mateo 18:10-14)

1 Jmɨ́¹jáun² la³jɨ́n³² *tsá² chi² hmah²¹, jɨ³ tsá² ná¹ren² tso³ nɨ́² ca³ñí¹niéi¹³ jáɨ¹³ quioh²¹ Jesús.

2 Hi³ jáun² tsá² *fariseos jɨ³ tɨ³² liei²¹ nɨ́² ca³ziu³ ca³hɨen³ Jesús, hi³ ca³juáh³:

—Tsá² nɨ́² cáun² lɨ́¹ hen² tsá² jmu² tso³, ca³la³ hi³ jmu² má³² quionh³ ján¹ dí².

3 Jmɨ́¹jáun² ca³jmú³ siáh³ Jesús cáun² jáɨ¹³ lɨ́³ la³ lá²:

4 —Nɨ́¹juáh³ zian² jan² tsá² ja¹ hnoh² nɨ́² hi³ tiónh³² hña³láun³ *já¹ziáh², tɨ³la³ nɨ́¹juáh³ la³

ja³háɨn³ jan² jáh³ hí³ né³, ¿há¹ tiá² chan³ tsú² tá¹ quiéinh³ nio² quiú³ tsɨ²¹ quian³ñu³ jáh³ hí³ ñí¹ tionh¹ jáun² tá¹la³ tsa³hniah² tsú² jáh³ má²já²háɨn³ hí³?

5 Hi³ jáun² nɨ́¹ má¹ca³tsanh²¹ tsú² jáun² jáh³ hí³, hiún² lɨ́n³² bíh¹ tsɨ́³ tsú² ra³tsɨn² jáh³ hí³ cu³láɨ¹ hi³ jón³².

6 Hi³ jáun² nɨ́¹ má¹cá²chánh³² tsú² jáun² hñú¹³, téh³ tsú² tsá² há²mei²¹ joh¹, jɨ³ tsá² tiáunh¹ có³² hñú¹³ tsú² nɨ́², hi³ záɨh³² tsú² tsá² hí³ la³ lá²: “Ma³hiún¹³ hnoh² honh² quiúnh¹ jná¹³, quí¹ má²tsanh²¹ bíh¹ jná¹³ já¹ziáh² jmɨ́¹ má²já²háɨn³ joh²”.

7 Juanh³² jná¹³, ja³bí¹ la³ jáun² jlánh¹ bí¹ tsah³ tsú² hñu³mɨ³cuú² hi³ ca³tɨn¹ jan² tsá² jmɨ́¹ jmu² tso³, tsá² ca³za³ jmɨ́¹ tsɨ́³, la³ cónh³ bíh¹ hi³ ca³tɨn¹ quiéinh³ nio² quiú³ tsɨ²¹ quian³ñu³ tsá² tiá² lin¹ lɨ³ hniáuh³² záɨ³² jmɨ́¹ tsɨ́³.

Cáun² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨ²¹ quɨe³ má²já²háɨ³

8 Ja³bí¹ la³ jáun², nɨ́¹juáh³ jmɨ́¹ zia³² quia³ *cú¹tiáu² quioh²¹ jan² tsá²mɨ³, hi³ nɨ́¹juáh³ ja³háɨ³ cáun² hi³ jáun², ¿haun¹³ juáh¹³ sɨ́² yáh³ héinh³ tsú² quioh²¹ tá¹la³ hiáh³² tsú² jáun² re² lɨ́n³² ñéih³, ca³la³ ñí¹ ca³choh¹³ tsú² quɨe³ ja³háɨ³ jáun² quioh²¹?

9 Hi³ jáun² nɨ́¹ má¹ca³choh¹³ tsú² jáun² né³, téh³ tsú² há²mei²¹ joh¹, jɨ³ tsá² tionh² có³² hñú¹³ tsú² nɨ́², hi³ záɨh³² dí² tsá² hí³ la³ lá²: “Ma³hiún¹³ hnoh² honh² quiúnh¹ jná¹³, quí¹ má²tsoh¹ bíh¹ jná¹³ quɨe³ hi³ jmɨ́¹ má²já²háɨ³ quion²¹”.

10 Juanh32 jná13 siáh3, ja3bí1 la3 jáun2 tsah3 lɨ́n32
tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 hi3 ca3tɨn1 lɨ3ua3 jan2 tsá2 zaɨ32
jmɨ́1 tsɨ́3 ñí1con2 Dió32.

Jáɨ13 ca3tɨn1 tsá2 ca3ngɨ́3 cun3 tɨn2 tsɨ́3

11 Jáun2 Jesús ca3jmú3 siáh3 cáun2 jáɨ13 lɨ́3 la3 lá2:
—Jan2 tsá2ñuh2 jmɨ́1 zian2 gon3 jon2.
12 Ca3chó32 jmáɨ1 hi3 ca3záɨ3 jon2 tsú2 tsá2 cáɨn2
la3 lá2: “Tia21, ¿tiá1 cuéh1 hnú2 jná13 ta3né32 hi3
ca3tɨn1 jná13 hiáu3 nɨ́1 má1jun2 hnú2?” Hi3 jáun2
tsá2 má2lieih21 hí3 né3, ca3tsóh3 bíh1 la3jɨ́32 hi3 zia32
quioh21 ñí1con2 tá1 gon3 jon2.
13 Jmɨ́1 ngau21 jáun2 cú1pih21 jmáɨ1 né3, jáun2
jon2 tsú2 tsá2 cáɨn2 hí3 ca3chá3 cu3lɨ21 ca3la3 jɨ́32
hi3 hiauh3 jáun2, hi3 jáun2 la3jɨ́32 hi3 jáun2 ca3can3
jmɨ́1 ngau21 ñí1 uóunh3, tɨ3 hué32 siáh3. Jáun2 ñí1
jáun2 ca3ñí1jmú13 tsú2 cáun2 hi3 cáun1, hi3 cáun2 lɨ́1
ca3ñí1quí2 ñí1hin2 quɨe3 quioh21 ñí1con2 tsá2 hlá2
tsá2 nɨ́2.
14 Jmɨ́1 cá1tsóh21 tsú2 jáun2 la3jɨ́32 quɨe3 jáun2 né3,
he3dí1 jmɨ́1jáun2 ja3 cáun2 ho3cuóun3 tá1 cáun2 hué32
ñí1 jmɨ́1 hún1 tsú2 jáun2. Jmɨ́1jáun2 ca3ma3tso2 lɨ́n32
tsá2 hí3 tsɨ́3 hi3 ñí1cuóunh21.
15 Jáun2 ca3hnó32 tsú2 ta21 ñí1 jáun2, hi3 jáun2 jan2
tsá2 zian2 ñí1 jáun2 ca3ze3 ñí1 lɨ́3 ñí1náɨ2 quioh21 hi3
tsa3jmú3 tsú2 hua3hí13 mí2ñí3 joh1 tsá2 hí3.
16 Ca3la3 ñí1cuóunh21 lɨ́n32 bíh1 tsú2 lɨ3, hí1 ca3la3 tɨ3
má32 quioh21 mí2ñí3 hí3 yáh3 jmɨ́1 hnió3 tsú2 cuh3,
hi3 jniá3 jáun2 la3jmɨ́1 jniá3 jñéɨ2. Hí1 jan2 yáh3 tiá2
hin2 lɨ́1 jmɨ́1 cue32 hi3 cuh3 tsú2.

17 Jmɨ́¹jáun² ca³hnauh² tsú² tsɨ́³ hi³ ca³lɨ́n¹³ la³ lá²:
“¡Já² ca³la³ hi³ lɨ́¹ tú² lɨ́¹ ziáun²³ bíh¹ má³² quioh²¹
tsá² quian²¹ ñuh³² jná¹³, he³ láɨh³² sa³ jná¹³ yáh³ lɨ́¹
má²ñí¹jún³ ná¹ ñí¹ lá² hi³ ñí¹cuóun²¹!
18 Cuɨ́¹ ñih²¹ jná¹³ cú²jueh³² tɨ³ ñí¹ cuá³ ñuh³²,
hi³ jáun² ñí¹juo³ jná¹³ ñuh³² la³ lá²: Hnú² tia²¹,
má²cá²jmú³² jná¹³ tso³ ñí¹con² Dió³², jɨ³ ñí¹con²
hnú² siáh³.
19 Cu³tí³ tiú²uú² ca³tɨn¹ jná¹³ hi³ jɨe¹ hnú² la³jmɨ́¹
jɨen¹ nú² jan² jónh³², jɨe¹ jná¹³ la³jmɨ́¹ jɨen¹ hnú²
jan² tsá² quian²¹ bíh¹ nú²”.
20 La³ cun³ jmɨ́¹ ca³lɨ́n¹³ tsú² la³ nɨ́², la³juɨ³²
ngah³ hñú¹³ jméi². Tá¹la³ jmɨ́¹ hí¹jáunh²³ tsú²
jáun² ñí¹ uóunh³ ca³lá², jáun² ca³jɨ́e³² jméi² tsú²
hi³ má²hí¹jáunh²³. Jmɨ́¹jáun² ca³ja³ mií³ tsɨ́³ tsá²
má²lieih²¹ hí³ ñí¹con² jon². Jáun² cú²hé² lɨ́n³² ngau³
hi³ ja³hinh¹ jon² ca³la³ hi³ hiún² lɨ́n³² tsɨ́³, hi³ ca³hen³
dí² siáh³ ñí¹.
21 Jáun² né³, tsá¹ñú¹ hí³ ca³záɨh³ jméi² la³ lá²:
“Hnú² tia²¹, má²cá²jmú³² jná¹³ tso³ ñí¹con² Dió³², jɨ³
ñí¹con² hnú² nɨ́² siáh³. Cu³tí³ tiú²uú² ca³tɨn¹ jná¹³
hi³ jɨe¹ hnú² la³jmɨ́¹ jɨen¹ nú² jónh³²”.
22 Tɨ³la³ jméi² tsú² má¹ná¹, la³juɨ³² ca³záɨh³ tsá²
má²ná¹hlánh¹ joh¹ la³ lá²: “Háun¹ náh² cuá²quián²
náh² hmɨh³² hi³ jlánh¹ bíh¹ chu²¹ hi³ quɨ́h³² jón³²
jná¹³ lá², cuá²quián² siáh³ cáun² mí¹ñí² hu²¹ cuo²
tsú² hi³ táunh¹³ zí¹cuo² tsú², hi³ cuá²quián² siáh³
tuh³² tauh¹³ tsú² ta³.
23 Né³² né³, cuá²quian³² náh² siáh³ cuá¹juɨ́² míh¹
húnh¹ hí³, hi³ jngɨh¹³ náh² cunh¹³ dí², hi³ jmú¹³ dí²

jmáɨ^{1}.

24 Quí^{1}hliá^{2} jmɨ́^{1} len^{3} jná^{13} hi^{3} má^{2}jún^{1} bíh^{1} jón^{32} jná^{13} lá^{2}, tɨ^{3}la^{3} ta^{3}né^{32} lɨ́^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} hi^{3} ca^{3}jenh^{13} bíh^{1} tsú^{2}; jmɨ́^{1} má^{2}já^{2}háɨn^{3} cu^{3}tí^{13} bíh^{1} tsú^{2}, tɨ^{3}la^{3} ta^{3}né^{32} má^{2}tsanh^{32} bíh^{1} tsú^{2}”. Jáun^{2} la^{3}juɨ^{32} ca^{3}ma^{3}liáu^{32} tsú^{2} hi^{3} jmu^{3} jmáɨ^{1}.

25 ”Tá^{1}la^{3} jáun^{2} né^{3}, tsá^{2} má^{2}ján^{3} jon^{2} tsá^{2} má^{2}lieih^{21} hí^{3}, ñí^{1}náɨ^{2} bíh^{1} jmɨ́^{1} cuá^{1}hún^{1}. Jmɨ́^{1} má^{2}hí^{1}jáunh^{23} tsú^{2} jáun^{2} hú^{1} juɨ^{32} né^{3}, ca^{3}náɨ^{32} sun^{1} jɨ^{3} hi^{3} má^{2}ñí^{1}ná^{1}tsan^{32} tsú^{2}.

26 Jáun^{2} ca^{3}teh^{3} tsú^{2} jan^{2} tsá^{2} quian^{21} hi^{3} ca^{3}ngáɨh^{3} dí^{2} he^{3} dá^{2} lɨ^{3}.

27 Jáun^{2} tsá^{2} quian^{21} tsú^{2} hí^{3} ca^{3}juáh^{3}: “Hliá^{2} má^{2}cuanh^{32} renh^{2} bíh^{1} hnú^{2}, hi^{3} jáun^{2} ñeh^{2} hnú^{2} má^{2}lɨ́^{2}jmú^{3} héih^{32} hi^{3} jngɨh^{3} tsú^{2} cuá^{1}juɨ́^{2} míh^{1} húnh^{1} hí^{3}, quí^{1}hliá^{2} má^{2}cuanh^{32} renh^{2} hnú^{2} cáun^{2} hi^{3} re^{2} hi^{3} tɨn^{2}”.

28 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} má^{2}ján^{3} hí^{3} má^{1}ná^{1}, ca^{3}míh^{3} bí^{1} tsɨ́^{3}, hi^{3} tiú^{2}uú^{2} jmɨ́^{1} hnió^{3} hen^{13} ñéih^{3}. Jmɨ́^{1}jáun^{2} cua^{3}han^{3} jméi^{2} tsú^{2} hi^{3} ca^{3}ñí^{1}lieh^{13}, hi^{3} ca^{3}hlɨ^{3} ca^{3}liéinh^{32} tsú^{2} jon^{2} hi^{3} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} hi^{3} hniáuh^{32} hen^{13} ñéih^{3}.

29 Jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} né^{3}, ca^{3}záɨh^{3} jméi^{2}: “Ñíh^{1} bíh^{1} hnú^{2} re^{2} jáh^{3} mii^{2} má^{2}cá^{2}jmú^{32} jná^{13} ta^{21} quián^{13} hnú^{2}, hi^{3} má^{2}ca^{3}ma^{3}ti^{21} jná^{13} ca^{3}la^{3} jɨ́^{32} héih^{32} hi^{3} jmuh^{32} hnú^{2}, tɨ^{3}la^{3} hí^{1} cu^{3} jéin^{32} yáh^{3} tiá^{2} má^{2}ca^{3}cuen^{21} hnú^{2} jná^{13} uá^{1}jinh^{1} jan^{2} zéin^{1} bíh^{1} hi^{3} jmɨ́^{1} jmu^{1} jná^{13} cáun^{2} jmáɨ^{1} quion^{21} quiúnh^{1} há^{2}mei^{21} quion^{21}.

30 Tɨ^{3}la^{3} jmɨ́^{1} cuanh^{21} jónh^{32} hnú^{2} né^{3}, tsá^{2} lɨ́^{1}

ca³ñí¹quí² ñí¹hin² ó³² quɨéɨh³ hnú² quionh³ tsá²mɨ³ hláɨh¹, sa³ jáh³ húnh¹ máh³ má²lɨ́²jngɨh³² hnú² hi³ ca³tɨn¹ tsú²”.

31 Hi³ jáun² né³, tsá² má²lieih²¹ hí³ ca³juáh³: “Hnú² jón³, la³jɨ́³² jmáɨ¹ bíh¹ ñíh³ hnú² quiúnh¹ jná¹³; hnú² bíh¹ tsá² lɨ³quián¹³ la³jɨ́³² hi³ nió³² jná¹³.

32 Quí¹ né³² ca³ta¹ dí² hi³ má¹hiún¹³ tsɨ³², quí¹hliá² renh² hnú² lɨ́³ la³jmɨ́¹ lɨ́³ hi³ jmɨ́¹ má²jún¹ bíh¹, tɨ³la³ ta³né³² má¹ná¹, lɨ́³ la³jmɨ́¹ lɨ́³ hi³ má²ca³jenh¹³ tsú²; jmɨ́¹ má²já²háɨn³ cu³tí¹³ bíh¹ tsú², tɨ³la³ ta³né³² né³ má²ná¹néh³² dí² tsú² siáh³”.

16

Cáun² jáɨ¹³ ca³tɨn¹ tsá² quian²¹ lɨ́¹ lɨ́n³

1 Jmɨ́¹jáun² ca³záɨh³ siáh³ Jesús tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con², hi³ ca³juáh³:

—Jmɨ́¹ zian² jan² tsá² jmɨ́¹ jmu² hua³hí¹³ la³jɨ́³² hi³ zia³² quioh²¹ jan² tsá² hánh³. Tɨ³la³ ca³chó³² jmáɨ¹ hi³ ca³chá³ tsáu² tso³ quioh²¹ tsú² ñí¹con² tsá² hánh³ hí³. Ca³chá³ tsú² hi³ tsá² quian²¹ tsú² hí³ néh¹ cáun² lɨ́¹ quí² lɨ́¹ hin²³ hi³ zia³² quioh²¹ tsú².

2 Jáun² tsá² hánh³ hí³ né³, ca³teh³ tsá² quian²¹, hi³ ca³ngáɨh³ dí² la³ lá²: “¿Hí¹ tson² bíh¹ la³ cun³ hi³ má²ca³chá³ tsáu² ñí¹con² jná¹³ hi³ ca³tɨn¹ hnú²? Jɨenh¹ sí² quián¹³ neh²¹, ca³tɨ²¹ ta²¹ hi³ jmuh³² hnú² quion²¹ jná¹³, quí¹ tiú²uú² hnú² jmúh¹³ yáh³ ta²¹”.

3 Jmɨ́¹jáun² ca³lɨ́n¹³ tsá² hí³: “¿Ha³ lánh³ rón³² jmu¹ jná¹³ ta³né³², quí¹hliá² juóu³² jná¹³ má²ñí¹quin¹³ bíh¹ ta²¹ hi³ jmu² jná¹³? Já² tiá² pin³ yáh³ jná¹³ hi³

cáh13 hué32. Já2 hua3heih21 bíh1 nɨ́1juáh3 hi3 cáun2 lɨ́1
mɨ́13 jná13 quɨe3 quioh21 tsáu2.
4 Há1, ta3né32 má2ño1 jná13 ha3 lánh3 rón32 jmu1,
hi3 jáun2 lɨ3 zian2 tsá2 he3 jná13 hñú13 nɨ́1 má1ca3che2
jná13 juóu32”.
5 Hi3 jáun2 jmɨ́1jáun2 ca3teh3 tsú2 ma3 quin32 ma3
jan32 tsá2 ná1ren2 hí3 quioh21 juo13. Ñí1con2 tsá2
la3ñí1 hí3 ca3ngáɨ3 tsú2: “¿Cónh3 ren2 hnú2 quioh21
juóu32 jná13?”
6 Jáun2 tsá2 hí3 ca3juáh3: “Ren2 jná13 hña3láu3 bar-
ril hi3 ha21 ma3 quiu3quia3ñu3 lí13 no1”. Jmɨ́1jáun2
tsá2 quian21 tsá2 hánh3 hí3 ca3juáh3: “Lá2 rón32 sí2
ca3tɨ21 hi3 ren2 hnú2. Tia3juɨ32 ñí3, jmu3 hi3 ren2 nú2
tu3la3quia3 tán1”.
7 Jmɨ́1 lɨ21 jáun2 né3, ca3ngáɨh3 tsú2 siáh3 tsá2 jan2:
“Hnú2 siáh3, ¿ha3 cónh3 ren2 hnú2 quioh21 juóu32
jná13?” Jáun2 tsá2 hí3 ca3ngáɨ3: “Ren2 jná13 quiún3
nio2 hña3láu3 lio21 cuú2miih21”. Jmɨ́1jáun2 ca3záɨh3
tsú2 siáh3 tsá2 hí3 la3 lá2: “Lá2 rón32 sí2 ca3tɨ21
hi3 ren2 hnú2, jmu3 hnú2 hi3 ren2 nú2 hnɨ32 nio2
hña3láu3 tsɨ21 quiú3 lio21 tán1”.
8 Jáun2 juo13 tsá2 quian21 tiá2 chun1 hí3 ca3juáh3:
“Ha3 lánh3 rón32 jlánh1 cháunh23 chinh32 hnú2 hi3
ca3lɨ́n13 hnú2 jmúh13 la3 nɨ́2”.

Jáun2 jmɨ́1jáun2 ca3nia3 Jesús jáɨ13 jáun2 quioh21,
hi3 ca3juáh3:

—Tsá2 zian2 hngá1máh3 lá2 jlánh1 bíh1 jan21
ñí1con2 tsá2mɨ3cuóun2 raɨnh21 la3 cónh3 bíh1 tsá2
tanh2 ta21 Dió32.
9 ”Jáun2 juanh32 jná13 ñí1con2 hnoh2 hi3
cun3quionh3 hi3 zia32 quián13 hnoh2 ñí1 hué21

lá^{2}, jmúh^{13} hnoh^{2} hi^{3} lɨ^{3} zian^{2} tsá^{2} juonh^{21} náh^{2} re^{2} quiúnh^{1}, jáun^{2} nɨ́^{1} má^{1}cá^{2}chó^{32} jmáɨ^{1} hi^{3} tsá^{13} hi^{3} jáun^{2} quián^{13} hnoh^{2} né^{3}, lɨ^{3} zian^{2} bíh^{1} tsá^{2} lɨ́^{13} he^{3} náh^{2} ñí^{1} lɨ́^{13} zian^{2} náh^{2} cun^{3} jmɨ́^{1}hi^{3}nio^{2}.

10 ”Nɨ́^{1}juáh^{3} zian^{2} tsá^{2} jmúh^{32} re^{2} ta^{21} cun^{3}quionh^{3} cú^{1}pih^{21} hi^{3} zia^{32} quioh^{21}, jáun^{2} la^{3} má^{2}chun^{1} jáun^{2} bíh^{1} tsú^{2} uá^{1} cun^{3} ca^{3}lɨ^{3} zia^{32} hliáun^{3} hi^{3} quioh^{21}. Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} tiá^{2} jmu^{2} hi^{3} chú^{32} cun^{3}quionh^{3} cú^{1}pih^{21} hi^{3} zia^{32} quioh^{21} né^{3}, sa^{3}jun^{3} chun^{1} bíh^{1} tsú^{2} nɨ́^{1}juáh^{3} ca^{3}lɨ^{3} zioh^{2} hliáun^{3}.

11 Hi^{3} jáun^{2} nɨ́^{1}juáh^{3} tiá^{2} la^{3} jmuh^{21} yáh^{3} hnoh^{2} re^{2} ta^{21} hi^{3} zia^{32} quián^{13} náh^{2} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}, hi^{3} tiá^{2} lin^{1} nga^{3} quien^{2}, ¿lánh^{3} bíh^{1} rón^{32} lɨ́^{13} hian^{3} náh^{2} hú^{1}tá^{1} hi^{3} quien^{2} cu^{3}tí^{3} nɨ́^{1} má^{1}jáun^{2}?

12 Nɨ́^{1}juáh^{3} tiá^{2} la^{3} chun^{1} yáh^{3} náh^{2} hi^{3} jmúh^{13} hua^{3}hí^{13} hi^{3} quioh^{21} tsáu^{2}, ¿lánh^{3} bíh^{1} rón^{32} lɨ́^{13} hian^{3} náh^{2} hi^{3} lɨ́^{13} lɨ^{3} quián^{13} náh^{2} hmóu^{32}?

Dió^{32} jɨ^{3} quɨe^{3} nɨ́^{2}
(Mateo 6:24)

13 ”Hí^{1} jan^{2} tsáu^{2} tiá^{2} lɨ́^{13} ma^{3}tí^{32} ñí^{1}con^{2} gon^{3} juo^{13}, quí^{1} tiá^{2} tɨ^{21} yáh^{3} tsɨ́^{3} tsú^{2} tsá^{2} jan^{2}, hi^{3} tsá^{2} jan^{2} né^{3}, tɨ́^{32} lɨ́n^{32} bíh^{1} tsɨ́^{3} tsú^{2}; re^{2} lɨ́n^{32} bíh^{1} má^{2}tí^{32} tsú^{2} héih^{32} quioh^{21} tsá^{2} jan^{2}, hi^{3} tsá^{2} jan^{2} né^{3}, tiá^{2} ta^{21} tanh^{2} yáh^{3} tsú^{2}. Jáun^{2} né^{3}, cónh^{3} tiá^{2} lɨ́^{13} bíh^{1} hno^{3} náh^{2} Dió^{32} cu^{3}tsa^{32} quionh^{3} hi^{3} hniá^{1} náh^{2} hi^{3} zia^{32} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}.

14 Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ́^{2}juáh^{3} jáun^{2} Jesús jáɨ^{13} nɨ́^{2} né^{3}, jáun^{2} tsá^{2} *fariseos cáun^{2} lɨ́^{1} ca^{3}juú^{2} ca^{3}ngáɨ^{32} bíh^{1} Jesús, quí^{1}hi^{3}hliá^{2} jlánh^{1} ná^{1}hniá^{1} tsú^{2} quɨe^{3} hmóu^{32}.

15 Hi³ jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³:

—Hnoh² tsá² lɨ́¹ ná¹haɨh³² náh² re² máh¹ ñí¹ ta³ ñí¹ tsáu², tɨ³la³ Dió³² cuá¹ñɨ³² he³ ná¹lɨ́n²³ náh² hñu³ honh². Quí¹ zia³² bíh¹ hi³ lɨ́¹ ná¹lɨ́n²³ tsáu² hi³ jlánh¹ quien², tɨ³la³ Dió³² má¹ná¹, hí¹ cú¹pih²¹ yáh³ tiá² jéih³² hi³ jáun².

Héih³² quioh²¹ Dió³² jɨ³ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés

16 ”Jmɨ́¹ tɨ́² quien² bíh¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés, jɨ³ jáɨ¹³ quioh²¹ tsá² lɨn³ hí³ *tɨ³² jë¹ Dió³², ca³la³ tɨ³ jmɨ́¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ cuan³ Juan², tsá² jmɨ́¹ zion² hí³ jmáɨ² tsáu². Jáun² la³ cun³ jmɨ́¹jáun² né³, ca³lɨ³liau³ hi³ tsá²ngɨ³ jú¹ chú³² hi³ ca³tɨ²¹ héih³² hi³ jmu² Dió³², hi³ jáun² tsá² jlánh¹ ná¹cueh³² pí³ né³, má²ná¹cah²³ bíh¹ jmáɨ¹ hi³ lɨ́¹³ tónh³² jo³cuo² Dió³².

17 ”Tɨ³la³ tɨ³ huán¹ bíh¹ tsɨ́³ hi³ tsa³hín³ la³jɨ́³² hi³ jniá³ chi³cuú² la³ má²quionh³ hngá¹máh³ lá², la³ cónh³ bíh¹ jáɨ¹³ hi³ rá¹tioh³ ñí¹ liei²¹ jáun².

Jesús hɨe³² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² hnió³ tsáun³ quionh³ ñí²cuo²

(Mateo 5:31-32; 19:1-12; Marcos 10:1-12; 1 Corintios 7:10-16)

18 ”Nɨ́¹juáh³ jan² tsá²ñuh² ca³tun³ ñí²cuo², hi³ jáun² jan³ jan² tsá²mɨ³ siánh³ siáh³, jáun² tsá² la³ hí³ lɨ́¹ jmu² tso³ juón¹ bíh¹. Hi³ nɨ́¹juáh³ zian² siáh³ jan² tsá²ñuh² ca³jan³ tsá²mɨ³ tsá² jmɨ́¹ ñí²cuo² tsá² hí³, jáun² tsá²ñuh² la³ hí³ má²lɨ́²jmú³ siáh³ tso³ juón¹ bíh¹.

Cáun² jáɨ¹³ ca³tɨn¹ Lá¹ jɨ³ tsá² hánh³

19 ”Jmɨ́1 zian2 jan2 tsá2 hánh3 jmɨ́1 quɨh32 jmáh3la3
cá2 ñí1 hmɨh32 chú32 jniá3, hmɨh32 zɨ́n13 pin3 hi3 lɨ́3
mí2ñi32 lino, hi3 cun3 tsa3háu2 jlánh1 jmɨ́1 má2hiún2
tsú2 tsɨ́3 hi3 jmu2 jmáɨ1.

20 Ja3bí1 jmɨ́1jáun2 jmɨ́1 zian2 jan2 tsá2 tia3mii2, tsá2
jmɨ́1 jmáɨ2 Lá1, hi3 jmɨ́1 lɨ́n3 mɨ3ho21. Tsá2 hí3 jmɨ́1
tsá2cuá2 hué32 ho3hñú13 quioh21 tsá2 hánh3 hí3.

21 Tsá2 tia3mii2 hí3 jmɨ́1 hnió3 cuh3 jmáh3la3 má32
suh32 ñeh2 mesa quioh21 tsá2 hánh3 hí3. Hí1 la3 tɨ3
tsáɨ2 jmɨ́1 já2táunh1 hi3 ziunh32 ñí1 lɨ́3 jáun2 mɨ3ho21
quioh21 tsú2.

22 Jmɨ́1 cá1chó21 jmáɨ1 hi3 jun3 tsá2 tia3mii2
hí3, jáun2 cua3taunh21 tsá2cuú2 tsá2ta3 Dió32 hi3
cua3quiáun32, hi3 tsa3cuá2 cáun2 ñí1 chu21 quionh3
hla1 Há2bran21. Ja3bí1 tsá2 hánh3 hí3 ca3jun3 siáh3,
jáun2 ca3ñí1hón21 tsú2.

23 Tá1la3 má2cuá1má2tso2 tsú2 jáun2 tsɨ́3
quiu3juóu32 né3, ca3jɨ́e3 tsú2 tɨ3 chi3cuú2 ñí1 uóunh3,
ñí1 cuá3 hla1 Há2bran21 quionh3 hla1 Lá1 hí3.

24 Jáun2 ca3hóh32 tiá3 lɨ́n32 hi3 ca3juáh3: “Hnú2
tia21 yeh3 Há2bran21, cuɨ́1 lɨ́n13 nú2 hi3 juo23 jná13,
cuéh3 hnú2 Lá1 nɨ́2 jáɨ13 hi3 jmu3 jlɨh21 hna13 zí1cuo2
hi3 ja3hiéih3 zɨh32 jná13, hi3 jáun2 lɨ3 cuóuh3, quí1
jlánh1 cuá1má2tso1 jná13 tsɨn32 ñí1 chéɨ3 uóu32 lá2”.

25 Tɨ3la3 hla1 Há2bran21 hí3 ca3juáh3: “Hnú2 jón3,
cháu1 hnú2 honh2 la3jɨ́32 hi3 chu21 jmɨ́1 zia32 quián13
tá1la3 jmɨ́1 zian2 nú2 jáun2, tɨ3la3 quioh21 Lá1 lá2 jmɨ́1
zia32 jmáh3la3 hi3 huáh2 tsɨ́3 bíh1. Ta3né32 má2cuá3
tsá2 lá2 re2 tɨn2; tɨ3la3 hnú2 má1ná1, ca3tɨn1 má1tsoh1

honh^{2}.

26 Ja^{3}bí^{1} zia^{32} cáun^{2} hná^{1} jëh^{3} jueh^{32} lɨ́n^{32} ja^{1} ñí^{1}
tiauh^{1} dí^{2}, hi^{3} jáun^{2} hí^{1} jan^{2} yáh^{3} tsá^{2} cuá^{3} ñí^{1} lá^{2}
tiá^{2} lɨ́^{13} ngá^{13} tɨ^{3} ñí^{1} nɨ́^{2}, uá^{1} cun^{3} ca^{3}lɨ^{3}hnió^{3}, sa^{3}jun^{3}
hí^{1} jan^{2} tsá^{2} tionh^{2} ñí^{1} nɨ́^{2} lɨ́^{13} ngá^{13} siáh^{3} tɨ^{3} lá^{2}”.

27 Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1} hánh^{3} hí^{3} ca^{3}juáh^{3} siáh^{3}:
“Mɨ́^{23} jná^{13} ñí^{1}con^{2} hnú^{2} tia^{21} yeh^{3}, ¿há^{1} tiá^{2} zen^{13}
hnú^{2} tiá^{3} Lá^{1} nɨ́^{2} hñú^{13} ñuh^{32} jná^{13},

28 ñí^{1} tionh^{2} hñá^{3} renh^{2} jná^{13}, hi^{3} tsa^{3}lienh^{3}
tsú^{2} renh^{2} jná^{13}? Hi^{3} jáun^{2} tiá^{2} ja^{3}táunh^{1} tsú^{2} ñí^{1}
cuá^{1}má^{2}tso^{1} jná^{13} lá^{2} tsɨn^{32}”.

29 Tɨ^{3}la^{3} hla^{1} Há^{2}bran^{21} ca^{3}juáh^{3}: “Má^{2}raunh^{32} bíh^{1}
tsú^{2} liei^{21} quioh^{21} hla^{1} Moisés, jɨ^{3} jáɨ^{13} quioh^{21} tsá^{2}
lɨn^{3} hí^{3} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32} nɨ́^{2} siáh^{3}; ¡cuɨ́^{1} nie^{13} tsú^{2} jáɨ^{13}
jáun^{2}!”

30 Jáun^{2} tsá^{2} hánh^{3} hí^{3} ca^{3}juáh^{3} siáh^{3}: “Tson^{2} bíh^{1}
la^{3} má^{2}lɨ́^{2}juah^{21} hnú^{2} nɨ́^{2} tia^{21} yeh^{3} Há^{2}bran^{21}, tɨ^{3}la^{3}
nɨ́^{1}juáh^{3} jan^{2} tsá^{2} má^{2}ca^{3}jenh^{13} ja^{1} tsá^{2} má^{2}cá^{2}tsan^{3}
la^{3} tsó^{32} hi^{3} tsa^{3}lienh^{3} tsá^{2} hí^{3}, jáun^{2} cu^{3}tí^{3} záɨ^{32} bíh^{1}
tsú^{2} jmɨ́^{1} tsɨ́^{3}”.

31 Jáun^{2} hla^{1} Há^{2}bran^{21} ca^{3}ngáɨ^{3} siáh^{3}: “Nɨ́^{1}juáh^{3}
tiá^{2} hnió^{3} yáh^{3} tsú^{2} ne^{3} jáɨ^{13} quioh^{21} hla^{1} Moisés,
sa^{3}jun^{3} jáɨ^{13} quioh^{21} tsá^{2} lɨn^{3} hí^{3} tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32}
jmɨ́^{1}tin^{2}, jáun^{2} sa^{3}jun^{3} tónh^{32} bíh^{1} tsú^{2} ta^{21} jáɨ^{13} hi^{3}
juáh^{3} jan^{2} tsá^{2} ca^{3}jenh^{13} ja^{1} tsá^{2} má^{2}cá^{2}tsan^{3}”.

17

Jesús hɨe^{32} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} tsá^{2} jmu^{2} hi^{3} tanh^{32} tsáu^{2} tso^{3}

(Mateo 18:1-7, 18-35; Marcos 9:42)

1 Jmɨ́¹jáun² ca³záɨh³ Jesús tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con²
la³ lá²:
—Cu³tí³ tiá² chau²¹ jmáɨ¹ hi³ juáh¹³ hi³ tiú²uú²
zia³² hi³ jmu³ hi³ tánh³² tsáu² tso³, tɨ³la³ jlánh¹ juo²³
tsá² jmu² hi³ tsá²mɨ³cuóun² raɨnh²¹ tsú² tanh³² tso³.
2 Jlánh¹ bíh¹ re² sá¹jmɨ́¹ hi³ tónh³² tsú² zié³ láɨ¹ tsá²
la³ hí³, hi³ chí¹hñéih²³ cáun² tá² quɨ́n¹ pa²¹ lɨ́n²¹, hi³
jáun² jmɨ́¹ taun³ tsú² hñu³ jmɨ́²miih²¹ cha³ jmɨ́¹ jmu³
tsú² hi³ jan² tsá¹míh¹ jmu³ tso³.
3 Jáun² jmúh¹³ hnoh² hua³hín¹³ hi³ tiá² jmúh¹³
náh² la³ jáun².
”Nɨ́¹juáh³ jan² renh² hnú² ca³jmú³ hlah³ ñí¹con²
nú², hniáuh³² hlɨ́¹ lienh¹ nú² tsú²; jáun² nɨ́¹juáh³
ca³za³ tsú² jmɨ́¹ tsɨ́³ né³, jáun² jmúh¹³ hnú² juenh²
honh².
4 Uá¹jinh¹ quiau³ jéin³² cú² jmáɨ¹ jmu² tsú² hlah³
ñí¹con² nú², hi³ jáun² quiau³ jéin³² siáh³ mɨ³² tsú²
uu³i³tso³ ñí¹con² nú², hi³ juáh³ tsú² hi³ tiú²uú²
hi³ jmu³, jáun² hniáuh³² bíh¹ jmúh¹³ hnú² juenh²
honh² ñí¹con² tsú².

Ñí¹con² tsá² nio² cáun² tsɨ́³ zia³² pí³

5 Jmɨ́¹jáun² tsá² ná¹lɨ́n³ hí³ *tɨ³² tsá² quian³² jë¹
Dió³² ca³záɨh³ la³ lá² Tɨ³² Juo¹³ dí²:
—Hnú² Tɨ³², jmúh¹³ hnú² hi³ tɨ³ lɨ³mí¹ niau²¹
cáun² tsɨ́³ jnoh¹.
6 Jáun² Jesús ca³juáh³:
—Sá¹ hi³ jmɨ́¹ ná¹tioh³ cáun² honh² náh², uá¹jinh¹
ma³pih²¹ lɨ́n²¹ la³ cun³ tí³ cá² máɨ³ mɨ³ mostaza,
jáun² jmɨ́¹ lɨ́¹³ bíh¹ juoh¹ hnoh² hmá² sí² náɨ² lá²:
“Cuɨ́¹ cáɨ² hnú² ñí¹ chi²¹ nɨ́², cuɨ́¹ cha³jná¹ hnú² hñu³

jmɨ́²miih²¹”, jáun² hmá² lá² jmɨ́¹ má²taunh¹³ bíh¹ hnoh² ta²¹.

Ta²¹ hi³ ca³tɨn¹ jan² tsá² quian²¹ jmu³

7 ”Nɨ́¹juáh³ zian² jan² tsá² quian²¹ náh², hi³ cuɨ́²ñí¹quiáh² hué³², ho³ hi³ cuɨ́²ñí¹jmú¹³ hua³hí¹³ jáh³ joh² náh² ñí¹ lɨ́³ ñí¹náɨ² quián¹³ náh², jáun² nɨ́¹ má¹cuanh³² tsá² hí³ ñéih³ né³, ¿tiá² né¹ hí¹ juouh³² náh² tsá² hí³: “Ña³², ñá²ñí³, ñá²jmu³ má³²”?

8 Ján¹han²¹, tiá² juáh²³ yáh³ hnoh² la³ nɨ́², tɨ³la³ hnoh² dá² juáh³ la³ lá² bíh¹: “Cuá²jmu³ hua³jan²¹ má³² hi³ cuh²¹ jná¹³, cuá²quih³² hmɨh³² tiáu², jáun² cuéh¹ hnú² la³jɨ́³² hi³ hnó³² jná¹³ má¹tɨ³ ñí¹jmu¹ jná¹³ má³². Jáun² nɨ́¹ má¹laɨ³² jáun² jná¹³ má³² né³, má²jmúh¹³ hnú² siáh³ huen²”.

9 ¿Hí¹ hiáuh²³ tsá² quian²¹ hí³ tiá¹hmah¹ nɨ́¹juáh³ má²lɨ́²ma³tí³² la³jɨ́³² héih³² quioh²¹ juo¹³? Tiá² lin¹ tiá¹hmah¹ hiáuh²³ yáh³ tsú².

10 Jáun² hnoh² né³, nɨ́¹juáh³ ma³tih²¹ náh² la³jɨ́³² héih³² hi³ ca³hian³, jáun² má¹jáun² ca³tɨn¹ hnoh² juáh¹³ la³ lá²: “Jnoh¹ láɨ³ tsá² quian²¹ tiá² lin¹ ñí¹ jmu³ ta²¹, quí¹ cáun² ca³jmú¹³ jnoh¹ la³ cun³ hi³ jmɨ́¹ hniáuh²¹ má²ca³jmú¹³ bíh¹”.

Jesús jmah²³ quian³ tsá² lɨ́n³ mɨ́¹uɨ́³ mɨ³ho²¹ péin³

11 Jáun² ngau³ siáh³ Jesús juɨ³² má²hún¹ hi³ tsó³² tɨ³ já¹ juú² Jerusalén. Jáun² ca³nga² tsú² hué¹³ tsá² hɨ́n¹³ tɨ³ Samaria, jɨ³ hué¹³ tsá² hɨ́n¹³ tɨ³ Galilea nɨ́².

12 Jmɨ́¹ cá¹chó²¹ tsú² jáun² ñí¹ nio¹ cáun² juú² míh¹, jáun² né³, quian³ tsá² ná¹lɨ́n³ mɨ́¹uɨ́³ *mɨ³ho²¹

péin^{3} ca^{3}ja^{3}taunh^{21} má^{2}janh^{2} tɨ^{3} juɨ^{32} ñí^{1} cuá^{1}ja^{32}
jáun^{2} Jesús. Tá^{1}la^{3} tionh^{2} ñí^{1} uóunh^{3} jáun^{2} tsú^{2},
13 ca^{3}hléh^{3} tiá^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

¡Hnú^{2} Tɨ^{32} Jesús, cuɨ́^{1} ja^{2} mií^{3} honh^{2} hnú^{2} quiú^{13}
jnoh^{1}!

14 Jmɨ́^{1} ca^{3}jɨ́en^{32} jáun^{2} Jesús tsá^{2} hí^{3}, jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3}
dí^{2} la^{3} lá^{2}:

—Cuá^{2}táunh^{1} náh^{2}, cuá^{2}ma^{3}jnia^{13} náh^{2} ñí^{1}con^{2}
mí^{2}tsáu^{2}.

Jáun^{2} tá^{1}la^{3} jmɨ́^{1} má^{2}hí^{1}tsá^{2}táunh^{1} jáun^{2} hú^{1} juɨ^{32}
bíh^{1} tsá^{2} hí^{3}, ca^{3}lan^{3}.

15 Jáun^{2} jan^{2} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}jính^{32} tɨ^{3} ñí^{1} zenh^{1} Jesús
jmɨ́^{1} ca^{3}jɨ́e^{3} jáun^{2} hi^{3} má^{2}laɨn^{32}, hi^{3} hí^{1}hleh^{32} tiá^{3}
lɨ́n^{32} hi^{3} hí^{1}má^{2}quien^{2} Dió^{32}.

16 Jmɨ́^{1} cuan^{1} tsú^{2} jáun^{2} ta^{3} ñí^{1} Jesús né^{3},
ca^{3}di^{3}jñí^{32} hi^{3} ca^{3}jmú^{3} cuá^{1}hin^{3} ca^{3}la^{3} tɨ^{3} hué^{32},
hi^{3} ca^{3}cué^{3} tiá^{1}hmah^{1}. Tsá^{2} ca^{3}jính^{32} hí^{3} má^{1}ná^{1},
tsá^{2} hɨ́n^{13} tɨ^{3} hué^{13} Samaria bíh^{1}.

17 Jáun^{2} Jesús ca^{3}ngáɨh^{3} tsá^{2} hí^{3}:

—¿Haun^{13} juáh^{13} tá^{1} quian^{3} hnoh^{2} má^{2}laɨn^{32}?
¿Ha^{3} jinh^{1} ja^{3}taunh^{21} tsá^{2} ñu^{3} hí^{3} né^{3}?

18 ¿Hí^{1} jmáh^{3}la^{3} jan^{2} tán^{1} *tsá^{2}cá^{2}jo^{21} lá^{2} uá^{1}
ca^{3}jính^{32} hi^{3} ma^{3}quien^{2} Dió^{32}?

19 Jáun^{2} Jesús ca^{3}záɨh^{3} tsá^{2} hí^{3}:

—Náu^{2}, cuánh^{2}. Má^{2}laɨn^{32} nú^{2}, quí^{1}hliá^{2} lɨ́^{2}cháh^{1}
nú^{2} cáun^{2} honh^{2} bíh^{1}.

Jmáɨ^{1} hi^{3} zen^{3} Dió^{32} tsá^{2} hau^{3} jáɨ^{13}
(Mateo 24:23-28, 36-41)

20 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, tsá^{2} *fariseos ca^{3}ngáɨh^{3}
Jesús, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—¿Lɨ́h³ zen³ Dió³² tsá² hau³ jáɨ¹³ hué³² lá² quiú¹³ dí²?

Jáun² Jesús ca³ngáɨ³:

—Chau²¹ bíh¹ jmáɨ¹ hi³ cuán¹³ tsá² má²ca³hión³² hí³ Dió³², tɨ³la³ jun³juáh¹³ lɨ́¹³ cú²tiú² cú²jan³² yáh³.

21 Sa³jun³ lɨ́¹³ juáh³ tsáu²: “Tɨ³ lá² má²cuá¹ho² tsú² jáɨ¹³”; sa³jun³ lɨ́¹³ juáh³ tsú² siáh³: “Ñí¹ zio¹ má²cuá³ tsú²”. Quí¹ tsá² hí³ dá² má²ngɨ³² bíh¹ ja¹ quián¹³ hnoh².

22 Jmɨ́¹jáun² ca³záɨh³ tsú² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² la³ lá²:

—Chau²¹ jmáɨ¹ hi³ lɨ³ hniá¹ lɨ́n²¹ hnoh² hi³ jná¹³ Jon² tsá²mɨ³cuóun² já¹ñí³² ná¹ ja¹ quián¹³ hnoh², uá¹jinh¹ cú² jmáɨ¹; tɨ³la³ tiá² cáun² lɨ́¹ lɨ́¹³ yáh³.

23 Má¹jáun² lɨ³ zian² tsá² juáh³: “Tɨ³ lá² má²cuanh³²”; ho³lá²dá² juáh³ tsú² siáh³: “Tɨ³ ó³² má²cá²jnia³”. Tɨ³la³ ha³ lɨ́² lɨ́¹ cua³táunh¹ náh² cu³hna²¹ tsá² la³ hí³.

24 Quí¹ la³jmɨ́¹ hia³² sɨ́² quioh²¹ miíh³² jo²¹ cáun², hi³ jáun² taɨ³² ca³la³ tɨ³ jo²¹ cá² táun², la³ jáun² bíh¹ lɨ́¹³ nɨ́¹ má¹jaunh³² jná¹³ Jon² tsá²mɨ³cuóun².

25 Tɨ³la³ la³ñí¹ tín² ca³tɨn¹ jná¹³ má¹tso¹ lɨ́n²¹ tsɨn³²; hi³ tsá² zian² né³² zeh³ jná¹³ tɨ³ có³².

26 Quí¹ jmáɨ¹ hi³ jáunh¹³ jná¹³ Jon² tsá²mɨ³cuóun², lɨ́¹³ la³jmɨ́¹ lɨ²¹ jmáɨ¹ hi³ jmɨ́¹ zian² hla¹ Noé.

27 Tsá² jmɨ́¹ zian² jmɨ́¹jáun² cá² ñí¹ ca³tiánh³ ná¹cuú² ná¹hɨ́nh²³ bíh¹, hi³ ná¹jéinh³² siáh³ cuo², ja³ tsá² cuen² tsáu² jon² siáh³ hi³ jéinh³² cuo², ca³la³ ñí¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ ca³hi³ Noé hñu³ cuó² jueh³² jáun².

Jáun² jmɨ́¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ ca³ja³tsauh²¹ jmáɨ² né³, la³jɨ́n³² bíh¹ tsá² hí³ ca³hiá² cá²tsan³.

28 Ja³bí¹ la³ jáun² siáh³ ca³lɨ³ jmáɨ¹ hi³ jmɨ́¹ zian² hla¹ Lot. Tsá² jmɨ́¹ zian² jmɨ́¹jáun² uá²jaɨ³² cáun² lɨ́¹ ca³cuu³ ca³hɨnh³ bíh¹, hi³ cá² ñí¹ zia³² hi³ ná¹quí² ná¹la³² bíh¹ jɨ³ hi³ tɨ́² hnaɨh³² siáh³; hi³ cá² ñí¹ zia³² hi³ ná¹jñí² ná¹hó²³ bíh¹ ca³tiánh³, hi³ cáun² ta²¹ tiá² lɨ³ hñú¹³ bíh¹ siáh³.

29 Tɨ³la³ jmɨ́¹ cuá¹han³ jáun² hla¹ Lot juú² Sodoma ñí¹ jmɨ́¹ cuá³ né³, jmɨ́¹jáun² ca³ziú² cá²súh³² juɨ²¹ quɨ́n¹ azufre hi³ hún¹ sɨ́² chéɨ³ lɨ́n³² hi³ ca³súh³² chi³cuú². Cun³quionh³ hi³ jáun² bíh¹ ca³hiá² cá²tsan³ la³jɨ́n³² tsá² hí³.

30 La³jmɨ́¹ ca³jmú³ jáun² tsá² hí³ bíh¹ jmu³ tsú² má¹jáun², jmáɨ¹ hi³ ma³jnia³² jáun² Jon² tsá²mɨ³cuóun².

31 ”Nɨ́¹ má¹cá²chó³² jmáɨ¹ jáun² né³, tsá² cuá¹tsɨ²¹ tsáɨh³ hñú³ máɨ² tsáɨh³ quioh²¹, tiá² hniáuh³² yáh³ son¹³ hi³ tsa³quián³ hi³ nio² ñéih³ quioh²¹, hniáuh³² la³juɨ³² cuon³ bíh¹ tsú²; hi³ nɨ́¹juáh³ tsá² cuá¹hún¹ ñí¹náɨ² né³, tiá² hniáuh³² yáh³ tsánh³² tsú² tɨ³ ñí¹ zeh¹ hñú¹³.

32 Jáun² cháu¹ náh² honh² la³ cun³ hi³ ca³quiúnh³² jáun² hla¹ tsá²mɨ³ ñí²cuo² Lot hí³.

33 Nɨ́¹juáh³ tsá² hnió³ lión³² hnga² jmɨ́²chí³ quioh²¹, tsá² la³ hí³ tɨ³ tsa³hín³ bíh¹, tɨ³la³ nɨ́¹juáh³ tsá² já²hín³ jmɨ́²chí³ quioh²¹ [cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³] né³, tsá² la³ hí³ bíh¹ tɨ³ liáun³.

34 ”Juanh³² jná¹³ ñí¹con² hnoh², hi³ má¹ca³niéi² jmáɨ¹ jáun², má¹jáun² má²ná¹cuóun¹ gon³ tsáu² ñí¹

jen³; jan² tsá² hí³ tsánh³² hñu³mɨ³cuú², hi³ jan² né³ tá¹ron¹³ bíh¹.
35 Nɨ́¹ má¹jáun² siáh³, gon³ tsá²mɨ³ ná¹quiuh³² cán¹; jan² bíh¹ tsá² hí³ tsánh³², hi³ jan² né³ tá¹zanh¹ bíh¹.
36 [Ja³bí¹ má¹jáun², gon³ tsá²ñuh² ná¹jmu² ta²¹ ñí¹náɨ², jan² bíh¹ tsá² hí³ tsánh³² hñu³mɨ³cuú², hi³ jan² né³, tá¹zanh¹ bíh¹.]
37 Jmɨ́¹ má²lɨ́²niéi³² tsú² jáun² hi³ juáh³ Jesús la³ nɨ́², jáun² ca³ngáɨ³ tsú²:
—Hnú² Tɨ³², ¿ha³ dá² jinh¹ lɨ́¹³ hi³ má²lɨ́²juah²¹ hnú² nɨ́²?
Jáun² Jesús ca³juáh³ siáh³:
—Lɨ³ lin¹ bíh¹ jmáɨ¹ jáun² la³jmɨ́¹ lɨ́² lin¹ ñí¹ rá²jún¹ jáh³ cun³quionh³ hi³ jlánh¹ cuú² ngɨh³² tú²jue³².

18

Jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³ quionh³ tsá² lɨ́n³ jue²¹

1 Hi³ jáun² Jesús ca³hɨ́eh³ tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con², hi³ ca³tɨ²¹ liéinh³² tsú² Dió³² jmáɨ¹ ca³la³ jɨ́³², hi³ tiá² hniáuh³² ma³tsan² tsú² tsɨ́³. Jáun² ca³jmú³ dí² cáun² jáɨ¹³,
2 hi³ lɨ́³ la³ lá²:
—Jmɨ́¹ zian² jan² jue²¹ jmɨ́¹ cuá³ cáun² juú². Tsá² lɨ́n³ jue²¹ hí³ tiá² ta²¹ jmɨ́¹ tanh² yáh³ Dió³², sa³jun³ jmɨ́¹ tanh² bíh¹ hó¹ñí¹ tsá²co¹.
3 Ja³bí¹ juú² jáun² jmɨ́¹ zian² siáh³ jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³. Tsá²mɨ³ hí³ jmɨ́¹ tsá²jɨen³ hiú² cuóh³² lɨ́n³²

jue^{21} hí^{3}, hi^{3} jmɨ́^{1} zaɨh^{32} dí^{2} jue^{21} hí^{3} la^{3} lá^{2}: “Ma^{3}ré^{13} tiá^{3} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} quion^{21} jná^{13} quiúnh^{1} ná^{1} tsá^{2} hau^{2}”.

4 Tɨ^{3}la^{3} hliáun^{3} jmáɨ^{1} bíh^{1} ca^{3}nga^{2} hi^{3} tiá^{2} jmɨ́^{1} hei^{32} jue^{21} hí^{3} hi^{3} ma^{3}re^{2} hniéi^{2} jáun^{2}. Tɨ^{3}la^{3} ca^{3}chó^{32} jmáɨ^{1} hi^{3} ca^{3}lɨn^{13} jue^{21} hí^{3} la^{3} lá^{2}: “Uá^{1}jinh^{1} tiá^{2} ta^{21} tanh^{32} jná^{13} Dió^{32}, sa^{3}jun^{3} tanh^{32} jná^{13} hó^{1}ñi^{32} tsá^{2}co^{1},

5 tɨ^{3}la^{3} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} jlánh^{1} hiú^{2} cuóh^{32} ja^{32} tsá^{2}mɨ^{3} nɨ́^{2} hi^{3} ñi^{3}jmu^{1} liúnh^{1}, hi^{3} jáun^{2} cu^{3}tsa^{32} cuɨ́^{1} má^{1}ré^{13} jná^{13} cú^{2}jueh^{32}, hi^{3} jáun^{2} tiú^{2}uú^{2} ja^{3}ma^{3}tsan^{2} tsú^{2} tsɨn^{32} jná^{13}”.

6 Jáun^{2} Tɨ^{32} Juo^{13} dí^{2} ca^{3}juáh^{3}:

—La^{3} jáun^{2} bíh^{1} ca^{3}juáh^{3} jue^{21} hláɨh^{1} hí^{3}.

7 ¿Há^{1} tiá^{2} ma^{3}re^{2} Dió^{32} hniéi^{2} quioh^{21} tsá^{2} má^{2}ná^{1}quiánh^{1} joh^{1}, tsá^{2} ná^{1}hiú^{2} ná^{1}mɨ^{32} la^{3} huá^{2} la^{3} jma^{2}? ¿Hí^{1} ma^{3}lé^{3} tsú^{2} hi^{3} ma^{3}hau^{3}?

8 Juanh^{32} jná^{13} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2}, hi^{3} tia^{3}juɨ^{32} bíh^{1} ma^{3}re^{2} Dió^{32} hniéi^{2} quioh^{21} tsá^{2} joh^{1}. Tɨ^{3}la^{3} nɨ́^{1} má^{1}jaunh^{32} jná^{13} Jon^{2} tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2} né^{3}, ¿hí^{1} chanh^{21} bíh^{1} jná^{13} tsá^{2} má^{2}ná^{1}taunh^{2} ta^{21} ñí^{1} hué^{21} lá^{2} nɨ́^{1} má^{1}jáun^{2}?

Cáun^{2} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jan^{2} tsá^{2} fariseo quionh^{3} jan^{2} tsá^{2} chi^{2} hmah^{21}

9 Hi^{3} jáun^{2} Jesús ca^{3}jmú^{3} cáun^{2} jáɨ^{13} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1} ná^{1}lɨ́n^{23} hí^{3} hi^{3} chun^{1} hmóu^{32}, tsá^{2} jmɨ́^{1} ná^{1}lɨ́n^{23} hí^{3} hi^{3} jun^{3} lin^{1} yáh^{3} tsá^{2} siánh^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3} dí^{2} la^{3} lá^{2}:

10 —Jmɨ́¹ zian² gon³ tsá²ñuh² hi³ ca³ñí¹lienh¹³
Dió³² hñu³ cuáh³² chín¹. Jan² tsá² hí³ tsá² *fariseo,
hi³ jan² siáh³ *tsá² chi² hmah²¹.
11 Tsá² fariseo hí³ ca³jmú³ zenh² hi³ ca³liéinh³²
Dió³², hi³ ca³juáh³ la³ lá²: “Hnú² Dió³² Juóu³² jná¹³,
cué²³ jná¹³ tiá¹hmah¹ hnú² quí¹ tiá² lɨ́n³ yáh³ jná¹³
la³jmɨ́¹ lɨ́n³ tsá² siánh³, la³jmɨ́¹ lɨ́n³ tsá² háɨn², tsá²
hláɨh¹, tsá² lɨ́¹ jmu² lɨ́¹ tsau³² nɨ́² siáh³; sa³jun³ lɨ́n³
jná¹³ la³jmɨ́¹ lɨ́n³ tsá² chi² hmah²¹ zenh² ó³².
12 Jná¹³ má²hɨen²¹ tun³ jéin³² cun³ jña³ jmáɨ¹, hi³
jɨ́enh²³ jná¹³ siáh³ ñí¹con² hnú² cáun² la³ cun³ quia³
quioh²¹ la³jɨ́³² hi³ láɨ²³ ná¹”.
13 Tɨ³la³ tsá² chi² hí³ hmah²¹ ca³ta³zanh¹ ñí¹
uóunh³ ca³lá², sa³jun³ ca³ziauh³ bíh¹ tsá² hí³ ñí¹
chi³cuú²; hi³ jáun² cáun² ca³ta³dí¹quien² ñí¹ tsɨ́³ bíh¹,
hi³ dí¹juáh²³: “¡Hnú² Dió³², cuɨ́¹ ja² mií³ honh² hnú²
ñí¹con² jná¹³, tsá² ren² ná¹ tso³!”
14 Jáun² Jesús ca³juáh³:
—Juanh²¹ jná¹³ ñí¹con² hnoh², tsá² chi² hí³
hmah²¹ bíh¹ tsá² má²jɨ² jmɨ́¹ tsɨ́³ jmɨ́¹ ngah²¹ hñú¹³;
tɨ³la³ tsá² fariseo hí³ má¹ná¹, tiá² jɨ² yáh³ jmɨ́¹ tsɨ́³
jmɨ́¹ ngah²¹. Quí¹ tsá² jmu² pan¹ hnga², tsá² la³
hí³ tɨ³ má²méih³ bíh¹ hi³ quien²; tɨ³la³ tsá² tiá² jmu²
quien² hnga² má¹ná¹, tsá² la³ hí³ bíh¹ tɨ³ jlánh¹ lɨ³
quien².

Jesús má²miih² tsá¹míh¹
(Mateo 19:13-15; Marcos 10:13-16)

15 Ja³bí¹ jmɨ́¹jáun² cua³jan² tsáu² dáɨn² jon²
ñí¹con² Jesús, hi³ hnió³ tsú² hi³ Jesús tin³ cuo²
dáɨn². Tɨ³la³ jmɨ́¹ ca³jɨe³ jáun² tsá² haɨn²¹ hí³ tɨ³

con^{2} tsú^{2} hi^{3} jmu^{2} tsá^{2} hí^{3} la^{3} jáun^{2} né^{3}, jáun^{2} ca^{3}jin^{3} tsú^{2} tsá^{2} ná^{1}jan^{2} hí^{3} dáɨn^{2}.

16 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}teh^{3} Jesús tsá^{2} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3} con^{2}, hi^{3} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} la^{3} lá^{2}:

—Cuéh^{3} náh^{2} tsá^{1}míh^{1} nɨ́^{2} jáɨ^{13}, cuɨ́^{1} ja^{3}táunh^{1} ñí^{1}con^{2} jná^{13}, ha^{3} lɨ́^{2} jnɨ́^{2} náh^{2} juɨ^{32} quioh^{21}. Quí^{1} tsá^{2} lɨ́n^{3} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} tsá^{1}míh^{1} nɨ́^{2} bíh^{1} lɨ́^{13} tónh^{32} jo^{3}cuo^{2} Dió^{32}.

17 Jú^{1} tson^{2} juo^{3} jná^{13} hnoh^{2}: Lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tsá^{2} tiá^{2} he^{2} héih^{32} quioh^{21} Dió^{32} la^{3}jmɨ́^{1} he^{2} tsá^{1}míh^{1}, tsá^{2} la^{3} hí^{3} cu^{3}tí^{3} tiá^{2} lɨ́^{13} hí^{3} jo^{3}cuo^{2} Dió^{32}.

Jan^{2} tsá^{1}ñú^{1} hánh^{3} liéinh^{32} Jesús
(Mateo 19:16-30; Marcos 10:17-31)

18 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}ngáɨ^{3} jan^{2} tsá^{2} chín^{1} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} *judíos ñí^{1}con^{2} Jesús, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—Hnú^{2} Tɨ^{32} chun^{1}, ¿he^{3} bíh^{1} hniáuh^{32} jmu^{1} jná^{13} hi^{3} jáun^{2} lɨ́^{13} lɨ^{3} zian^{2} jná^{13} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}hi^{3}nio^{2}?

19 Jáun^{2} Jesús ca^{3}záɨh^{3} tsá^{2} hí^{3}:

—¿He^{3} láɨh^{32} juáh^{3} hnú^{2} hi^{3} jná^{13} tsá^{2} chun^{1}? Hí^{1} jan^{2} yáh^{3} tsá^{2} chun^{1} tiá^{2} zian^{2}, jɨ́^{32}la^{3} jan^{2} Dió^{32} bíh^{1} chun^{1}.

20 Má^{2}ñíh^{1} bíh^{1} hnú^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} rá^{1}juáh^{3} jáun^{2} héih^{32} quioh^{21} Dió^{32}, hi^{3} juáh^{3} la^{3} lá^{2}: “Ha^{3} lɨ́^{2} jmú^{2} náh^{2} juón^{1}, ha^{3} lɨ́^{2} jngɨh^{3} náh^{2} tsáu^{2}, ha^{3} lɨ́^{2} háɨn^{2} náh^{2}, ha^{3} lɨ́^{2} lɨ́^{1} ma^{3}tson^{13} náh^{2} jú^{1} tɨ́^{1}jáɨ^{2}, tianh^{32} náh^{2} ta^{21} ñeh^{2} mí^{2}ziúh^{2}”.

21 Jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—La^{3}jɨ́^{32} bíh^{1} hi^{3} nɨ́^{2} má^{2}ca^{3}ma^{3}ti^{21} jná^{13} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1} míh^{2} ná^{1}.

22 Jmɨ́¹ má²lɨ́²niéi³² jáun² Jesús jë¹ tsá² hí³ né³,
ca³juáh³:
—Cun³ jáun² zia³² bíh¹ cónh³í¹ cáun² hi³ hniáuh³²
jmúh¹³ nú²: cuánh², cuá²hnáɨ¹ la³jɨ́³² hi³ zia³²
quián¹³, hi³ jáun² tsoh³ quɨe³ jáun² ñí¹con² tsá²
tia³mii², hi³ jáun² la³ jáun² bíh¹ lɨ́¹³ lɨ³ hánh³ nú²
hñu³mɨ³cuú². Nɨ́¹ má¹lɨ³² jáun² né³, ña³² cu³hna³²
jná¹³.
23 Jmɨ́¹ má²lɨ́²niéi³² jáun² tsá² hí³ jáɨ¹³ nɨ́² né³,
jlánh¹ hlaɨh³ ta³no¹ tsɨ́³, quí¹hliá² jlánh¹ hánh³.
24 Jmɨ́¹ ca³jɨ́e³ jáun² Jesús hi³ hlaɨh³ má²nio² tsɨ́³
tsá² hí³, jáun² ca³juáh³ la³ lá²:
—¡Hénh³ ma³ jlánh¹ juóuh³² hi³ hí³ jan² tsá² hánh³
jo³cuo² Dió³²!
25 Tɨ³ jlánh¹ bíh¹ huán¹ tsɨ́³ ngá¹³ jáh³ cánh¹ téh²³
tsú² camello chí² léh¹³ mɨ³quɨe³, la³ cónh³ bíh¹ hi³
hí³ jan² tsá² hánh³ jo³cuo² Dió³².
26 Jmɨ́¹ má²lɨ́²niéi³² jáun² tsá² tionh² hí³ jáɨ¹³ nɨ́²
né³, ca³juáh³:
—Hi³ jáun² né³, ¿hin² bí¹ dá² tsánh² la³ lɨ́¹³ liáun³?
27 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:
—Zia³² hi³ tiá² lɨ́¹³ jmu³ tsá²mɨ³cuóun², tɨ³la³ Dió³²
bíh¹ Tsá² tɨn² jmu³.
28 Hi³ jáun² Pé¹ ca³záɨh³ Jesús la³ lá²:
—Sá¹nɨ́² jɨe³, jnoh¹ má²ca³chá¹³ tɨ³ có³² la³jɨ́³² hi³
jmɨ́¹ zia³² quiú¹³, hi³ jáun² má²ngɨ́¹ jnoh¹ quiúnh¹
hnú².
29 Jáun² jmɨ́¹jáun² ca³záɨh³ siáh³ Jesús tsá² hí³ la³
lá²:

—Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ lɨ³ua³ jan² tsá² má²ca³tú³ hñú¹³, hi³ má²ca³chan³ siáh³ jméi² mí¹ziú¹³, raɨnh²¹ tsú², ñí²cuo² tsú², jɨ³ jon² tsú² nɨ́² siáh³, cun³ñí¹ hi³ tónh³² tsú² tsáu² jo³cuo² Dió³²,
30 tsá² la³ hí³ tɨ³ hliáun³ hiáuh³ bíh¹ ñí¹ hué²¹ lá² la³ cónh³ bíh¹ hi³ má²ca³chá³ tsú² jáun² tɨ³ có³², hi³ jáun² má¹jáun² hiáuh³ tsú² siáh³ hi³ lɨ́¹³ zian² cun³ jmɨ́¹hi³nio².

Jesús juáh³ siáh³ ñí¹ má²hnaɨh³² jéin³² hi³ jún³
(Mateo 20:17-19; Marcos 10:32-34)

31 Hi³ jáun² Jesús ca³teh³ siáh³ tsá² quian³tun³ hí³ tɨ³ la³ có³², hi³ ca³záɨh³ dí² la³ lá²:

—Sá¹nɨ́² jɨe³, ta³né³² má²hí¹uú²³ dí² tɨ³ já¹ juú² Jerusalén, ñí¹ lɨ́¹³ lɨ³tí³ ca³la³ jɨ́³² hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ Sí² hi³ ca³jmú³ tsá² lɨn³ hí³ *tɨ³² jë¹ Dió³² jmɨ́¹tin², la³jɨ́³² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ Tsá² lɨ́n³ Jon² tsá²mɨ³cuóun².
32 Tsá² hí³ bíh¹ jɨenh³ tsá² judíos ñí¹con² *tsá²cá²jo²¹, hi³ qui³ cáuh³² tsú² cú²nga¹, hi³ tu³ hión³² tsú², hi³ tiu³ hñéi³² tsú²,
33 hi³ quiu³ pan³ tsú² siáh³, hi³ nɨ́¹ má¹lɨ³² jáun² né³, jngah³ tsú²; tɨ³la³ ñí¹ má²cá²hnɨ́² jmáɨ¹ jáun² má¹ná¹, jenh¹³ bíh¹ jná¹³ ja¹ hla¹.
34 Tɨ³la³ tiá² ca³ngɨ¹³ yáh³ tsá² hí³ hi³ ca³juáh³ jáun² Jesús la³ nɨ́², cu³tí³ tiá² ca³lɨ³tsɨn² bíh¹ tsú² he³ dá² jmɨ́¹ niéih³ jáɨ¹³ jáun², quí¹hliá² jáɨ¹³ jáun² jmɨ́¹ lɨ́³ jú¹ jnɨ² bíh¹ hi³ ca³tɨn¹ tsú².

Jesús jmah²³ jan² tsá² ten³ có³² juú² Jericó
(Mateo 20:29-34; Marcos 10:46-52)

35 Jmɨ́¹ má²ñí¹chau²¹ Jesús já¹ juú² Jericó. Can³²
juɨ³² jáun² jmɨ́¹ cuá³ jan² tsá² ten³, hi³ jmɨ́¹ cuá¹mɨ³²
cú¹dáɨn³.
36 Jmɨ́¹ ca³náɨ³² jáun² tsá² ten³ hí³ hi³ juóun³² lɨ́n³²
tsáu² má²ñí¹hí¹já²táunh¹, jáun² ca³ngáɨ³ he³ dá² la³
lɨ́¹³.
37 Jáun² tsáu² ca³juáh³:
—Jesús, tsá² ja³ juú² Nazaret bíh¹ cuá¹ja³² ñí¹zio¹.
38 Jáun² tsá² ten³ hí³ ca³hléh³ tiá³ lɨ́n³² hi³
ca³juáh³:
—¡Hnú² Jesús, jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹, cuɨ́¹
ja² mií³ honh² hnú² ñí¹con² jná¹³!
39 Jáun² tsá² hí¹tsá²táunh¹ hí³ chí¹ján³ ca³jin³ tsá²
ten³ hí³, hi³ jmɨ́¹ hnió³ tsú² cuá³² tsá² hí³ ta³máɨh³.
Tɨ³la³ tsá² ten³ hí³ má¹ná¹, tɨ³ lɨ³mí¹ tiá³ ca³hléh³
bíh¹ hi³ ca³juáh³:
—¡Hnú² jón²zɨ́h¹ hla¹ Dá²vi²¹, cuɨ́¹ ja² mií³ honh²
hnú² ñí¹con² jná¹³!
40 Hi³ jáun² Jesús ca³náu², hi³ ca³jmú³ héih³² hi³
tsa³quian³ tsú² tsá² ten³ hí³. Jmɨ́¹ cuan¹ jáun² tsá²
ten³ hí³ ta³ñí¹ dí² né³, ca³záɨh³ dí² la³ lá²:
41 —¿He³ jmɨ́¹ hnáuh² hnú² jmu¹ jná¹³ ñí¹con²
nú²?
Jáun² tsá² ten³ hí³ ca³ngáɨ³:
—Hnú² Juóu³² jná¹³, hnó³² jná¹³ hi³ jnia³ siáh³
mɨ́¹ñi³².
42 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³:
—¡Cuɨ́¹ jnia¹ yáh³! Má²laɨn³² hnú² quí¹hliá²
lɨ́²cháh¹ nú² cáun² honh².
43 Hi³ jáun² la³ cun³ jmɨ́¹jáun² bíh¹ ca³jnia³ siáh³
mɨ́¹ñí¹ tsá² hí³, jáun² ngau³ cu³chin¹ cu³hna²¹ Jesús

hi³ hí¹má²quien² Dió³². Hi³ jáun² ca³la³ jɨ́n³² tsá² ca³jɨe³ hi³ jáun² ca³ma³tsú² ma³jónh³² Dió³².

19

Jesús jenh² Zaqueo

1 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, hi³ Jesús já¹ juú² Jericó.
2 Juú² jáun² jmɨ́¹ zian² jan² tsá² hánh³ jmáɨ² Zaqueo. Tsá² hí³ jmɨ́¹ chín¹ ñí¹con² *tsá² chi² hmah²¹.
3 Tsá² hí³ jlánh¹ ca³lɨ³hnió³ jɨe³ nɨ́¹juáh³ hin² dá² tsánh² hí³ Jesús; tɨ³la³ tiá² lɨ³ yáh³ jɨ́en³² tsú², quí¹ juóun³² lɨ́n³² bíh¹ tsáu² jmɨ́¹ ná¹ngɨh³² ñí¹ jáun², hi³ hnga² siáh³ Zaqueo hí³ jlánh¹ tsa¹; jáun² tiá² ca³lɨ³ yáh³ jɨ́en³² tsú² Jesús.
4 Jáun² cu³tsa³² chí¹ján³ tsú² cú²jueh³² ngau³, hi³ ja³uu³² tsɨ³ hmá² sí² náɨ² chi²¹ tɨ³ juɨ³² ñí¹ tsó²¹ Jesús, hi³ jáun² lɨ́¹³ jɨ́en³² dí², quí¹hliá² juɨ³² jaun³² ngá¹³ tsú².
5 Jmɨ́¹ cá¹chó²¹ jáun² Jesús ñí¹ chi²¹ hmá² jáun² né³, ca³ziauh³ ñí¹ tsɨ³ hmá², jáun² ca³juáh³:
—Hnú² Zaqueo, tia³juɨ³² son² ñí¹ nɨ́², quí¹ né³² ca³tɨn¹ jná¹³ ñí¹jnioh² hñuh³² hnú².
6 Jáun² Zaqueo la³juɨ³² ca³son² bíh¹, hi³ ca³hen³ Jesús ca³la³ hiún² lɨ́n³² tsɨ́³.
7 Jmɨ́¹ ca³jɨe³ jáun² tsá² ná¹ngɨh³² hí³ hi³ ngau³ Jesús hñú¹³ tsá² hí³, jáun² ca³ziu³ ca³hɨen³ dí² Jesús, hi³ ca³juáh³:
—¿He³ láɨh³² sa³ hñú¹³ jan² tsá² ren² tso³ bíh¹ ngau³ tsá² nɨ́²?
8 Jmɨ́¹ cá¹chánh²¹ jáun² Zaqueo hñú¹³ né³, ca³jmú³ zenh², hi³ ca³záɨh³ Jesús:

—Hnú² Tɨ³², sá¹nɨ́² niéi², ñí¹con² tsá² tia³mii² cué¹³ jná¹³ cá²tsó¹³ la³jɨ́³² hi³ zia³² quion²¹; hi³ ñí¹con² tsá² má²ca³ma³can¹³ jná¹³ né³, cué¹³ jná¹³ siáh³ quiún³ nió³ la³ cónh³ bíh¹ hi³ má²ca³háɨn³² jná¹³ jáun² quioh²¹ tsú².

9 Jáun² Jesús ca³juáh³ la³ lá² ñí¹con² tsú²:

—Né³² má²liáun³ tsá² hñú¹³ hñú³ lá², quí¹ cu³tí¹³ bíh¹ jan² tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹ Há²bran²¹ tsá² lá².

10 Quí¹ jná¹³, Jon² tsá²mɨ³cuóun², má²cuan² hi³ ja³hnáh³² ná¹ tsá² má²já²cuɨn³. Hi³ ja³lion¹ tsá² la³ hí³ bíh¹ jná¹³ ja³.

Jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² zia³² hi³ nio² jo³cuo²
(Mateo 25:14-30)

11 La³ má²ná¹náɨ³² jáun² bíh¹ tsá² hí³ jáɨ¹³ hi³ cuá¹hleh³² jáun² Jesús, jáun² ca³jmú³ siáh³ Jesús cónh³í¹ cáun² jáɨ¹³ ñí¹con² tsú², quí¹hliá² tsá² hí³ jmɨ́¹ má²ná¹lɨ́n²³ hi³ cu³diá²jan² bíh¹ ma³jnia³² Jesús hi³ hí³ bíh¹ dí² tsá² ca³hiáu³² Dió³² hi³ hau³ jáɨ¹³, cun³ñí¹ hi³ jmɨ́¹ má²ñí¹chau²¹ jáun² Jesús já¹ juú² Jerusalén.

12 Hi³ jáun² bíh¹ ca³záɨh³ Jesús tsá² hí³ la³ lá²:

—Jmɨ́¹ zian² cá² mí¹zionh² tsá² cáun² hñú³ hi³ jmɨ́¹ ná¹quien². Jáun² jan² tsá² hí³ ngau³ ñí¹ uóunh³, la³ tɨ³ hué³² siáh³, hi³ ca³ñí¹mɨ́² jáɨ¹³ hi³ lɨ́¹³ lɨ́n³ ta²¹ juú²co¹, hi³ hu²¹ cuo² ñí¹ hliáun³; hi³ nɨ́¹ má¹lɨ³² jáun² jáunh³.

13 Ñeh² bíh¹ hi³ tsó³² tsú² jáun² ca³teh³ quian³ tsá² quian²¹, hi³ ca³tsóh³ dí² ma³ cú² mei²¹ héih³² quɨe³ *cú¹tiáu² ñí¹con² ma³ quin³² ma³

jan^{32} tsú^{2}. Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} tsú^{2} tsá^{2} quian^{3} hí^{3}: “Cuá^{2}ma^{3}hliáun^{13} náh^{2} quɨe^{3} má^{2}lɨ́^{2}cué^{3} jná^{13} nɨ́^{2}, ca^{3}la^{3} ñí^{1} cá^{1}chó^{21} jmáɨ^{1} hi^{3} jáunh^{13} jná^{13}”.

14 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2}co^{1} tsú^{2} má^{1}ná^{1}, jmɨ́^{1} ná^{1}hau^{2} bíh^{1}. Hi^{3} jáun^{2} jmɨ́^{1} ngau^{21} tsá^{2} hí^{3} né^{3}, ca^{3}zen^{3} tsú^{2} tsá^{2} ja^{1} hmóu^{32} hi^{3} tsa^{3}can^{32} jáɨ^{13}, hi^{3} tsa^{3}juah^{21} la^{3} lá^{2}: “Cu^{3}tí^{13} tiá^{2} hnáu^{2} jnoh^{1} hi^{3} lɨ́n^{13} tsá^{2} nɨ́^{2} ta^{21} juú^{2}co^{1} jnoh^{1}”.

15 Tɨ^{3}la^{3} cun^{3} jáun^{2} ca^{3}lɨ^{3}hiáun^{1} bíh^{1} tsú^{2} hi^{3} lɨ́n^{13} ta^{21}; jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, jaunh^{3} siáh^{3} juú^{2}co^{1}. Jmɨ́^{1} cuanh^{21} tsú^{2} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}teh^{3} siáh^{3} tsá^{2} quian^{21} hí^{3}, tsá^{2} ca^{3}cuéh^{3} tsú^{2} hí^{3} quɨe^{3}, hi^{3} ca^{3}ngáɨ^{3} tsú^{2} nɨ́^{1}juáh^{3} ha^{3} cónh^{3} ca^{3}ta^{3}tsaɨh^{21} tsú^{2} ma^{3} quin^{32} ma^{3} jan^{32}.

16 Jáun^{2} tsá^{2} ca^{3}ma^{3}jnia^{32} la^{3}ñí^{1} ta^{3} ñí^{1} tsú^{2} ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}: “Hnú^{2} juóu^{32} jná^{13}, má^{2}zia^{32} cónh^{3}í^{1} cú^{2} mei^{21} héih^{32} cú^{1}tiáu^{2} la^{3} cónh^{3} bíh^{1} hi^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}cháh^{1} hnú^{2} jáun^{2} jo^{3}uón^{32} jná^{13}”.

17 Jáun^{2} tsá^{2} má^{2}lɨ́n^{3} hí^{3} ta^{21} ca^{3}juáh^{3}: “Jlánh^{1} re^{2} la^{3} nɨ́^{2}, hnú^{2} bíh^{1} jan^{2} tsá^{2} quian^{21} chun^{1}. Jmu^{1} jná^{13} hi^{3} hnú^{2} lɨ́n^{13} ta^{21} ñí^{1}con^{2} quia^{3} juú^{2}, quí^{1}hliá^{2} re^{2} bíh^{1} ca^{3}jmuh^{3} hnú^{2} cun^{3}quionh^{3} cú^{1}pih^{21} hi^{3} ca^{3}chá^{3} jná^{13} jáun^{2} jo^{3} cuonh^{2} nú^{2}”.

18 Jáun^{2} siáh^{3} siáh^{3} jan^{2} ca^{3}ma^{3}jnia^{32} ta^{3} ñí^{1} tsú^{2}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}: “Hnú^{2} juóu^{32} jná^{13}, má^{2}zia^{32} hñá^{3} nio^{2} hña^{3}láu^{3} héih^{32} cú^{1}tiáu^{2} la^{3} cónh^{3} bíh^{1} hi^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}cháh^{1} hnú^{2} jáun^{2} jo^{3}uón^{32} jná^{13}”.

19 Ja^{3}bí^{1} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}juáh^{3} tsú^{2} siáh^{3} la^{3} lá^{2}: “Jmu^{1} jná^{13} hi^{3} hnú^{2} lɨ́n^{13} ta^{21} ñí^{1}con^{2} hñá^{3} juú^{2}”.

20 Jáun^{2} ca^{3}ma^{3}jnia^{32} siáh^{3} jan^{2} tsá^{2} siánh^{3} siáh^{3},

hi³ ca³juáh³ la³ lá²: “Hnú² juóu³² jná¹³, lá² nio²
quɨe³ hi³ jmɨ́¹ ca³cuéh¹ hnú² jáun² jná¹³. Cáun²
ca³tsáɨh³² pá¹ñu²¹ bíh¹ jná¹³ quɨe³ jáun², hi³
ca³hmá³ jná¹³,
21 quí¹hi³hliá² juénh² jná¹³ hnú². Quí¹hliá² ño¹
jná¹³ hi³ hnú² jan² tsá² huáh² tsɨ́³, hnú² jan² tsá²
caun²³ hi³ tiá² ca³tɨn¹ nú² caun¹³, hi³ caun²³ hnú²
siáh³ cáun² hi³ tiá² lɨ́²jñíh³”.
22 Jmɨ́¹jáun² ca³juáh³ tsá² má²lɨ́n³ hí³ ta²¹: “Hnú²
bíh¹ jan² tsá² quian²¹ hláɨh¹; cun³quionh³ jëh² nɨ́²
huen² bíh¹ hnú² rá¹tsɨ³² jná¹³ héih³² ñí¹con² nú².
Nɨ́¹juáh³ tson² ñíh¹ hnú² hi³ jná¹³ lɨ́n³ jan² tsá²
huáh² tsɨ́³, jan² tsá² caun² cáun² hi³ tiá² ca³tɨn¹, jan²
tsá² caun² hi³ tiá² ca³jñí³,
23 hi³ jáun² jmɨ́¹ hniáuh²¹ bíh¹ jmuh²¹ hnú² ta²¹
quɨe³ nɨ́² quion²¹ jná¹³, uá¹jinh¹ hñú³ ñí¹ rá²tsɨ³²
tsú² quɨe³ bíh¹ jmɨ́¹ cuá¹tionh² nú², hi³ jáun² jmɨ́¹
cuanh²¹ jná¹³ jmɨ́¹ má²lɨ́¹³ héih¹ jná¹³ hi³ má²tsɨn²
quɨe³ quion²¹”.
24 Jáun² tsá² lɨ́n³ ta²¹ hí³ ca³jmú³ héih³² ñí¹con²
tsá² tionh² ñí¹ jáun², hi³ ca³juáh³: “Quin³² náh²
quɨe³ hi³ jmɨ́¹ nio² jo³cuo² tsá² lá², hi³ cueh¹ náh²
tsá² ca³ta³tsaɨh²¹ nɨ́² cú² mei²¹ héih³² quɨe³”.
25 Tɨ³la³ tsá² jmɨ́¹ tionh¹ hí³ ca³ngáɨ³: “Hnú²
juo¹³ jnoh¹, já² má²zia³² bíh¹ cú² mei²¹ héih³² quɨe³
quioh²¹ tsú²”.
26 Jáun² tsá² lɨ́n³ ta²¹ hí³ ca³juáh³ siáh³: “Juanh³²
jná¹³, nɨ́¹juáh³ tsá² zia³² hi³ quioh²¹, tsá² la³ hí³
tɨ³ hliáun³ hiáuh³ bíh¹; tɨ³la³ nɨ́¹juáh³ tsá² tiá² zia³²

quioh^{21} né^{3}, tɨ^{3} quin^{3} bíh^{1} tsú^{2} la^{3} cun^{3} cú^{1}pih^{21} hi^{3} zia^{32} quioh^{21} tsú^{2}.

27 Hi^{3} jáun^{2} ca^{3}tɨn^{1} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} hau^{2} jná^{13} hí^{3} né^{3}, tsá^{2} tiá^{2} jmɨ́^{1} hnió^{3} hí^{3} hi^{3} lɨ́n^{13} jná^{13} ta^{21} ñí^{1}con^{2}, cuá^{2}quian^{32} náh^{2} hi^{3} má^{1}tsán^{13} náh^{2} ta^{3} ñi^{32} jná^{13} lá^{2}” —ca^{3}juáh^{3} tsá^{2} má^{2}lɨ́n^{3} hí^{3} ta^{21}.

Jesús má^{2}hí^{3} já^{1} juú^{2} Jerusalén
(Mateo 21:1-11; Marcos 11:1-11; Juan 12:12-19)

28 Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ́^{2}juáh^{3} jáun^{2} Jesús la^{3} nɨ́^{2} né^{3}, ngau^{3} siáh^{3} juɨ^{32} má^{2}hún^{1} hi^{3} chau^{21} tɨ^{3} Jerusalén.

29 Jmɨ́^{1} má^{2}ñí^{1}chau^{21} tsú^{2} jáun^{2} juú^{2} Betfagé, juú^{2} nio^{2} má^{2}janh^{2} có^{32} máh^{3} míh^{1} Olivos, ñí^{1} nio^{1} siáh^{3} juú^{2} Betania, jáun^{2} ca^{3}zen^{3} tsú^{2} gon^{3} tsá^{2} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3} con^{2} hi^{3} tsa^{3}táunh^{1} chí^{1}ján^{3}.

30 Hi^{3} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} la^{3} lá^{2}:

—Cuá^{2}táunh^{1} náh^{2} juú^{2} míh^{1} nio^{2} tɨ^{3} chí^{1}ján^{3} nɨ́^{2}, jáun^{2} nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}cha^{3}táunh^{1} náh^{2} né^{3}, chanh^{21} náh^{2} jan^{2} lo^{1} búh^{1} míh^{1} hi^{3} cuá^{1}hñéih^{1}; jáh^{3} hí^{3} hí^{1} jan^{2} tiá^{2} hin^{2} má^{2}ca^{3}ñi^{3}tsɨn^{1}. Jáun^{2} cuá^{2}zanh^{1} náh^{2} jáh^{3} hí^{3}, hi^{3} ñá^{1}jan^{32} náh^{2} tɨ^{3} lá^{2}.

31 Nɨ́^{1}juáh^{3} zian^{2} tsá^{2} ca^{3}ngáɨ^{3} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2}: “¿He^{3} láɨh^{32} sa^{3} hnoh^{2} yáh^{3} ná^{1}zanh^{1} jáh^{3} nɨ́^{2}?”, jáun^{2} juoh^{1} náh^{2} tsú^{2} la^{3} lá^{2}: “Hliá^{2} má^{2}hniah^{3} ñí^{1}con^{2} Tɨ^{32} Juo^{13} bíh^{1} jnoh^{1} jáh^{3}”.

32 Jáun^{2} ja^{3}taunh^{21} bíh^{1} tsá^{2} gon^{3} hí^{3}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}chanh^{21} tsú^{2} jan^{2} lo^{1} búh^{1} míh^{1} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juáh^{3} jáun^{2} Jesús.

33 Hi^{3} jáun^{2} jmɨ́^{1} má^{2}ná^{1}záɨnh^{32} tsú^{2} lo^{1} míh^{1} hí^{3}, jáun^{2} ca^{3}jɨ́e^{32} tsá^{2} joh^{1} jáh^{3}, jáun^{2} ca^{3}juáh^{3}:

—¿He³ láɨh³² sa³ hnoh² yáh³ ná¹zanh¹ jáh³ nɨ́²?
34 Jáun² tsá² gon³ hí³ ca³ngáɨ³:
—Hliá² má²hniah³ ñí¹con² Tɨ³² Juo¹³ bíh¹ jnoh¹
jáh³.
35 Jáun² ca³ñí¹jan² tsú² lo¹ búh¹ míh¹ hí³ tɨ³ ñí¹
zenh¹ Jesús. Jmɨ́¹jáun² ca³na³tsɨ́³ dí² ha¹ cu³hna²¹
jáh³ hí³. Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, ca³zion³ dí² Jesús
cu³hna²¹ jáh³.
36 Tá¹la³ jmɨ́¹ hí¹tsau³² jáun² Jesús tɨ³ já¹ juú²
Jerusalén né³, ca³qui³ ca³ja³ tsáu² ha¹ hú¹ juɨ³² ñí¹
cuá¹tsau³² jáun² Jesús.
37 Jmɨ́¹ cá¹chó²¹ tsú² jáun² ñí¹ má²lɨ́³ dí¹jɨ²³ máh³
Olivos tɨ³ juɨ³² Jerusalén, ca³la³ jɨ́n³² tsá² má²tanh²
ta²¹ Jesús ca³ma³liáu³² hi³ hléh³² ca³la³ tiá³ lɨ́n³²,
hi³ hiún² lɨ́n³² tsɨ́³ tsú² ca³ma³tsu³ ma³jónh³² Dió³²
ca³tɨ²¹ la³jɨ́³² hua³jueh³² hi³ má²ca³jɨ́e³ jáun².
38 Hi³ ca³juáh³ tsú² la³ lá²:
—¡Cuɨ́¹ lɨ³ quien² bíh¹ Tsá² lɨ́n³ Re²¹, Tsá² cuá¹ja³²
cun³quionh³ héih³² quioh²¹ Dió³² Juo¹³ dí²! ¡Cuɨ́¹
tionh¹ bíh¹ tsá² zian² hñu³mɨ³cuú² cáun² hi³ re² hi³
tɨn²! Hénh³ ma³ chun¹ Dió³² Tsá² cuá³ hñu³mɨ³cuú².
39 Jáun² ja¹ ñí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsú² jáun² jmɨ́¹ zian²
ma³ jan² tsá² *fariseos, hi³ ca³juáh³:
—Tɨ³², má²né³² jin³² tsá² hí¹hleh³² nɨ́² la³ nɨ́².
40 Tɨ³la³ Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³:
—Jná¹³ juanh³², sá¹ hi³ tsá² lá² hí¹já²táunh¹
ta³máɨh³ dúh¹, jáun² hí¹ la³ tɨ³ quɨ́n¹ yáh³ jmɨ́¹
má²hléh³² tiá³.

Jesús ho² hi³ ca³tɨn¹ juú² Jerusalén

41 Jmɨ́1 má2ñí1chau21 jáun2 Jesús já1 juú2 Jerusalén
né3, ca3jɨ́e3 tɨ3 ñí1 nio1 juú2, hi3 jáun2 ca3hó3.
42 Jmɨ́1jáun2 ca3juáh3 la3 lá2 hi3 ca3tɨn1 juú2 jáun2:
—¡Hen3 ma3 chú32 sá1 hi3 jmɨ́1 lɨ3 ñíh13 hnú2 né32
ha3 lánh3 rón32 lɨ́13 niau21 tie3 quián13, uá1jinh1
má2hia3 jáun13 lɨ́n32 jmɨ́1 hniáuh21 hi3 lɨ3 ñíh13 hnú2!
Tɨ3la3 ca3tɨn1 hnú2 má1ná1, má2ná1hmá1 bíh1 hi3
jáun2 ta3né32.
43 Quí1 chau21 jmáɨ1 hi3 ja3táunh1 tsá2 jmu3 hniéɨ2
quiúnh1 hnú2; tsá2 hian2 tsɨ́3 hí3 qui3 quéɨh32 hnú2,
hi3 jmu3 siáh3 ta32 lɨ́3 quɨ́n1 tɨ3 coh3 hiah32 quián13
hnú2 nɨ́2. Hi3 jáun2 cun3quionh3 ta32 jáun2 uú3 tsú2
hi3 tsa3tiónh32 hi3 jmu3 hniéɨ2 quiúnh1 hnú2, hi3
jmu3 tsú2 ná1pɨ́2 ná1danh32 cu3 jéɨn3 quián13 hnú2.
44 Tsá2 hí3 bíh1 qui3 tóh32 tiú2 jóh32, hi3 ma3hiá2
ma3tsan2 tsú2 tsá2 zian2 nɨ́2 ñí1con2 hnú2, hi3 jmu3
tsú2 hi3 hí1 cá2 máɨ3 quɨ́n1 tiú2uú2 ná1tsɨ21 ñí1 quɨ́n1
raɨnh21, quí1 cun3ñí1 hi3 tiá2 ca3lɨ3tsɨn2 yáh3 hnú2
jmáɨ1 hi3 cuan3 Dió32 ta3 máh1 nú2.

Jesús má2jɨ2 cuáh32 chín1
(Mateo 21:12-17; Marcos 11:15-19; Juan 2:13-22)

45 Jmɨ́1 lɨ21 jáun2 ca3hi3 Jesús hñu3 cuáh32 chín1,
hi3 jáun2 ca3ma3liáu32 hi3 ca3chu3 ca3huen3 tsá2 jmɨ́1
ná1jmu2 ná1hna2 hí3 ñí1 jáun2;
46 hi3 ca3záɨh3 dí2 la3 lá2:
—Ñí1 Sí2 quioh21 Dió32 rá1juáh3: “Hñú3 quion21
jná13 dí1chan1 hi3 liéɨh32 tsú2 jná13 bíh1”; tɨ3la3 hnoh2
né3, tá2hláu2 quioh21 háɨn2 bíh1 má2ca3jmuh3 náh2.

47 Jmɨ́¹jáun² ca³ma³tɨn² Jesús tsáu² cun³ tsa³háu²
hñu³ cuáh³² chín¹ jáun²; tɨ³la³ tá¹la³ jáun² jmɨ́¹
má²ná¹hnauh² tsá² ná¹lɨ́n³ mi³jmú³ tsɨ́³, quionh³
tsá² ná¹lɨ́n³ tɨ³² liei²¹, jɨ³ tsá²tan²¹ nɨ́², hi³ ha³ lánh³
rón³² lɨ́¹³ jngɨh³ dí² Jesús.
48 Tɨ³la³ tiá² choh²³ yáh³ tsú² ha³ lánh³ rón³² lɨ́¹³
jngɨh³ Jesús, quí¹hliá² la³jɨ́n³² bíh¹ tsáu² ná¹lɨ́²hiún²
lɨ́n³² tsɨ́³ hi³ ná¹náɨ³² jë¹ Jesús.

20

Nga² tsáu² ñí¹con² Jesús hi³ ha³ jinh¹ hiauh³ dí²
jáɨ¹³ hi³ ho²
(Mateo 21:23-27; Marcos 11:27-33)

1 Ca³chó³² cáun² jmáɨ¹ hi³ jmɨ́¹ cuá¹má²tɨn² Jesús
tsáu² hñu³ cuáh³² chín¹, hi³ jmɨ́¹ cuá¹hɨeh³² tsú²
tsáu² jú¹ chú³² quioh²¹ Dió³². Jáun² jmɨ́¹jáun²
ca³cua³taunh²¹ tsá² ná¹lɨ́n³ mi³jmú³ quionh³ tsá²
ná¹lɨ́n³ tɨ³² liei²¹, jɨ³ la³ má²quionh³ tsá²daun³² tsá²
ná¹ñí¹ juú² nɨ́² siáh³.
2 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³ la³ lá²:
—Juah²¹ neh²¹, ¿hin² ca³cué³ héih³² hi³ jmuh³²
hnú² ta²¹ nɨ́²? ¿Hin² tsánh² ca³cué³ jáɨ¹³ hi³ hauh³²
hnú² nɨ́²?
3 Jáun² Jesús ca³juáh³:
—Ja³bí¹ jná¹³ siáh³ nga¹ cáun² jáɨ¹³ ñí¹con² hnoh².
Juah²¹ tín² hnoh² neh²¹:
4 ¿Hin² tsánh² ca³ze³ hla¹ Juan² hi³ cua³zion³ tsáu²
jmáɨ²? ¿Hí¹ Dió³², ho³ tsá²mɨ³cuóun² uá¹?
5 Tɨ³la³ tsá² hí³ né³, cáun² lɨ́¹ ca³juu³ ca³hlénh³ ja¹
má²tún² hmóu³² bíh¹, hi³ ca³juónh³ la³ lá²:

—Nɨ́¹juáh³ hi³ juáh¹³ dí² hi³ Dió³² bíh¹ ca³ze³ tsú²,
jáun² tsá² nɨ́² né³ lɨ́¹³ nga³: “Hi³ jáun² né³, ¿he³ láɨh³²
sa³ tiá² ta²¹ ca³tianh³² yáh³ náh² tsú²?”
6 Hi³ nɨ́¹juáh³ juáh¹³ dí² siáh³ hi³ tsá²mɨ³cuóun²
bíh¹ ca³zen³ tsá² hí³, jáun² quɨ́n¹ bíh¹ qui³ jláɨ³² dí²
la³jɨ́n³² tsáu² lɨ́¹³, hi³ jngah³ tsú²; quí¹ jɨ³lɨn² tsáu²
bíh¹ ná¹lɨ́n²³ hi³ hla¹ Juan² jmɨ́¹ lɨ́n³ jan² *tɨ³² jë¹
Dió³².
7 Hi³ jáun² cu³tsa³² tiá² ñi³² bíh¹ dí² cú²jueh³²
ca³záɨh³ Jesús.
8 Jáun² Jesús né³, ca³juáh³ siáh³:
—Hi³ jáun² sa³jun³ jná¹³ yáh³ juanh²¹ siáh³ hi³
hin² tsánh² ca³cué³ jáɨ¹³ hi³ jmu² jná¹³ la³jɨ́³² ta²¹
lá².

Jáɨ¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² hláɨh¹
(Mateo 21:33-44; Marcos 12:1-11)

9 Jáun² la³ cun³ jmɨ́¹jáun² ca³hléh³ Jesús ñí¹con²
tsá² tionh² hí³ ñí¹ jáun², hi³ ca³jmú³ tsú² cáun² jáɨ¹³
lɨ́³ la³ lá²:
—Jmɨ́¹ zian² jan² tsá² ca³jñí³ mɨ³ uóun²jɨeh¹³
ñí¹náɨ² quioh²¹. Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, ca³quiú² tsú²
ñí¹náɨ² jáun² jo³cuo² tsá² lɨ́¹³ jmu³ ta²¹, hi³ jáun²
tsá² jmu² hí³ ta²¹ né³, jmɨ́¹ ma³hmah¹ ca³lá² quioh²¹
ñí¹náɨ² jáun² cun³quionh³ hi³ jɨ́enh³² cú¹pih²¹ la³
cun³ hi³ ló³² jáun². Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² jáɨ¹³ la³ nɨ́² né³,
ngau³ bíh¹ tsú², hi³ jáun² ca³lén³ ué³.
10 Jmɨ́¹ cá¹chó²¹ jmáɨ¹ hi³ ca³láu² mɨ³ uóun²jɨeh¹³
né³, jáun² ca³zen³ tsú² jan² *tsá² má²ná¹hlánh¹
joh¹ ñí¹con² tsá² ca³cuéh³ tsú² hí³ ñí¹náɨ² jáun², hi³
tsa³máɨ¹ ca³lá² hi³ má²ca³láu² jáun², la³ cun³ hi³

ca^{3}tɨn^{1} tsá^{2} quioh^{21} ñí^{1}náɨ^{2}. Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} ná^{1}jmu^{2} hí^{3}
ta^{21} má^{1}ná^{1}, ca^{3}qui^{3} ca^{3}quiunh^{3} bíh^{1} tsá^{2} zéin^{1} hí^{3}
tsá^{2} quioh^{21} ñí^{1}náɨ^{2}, hi^{3} jáun^{2} lɨ́^{1} haɨ^{21} cuá^{2} ta^{3} bíh^{1}
tsú^{2} ca^{3}chanh^{3} dí^{2}.
11 Jáun^{2} tsá^{2} quioh^{21} hí^{3} ñí^{1}náɨ^{2} né^{3}, ca^{3}zen^{3} siáh^{3}
jan^{2} tsá^{2} joh^{1}. Jmɨ́^{1} cá^{1}chó^{21} jáun^{2} siáh^{3} tsá^{2} hí^{3} né^{3},
siáh^{3} bíh^{1} siáh^{3} ca^{3}qui^{3} ca^{3}quiunh^{3} tsú^{2} tsá^{2} hí^{3}, hi^{3}
ca^{3}tu^{3} ca^{3}hión^{32} dí^{2} jú^{1} hlah^{3} jú^{1} hó^{32}, jáun^{2} lɨn^{21}
bíh^{1} siáh^{3} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}jính^{32}.
12 Jáun^{2} ca^{3}zen^{3} tsú^{2} siáh^{3} cónh^{3}í^{1} jan^{2} tsá^{2} joh^{1},
tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} ca^{3}hiauh^{3} hí^{3} ñí^{1}náɨ^{2} má^{1}ná^{1}, cun^{3} jáun^{2}
ca^{3}quiunh^{3} bíh^{1} siáh^{3} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}la^{3} ca^{3}cuɨ́nh^{3}, hi^{3}
ca^{3}chin^{2} dí^{2} tɨ^{3} cheih^{32} hué^{32}.
13 ”Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}lɨ́n^{13} tsá^{2} quioh^{21} hí^{3}
ñí^{1}náɨ^{2} la^{3} lá^{2}: “¿He^{3} lɨ́^{13} jmu^{1} jná^{13} juáh^{13}? Cu^{3}tsa^{32}
jón^{32} huen^{2} jná^{13} cú^{2}jueh^{32} cuɨ́^{1} zein^{21}, tsá^{2} jlánh^{1}
hno^{3} jná^{13} lɨ́n^{32}. Len^{3} jná^{13} ho^{3}sa^{3} tanh^{13} bíh^{1} tsú^{2}
ta^{21} jón^{32} jná^{13} nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}jɨ́en^{32}”.
14 Tɨ^{3}la^{3} jmɨ́^{1} ca^{3}jɨ́en^{32} jáun^{2} tsá^{2} ná^{1}jmu^{2} hí^{3} ta^{21}
jon^{2} tsá^{2} quioh^{21} ñí^{1}náɨ^{2} né^{3}, ca^{3}juu^{3} ca^{3}hlénh^{3} ja^{1}
má^{2}tún^{2} hmóu^{32}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}: “Já^{2} tsá^{2} nɨ́^{2} bíh^{1}
lɨ^{3}quioh^{21} ñí^{1}náɨ^{2} lá^{2} nɨ́^{1} má^{1}jun^{2} jméɨ^{2}; chú^{32} cuɨ́^{1}
jngɨh^{13} dí^{2} tsú^{2}, hi^{3} jáun^{2} lɨ^{3} quiú^{13} dí^{2} ñí^{1}náɨ^{2} lá^{2}”.
15 Jáun^{2} la^{3}juɨ^{32} ca^{3}chin^{2} tsú^{2} tsá^{2} hí^{3} tɨ^{3} cheih^{32}
ñí^{1}náɨ^{2} jáun^{2}, hi^{3} ca^{3}jngɨh^{3} dí^{2} tiáunh^{1}.

[Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2}, ca^{3}ngáɨ^{3} Jesús ñí^{1}con^{2} tsá^{2} hí^{3}:]

—¿He^{3} lɨ́n^{23} hnoh^{2} jmu^{3} tsá^{2} quioh^{21} hí^{3} ñí^{1}náɨ^{2}
ñí^{1}con^{2} tsá^{2} ca^{3}jmú^{3} hí^{3} la^{3} jáun^{2}?
16 Tsá^{2} hí^{3} dá^{2} jáunh^{3} bíh^{1}, hi^{3} ja^{3}ma^{3}tsan^{2} tsú^{2} tsá^{2}
jmu^{2} hí^{3} ta^{21} ñí^{1}náɨ^{2} quioh^{21}, hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} siánh^{3}

bíh^{1} cuéh^{32} tsú^{2} cú^{2}jueh^{32} ñí^{1}náɨ^{2} jáun^{2}.

Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ́^{2}niéi^{32} jáun^{2} tsá^{2} tionh^{2} hí^{3} ñí^{1} jáun^{2} jáɨ^{13} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}hléh^{32} jáun^{2} Jesús, jáun^{2} ca^{3}juáh^{3}:

—¡Ha^{3} lɨ́^{2} cuɨ́^{1} lɨ́^{13} bíh^{1} la^{3} nɨ́^{2}!

17 Tɨ^{3}la^{3} Jesús ca^{3}jɨ́e^{3} chí^{1}tiá^{3} ñí^{1} ñí^{1} tionh^{1} tsá^{2} hí^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—¿Ha^{3} bí^{1} lánh^{3} rón^{32} ngɨ^{23} náh^{2} jáɨ^{13} ñí^{1} rá^{1}juáh^{3} jáun^{2} Sí^{2} quioh^{21} Dió^{32} la^{3} lá^{2} dúh^{1}?:

Quɨ́n^{1} hi^{3} tiá^{2} ca^{3}jeih^{21} jáun^{2} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} tɨ^{32} hiah^{32}, ta^{3}né^{32} má^{2}lɨ́^{3} cá^{2} máɨ^{3} quɨ́n^{1} hi^{3} jlánh^{1} bíh^{1} quien^{2} bíh^{1},

quɨ́n^{1} hi^{3} hu^{21} cuoh^{1} hiah^{32}.

18 Hi^{3} jáun^{2} lɨ^{3}ua^{3} jan^{2} tsá^{2} cá^{2}hính^{32} quionh^{3} quɨ́n^{1} jáun^{2}, ca^{3}la^{3} juoh^{1} mí^{1} siún^{1} nio^{2} bíh^{1} tsú^{2} lɨ́^{13}; hi^{3} nɨ́^{1}juáh^{3} quɨ́n^{1} jáun^{2} la^{3} ca^{3}táh^{3} ñí^{1} quioh^{21} jan^{2} tsáu^{2} né^{3}, jáun^{2} ca^{3}la^{3} juɨ^{21} nio^{2} bíh^{1} tsú^{2} lɨ́^{13}.

19 La^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2} jmɨ́^{1} hnió^{3} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} mi^{3}jmú^{3} la^{3} má^{2}quionh^{3} tɨ^{32} liei^{21} hi^{3} zanh^{3} Jesús, quí^{1}hi^{3}hliá^{2} ca^{3}lɨ^{3}tsɨn^{2} tsú^{2} hi^{3} Jesús má^{2}lɨ́^{2}jmú^{3} cáun^{2} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} hí^{3} dí^{2}; tɨ^{3}la^{3} tiá^{2} lɨ^{3} yáh^{3} zanh^{3} tsú^{2} Jesús, quí^{1}hi^{3}hliá^{2} juénh^{2} tsú^{2} tsá^{2} ná^{1}ngɨh^{32} hí^{3}.

Jesús juáh^{3} hi^{3} ca^{3}ta^{1} dí^{2} má^{1}hmah^{21} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} chi^{2} hmah^{21}

(Mateo 22:15-22; Marcos 12:13-17)

20 Jáun^{2} cu^{3}tsa^{32} ca^{3}zen^{3} tsú^{2} cú^{2}jueh^{32} tsá^{2} tsa^{3}cá^{2} tsa^{3}lian^{2} Jesús, hi^{3} tsa^{3}jmú^{3} tsú^{2} la^{3}juah^{21} dúh^{1} tsá^{2} chun^{1}. Jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}can^{3} re^{2} lɨ́n^{32} hua^{3}hí^{13} jë^{1} Jesús, nɨ́^{1}juáh^{3} nɨ́^{2} lɨ́^{1} ca^{3}hléh^{3} tsú^{2} cáun^{2} jáɨ^{13} tiá^{2} ca^{3}tɨ^{21}, hi^{3} jáun^{2} lɨ́^{13} jɨenh^{3} dí^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} lɨ́n^{3} ta^{21}.

21 Jáun² tsá² hí³ ca³juáh³ ñí¹con² Jesús:
—Hnú² Tɨ³², né¹ jnoh¹ hi³ jmáh³la³ jú¹ tson² bíh¹
hɨeh³² hnú²; hi³ né¹ jnoh¹ siáh³ hi³ tiá² jmuh³² hnú²
hi³ quien² jan² hi³ jan² tiá² quien², tɨ³la³ hnú² bíh¹
hɨeh³² tsáu² jú¹ tson² hi³ ca³tɨ²¹ juɨ³² quioh²¹ Dió³².
22 Jáun² juáh¹³ hnú² neh²¹: ¿Hí¹ ca³tɨ²¹ má¹hmah²¹
jnoh¹ quɨe³ hi³ mɨ³² *tsá² cuá¹lɨ́n³ mɨ³chí¹ juú²
Roma, ho³ tiá² hniáuh³²?
23 Tɨ³la³ Jesús má¹ná¹, ca³lɨ³tsɨn² bíh¹ hi³ hlah³ hi³
ná¹quionh² chí¹ tsá² hí³, jáun² ca³záɨh³ dí² la³ lá²:
—[¿He³ láɨh³² sa³ cá² lau²³ hnoh² jná¹³?]
24 Hɨ́e¹ náh² cáun² *cú¹tiáu² neh²¹. ¿Hin² mɨ³ ñí¹
tá²láɨ¹ ñí¹ lá², hi³ hin² hi³ jmáɨ² tón³² lá² siáh³?
Jáun² né³, tsá² hí³ ca³ngáɨ³:
—Quioh²¹ tsá² cuá¹lɨ́n³ hí³ mɨ³chí¹ bíh¹ nɨ³².
25 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:
—Jáun² cuéh³ náh² tsá² cuá¹lɨ́n³ mɨ³chí¹ la³ cun³
hi³ ca³tɨn¹ hiáuh³, hi³ cuéh³ náh² siáh³ Dió³² la³
cun³ hi³ ca³tɨn¹.
26 Hi³ jáun² tiá² ca³láɨh¹³ yáh³ tsá² hí³ hi³ jmɨ́¹
ca³ jmɨ́¹ lan³ Jesús ta³ ñí¹ tsá² tionh² hí³ ñí¹ jáun²;
hi³ jáun² lɨ́¹ ca³ta³ná¹jɨ́e³² bíh¹ tsú² jmɨ́¹ má²lɨ́²juáh³
jáun² Jesús la³ nɨ́². Jáun² tie³ bíh¹ ta³tonh¹ tsú²
cú²jueh³².

Nga² tsáu² ca³tɨ²¹ hi³ jenh¹³ tsú²
(Mateo 22:23-33; Marcos 12:18-27)

27 Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³, cua³taunh²¹ ma³ jan² tsá²
*saduceos hi³ cua³jɨen³ Jesús. Tsá² cu³ nió³ tsá²
saduceos hí³ tiá² ta²¹ haɨh²¹ yáh³ hi³ jenh¹³ tsá²

má²cá²tsan³; hi³ jáun² bí¹ jlánh¹ ca³ñí¹ngah¹ dí² Jesús jáɨ¹³ lá²:

28 —Hnú² Tɨ³², ñí¹ liei²¹ quioh²¹ hla¹ Moisés rá¹juáh³ nɨ́¹juáh³ jan² tsá²ñuh² ca³jun³ ta³ tiá² ca³lɨ³zian² jon² quionh³ tsá²mɨ³ ñí²cuo², jáun² tsá²ñuh² dá¹jon²¹ hla¹ hí³ ca³tɨn¹ jan³ siáh³ tsá²mɨ³ hí³, hi³ jáun² lɨ³zian² jon² hi³ ca³tɨn¹ hla¹ hí³.

29 Jáun² né³, jmɨ́¹ zian² cá² mí¹zionh² tsá²ñuh² hi³ jmɨ́¹ ná¹lɨ́n³ quiaun³ má²tún² raɨnh²¹ jan² jméi² mí¹ziú¹³. Tsá² má²ján³ né³, ca³jan³ tsá²mɨ³, tɨ³la³ ca³jun³ bíh¹ tsú², hí¹ jan² yáh³ jon² tsú² tiá² ca³lɨ³zian².

30 Jáun² dá¹jon²¹ bíh¹ tsú² ca³jéinh³² siáh³ cuo² quionh³ tsá²mɨ³ hnáɨ³ hí³. Ja³bí¹ ca³jun³ bíh¹ siáh³ tsá² hí³, hí¹ jan² yáh³ jon² tiá² ca³lɨ³zian².

31 Jáun² tsá² ñí¹ má²gáun³ hí³ né³, ca³jan³ siáh³ tsá²mɨ³ hí³. Siáh³ bíh¹ siáh³ ca³jun³ tsá²ñuh² hí³. La³ jáun² bíh¹ lɨ³ quioh²¹ tán¹ quiaun³ tsá² hí³, hi³ hí¹ jan² yáh³ jon² tsá² quiaun³ hí³ tiá² ca³lɨ³zian².

32 Jáun² ñí¹ ca³táuh³ né³, jun³ bíh¹ siáh³ tsá²mɨ³ hí³ hnga².

33 Hi³ jáun² né³, nɨ́¹ má¹tɨ³ ñí¹ ca³jenh¹³ tsú² ¿hin² dá² tsánh² tsá² quiaun³ hí³ lɨ́¹³ ñí²cuo² tsá²mɨ³ hí³, quí¹ tán¹ quiaun³ bíh¹ tsá²ñuh² hí³ ca³jéinh³² cuo² quionh³ tsá²mɨ³ hí³?

34 Hi³ jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Ñí¹ hué²¹ lá² bíh¹ jaun³² jéinh³² tsá²mɨ³ tsá²ñuh² cuo²,

35 tɨ³la³ tsá² ca³tɨn¹ hi³ tsánh³² ñí¹ chu²¹ nɨ́¹ má¹ca³jenh¹³ ja¹ tsá² má²cá²tsan³ né³, tsá² la³ hí³

tiú²uú² cuo² jéinh³² yáh³, sa³jun³ cuen³ bíh¹ tsú² siáh³ jon² hi³ jéinh³² cuo²,

36 quí¹ ñí¹ jáun² hí¹ jan² yáh³ tiú²uú² hin² jún³. Quí¹ má¹jáun² lɨ́n¹³ tsú² la³jmɨ́¹ lɨ́n³ tsá²cuú² tsá²ta³ Dió³² bíh¹. Jon² Dió³² bíh¹ má²lɨ́n¹³ tsú², quí¹hliá² má²ca³jenh¹³ tsú².

37 Ta³bí¹ hnga² hla¹ Moisés yáh³ ca³hléh³ hi³ ca³tɨn¹ tsá² jenh¹³ ja¹ tsá² má²cá²tsan³, ñí¹ rá¹juáh³ jáun² jáɨ¹³ hi³ ca³tɨ²¹ sɨ́² hia³² ja¹ hmá² ton². Ñí¹ jáun² rá¹juáh³ hi³ Dió³² Juo¹³ dí² lɨ́n³ Dió³² ñí¹con² Há²bran²¹, Isaac, jɨ³ Jacob nɨ́² siáh³.

38 Quí¹ Dió³² dá² lɨ́n³ Dió³² Juo¹³ tsá² zian² bíh¹, tiá² lɨ́¹³ yáh³ lɨ́n³ tsú² Dió³² Juo¹³ tsá² má²jún¹. Quí¹ ñí¹con² Dió³² ca³la³ jɨ³lɨn² bíh¹ tsáu² ná¹liéih²¹.

39 Jmɨ́¹jáun² né³, ma³ jan² tɨ³² liei²¹ ca³záɨh³ Jesús:

—Chú³² lɨ́n³² bíh¹ la³ jmɨ́¹ má²lɨ́²juah²¹ hnú² nɨ́² Tɨ³².

40 La³ cun³ jmɨ́¹jáun² tiú²uú² hin² ca³tia³ yáh³ tsɨ́³ hi³ nga³ siáh³ jáɨ¹³ ñí¹con² Jesús.

¿Hin² bíh¹ jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ tsá² lɨ́n¹³ Cristo? (Mateo 22:41-46; Marcos 12:35-37)

41 Jáun² Jesús ca³záɨh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—¿He³ láɨh³² ná¹juáh²³ tsáu² hi³ Tsá² lɨ́n¹³ Cristo jan² tsá² jón²zɨ́h¹ jón²cho¹ hla¹ Dá²vi²¹ bíh¹?

42 Já² ñí¹ Sí² Salmos ca³juáh³ hnga² hla¹ Dá²vi²¹ la³ lá²:
Dió³² Juóu³² jná¹³ ca³záɨh³ Tɨ³² Juóu³² jná¹³ la³ lá²:
Tɨ³ cuá² chu²¹ quion²¹ jná¹³ ñí³,

43 ca^{3}la^{3} tɨ^{3} ñí^{1} cá^{1}chó^{21} jmáɨ^{1} hi^{3} jmu^{1} jná^{13} hi^{3} tsá^{2}
hau^{2} hnú^{2} lɨ́n^{13} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} cáun^{2} jlɨ^{21} hi^{3} hí^{1}
cú^{1}pih^{21} tiá^{2} quien^{2}, hi^{3} ná^{1}tsɨn^{21} hnú^{2} tanh^{1}.

44 ”Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, ¿ha^{3} bíh^{1} lánh^{3} rón^{32} lɨ́^{13} hi^{3} Tsá^{2} lɨ́n^{13} Cristo lɨ́n^{3} jan^{2} tsá^{2} jón^{2}zɨ́h^{1} jón^{2}cho^{1} hla^{1} Dá^{2}vi^{21}?, quí^{1} ta^{3}bí^{1} hnga^{2} yáh^{3} hla^{1} Dá^{2}vi^{21} hí^{3} la^{3} ca^{3}juáh^{3} hi^{3} Juo^{13} bíh^{1} tsú^{2} Tsá^{2} lɨ́n^{13} hí^{3} Cristo.

Jesús jñéih^{23} tsáu^{13} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} tɨ^{32} liei^{21} (Mateo 23:1-36; Marcos 12:38-40; Lucas 11:37-54)

45 Jmɨ́^{1}jáun^{2} jmɨ́^{1} ná^{1}náɨ^{32} ca^{3}la^{3} jɨ́n^{32} tsá^{2} tionh^{2} hí^{3} ñí^{1} jáun^{2} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}hléh^{3} jáun^{2} Jesús ñí^{1}con^{2} tsá^{2} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3} con^{2}, jmɨ́^{1} ca^{3}juáh^{3} tsú^{2} jáun^{2} la^{3} lá^{2}:

46 —Hua^{3}hín^{13} náh^{2} jmu^{3} quiúnh^{1} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} tɨ^{32} liei^{21}, quí^{1} tsá^{2} hí^{3} jlánh^{1} zaɨn^{32} hi^{3} quɨ́h^{32} hmɨh^{32} cuo^{2} hi^{3} ñi^{3}táunh^{1} tɨ^{3} hlá^{2} tɨ^{3} nɨ́^{2}, hi^{3} jlánh^{1} hniá^{1} tsú^{2} siáh^{3} hi^{3} tsáu^{2} cuen^{3} Dió^{32} nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}jenh^{2} dí^{2} já^{1} hmah^{21}; hi^{3} jlánh^{1} hniá^{1} tsú^{2} siáh^{3} tiánh^{3} ñí^{1} jlánh^{1} bí^{1} quien^{2} hñu^{3} cuáh^{32} quioh^{21}, jɨ^{3} hi^{3} hniá^{1} tsú^{2} siáh^{3} tiánh^{3} ñí^{1} jlánh^{1} bí^{1} quien^{2} nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}cha^{3}táunh^{1} ñí^{1} nio^{2} jmáɨ^{1}.

47 Tsá^{2} hí^{3} bíh^{1} tsá^{2} quin^{23} sɨ́^{1} hñú^{13} tsá^{2}mɨ^{3} hnáɨ^{3}, hi^{3} má^{1}lɨ^{32} jáun^{2} né^{3}, lɨ́^{1} ráɨn^{32} ñí^{1} cun^{3}quionh^{3} hi^{3} liéinh^{32} jáun^{2} Dió^{32} ué^{3} lɨ́n^{32}. Cun^{3}ñí^{1} hi^{3} jáun^{2}, tɨ^{3} jlánh^{1} bíh^{1} huáh^{2} tsɨ́^{3} héih^{32} hi^{3} tá^{1}tsɨn^{1} tsú^{2} nɨ́^{1} má^{1}jáun^{2}.

21

Quɨe³ ca³cué³ tsá²mɨ³ hnáɨ³ tia³mii²
(Marcos 12:41-44)

1 Jmɨ́¹jáun² ca³jɨ́e³ Jesús hi³ toh² tsá² hánh³ quɨe³
hñu³ cuó² quioh²¹ cuáh³² chín¹ hi³ cue³² ñí¹con²
Dió³².
2 Ja³bí¹ ca³jɨ́en³² tsú² siáh³ jan² tsá²mɨ³ hnáɨ³
tia³mii² hi³ dí¹taunh³² tun³ cú¹dáɨn³ hñu³ cuó² jáun².
3 Jmɨ́¹jáun² ca³juáh³ dí² la³ lá²:
—Jú¹ tson² cu³tí³ juo³ jná¹³ hnoh², hi³ tsá²mɨ³
hnáɨ³ tsá² tia³mii² ó³² bíh¹ tɨ³ hliáun³ má²lɨ́²cué³² la³
cónh³ bíh¹ jɨ³lɨn² tsá² hánh³.
4 Quí¹ la³jɨ́n³² tsá² ñí¹ hná¹ nɨ́² cue³² la³ cun³
hi³ má²ziau³² quioh²¹ bíh¹, tɨ³la³ uá¹jinh¹ tia³mii²
tsá²mɨ³ ó³², má²lɨ́²cué³² bíh¹ tsú² la³jɨ́³² hi³ jmɨ́¹
raunh³²; quɨe³ hi³ jmɨ́¹ má²ma³hau³ hi³ ma³zian²
bíh¹ tsú² quioh²¹.

Jesús juáh³ hi³ chau²¹ jmáɨ¹ tsúnh¹³ cuáh³² chín¹
(Mateo 24:1-2; Marcos 13:1-2)

5 Jmɨ́¹jáun² jmɨ́¹ zian² tsá² ná¹juáh²³ hi³ jlánh¹ re²
ca³lɨ³ cuáh³² chín¹ cun³quionh³ quɨ́n¹ chú³² jniá³, jɨ³
la³ má²quionh³ la³jɨ́³² hi³ lɨ́¹ ca³cué³ tsáu² nɨ́². Jáun²
Jesús ca³juáh³ la³ lá²:
6 —Chau²¹ bíh¹ jmáɨ¹ hi³ hí¹ cá² máɨ³ quɨ́n¹
tiú²uú² ná¹juɨn¹ ñí¹ quɨ́n¹ raɨnh²¹; la³jɨ́³² bíh¹ juú¹
tsúnh¹³.

Ha³ lánh³ rón³² lɨ³ lin¹ ñí¹ táuh³ jmáɨ¹
(Mateo 24:3-28; Marcos 13:3-23)

7 Jmɨ́¹jáun² ca³ngáɨh³ tsá² hí³ Jesús, hi³ ca³juáh³:

—Hnú^{2} Tɨ^{32}, ¿lɨ́h^{3} lɨ́^{13} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juah^{21} hnú^{2} nɨ́^{2}? ¿Ha^{3} dá^{2} lánh^{3} rón^{32} lɨ^{3} lin^{1} hi^{3} má^{2}ja^{3}quián^{3} lɨ́^{13} la^{3} jáun^{2}?

8 Jáun^{2} Jesús ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—Hua^{3}hín^{13} lɨ́n^{32} hnoh^{2} jmu^{3} hi^{3} tiá^{2} lɨ́^{1} lɨ^{3}can^{2} náh^{2}. Quí^{1} juóun^{32} lɨ́n^{32} tsáu^{2} ja^{3}táunh^{1} hi^{3} ja^{3}jmú^{3} hi^{3} lɨ́n^{3} la^{3}juah^{21} dú^{1} jná^{13}, hi^{3} ja^{3}juah^{21}: “Jná^{13} bíh^{1} lɨ́n^{3} Cristo”; hi^{3} juáh^{3} tsú^{2} siáh^{3}: “Né^{32} má^{2}cá^{2}chó^{32} jmáɨ^{1}”. Tɨ^{3}la^{3} ha^{3} lɨ́^{2} tanh^{3} hnoh^{2} ta^{21} tsá^{2} la^{3} hí^{3}.

9 Hi^{3} nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}niéih^{2} náh^{2} hi^{3} zian^{2} tsá^{2} jmu^{2} hniéi^{2}, hi^{3} tiáunh^{1} tsáu^{2} tiá^{3} siaun^{32} tɨ^{3} hlá^{2} tɨ^{3} nɨ́^{2}, ha^{3} lɨ́^{2} juenh^{3} náh^{2}. Quí^{1} la^{3} jáun^{2} ca^{3}tɨ^{21} lɨ́^{13} bíh^{1} la^{3}ñí^{1}, tɨ^{3}la^{3} jun^{3}juáh^{13} má^{2}tsa^{3}hín^{3} yáh^{3} jaun^{32}.

10 Jáun^{2} ca^{3}juáh^{3} siáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—Tsá^{2} zian^{2} cáun^{2} hué^{32} jmu^{3} hniéi^{2} quionh^{3} tsá^{2} zian^{2} hué^{32} siáh^{3}, jɨ^{3} tsá^{2} hɨ́n^{13} hué^{32} ñí^{1} hliáun^{3} quiu^{3} tɨ́n^{3} siáh^{3} quionh^{3} tsá^{2}ján^{2} tsá^{2}ján^{2}.

11 Hi^{3} ñí^{1} hliáun^{3} siáh^{3} qui^{3} jɨ́eh^{3} hué^{32} tiá^{3} lɨ́n^{32}, hi^{3} lɨ^{3} zia^{32} siáh^{3} ho^{3}cuóun^{3} jɨ^{3} hi^{3} hí^{3} tsáu^{1} nɨ́^{2} siáh^{3}. Chi^{3}cuú^{2} siáh^{3} qui^{3} jnia^{3} hi^{3} cáu^{2} hi^{3} jueh^{32}.

12 ”Tɨ^{3}la^{3} ñeh^{2} bíh^{1} hi^{3} lɨ́^{13} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juánh^{32} jná^{13} nɨ́^{2} má^{1}ná^{1}, má^{1}jáun^{2} hɨ^{3} tsa^{1} tsú^{2} hnoh^{2}, hi^{3} zaunh^{3} tsú^{2}; hi^{3} tsa^{3}jau^{2} tsú^{2} hnoh^{2} hñu^{3} cuáh^{32} quiú^{13} dí^{2}, hi^{3} tsa^{3}ma^{3}re^{2} tsú^{2}. Jau^{3} tsú^{2} hnoh^{2} hi^{3} táuh^{32} tsú^{2} hñu^{3}mí^{1}ñí^{2}, hi^{3} tsa^{3}jau^{2} tsú^{2} siáh^{3} hnoh^{2} ta^{3} ñí^{1} tsá^{2} ná^{1}ho^{2} jáɨ^{13} jɨ^{3} ta^{3} ñí^{1} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} re^{21} siáh^{3}, cun^{3}ñí^{1} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jná^{13}.

13 Má^{1}jáun^{2} má^{2}lɨ́^{13} cuéh^{1} hnoh^{2} jú^{1} tson^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jná^{13}.

14 Ñí¹ jɨ́²¹ la³ cháh¹³ náh² cáun² honh² bíh¹, hi³
tiá² quí¹ hnáuh¹³ náh² honh² hi³ he³ jáɨ¹³ cuá¹ngah³
náh² ta³ ñí¹ tsá² hí³.
15 Quí¹ jná¹³ bíh¹ Tsá² cué¹³ jáɨ¹³ hi³ hléh¹³ hnoh²
jmáɨ¹ jáun², hi³ jmu¹ jná¹³ siáh³ hi³ jnia³ jmɨ́¹ honh²
náh²; ca³la³ hí¹ jan² tsá² hau² hnoh² tiú²uú² ñi³² ha³
lánh³ rón³² nga³ lɨ́¹³.
16 Hi³ hí¹ ca³la³ tɨ³ ñeh² mí²ziúh² yáh³ hnoh²
tsa³jɨenh³ hnoh² ñí¹ta²¹, jɨ³ tsá² jan² ñeh² mí²ziúh²
náh² quiúnh¹ nɨ́², jɨ³ jun³ renh² náh², jɨ³ tsá² juónh³²
náh² re² quiúnh¹ nɨ́² siáh³; hi³ ma³ jan² hnoh²
jngah³ tsú² siáh³.
17 Tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹ lɨ³hau²
hnoh² cun³ñí¹ hi³ ca³tɨn¹ jná¹³.
18 Tɨ³la³ hnoh² má¹ná¹, hí¹ cá² máɨh³² yáh³ jñú²
chinh³² hnoh² tiá² lɨ́¹ tsa³háɨ³.
19 Jáun² nɨ́¹juáh³ la³ má²nio² nɨ́² cáun² honh²
hnoh², jáun² hián¹³ bíh¹ náh² hi³ lɨ́¹³ zian² náh² cun³
jmɨ́¹hi³nio².

20 ”Nɨ́¹ má¹ca³jɨeh³ hnoh² hi³ juóun³² lɨ́n³² hliáu³
má²ná¹pɨ́² ná¹danh³² la³ cu³ la³ jéin³ juú² Jerusalén,
jáun² má¹jáun² lɨ³ ñíh¹³ hnoh² hi³ má²janh² bíh¹
má²ja³² jmáɨ¹ hi³ tsa³hín³.
21 Hi³ jáun² jmáɨ¹ jáun² má²hniáuh³² cuon³ tsá²
hɨ́n¹³ tɨ³ Judea ñí¹ lɨ́³ máh³; hi³ tia³juɨ³² siáh³ cuɨ́¹
huén² tsá² zian² já¹ juú² Jerusalén, hi³ ha³ lɨ́² cuɨ́¹
cha³tánh¹ tsá² tiáunh¹ ñí¹náɨ² tɨ³ já¹ juú².
22 Quí¹ jmáɨ¹ jáun² cáun² jmáɨ¹ hi³ jlánh¹
ma³tson¹³ Dió³² tsáu² bíh¹, jmáɨ¹ hi³ hniáuh³² lɨ³tí³
ca³la³ jɨ́³² hi³ rá¹juáh³ ñí¹ Sí² quioh²¹ Dió³².

23 ¡Jlánh^{1} juo^{23} tsá^{2}mɨ^{3} tsá^{2} ná^{1}quian^{2} jon^{2} jmáɨ^{1}
jáun^{2}, jɨ^{3} tsá^{2} ná^{1}jan^{2} dáɨn^{2} tiúh^{23} nɨ́^{2} siáh^{3}! Quí^{1}
jmáɨ^{1} jáun^{2} lɨ^{3} zia^{32} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32} huáh^{2} tsɨ́^{3} cu^{3}tí^{13} tá^{1}
cáun^{2} hué^{32} lá^{2}, cáun^{2} hi^{3} jlánh^{1} ma^{3}tso^{2} tsá^{2} hué^{32}
lá^{2} tsɨ́^{3}.
24 Jmáɨ^{1} jáun^{2} juóun^{32} bíh^{1} tsáu^{2} tsán^{13} ja^{1}
hniéi^{2} jáun^{2}; hi^{3} tsá^{2} zian^{2} hué^{32} ñí^{1} hliáun^{3} siáh^{3}
ma^{3}tson^{13} tsá^{2} hué^{32} lá^{2}. Hi^{3} *tsá^{2}cá^{2}jo^{21} né^{3}, ha^{3}
zónh^{32} tsá^{2} juú^{2} Jerusalén lá^{2}, ca^{3}la^{3} tɨ^{3} ñí^{1} ca^{3}tsɨ́n^{13}
jmáɨ^{1} hi^{3} cue^{32} Dió^{32} jáɨ^{13} hi^{3} lɨ́^{13} la^{3} jáun^{2}.

Jmáɨ^{1} hi^{3} jáunh^{3} Jon^{2} tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2}
(Mateo 24:29-35, 42-44; Marcos 13:24-37)

25 ”Má^{1}jáun^{2} jnia^{3} li^{21} chi^{3}cuú^{2}, ñí^{1} he^{1} hiú^{2}, ñí^{1}
he^{1} zɨ́h^{2}, jɨ^{3} ñí^{1} haɨ^{21} chí^{1}jmaɨ^{21} nɨ́^{2} siáh^{3}. Má^{1}jáun^{2}
siáh^{3} hɨ́^{32} lɨ́n^{32} tsɨ́^{3} tsá^{2} zian^{2} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}, hi^{3}
tsa^{3}cáun^{2} lɨ́n^{32} tsɨ́^{3} tsú^{2} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} jlánh^{1} tiá^{3} hen^{3}
má^{1}cá^{2}quɨ́h^{32} ma^{3} quin^{32} ma^{3} cun^{3} tsɨn^{1} jmɨ́^{2}miih^{21}.
26 Ca^{3}la^{3} hi^{3} tánh^{32} tsɨ́^{3} tsú^{2} hi^{3} hɨ^{32} tsɨ́^{3} ca^{3}tɨ^{21}
la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} né^{3}bí^{1} lɨ́^{13} ñí^{1} hué^{21} lá^{2}; quí^{1} hí^{1} ca^{3}la^{3} tɨ^{3}
pí^{3} hi^{3} jniá^{3} chi^{3}cuú^{2} yáh^{3} ru^{3} juá^{3}.
27 Hi^{3} jáun^{2} má^{1}jáun^{2} máh^{3} má^{2}jɨ́en^{32} tsú^{2} Jon^{2}
tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2} hi^{3} cuá^{1}jáunh^{23} juɨ^{32} já^{1} jnie^{2} quionh^{3}
pí^{3} hi^{3} cáu^{2} hi^{3} jueh^{32} quioh^{21}, hi^{3} lin^{1} hi^{3} quien^{2}
lɨ́n^{32} tsú^{2}.
28 Nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}lɨ^{3}liau^{3} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juánh^{32}
jná^{13} nɨ́^{2}, jáun^{2} háun^{1} náh^{2} nó^{1} tianh^{3} hi^{3} ziáuh^{1}
náh^{2} máh^{1} chi^{3}cuú^{2}, quí^{1} má^{2}ja^{3}quián^{3} cu^{3}tí^{3} bíh^{1}
liáun^{3} náh^{2}.
29 Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ́^{2}juáh^{3} jáun^{2} Jesús la^{3} nɨ́^{2}, ca^{3}jmú^{3}
siáh^{3} cáun^{2} jáɨ^{13} hi^{3} lɨ́^{3} la^{3} lá^{2}:

—Sá¹nɨ́² jɨe³ la³ cun³ lɨ́²³ hmá² sí² co², ho³ lɨ³ua³
cáun² hmá² siáh³ siáh³.
30 Nɨ́¹juáh³ ca³jɨeh³ hnoh² hi³ hmá² jáun²
má²ná¹hion² siáh³ mu²¹ zɨ́h³, hmóu³² bíh¹ hnoh²
má²ná¹ñíh¹ hi³ má²janh² bíh¹ má²ja³² jmɨ́¹ ñí²hiú².
31 Ja³bí¹ la³ jáun² bí¹ siáh³, nɨ́¹juáh³ má²jɨ́eh³²
hnoh² hi³ má²lɨ́²³ la³jɨ́³² hi³ má²lɨ́²juánh³² jná¹³ nɨ́²,
jáun² má²ñíh¹ náh² hi³ má²ja³quián³ bíh¹ jáunh¹³
jná¹³ hi³ já¹hó³² jáɨ¹³ cun³quionh³ héih³² quioh²¹
Dió³².
32 ”Jú¹ tson² juo³ jná¹³ hnoh², hi³ la³jɨ́³² hi³ nɨ́² lɨ́¹³,
ñeh² bíh¹ hi³ hiá¹ tsán¹³ tsá² zian² jmáɨ¹ hi³ ziáun²
dí² lá².
33 Chau²¹ jmáɨ¹ tsa³hín³ la³jɨ́³² hi³ jnia³ chi³cuú²,
la³ má²quionh³ hngá¹máh³ lá², tɨ³la³ jáɨ¹³ quion²¹
jná¹³ má¹ná¹, tiá² tón³² jmáɨ¹ tsa³hín³ yáh³.
34 ”Hua³hín¹³ náh² jmu³, ha³ lɨ́² cué² náh² jáɨ¹³
hi³ lɨ́¹ jlɨ́²¹ honh² náh² cun³quionh³ hi³ cú² hi³
húh²³ náh² hliáun³, jɨ³ hi³ ma³heinh²¹ náh² nɨ́², jɨ³
cun³quionh³ hi³ jlánh¹ hɨ³² honh² náh² ca³tɨ²¹ lánh³
zian² náh² ñí¹ hué²¹ lá² nɨ́² siáh³. Nɨ́¹juáh³ hi³
jmúh¹³ náh² hua³hín¹³, jáun² tiá² lɨ́¹ hiá¹han¹ hnoh²
nɨ́¹ má¹cá²chó³² jmáɨ¹ jáun²,
35 la³jmɨ́¹ tah³² cáun² liá³. Quí¹ ñí¹con² ca³la³
jɨ³lɨn² tsá² zian² tá¹ cáun² hngá¹máh³ bíh¹ chau²¹
jmáɨ¹ jáun².
36 Jáun² tianh³ náh² hua³jan²¹, hi³ ná¹lienh¹ náh²
Dió³², jáun² lɨ³ zia³² jáɨ¹³ hi³ liáun³ náh² ca³tɨ²¹ la³jɨ́³²
hi³ né³bí¹ lɨ́¹³, hi³ jáun² lɨ́¹³ má¹jnia¹³ náh² siáh³ ta³
ñí¹ Jon² tsá²mɨ³cuóun².

37 Jáun² Jesús ca³ma³tɨn² tsáu² ta³ jma² hñu³
cuáh³² chín¹, hi³ nɨ́¹ má¹ca³niéi² jáun² né³, tɨ́²
tsa³jnioh² tɨ³ máh³ míh¹ Olivos.
38 Hi³ jáun² jɨ³lɨn² tsáu² tɨ́² tsá²táunh¹ hñu³ cuáh³²
chín¹ ta³ hú²niéi² hi³ tɨ́² tsá²niéi³ jë¹ Jesús.

22

Má²ren²¹ tsú² jáɨ¹³ hi³ zanh³ Jesús
(Mateo 26:1-5, 14-16; Marcos 14:1-2, 10-11; Juan 11:45-53)

1 Jmɨ́¹ má²ja³quián³ tɨ²¹ *Jmɨ́¹hɨ́en¹, jmáɨ¹ hi³ cúh²
tsá² *judíos *hí³ cuú²miih²¹, la³ cun³ hí¹miih²¹ tiá²
tie³ jan² yáh³.
2 Hi³ jáun² jmɨ́¹jáun² ca³hnauh² tsá² ná¹lɨ́n³
mi³jmú³ tsɨ́³ quionh³ tsá² ná¹lɨ́n³ tɨ³² liei²¹, hi³
ha³ lánh³ lɨ́¹³ jngɨh³ dí² Jesús, quí¹hliá² jmɨ́¹ juénh²
tsú² nɨ́¹ he³ ca³jmú³ tsáu² ñí¹con² tsú² hmóu³².
3 La³ cun³ jmɨ́¹jáun² ca³hi³ *Satanás hñu³ tsɨ́³
Judas, tsá² ja³ juú² Queriot, tsá² jmɨ́¹ lɨ́n³ hí³ jan²
tsá² quian³tun³.
4 Jáun² tsá² hí³ bíh¹ ca³ñí¹lienh¹³ tsá² ná¹lɨ́n³
mi³jmú³ jɨ³ tsá² ná¹chín¹ hi³ jmu² hua³hí¹³ cuáh³²
chín¹ nɨ́² siáh³; hi³ ca³ñí¹juónh¹³ dí² quionh³ tsú² hi³
ha³ lánh³ rón³² lɨ́¹³ jɨenh³ dí² Jesús.
5 Jáun² tsá² ná¹ngɨh³² hí³ né³, ca³lɨ³ hiún² lɨ́n³²
bíh¹ tsɨ́³ cun³quionh³ jáɨ¹³ hi³ ca³juáh³ Judas, jáun²
ca³jmú³ tsú² jáɨ¹³ hi³ cué³² quɨe³.
6 Jmɨ́¹jáun² ca³jmú³ Judas cá²hon³ quionh³ tsá²
hí³, hi³ ca³hnauh² dí² tsɨ́³ ha³ lánh³ rón³² lɨ́¹³

tsa^{3}jɨenh^{3} dí^{2} Jesús, nɨ́^{1}juáh^{3} cáun^{2} jmáɨ^{1} hi^{3} tiá^{2} hin^{2} ná^{1}ngɨh^{32} quionh^{3} tsú^{2}.

Jesús jmu^{2} má^{32} hi^{3} lɨ́^{3} nóh^{32} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} jún^{3}
(Mateo 26:17-29; Marcos 14:12-25; Juan 13:21-30; 1 Corintios 11:23-26)

7 Jmɨ́^{1} cá^{1}chó^{21} jmáɨ^{1} hi^{3} cua^{3}hlau^{3} Jmɨ́^{1}hɨ́en^{1}, jmáɨ^{1} hi^{3} cúh^{2} tsá^{2} judíos hí^{3} cuú^{2}miih^{21}, la^{3} cun^{3} hí^{1}miih^{21} tiá^{2} tie^{3} jan^{2}, jmáɨ^{1} hi^{3} jngɨh^{2} tsú^{2} jáun^{2} *já^{1}ziáh^{2} míh^{1},

8 jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}zen^{3} Jesús Pé^{1} quionh^{3} Juan^{2}, hi^{3} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2}:

—Cuá^{2}táunh^{1} náh^{2}, cuá^{2}jmu^{3} hua^{3}jan^{21} má^{32} hi^{3} cúh^{13} dí^{2} tá^{1}la^{3} Jmɨ́^{1}hɨ́en^{1} lá^{2}.

9 Jáun^{2} né^{3}, tsá^{2} hí^{3} ca^{3}ngáɨh^{3} Jesús hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—¿Ha^{3} jinh^{1} hnáuh^{2} hnú^{2} hi^{3} tsá^{1}jmú^{13} jnoh^{1} hua^{3}jan^{21} má^{32}?

10 Jáun^{2} Jesús ca^{3}juáh^{3}:

—Nɨ́^{1} má^{1}ca^{3}tiónh^{32} hnoh^{2} já^{1} juú^{2} Jerusalén, jenh^{13} náh^{2} jan^{2} tsá^{2}ñuh^{2} tsá^{2} quiaun^{2} tse^{3} ha^{21} jmáɨ^{2}. Jáun^{2} cuá^{1}táunh^{1} náh^{2} cu^{3}chin^{1} cu^{3}hna^{21} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}la^{3} ñí^{1} hein^{21} tsú^{2} ñéih^{3}.

11 Jáun^{2} juoh^{1} hnoh^{2} tsá^{2} hñú^{13} ñí^{1} jáun^{2}: “Tɨ^{32} Juo^{13} jnoh^{1} ñí^{1}juah^{21}: ¿Ha^{3} jinh^{1} lɨ́^{3} ñéih^{3} ñí^{1} cueh^{32} tsú^{2} tsáu^{2}, ñí^{1} lɨ́^{13} cuh^{21} jná^{13} má^{32} quioh^{21} Jmɨ́^{1}hɨ́en^{1} lá^{2}, quiúnh^{1} jná^{13} tsá^{2} haɨn^{21} tɨ^{3} con^{2} ná^{1}?”

12 Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} hñú^{13} hí^{3} tsa^{3}jau^{2} hnoh^{2} cáun^{2} ñéih^{3} jueh^{32} ñí^{1} tun^{3} tsɨn^{1}, ñí^{1} má^{2}lɨ́^{3} re^{2}. Ñí^{1} jáun^{2} bíh^{1} cuá^{1}jmuh^{3} hnoh^{2} hua^{3}jan^{21} má^{32} quiú^{13} dí^{2}.

13 Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, ja^{3}taunh^{21} bíh^{1} tsá^{2} hí^{3}, jáun^{2}
ca^{3}lɨ^{3}tí^{3} bíh^{1} la^{3} cun^{3} rón^{32} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juáh^{3} jáun^{2}
Jesús. Hi^{3} jáun^{2} ñí^{1} jáun^{2} bíh^{1} ca^{3}jmú^{3} tsú^{2} hua^{3}jan^{21}
má^{32} quioh^{21} Jmɨ́^{1}hɨ́en^{1}.

14 Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ^{32} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}chó^{32} Jesús la^{3}
má^{2}quionh^{3} tɨ^{32} tsá^{2} quian^{32} hí^{3} jë^{1} dí^{2}, hi^{3} ca^{3}tiánh^{3}
ñí^{1} mesa.

15 Jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} tsá^{2} hí^{3}:

—Má^{2}ngau^{32} jmáɨ^{1} bíh^{1} hu^{21} tsɨn^{32} jná^{13} hi^{3} cuh^{21}
má^{32} quioh^{21} Jmɨ́^{1}hɨ́en^{1} lá^{2} quiúnh^{1} ná^{1} hnoh^{2}, ta^{3}
ñeh^{2} bíh^{1} hi^{3} má^{1}tso^{1} jná^{13} tsɨn^{32}.

16 Tɨ^{3}la^{3} jná^{13} juanh^{32} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2} hi^{3} tiú^{2}uú^{2}
cuh^{21} yáh^{3} jná^{13} siáh^{3} má^{32} la^{3} lá^{2} ñeh^{2} bíh^{1} hi^{3} lɨ^{3}tí^{3}
nóh^{32} lɨ́^{3} má^{32} lá^{2} ñí^{1} cuá^{1}quien^{2} Dió^{32}.

17 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}can^{3} dí^{2} cáun^{2} copa, hi^{3} ca^{3}cuéh^{3}
tiá^{1}hmah^{1} Dió^{32}, jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} tsá^{2} hí^{3}:

—Quian^{2} hnoh^{2} copa lá^{2}, hi^{3} ngɨ^{21} náh^{2} ja^{1} ñí^{1}
tionh^{1} náh^{2} nɨ́^{2}.

18 Juanh^{21} jná^{13} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2} hi^{3} tiú^{2}uú^{2} aɨh^{21}
yáh^{3} jná^{13} mu^{2} ráu^{3} mɨ^{3} uóun^{2}jɨeh^{13} lá^{2}, ca^{3}la^{3} tɨ^{3}
nɨ́^{1} má^{1}cá^{2}chó^{32} jmáɨ^{1} hi^{3} má^{2}cuá^{1}ho^{2} jná^{13} jáɨ^{13}
cun^{3}quionh^{3} héɨh^{32} quioh^{21} Ñuh^{32} máh^{3}.

19 Jáun^{2} ca^{3}can^{3} dí^{2} siáh^{3} hí^{3} cuú^{2}miih^{21}, hi^{3} jáun^{2}
ca^{3}cuéh^{3} dí^{2} siáh^{3} tiá^{1}hmah^{1} Dió^{32}. Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2}
ca^{3}ca^{3} dí^{2}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}tsóh^{3} dí^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} hí^{3}, hi^{3}
ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:

—Hi^{3} lá^{2} bíh^{1} ngú^{3} quion^{21} jná^{13} hi^{3} cuen^{21} jná^{13}
huen^{2} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} hnoh^{2}. Cun^{3}quionh^{3} hi^{3}
jmúh^{13} náh^{2} la^{3} lá^{2} jmɨ́^{1} tsú^{2} jmɨ́^{1} ja^{32}, chau^{13} honh^{2}
náh^{2} jná^{13}.

20 Ja^{3}bí^{1} la^{3} jáun^{2} bí^{1} siáh^{3} ca^{3}jmú^{3} tsú^{2} quionh^{3}
copa jmɨ́^{1} má^{2}laɨh^{32} má^{32}, jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}juáh^{3} la^{3} lá^{2}:
—Cun^{3}quionh^{3} copa lá^{2} bíh^{1} má^{2}lin^{1} hi^{3}
má^{2}ca^{3}lɨ^{3}quien^{2} cáun^{2} nió^{32} hmaɨ^{21} cun^{3}quionh^{3}
jmɨ́^{2}hán^{1} jná^{13}, hi^{3} táɨn^{32} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} hnoh^{2}.
21 ”Tɨ^{3}la^{3} jan^{2} tsá^{2} cuá^{3} ñí^{1} mesa lá^{2} quiúnh^{1} bíh^{1}
dí^{2} tsa^{3}jɨenh^{3} jná^{13}, jan^{2} tsá^{2} jmu^{2} la^{3}jmɨ́^{1} jmu^{2} tsá^{2}
ná^{1}lɨ́^{3} dí^{2} cá^{2}hon^{3} quiúnh^{1}.
22 Quí^{1} jná^{13} Jon^{2} tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2}, cuá^{1}tsau^{32} bíh^{1}
hná^{1} he^{2} juɨ^{32} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1}; tɨ^{3}la^{3} ¡jlánh^{1} juo^{23} tsá^{2}
jɨenh^{3} tsá^{2} hí^{3}!
23 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}juónh^{3} tsú^{2} má^{2}tún^{2} hmóu^{32} hi^{3}
hin^{2} bíh^{1} tsánh^{2} jmu^{3} la^{3} jáun^{2}.

Ná^{1}táɨnh^{23} tsú^{2} hi^{3} hin^{2} tsánh^{2} jlánh^{1} bíh^{1} quien^{2}
(Mateo 20:20-28; Marcos 9:33-37; 10:35-45; Juan 13:1-17)

24 Hi^{3} jáun^{2} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2} né^{3}, ca^{3}quiu^{3}
ca^{3}táɨnh^{3} tsú^{2} hi^{3} hin^{2} bíh^{1} tsánh^{2} jlánh^{1} quien^{2}.
25 Tɨ^{3}la^{3} Jesús ca^{3}záɨ^{3} tsá^{2} hí^{3}:
—Tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} re^{21} zian^{2} ñí^{1} hué^{21} lá^{2} ná^{1}jmu^{2}
héih^{32} ñí^{1}con^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3}; hi^{3} jlánh^{1} hniá^{1} tsú^{2}
hi^{3} tsá^{2} hí^{3} joh^{1} dí^{2} ma^{3}quien^{2}.
26 Tɨ^{3}la^{3} tiá^{2} ca^{3}tɨn^{1} yáh^{3} hnoh^{2} jmúh^{13} la^{3} jáun^{2}.
Nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} jlánh^{1} quien^{2} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2}, hniáuh^{32}
jmu^{3} tsú^{2} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} jan^{2} tsá^{2} tsá^{1}ñú^{1} bíh^{1}; ja^{3}bí^{1}
la^{3} jáun^{2} siáh^{3}, nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} ho^{2} jáɨ^{13} ñí^{1}con^{2} náh^{2},
hniáuh^{32} bíh^{1} jmu^{3} tsú^{2} la^{3}jmɨ́^{1} jmu^{2} jan^{2} tsá^{2} lɨ́n^{3}
quian^{21}.
27 Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, ¿hin^{2} bíh^{1} tsánh^{2} jlánh^{1} quien^{2},
hí^{1} tsá^{2} cua^{32} hí^{3} ñí^{1} mesa ho^{3} tsá^{2} jmu^{2} ta^{21} uá^{1}?

¿Haun^{13} tsá^{2} cua^{32} hí^{3} ñí^{1} mesa bíh^{1} tsá^{2} quien^{2}?
Tɨ^{3}la^{3} jná^{13} zenh^{2} ja^{1} ñí^{1} tionh^{1} hnoh^{2} la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́n^{3}
jan^{2} tsá^{2} jmu^{2} ta^{21} bíh^{1}.

28 ”Hnoh^{2} tsá^{2} má^{2}lɨ́^{2}tianh^{3} náh^{2} cu^{3}lɨ^{21} quiúnh^{1}
jná^{13} ja^{1} la^{3}jɨ́^{32} uu^{3}mí^{2}tsɨ^{32}.

29 Jáun^{2} la^{3}jmɨ́^{1} ca^{3}hiáu^{32} jná^{13} Ñuh^{32} hi^{3} ho^{2} jná^{13}
jáɨ^{13}, la^{3} jáun^{2} bíh^{1} hiau^{21} jná^{13} siáh^{3} hnoh^{2}

30 hi^{3} cuá^{1}jmuh^{3} hnoh^{2} má^{32} ñí^{1} mesa quion^{21}
jná^{13}, ñí^{1} ñí^{1}jmú^{21} jná^{13} héih^{32}; hi^{3} lɨ́^{13} cuá^{1}tianh^{3}
náh^{2} siáh^{3} ñí^{1} hmá^{2}sɨ^{1}, hi^{3} cuá^{1}quiánh^{2} náh^{2} jú^{1}
tson^{2} quioh^{21} tá^{1} quia^{3}tún^{3} tsoh^{3} tsá^{2} *Israel.

Jesús juáh^{3} hi^{3} nó^{32} Sí^{1}mu^{21} Pé^{1} tɨ^{3} có^{32} (Mateo 26:31-35; Marcos 14:27-31; Juan 13:36-38)

31 Jáun^{2} Jesús ca^{3}juáh^{3} siáh^{3}:

—Hnú^{2} Sí^{1}mu^{21}, sá^{1}nɨ́^{2} jɨe^{3}, *Satanás má^{2}ca^{3}ma^{3}
hnoh^{2} hi^{3} hnió^{3} tsú^{2} tu^{3} jua^{3} hnoh^{2} la^{3}jmɨ́^{1} chi^{32}
tsú^{2} cuú^{2}miih^{21}.

32 Tɨ^{3}la^{3} jná^{13} má^{2}cá^{2}mɨ́^{3} ñí^{1}con^{2} Ñuh^{32} quián^{13}
hnú^{2}, hi^{3} jáun^{2} cu^{3}tí^{3} tiá^{2} tsa^{3}con^{2} hnú^{2} hi^{3} táunh^{23}
hnú^{2} jáun^{2} ta^{21}; hi^{3} jáun^{2} nɨ́^{1} má^{1}cá^{2}jéinh^{32} jáun^{2}
honh^{2} hnú^{2}, jmúh^{13} nú^{2} hi^{3} niau^{21} tiá^{3} hñu^{3} tsɨ́^{3}
renh^{2} nú^{2} ñí^{1} hná^{1} nɨ́^{2}.

33 Jáun^{2} Sí^{1}mu^{21} Pé^{1} ca^{3}juáh^{3}:

—Hnú^{2} Tɨ^{32}, má^{2}nio^{2} bíh^{1} tiá^{3} tsɨn^{32} jná^{13} hi^{3}
ñe^{1} quiúnh^{1} hnú^{2}; uá^{1}jinh^{1} ñe^{1} jná^{13} uá^{2}jaɨ^{32}
hñu^{3}mí^{1}ñí^{2}, hi^{3} uá^{1}jinh^{1} jún^{3} jná^{13} siáh^{3} quiúnh^{1}
hnú^{2}.

34 Jáun^{2} Jesús ca^{3}juáh^{3} siáh^{3}:

—Hnú^{2} Pé^{1}, juanh^{32} jná^{13} ñí^{1}con^{2} hnú^{2}, ta^{3} ñeh^{2} bíh^{1} hi^{3} hau^{3} cá^{1}háu^{2}, hnaɨh^{32} jéin^{32} juáh^{13} hnú^{2} hi^{3} tiá^{2} cuóu^{32} nú^{2} jná^{13}.

Jmɨ́^{1} má^{2}ñí^{1}chau^{21} jmáɨ^{1} huáh^{2} tsɨ́^{3} quioh^{21} Jesús

35 Hi^{3} jáun^{2} jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}ngáɨ^{3} siáh^{3} Jesús ñí^{1}con^{2} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} hí^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—¿Hí^{1} zia^{32} bíh^{1} cáun^{2} hi^{3} ca^{3}lɨ^{3} hniáuh^{32} quián^{13} hnoh^{2} jmɨ́^{1} cá^{1}zéi^{21} jná^{13} jáun^{2} hnoh^{2} hi^{3} cuá^{1}hléh^{1} náh^{2} jáɨ^{13}; jmɨ́^{1} ca^{3}juánh^{32} jná^{13} jáun^{2} hi^{3} tiá^{2} cánh^{13} náh^{2} quɨe^{3}, sa^{3}jun^{3} cánh^{13} náh^{2} tuh^{32} hu^{21} má^{32}, sa^{3}jun^{3} cánh^{13} náh^{2} siáh^{3} tuh^{32} tioh^{3} tanh^{1}?

Jáun^{2} né^{3}, tsá^{2} hí^{3} ca^{3}ngáɨ^{3}:

—Ján^{1}han^{21}, hí^{1} cáun^{2} yáh^{3} tiá^{2} hi^{3} ca^{3}lɨ^{3} hniáuh^{32}.

36 Jáun^{2} Jesús ca^{3}juáh^{3} siáh^{3}:

—Tɨ^{3}la^{3} má^{2}za^{13} bíh^{1} ta^{3}né^{32}, nɨ́^{1}juáh^{3} tsá^{2} nióh^{32} cáun^{2} tuh^{32} quioh^{21} má^{32}, cuɨ́^{1} quián^{13} tsú^{2}, jɨ^{3} quɨe^{3} siáh^{3}. Nɨ́^{1}juáh^{3} zian^{2} tsá^{2} tiá^{2} zia^{32} mí^{1}táɨ^{3} hmu^{3} tá^{1} tun^{3} jo^{21} quioh^{21}, hniáuh^{32} hnáɨh^{32} tsú^{2} hmɨh^{32} cháu^{3} quioh^{21}, hi^{3} jáun^{2} cuɨ́^{1} lia^{21} tsú^{2} cáun^{2} mí^{1}ñí^{2}.

37 Quí^{1} juanh^{32} jná^{13} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2}, hi^{3} hniáuh^{32} lɨ^{3}tí^{3} ñí^{1}con^{2} jná^{13} la^{3} cun^{3} jáɨ^{13} hi^{3} má^{2}rá^{1}lɨ́^{3} jáun^{2} ñí^{1} Sí^{2} quioh^{21} Dió^{32}, hi^{3} juáh^{3} la^{3} lá^{2}: “Ca^{3}jmú^{3} tsáu^{2} hi^{3} lɨ́n^{3} tsú^{2} cú^{2}ren^{2} quionh^{3} tsá^{2} ren^{2} tso^{3}”. Quí^{1} ca^{3}la^{3} jɨ^{3}lɨ^{32} hi^{3} rá^{1}juáh^{3} ca^{3}tɨn^{1} jná^{13}, ca^{3}tɨ^{21} lɨ^{3}tí^{3} bíh^{1}.

38 Jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—Tɨ^{32}, lá^{2} zia^{32} tun^{3} mí^{1}ñí^{2} hmu^{3}.

Jáun^{2} Jesús ca^{3}ngáɨ^{3}:

—¡Cuɨ́^{1} lɨ́^{3} cu^{3} nɨ́^{2}!

Jesús liéinh^{32} Jméi^{2} ñí^{1} lɨ́^{3} ja^{1} hmá^{2} hi^{3} jná^{1} quioh^{21} tsáu^{2}, ñí^{1} téh^{23} tsú^{2} Getsemaní
(Mateo 26:36-46; Marcos 14:32-42; Hebreos 5:7-8)

39 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, cua^{3}han^{3} Jesús, hi^{3} ngau^{3} tɨ^{3} máh^{3} Olivos la^{3} cun^{3} qui^{3} tan^{2} jmu^{2}, la^{3} má^{2}quionh^{3} tsá^{2} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3} con^{2}.
40 Jmɨ́^{1} ca^{3}cha^{3}táunh^{1} tsú^{2} ñí^{1} qui^{3} tan^{2} jáun^{2} Jesús tsau^{32}, jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} tsú^{2} tsá^{2} quionh^{3} hí^{3} la^{3} lá^{2}:
—Mɨ́^{1} náh^{2} ñí^{1}con^{2} Dió^{32}, hi^{3} jáun^{2} tiá^{2} lɨ́^{1} lɨ^{3}can^{2} náh^{2}.
41 Hi^{3} jáun^{2} jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}ma^{3}uóunh^{32} Jesús ca^{3}lá^{2} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} hí^{3}, la^{3} cun^{3} ñí^{1} chau^{32} cá^{2} máɨ^{3} quɨ́n^{1} hi^{3} tón^{32} tsú^{2}. Hi^{3} jáun^{2} ñí^{1} jáun^{2} ca^{3}di^{3}jñí^{32} hi^{3} ca^{3}liéinh^{32} Dió^{32} la^{3} lá^{2}:
42 —Hnú^{2} Tia^{21}, nɨ́^{1}juáh^{3} hi^{3} hnáuh^{2} hnú^{2}, liau^{1} tiá^{3} jná^{13} hi^{3} ca^{3}tɨ^{21} jmáɨ^{2} tsɨ́h^{32} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jná^{13} aɨh^{21}, tɨ^{3}la^{3} ha^{3} lɨ́^{2} cuɨ́^{1} lɨ́^{13} la^{3} cun^{3} hi^{3} hnó^{32} jná^{13} má^{1}ná^{1}, cuɨ́^{1} lɨ́^{13} bíh^{1} la^{3} cun^{3} hi^{3} hnáuh^{2} hnú^{2}.
43 Jáun^{2} jmɨ́^{1}jáun^{2} cuan^{3} jan^{2} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} hi^{3} cua^{3}cué^{2} pí^{3}.
44 Hi^{3} jáun^{2} tɨ^{3} jlánh^{1} pí^{3} ca^{3}jmú^{3} bíh^{1} tsú^{2} hi^{3} ca^{3}liéinh^{32} Jméi^{2}, quí^{1}hliá^{2} jlánh^{1} jmɨ́^{1} cuá^{1}má^{2}tso^{2} tsú^{2} tsɨ́^{3}. Jáun^{2} mí^{2}cho^{1} má^{2}ná^{1}jan^{2} jmɨ^{2} bíh^{1} ca^{3}táɨn^{2} ma^{3} cu^{3} táh^{1} cáh^{1} quioh^{21} tsú^{2} la^{3} tɨ^{3} hué^{32}.
45 Jmɨ́^{1} ca^{3}náu^{2} tsú^{2} jáun^{2} ñí^{1} jmɨ́^{1} cuá^{1}liéinh^{32} Jméi^{2} né^{3}, ngah^{3} tɨ^{3} ñí^{1} tionh^{1} jáun^{2} tsá^{2} gáun^{3} haɨn^{21} hí^{3} tɨ^{3} con^{2}. Jmɨ́^{1} cá^{1}chánh^{21} tsú^{2} jáun^{2} ñí^{1} tionh^{1} tsá^{2} hí^{3} né^{3}, má^{2}ná^{1}cuóun^{1} bíh^{1} tsá^{2} hí^{3}, quí^{1}hliá^{2} má^{2}cá^{2}huóh^{32} tsú^{2} cun^{3}quionh^{3} hi^{3} hlaɨh^{3} nio^{2} tsɨ́^{3}.

46 Jáun^{2} Jesús ca^{3}záɨh^{3} tsá^{2} hí^{3}:

—¿He^{3} láɨh^{32} sa^{3} ná^{1}cuóun^{1} bíh^{1} hnoh^{2}? Má^{2}né^{32} nú^{1} tianh^{3} náh^{2} hi^{3} lienh^{1} náh^{2} siáh^{3} Dió^{32}, hi^{3} jáun^{2} tiá^{2} lɨ́^{13} tánh^{32} náh^{2} tso^{3}.

Má^{2}jan^{2} tsú^{2} Jesús hi^{3} tson^{3}
(Mateo 26:47-56; Marcos 14:43-50; Juan 18:2-11)

47 Tá^{1}la^{3} jmɨ́^{1} dí^{1}hleh^{32} jáun^{2} bíh^{1} Jesús, cuan^{3} Judas, hi^{3} má^{2}hí^{1}quionh^{3} juóun^{32} tsáu^{2}. Tsá^{2} hí^{3} jmɨ́^{1} lɨ́n^{3} jan^{2} tsá^{2} quian^{3}tun^{3} bíh^{1}; jáun^{2} ca^{3}ja^{3}janh^{32}, hi^{3} ca^{3}hen^{3} ñí^{1} Jesús.

48 Jáun^{2} Jesús ca^{3}záɨh^{3} Judas hí^{3}:

—¿Hí^{1} cun^{3}quionh^{3} hi^{3} hen^{23} hnú^{2} ñí^{1} Jon^{2} Tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2} jɨenh^{21} nú^{2}?

49 Jmɨ́^{1} ca^{3}lɨ^{3}tsɨn^{2} jáun^{2} tsá^{2} jmɨ́^{1} tionh^{1} hí^{3} quionh^{3} Jesús hi^{3} he^{3} má^{2}lɨ́^{13}, jáun^{2} ca^{3}juáh^{3}:

—Hnú^{2} Tɨ^{32}, ¿tiá^{1} quiunh^{13} dí^{2} tsá^{2} nɨ́^{2} cun^{3}quionh^{3} mí^{1}táɨ^{3} hmu^{3} tá^{1} tun^{3} jo^{21}?

50 Hi^{3} jáun^{2} jan^{2} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}jmú^{3} cu^{3} ngá^{13} mí^{1}táɨ^{3} cuá^{1} cuá^{2} chu^{21} quioh^{21} *tsá^{2} má^{2}dí^{1}hlánh^{1} joh^{1} mí^{2}tsá^{2} hɨ́en^{1}.

51 Tɨ^{3}la^{3} Jesús ca^{3}juáh^{3}:

—¡Cuɨ́^{1} lɨ́^{3} cu^{3} nɨ́^{2}!

Jáun^{2} ca^{3}tí^{3} dí^{2} cuo^{2} cuá^{1} tsá^{2} hí^{3}, jáun^{2} la^{3}.

52 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}hléh^{3} Jesús ñí^{1}con^{2} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} mi^{3}jmú^{3}, jɨ^{3} tsá^{2} jmu^{2} hí^{3} hua^{3}hí^{13} cuáh^{32} chín^{1}, jɨ^{3} tsá^{2}daun^{32} tsá^{2} ná^{1}ñí^{1} juú^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}, tsá^{2} ca^{3}cha^{3}táunh^{1} hí^{3} hi^{3} má^{2}caun^{3}. Hi^{3} jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} la^{3} lá^{2}:

—¿Hí¹ má²ñá²taunh²¹ hnoh² hi³ ná¹quiánh¹ náh² mí¹tái³ jɨ³ hmá² hi³ jau¹³ náh² jná¹³ hi³ tson³, la³jmɨ́¹ lɨ́³ hi³ jná¹³ bíh¹ jan² tsá² háɨn²?

53 Jmáɨ¹ ca³la³ jɨ́³², tá¹la³ ca³ñí³² jná¹³ ja¹ ñí¹ tionh¹ hnoh² hñu³ cuáh³² chín¹, hí¹ cu³ jéin³² yáh³ tiá² lɨ́¹ ca³tie² hnoh² cuonh² jmɨ́¹jáun². Tɨ³la³ né³² la³ ca³chó³² jmáɨ¹ quián¹³ hnoh², cáun² jmáɨ¹ ná¹niéɨh²¹ hi³ tsá² hláɨnh¹ jmu² pin³.

Pé¹ juáh³ hi³ tiá² cuóun³² Jesús
(Mateo 26:57-58, 69-75; Marcos 14:53-54, 66-72; Juan 18:12-18, 25-27)

54 La³ cun³ jmɨ́¹jáun² ca³jan³ tsú² Jesús tson³ hi³ ca³ñí¹jan² tsú² la³ tɨ³ hñú¹³ tsá² cuá¹lɨ́n³ mí²tsá² hɨ́en¹. Jáun² ngau³ ca³lá² Pé¹ sáh³ chí¹cáɨn² ñí¹ uóunh³.

55 Jmɨ́¹ ca³cha³táunh¹ tsú² jáun² ñí¹ jáun² né³, ca³jmú³ sɨ́² ñí¹hñú³ jáun². Hi³ jáun² ca³tiánh³ tsú² la³cu³ la³jéin³ sɨ́² jáun². Ja³bí¹ Pé¹ siáh³ ca³cuá³ ja¹ jáun².

56 Jáun² né³, jan² tsá²mɨ³ lɨ́n³ quian²¹ ñí¹ jáun² ca³jɨ́e³ hi³ cuá¹tón²¹ Pé¹ ja¹ jáun², jáun² ca³jɨ́e³ chí¹tiá³ ñí¹ ñí¹ Pé¹, hi³ ca³juáh³:

—Ja³bí¹ tsá²ñuh² lá² jmɨ́¹ ngɨ³² quionh³ tsá² ó³².

57 Tɨ³la³ Pé¹ ca³záɨh³ tsá² hí³:

—Hnú² tsá²mɨ³, hí¹juáh³ tiá² cuóun³² yáh³ jná¹³ tsá² ó³².

58 Jmɨ́¹ má²cu³lé³ míh¹ jáun² né³, ca³jɨ́e³² siáh³ jan² tsá² siánh³, hi³ jáun² ca³juáh³:

—Ja³bí¹ hnú² siáh³ jmɨ́¹ ngɨ́h¹ quiúnh¹ tsá² ó³².

Tɨ³la³ Pé¹ né³, tiá² ca³ton³ yáh³, hi³ ca³juáh³:

—Hnú^{2} tsá^{2}ñuh^{2}, jun^{3}juáh^{13} jná^{13} yáh^{3} hí^{3}.
59 Jmɨ́^{1} la^{3} má^{2}cáun^{2} o^{1}rá^{1} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}juáh^{3} siáh^{3}
jan^{2} tsáu^{2}:
—Cu^{3}tí^{3} bíh^{1} tsá^{2}ñuh^{2} lá^{2} uá^{2}jaɨ^{32} jmɨ́^{1} ngɨ^{32}
quionh^{3} tsá^{2} ó^{32}, quí^{1} tsá^{2} hɨ́n^{13} tɨ^{3} Galilea bíh^{1} la^{32}.
60 Tɨ^{3}la^{3} Pé^{1} má^{1}ná^{1}, la^{3} má^{2}juáh^{3} jáun^{2} bíh^{1}:
—Hnú^{2} tsá^{2}ñuh^{2}, hí^{1}juáh^{3} tiá^{2} ño^{1} yáh^{3} jná^{13} hi^{3}
juáh^{3} hnú^{2} nɨ́^{2}.
Tá^{1}la^{3} jmɨ́^{1} dí^{1}hleh^{32} jáun^{2} bíh^{1} Pé^{1}, ca^{3}hó^{3} jan^{2}
cá^{1}tsó^{3}.
61 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jinh^{3} Tɨ^{32} Juo^{13} dí^{2}, hi^{3} ca^{3}jɨ́e^{3} dí^{2}
tɨ^{3} ñí^{1} zenh^{1} Pé^{1}. Jáun^{2} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2} tsau^{3}
tsɨ́^{3} Pé^{1} la^{3} cun^{3} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juáh^{3} jáun^{2} Jesús jmɨ́^{1}tin^{2}:
“Tɨ^{3} cu^{3}lé^{3}, ñeh^{2} bíh^{1} hi^{3} hau^{3} cá^{1}háu^{2}, hnú^{2} juáh^{13}
hnaɨh^{32} jéin^{32} hi^{3} tiá^{2} cuóu^{32} nú^{2} jná^{13}”.
62 Jmɨ́^{1}jáun^{2} cua^{3}han^{3} Pé^{1} tɨ^{3} cheih^{32} hi^{3} ca^{3}ñí^{1}hó^{2}
ñí^{1}jngɨh^{32} lɨ́n^{32}.

Cónh^{32} tsú^{2} Jesús cun^{3} lɨ́^{3} tsɨ́^{3}
(Mateo 26:67-68; Marcos 14:65; Juan 18:22-23)

63 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, tsá^{2} jmɨ́^{1} ná^{1}jmu^{2} hí^{3} hua^{3}hí^{13}
Jesús ca^{3}cónh^{32} Jesús cú^{2}nga^{1}, hi^{3} ca^{3}quiu^{3} ca^{3}pan^{3}
dí^{2};
64 ca^{3}jnɨ́^{3} dí^{2} ñí^{1} hi^{3} jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2}:
—Chí^{3} jáɨ^{13} neh^{21}, hin^{2} tsánh^{2} quiú^{2} po^{23} nú^{2}.
65 Hi^{3} hliáun^{3} ñí^{1} lɨ́n^{32} bíh^{1} jú^{1} hlaɨh^{3} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2}
siáh^{3}.

Jesús má^{2}zenh^{2} ta^{3} ñí^{1} tsá^{2} judíos tsá^{2} ná^{1}ñí^{1}
(Mateo 26:59-66; Marcos 14:55-64; Juan 18:19-24)

66 Jmɨ́[1] má[2]já[2]jnia[2] jáun[2] né[3], ca[3]ngɨh[32] la[3]jɨ́n[32]
tsá[2]daun[32] tsá[2] ná[1]ñí[1] juú[2], jɨ[3] tsá[2] ná[1]lɨ́n[3] mi[3]jmú[3]
quionh[3] tsá[2] ná[1]lɨ́n[3] tɨ[32] liei[21]. Jáun[2] jmɨ́[1]jáun[2]
ca[3]jan[3] tsú[2] Jesús ñí[1]ta[21] ñí[1] ná[1]ngɨh[32] jáun[2] la[3]jɨ́n[32]
tsá[2] ná[1]quien[2] hí[3]. Hi[3] jáun[2] tsá[2] hí[3] ca[3]ngáɨ[3]:
67 —Juah[21] neh[21], ¿hí[1] tson[2] hnú[2] lɨ́n[3] Cristo?
Tɨ[3]la[3] Jesús né[3], ca[3]záɨh[3] tsá[2] hí[3] la[3] lá[2]:
—Uá[1] cun[3] ca[3]hɨ́e[3] yáh[3] jná[13] hnoh[2] jú[1] tson[2],
jun[3] jáun[2] yáh[3] táunh[13] hnoh[2] ta[21];
68 hi[3] sá[1] cun[3] hi[3] jmɨ́[1] nga[1] jná[13] cáun[2] jáɨ[13]
ñí[1]con[2] hnoh[2], hí[1]juáh[3] tiá[2] ngáɨh[1] bíh[1] hnoh[2].
69 Tɨ[3]la[3] nɨ́[1] má[1]lɨ[32] lá[2] má[1]ná[1], jná[13] Jon[2]
tsá[2]mɨ[3]cuóun[2], ñí[1]ñí[21] jná[13] tɨ[3] cuá[2] chu[21] quioh[21]
Dió[32] Tsá[2] cú[2] Tsá[2] juenh[2].
70 Jáun[2] ca[3]la[3] jɨ[3]lɨn[2] tsú[2] ca[3]juáh[3]:
—¿Hí[1] Jon[2] Dió[32] máh[3] hnú[2]?
Jáun[2] Jesús ca[3]ngáɨ[3]:
—Ján[3], lɨ́n[3] jná[13] la[3] cun[3] má[2]lɨ́[2]juah[21] hnoh[2] nɨ́[2].
71 Hi[3] jáun[2] tsá[2] ná[1]ngɨh[32] hí[3] ca[3]juáh[3] siáh[3]:
—He[3] láɨh[32] sa[3] ca[3]lɨ[3]í[1] máh[3] tsá[2] zih[32] jú[1] tson[2]
hno[3] dí[2], já[2] má[2]lɨ́[2]náɨ[13] bíh[1] dí[2] hmóu[32] jë[1] tsú[2].

23

Jesús má[2]zenh[2] ta[3] ñí[1] Pilato
(Mateo 27:1-2, 11-14; Marcos 15:1-5; Juan 18:28-38)

1 Jmɨ́[1] lɨ[21] jáun[2] né[3], ja[3]taunh[21] tsú[2] ca[3]la[3] jɨ[3]lɨn[2],
hi[3] ja[3]jan[2] tsú[2] Jesús ta[3] ñí[1] Pilato.
2 Ñí[1] jáun[2] ca[3]ñí[1]hna[13] tsú[2], hi[3] ca[3]ñí[1]juah[21]:

—Tsá² lá² má²ca³tsanh²¹ jnoh¹, hi³ hlianh²³ tsú² tsá² zian² hué³² lá² quiú¹³ jnoh¹; hi³ juáh³ tsú² hi³ tiú²uú² ca³tɨ²¹ má¹hmah²¹ jnoh¹ hmah²¹ hi³ chi² *tsá² cuá¹lɨ́n³ mɨ³chí¹ juú² Roma ñí¹con² jnoh¹. Hi³ juáh³ siáh³, hi³ hnga² hí³ bíh¹ néh¹ ja³²lɨ³ quien², hi³ lɨ́n³ Cristo, tsá² lɨ́n³ re²¹.

3 Jmɨ́¹jáun² ca³ngáɨ³ Pilato:

—¿Hí¹ hnú² uá¹ lɨ́n³ nú² Re²¹ juo¹³ tsá² *judíos?

Jáun² Jesús ca³juáh³:

—Ján³, tson² bíh¹ la³ juáh³ hnú² nɨ́².

4 Jáun² Pilato ca³záɨh³ tsá² ná¹lɨ́n³ hí³ mi³jmú³, la³ má²quionh³ la³jɨ́n³² tsá² tionh² ñí¹ jáun²:

—Hí¹ cáun² yáh³ tso³ quioh²¹ tsá² lá² tiá² choh¹ jná¹³.

5 Tɨ³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, lɨ³mí¹ tiá³ ca³hléh³ bíh¹, hi³ ca³juáh³:

—Tsá² nɨ́² jlánh¹ quí² zaɨ³² tsɨ́³ tsáu². Ñí¹ ca³ma³liáu³² tsú² hi³ hɨeh³² tsáu², ca³ma³liáu³² tsú² la³ tɨ³ ja¹ tsá² hɨ́n¹³ tɨ³ Galilea, hi³ ca³hɨ́eh³ siáh³ tsá² hɨ́n¹³ tɨ³ Judea, hi³ ca³la³ tɨ³ lá² siáh³ má²cuan².

Jesús má²zenh² ta³ ñí¹ Herodes

6 Jmɨ́¹ má²lɨ́²niéɨ³² jáun² Pilato jáɨ¹³ nɨ́² né³, ca³juáh³:

—¿Hí¹ tɨ³ Galilea hɨ́n¹³ tsá² lá²?

7 Jmɨ́¹ ca³lɨ³ ñɨ³² tsú² hi³ tson² bíh¹ ñí¹ jáun² hɨ́n¹³ tsú², jáun² ca³zen³ dí² tsú² ñí¹con² Herodes, tsá² cuá¹chín¹ Galilea, quí¹hliá² jmáɨ¹ jáun² ti³tsóh³ jmɨ́¹ cuá³ Herodes hí³ já¹ juú² Jerusalén.

8 Jmɨ́¹ ca³jɨ́en³² jáun² Herodes Jesús jlánh¹ ca³lɨ³
hiún² lɨ́n³² tsɨ́³; quí¹hliá² má²ngau³² jmáɨ¹ bíh¹ hi³
hu²¹ tsɨ́³ tsú² hi³ jɨ́en³² Jesús. Quí¹hliá² má²ca³náɨ³²
tsú² hliáun³ hi³ ca³tɨn¹ Jesús, hi³ jáun² cáun² jmɨ́¹
má²hu²¹ tsɨ́³ hi³ jɨ́e³ cáun² li²¹ bíh¹ tsú² hi³ jmu³
Jesús.
9 Jáun² hliáun³ lɨ́n³² hi³ ca³ngáɨh³ dí², tɨ³la³ Jesús
tiá² hi³ ca³juáh³ hí¹ cáun² yáh³.
10 Jáun² la³jɨ́n³² mi³jmú³ quionh³ tɨ³² liei²¹ jlánh¹
ca³qui³ ca³chá³ tso³.
11 Jáun² Herodes ca³jmúh³² Jesús, la³ má²quionh³
hliáu³ joh¹, la³juah²¹ dúh¹ jan² tsá² lɨ́¹ tsáu², hi³
cáun² lɨ́¹ ca³quí² ca³cónh³² dí² cú²nga¹, hi³ ca³quinh³
dí² cáun² hmɨh³² jlánh¹ chú³² jniá³, hi³ ca³jmú³ dí²
la³jmɨ́¹ lɨ́³ hi³ quien² lɨ́n³² tsú². Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun² né³,
ca³chanh³ dí² siáh³ ñí¹con² Pilato.
12 Hi³ jáun² la³ cun³ jmɨ́¹jáun² ca³juónh³ Pilato re²
quionh³ Herodes, quí¹ jmɨ́¹tin² jmɨ́¹ ná¹háun³ bíh¹
tsú².

Má²ma³ngɨ́³ tsú² Jesús
(Mateo 27:15-26; Marcos 15:6-15; Juan 18:39-19:16)

13 Hi³ jáun² Pilato ca³ngɨh³ ca³la³ jɨ́n³² tsá² ná¹lɨ́n³
mi³jmú³, jɨ³ tsá²tan²¹ nɨ́² siáh³, la³ má²quionh³ tsá²
juú²,
14 hi³ ca³záɨh³ dí²:
—Tsá² cua³jan³² hnoh² lá² ñí¹con² jná¹³, hi³ juáh³
hnoh² hi³ tsá² lá² hlianh²³ tsáu²; tɨ³la³ jná¹³ juanh³²
ñí¹con² hnoh² hi³ hí¹ cáun² yáh³ tso³ hi³ chah³²
hnoh² quioh²¹ tsá² lá² tiá² lin¹ tsoh¹ jná¹³ jmɨ́¹

lɨ́¹cán³ jná¹³ jáun² jú¹ tson² quioh²¹ tsú² ñí¹ ta³ máh¹
hnoh²,
15 sa³jun³ Herodes yáh³ tsoh³ siáh³. Hi³ jáun² dá²
ñí¹con² jná¹³ bíh¹ lɨ́²chanh³ tsú² siáh³ tsá² lá². Já² tiá²
lin¹ zia³² yáh³ he³ ca³tɨ²¹ jún³ tsá² lá².
16 Jɨ́³²la³ ti³ quiú¹pan²¹ bíh¹ jná¹³ tsú² ca³lá², hi³
jáun² má¹jáun² lion¹ jná¹³.
17 [Quí¹ tá¹la³ jmu² jáun² tsá² judíos jmáɨ¹
quioh²¹, ca³tɨn¹ Pilato hi³ lión³² jan² tsá² tson³,
quí¹hliá² la³ jáun² jmɨ́¹ ná¹ngɨ²³ tsú².]
18 Tɨ³la³ la³jɨ́n³² tsá² ná¹ngɨh³² hí³ ca³tɨ³ ca³hóh³²
tiá³ lɨ́n³², hi³ ca³juáh³:

—¡Cuɨ́¹ jún¹³ tsá² nɨ́², hi³ jáun² cuɨ́¹ liáun¹³
Barrabás!
19 Tsá² jmáɨ² hí³ Barrabás jmɨ́¹ cuá¹tson³
hñu³mí¹ñí², quí¹ cun³ñí¹ hi³ ca³ma³can² tsáu² hi³
tiánh³² tiá³ siaun³² já¹ juú² Jerusalén, hi³ ca³jngɨh³
siáh³ tsáu².
20 Tɨ³la³ Pilato má¹ná¹, jmɨ́¹ hnió³ bíh¹ lión³²
Jesús, hi³ jáun² jmɨ́¹ ca³liéinh³² dí² siáh³ tsá² hí³.
21 Tɨ³la³ tsá² ná¹ngɨh³² hí³ má¹ná¹, tɨ³ lɨ³mí¹ tiá³
ca³tɨ³ ca³hóh³² bíh¹, hi³ ca³juáh³ siáh³:

—¡Cuɨ́¹ taun¹ tsá² nɨ́² crei²¹! ¡Cuɨ́¹ taun¹ tsá² nɨ́²
crei²¹!
22 Jáun² ñí¹ má²hnaɨh³² jéin³² ca³juáh³ siáh³ Pilato
la³ lá²:

—Tɨ³la³ ¿he³ dá² hi³ hlaɨh³ má²ca³jmú³ tsú² né³?
Quí¹ hí¹ cáun² yáh³ tso³ quioh²¹ tsú² tiá² lin¹ tsoh¹
jná¹³ hi³ juáh¹³ hi³ ca³tɨn¹ tsú² jún³. Cáun² cuɨ́¹
pan²¹ jná¹³ tsú², hi³ jáun² má¹jáun² lion¹ jná¹³.

23 Tɨ^{3}la^{3} la^{3} má^{2}ná^{1}tɨ́^{2} ná^{1}hóh^{32} jáun^{2} bíh^{1} tsú^{2},
hi^{3} ná^{1}hiú^{2} ná^{1}mɨ^{32} hi^{3} taun^{3} Jesús crei^{21}; ca^{3}la^{3} ñí^{1}
ca^{3}lɨ^{3} quien^{2} hi^{3} ná^{1}juáh^{23} tsú^{2} jáun^{2}.
24 Hi^{3} jáun^{2} cáun^{2} ca^{3}jmú^{3} bíh^{1} cú^{2}jueh^{32} Pilato la^{3}
cun^{3} hi^{3} ná^{1}hiú^{2} ná^{1}mɨ^{32} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3}.
25 Hi^{3} jáun^{2} Barrabás tsá^{2} tɨ^{32} hí^{3} tsɨ́^{3} bíh^{1} tsú^{2}
ca^{3}lión^{32}, tsá^{2} ca^{3}ma^{3}can^{2} hí^{3} tsáu^{2} hi^{3} tónh^{32} tiá^{3}
siaun^{32}, tsá^{2} ca^{3}jngɨh^{3} hí^{3} tsáu^{2}. Jáun^{2} Jesús bíh^{1}
ca^{3}jɨenh^{3} dí^{2} hi^{3} jmúh^{32} tsú^{2} la^{3} cun^{3} hi^{3} hnió^{3} tsú^{2}
jmúh^{32}.

Má^{2}ton^{3} tsú^{2} Jesús crei^{21}
(Mateo 27:32-44; Marcos 15:20-32; Juan 19:17-27)

26 Jmɨ́^{1} jáun^{2} ca^{3}jan^{3} tsú^{2} Jesús hi^{3} má^{2}já^{2}ton^{3} dí^{2}
crei^{21}, hi^{3} jáun^{2} hú^{1} juɨ^{32} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}zanh^{3} tsú^{2}
jan^{2} tsá^{2}ñuh^{2} tsá^{2} juú^{2} Cirene, tsá^{2} jmáɨ^{2} Sí^{1}mu^{21},
hi^{3} jmɨ́^{1} má^{2}cuá^{1}hen^{2} já^{1} juú^{2}; hi^{3} jáun^{2} ca^{3}di^{3}quian^{3}
dí^{2} Sí^{1}mu^{21} hí^{3} jmáɨ^{1} hi^{3} cán^{3} crei^{21} hi^{3} jmɨ́^{1} quian^{32}
jáun^{2} Jesús.
27 Hi^{3} jáun^{2} juóun^{32} lɨ́n^{32} bíh^{1} tsáu^{2} ja^{3}taunh^{21}
cu^{3}chin^{1}, hi^{3} juóun^{32} lɨ́n^{32} siáh^{3} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{1}hóh^{32}, hi^{3}
hí^{1}ho^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} Jesús.
28 Tɨ^{3}la^{3} Jesús ca^{3}jɨ́e^{3} tɨ^{3} ñí^{1} hí^{1}já^{2}táunh^{1} jáun^{2} tsá^{2}
hí^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:
—Hnoh^{2} tsá^{2}mɨ^{3}, tsá^{2} Jerusalén lá^{2}, ha^{3} lɨ́^{2} uó^{2}
náh^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jná^{13}. Uo^{3} náh^{2} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} náh^{2}
hmóu^{32} bíh^{1}, jɨ^{3} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} jónh^{32} náh^{2} nɨ́^{2} siáh^{3}.
29 Quí^{1} chau^{21} jmáɨ^{1} hi^{3} juáh^{3} tsáu^{2}: “Hen^{3} ma^{3}
jmɨ́^{1} ren^{2} tsá^{2} tiá^{2} jon^{2} zian^{2}, tsá^{2} cónh^{3} tiá^{2} dáɨn^{2}
ca^{3}can^{3}, tsá^{2} cónh^{3} tiá^{2} dáɨn^{2} ca^{3}tiunh^{3}”.

30 Hi³ jáun² jmáɨ¹ jáun² hléh³² tsáu², hi³ záɨh³²
máh³: “Cuɨ́¹ quɨh²¹ nú² ñí¹ quiú¹³ jnoh¹”; hi³ záɨh³²
tsú² siáh³ ñí¹ lɨ́³ tsɨ³cuánh²: “Cuɨ́¹ jlaɨn²¹ jnoh¹
hnú²”.
31 Quí¹ nɨ́¹juáh³ ta³bí¹ ñí¹con² jná¹³ tsá² lɨ́n³ ná¹
la³jmɨ́¹ lɨ́³ cáun² hmá² réh¹ yáh³ má²ná¹jmu² tsá²
*romanos la³ lá², tiá¹³ bíh¹ tiá³ ñí¹con² hnoh² tiá²
jmu³ tsú², hnoh² tsá² juú² Jerusalén lá², tsá² ná¹lɨ́n³
náh² la³jmɨ́¹ lɨ́³ hmá² má²quiéin².
32 Ja³bí¹ ca³jan³ tsú² siáh³ gon³ tsá² ca³jmú³ tso³
jueh³², hi³ jngɨh³ tsú² cu³tsa³² quionh³ Jesús.
33 Jmɨ́¹ ca³cha³táunh¹ tsú² jáun² tsɨ³ máh³ míh¹
téh²³ tsú² jáun² máh³ Mú³² Chí¹ Tsáu², ñí¹ jáun²
ca³ton³ tsú² Jesús crei²¹, la³ má²quionh³ tsá² gon³
hí³, jan² tɨ³ cuá² chu²¹, hi³ jan² tɨ³ cuá² cáun¹ siáh³.
34 Hi³ jáun² tá¹la³ má²chí¹tón²¹ jáun² Jesús crei²¹,
ca³juáh³:
—Tia²¹, juenh² jmu³ honh² quioh²¹ tsá² lá², quí¹
cáun² hi³ tiá² ñi³² bíh¹ tsú² ná¹jmu².
Hi³ jáun² hliáu³ tsá² jmɨ́¹ tionh¹ hí³ ñí¹ jáun² né³,
ca³chí² jáɨ¹³, hi³ jáun² jɨ́e³ dí² nɨ́¹juáh³ hin² joh¹³ ha¹
Jesús.
35 Tsá² jmɨ́¹ tionh¹ có³² jáun² né³, jmɨ́¹ ná¹jɨ́en³²
Jesús. Hi³ tsá²tan²¹ né³, ca³hléh³ hlaɨh³ quioh²¹
Jesús, hi³ juáh³ la³ lá²:
—Ca³lión³² bíh¹ tsá² nɨ́² tsá² siánh³; jáun² ta³né³²
né³, cuɨ́¹ lión²¹ siáh³ hnga² neh²¹, nɨ́¹juáh³ tson² bíh¹
cu³tí³ lɨ́n³ tsú² Cristo, Tsá² ca³quianh³ Dió³².
36 Ja³bí¹ hliáu³ siáh³ ca³cónh³² cú²nga¹ Jesús,
hi³ ca³jen³ dí² mu² má²zéih¹ lɨ́n²¹ quioh²¹ mɨ³

uóun^{2}jɨeh^{13};

37 hi^{3} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} siáh^{3}:

—Nɨ́^{1}juáh^{3} tson^{2} cu^{3}tí^{3} hnú^{2} lɨ́n^{3} Re^{21} Juo^{13} tsá^{2} judíos, jáun^{2} né^{3}, lion^{1} hnú^{2} huen^{2} neh^{21}.

38 Hi^{3} jáun^{2} hná^{13} crei^{21} jáun^{2} jmɨ́^{1} chí^{1}tón^{21} huéh^{3} hi^{3} juáh^{3}: “Tsá^{2} Lá^{2} Lɨ́n^{3} Re^{21} Juo^{13} Tsá^{2} Judíos”. [Huéh^{3} jáun^{2} jmɨ́^{1} lɨ́^{3} jú^{1} *griego, jú^{1} *latín, jɨ^{3} jú^{1} *hebreo nɨ́^{2} siáh^{3}.]

39 Hi^{3} jáun^{2} jan^{2} tsá^{2} ná^{1}tón^{21} hí^{3} crei^{21} né^{3}, ca^{3}hléh^{3} hlaɨh^{3} quioh^{21} Jesús, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—Nɨ́^{1}juáh^{3} tson^{2} hnú^{2} la^{3} lɨ́n^{3} Cristo, lion^{1} hnú^{2} huen^{2} neh^{21}, hi^{3} jáun^{2} má^{1}jáun^{2} liau^{1} nú^{2} siáh^{3} jnoh^{1}.

40 Tɨ^{3}la^{3} ñí^{1} tsá^{2} jan^{2} hí^{3} má^{1}ná^{1}, tiá^{3} bíh^{1} ca^{3}liéinh^{32} tsá^{2} jan^{2} hí^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—¿Há^{1} tiá^{2} juénh^{2} hnú^{2} Dió^{32}? Já^{2} cá^{2}re^{2} má^{2}ta^{3}tsa^{1} bíh^{1} dí^{2} héih^{32}.

41 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} lá^{2} má^{1}ná^{1}, hí^{1} cáun^{2} yáh^{3} tiá^{2} lin^{1} hi^{3} ca^{3}jmú^{3}. Tɨ^{3}la^{3} jnoh^{1} né^{3}, zia^{32} jáɨ^{13} bíh^{1} hi^{3} ná^{1}má^{2}tso^{1} dí^{2} tsɨ^{32}, quí^{1} cun^{3}ñí^{1} hi^{3} ná^{1}má^{2}hmah^{21} dí^{2} tso^{3} hi^{3} ca^{3}jmú^{13} bíh^{1}.

42 Hi^{3} jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} siáh^{3} Jesús:

—Hnú^{2} Jesús, cháu^{1} hnú^{2} honh^{2} quion^{21} jná^{13} nɨ́^{1} má^{1}cá^{2}chó^{32} jmáɨ^{1} hi^{3} ñi^{3}hauh^{32} hnú^{2} jáɨ^{13}.

43 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} Jesús tsá^{2} hí^{3}:

—Jú^{1} tson^{2} cu^{3}tí^{3} juanh^{32} jná^{13}, hi^{3} né^{32} cuá^{1}ñíh^{3} hnú^{2} quiúnh^{1} jná^{13} ñí^{1} chu^{21} ñí^{1} má^{2}nio^{2} tie^{3}.

Jmɨ́^{1} jun^{1} Jesús
(Mateo 27:45-56; Marcos 15:33-41; Juan 19:28-30)

44 Hi³ jáun² jmɨ́¹ má²tí³ cun³ chi³hiú² né³, ca³nieh² tá¹ cáun² hué³², ca³la³ ñí¹ tɨ́³ la³nió¹ hnɨ³² tɨ³ ca³hláu³.
45 Jmɨ́¹ ca³nieh² jáun² hiú² né³, ca³zen³ tɨ³ tun³ zaɨnh²¹ hmɨh³² hi³ jmɨ́¹ hí¹jnáɨ²³ ñí¹ jlánh¹ hɨ́en¹ hñu³ cuáh³² chín¹.
46 Hi³ jáun² la³ cun³ jmɨ́¹jáun² ca³hóh³² Jesús tiá³ lɨ́n³², hi³ ca³juáh³:
—Tia²¹, jo³cuonh² hnú² cuɨ́¹ nio² jmɨ́²chí³ quion²¹ jná¹³.
Jmɨ́¹ má²lɨ́²juáh³ jáun² la³ nɨ́² né³, jun³.
47 Jmɨ́¹ ca³jɨ́e³ jáun² hliáu³ tsá² chín¹ tsá² *romano hi³ lɨ³ la³ jáun² né³, ca³ma³quien² Dió³², hi³ ca³juáh³:
—Tson² bíh¹ cu³tí³, tiá² tso³ la³ ca³jmú³ yáh³ tsá² nɨ́².
48 Jmɨ́¹ má²lɨ́²jɨ́e³ jáun² la³jɨ́n³² tsá² ná¹ngɨh³² hí³ ñí¹ jáun² hi³ lɨ³ la³ jáun², jmɨ́¹jáun² já¹tanh²¹ ca³la³ quí² quien² ñí¹ tsɨ́³.
49 Tɨ³la³ la³jɨ́n³² tsá² jmɨ́¹ cuóun²¹ hí³ Jesús má¹ná¹, jɨ³ tsá²mɨ³ tsá² má²ca³ñi³táunh¹ cu³hna²¹ tsú² ca³la³ tɨ³ hué¹³ Galilea, lɨ́¹ ca³ta³ná¹jɨ́e²³ ñí¹ uóunh³ bíh¹.

Jmɨ́¹ já¹haun³ Jesús
(Mateo 27:57-61; Marcos 15:42-47; Juan 19:38-42)

50 Jáun² jmɨ́¹jáun² jmɨ́¹ zian² jan² tsá² jmáɨ² Sé³², tsá² chun¹, tsá² tɨ³² tsɨ́³ jmáh³la³ hi³ chu²¹. Tsá² hí³ jmɨ́¹ quionh³ tsá² ná¹lɨ́n³ ta²¹ hi³ chín¹;
51 tɨ³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, tiá² ca³jmú³ yáh³ cá²hon³ quionh³ tsá² ñí¹ hná¹ jáun². Tsá² hí³ né³, jan² tsá²

zian^{2} juú^{2} Arimatea hɨ́n^{13} tɨ^{3} Judea bíh^{1}, hi^{3} jmɨ́^{1}
má^{2}jan^{32} hi^{3} lɨ^{3} lin^{1} hin^{2} tsánh^{2} má^{2}ca^{3}hión^{32} Dió^{32}
hi^{3} hau^{3} jáɨ^{13}.
52 Hi^{3} jáun^{2} Sé^{32} hí^{3} bíh^{1} ñéi^{1} hi^{3} ca^{3}ñí^{1}ma^{13} hla^{1}
Jesús ñí^{1}con^{2} Pilato.
53 Jmɨ́^{1} má^{2}lɨ^{2}sión^{32} tsú^{2} jáun^{2} hla^{1} né^{3},
ca^{3}tsáɨnh^{32} tsú^{2} cáun^{2} hmɨh^{32} jmuh^{3} tiáu^{2}; hi^{3}
jáun^{2} ca^{3}ñí^{1}hón^{21} dí^{2} hñu^{3} tá^{2}hláu^{2} quioh^{21} hi^{3} jmɨ́^{1}
má^{2}ca^{3}hó^{3} dí^{2}, ñí^{1} hí^{1} jan^{2} hla^{1} tiá^{2} jmɨ́^{1} má^{2}ca^{3}tanh^{2}
tsú^{2}.
54 Jmáɨ^{1} jáun^{2} jmáɨ^{1} hi^{3} jmu^{2} tsá^{2} judíos hua^{3}jan^{21}
la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} hniáuh^{32} quioh^{21} *jmáɨ^{1} hi^{3} tionh^{2} tsú^{2}
tie^{3}. Quí^{1} jmɨ́^{1} má^{2}ca^{3}hláu^{3} lɨ́n^{32} bíh^{1}, má^{2}ja^{3}quián^{3}
lɨ^{3}liau^{3} cu^{3}tí^{3} bíh^{1} jmáɨ^{1} jáun^{2}.
55 Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2}mɨ^{3}, tsá^{2} jmɨ́^{1} quionh^{3} hí^{3} Jesús
jmɨ́^{1} cuá^{1}han^{3} Galilea ja^{3}taunh^{21} cu^{3}chin^{1} hi^{3}
ca^{3}ñí^{1}jɨ́e^{13} ñí^{1} já^{1}haun^{3} Jesús, nɨ́^{1}juáh^{3} ha^{3} lánh^{3}
quión^{32} tsú^{2} hla^{1}.
56 Jmɨ́^{1} ca^{3}cha^{3}tánh^{1} tsú^{2} jáun^{2} hñú^{13} né^{3}, ca^{3}jmú^{3}
hua^{3}jan^{21} háu^{2} má^{2}ró^{32} jɨ^{3} no^{1} má^{2}ró^{32} nɨ́^{2} siáh^{3}.
Jmɨ́^{1} cá^{1}chó^{21} jáun^{2} jmáɨ^{1} nio^{2} tie^{3} né^{3}, ca^{3}tiánh^{3} bíh^{1}
tsú^{2} tie^{3} la^{3} cun^{3} hi^{3} rá^{1}juáh^{3} liei^{21}.

24

Jmɨ́^{1} ca^{3}jenh^{13} Jesús
(Mateo 28:1-10; Marcos 16:1-8; Juan 20:1-10)

1 Jmáɨ^{1} hi^{3} ca^{3}lɨ^{3}liau^{3} jáun^{2} sɨ́^{2}ma^{1}ná^{1}, ja^{3}taunh^{21}
siáh^{3} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} hú^{2}niéi^{2} lɨ́n^{32} ñí^{1} ca^{3}ñí^{1}hón^{21}
tsú^{2} jáun^{2} Jesús, hi^{3} má^{2}ná^{1}quian^{32} hi^{3} má^{2}ró^{32}

má²ca³jmú³ jáun² hua³jan²¹. [Ja³bí¹ zian² ma³ jan² tsá²mɨ³ siánh³ siáh³ ca³ñí¹quionh¹³ tsá² hí³.]

2 Jmɨ́¹ ca³cha³táunh¹ tsú² jáun² ho³ tá²hón³² né³, ca³jɨe³ tsú² hi³ tiú²uú² dí¹jnáɨ²³ yáh³ quɨ́n¹ ho³ tá²hón³² jáun², quí¹ tɨ³ có³² bíh¹ la³ má²lɨ́²lɨh³ tsú².

3 Jáun² ca³taunh³ tsú² hñu³ tá²hón³² jáun², tɨ³la³ tiá² tsanh²¹ yáh³ tsú² hla¹ Jesús Tɨ³² Juo¹³ dí².

4 Tá¹la³ má²ná¹hɨ³² lɨ́n³² jáun² tsɨ́³ tsú² né³, ca³jɨen³² gon³ tsá²ñuh² quih³² hmɨh³² tiáu² zɨ́n³ lɨ́n³² hi³ tionh² có³² jáun².

5 Jáun² tsá²mɨ³ hí³ né³, ca³yá²han¹ lɨ́n²¹ bíh¹, jáun² cáun² ca³hiéih³ hué³² bíh¹ tsú² ñí¹. Jáun² tsá²ñuh² hí³ né³, ca³juáh³:

—¿He³ láɨh³² sa³ ñí¹ ca³tɨn¹ tsá² má²cá²tsan³ yáh³ hnah²³ hnoh² jan² tsá² zian²?

6 [Ha³ tiú²uú² hin² zian² yáh³ ñí¹ lá², tsá² má²ca³jenh¹³ bíh¹ hí³.] Cháu¹ náh² tín² honh² jáɨ¹³ hi³ ca³juáh³ tsú² jáun² tá¹la³ jmɨ́¹ cuá³ tsú² jáun² Galilea,

7 hi³ ca³juáh³ tsú² jáun² la³ lá²: “Ca³tɨn¹ Jon² tsá²mɨ³cuóun² hi³ jɨenh³ tsú² ñí¹con² tsá² jmu² tso³, hi³ lɨ³ hniáuh³² siáh³ ton³ tsú² ñí¹ crei²¹, hi³ ñí¹ cá²hnɨ́² jmáɨ¹ jáun² né³ ca³tɨn¹ jenh¹³”.

8 Hi³ jáun² jmɨ́¹jáun² ca³chau³ tsá²mɨ³ hí³ tsɨ́³ jáɨ¹³ hi³ ca³juáh³ jáun² Jesús jmɨ́¹tin².

9 Jmɨ́¹ má²cuá²tanh²¹ tsú² jáun² hi³ ñí¹jɨ́e¹³ tá²hón³² né³, ca³chá³ ñí¹con² tsá² quian³jan² haɨn²¹ hí³ tɨ³ con² Jesús, jɨ³ ñí¹con² la³jɨ́n³² tsá² ñí¹ hná¹ jáun² nɨ́² la³ cun³ hi³ má²lɨ́²jɨe³, jɨ³ hi³ má²lɨ́²niéi³².

10 Tsá²mɨ³ tsá² ca³ñí¹can³² hí³ jáɨ¹³ jáun² ñí¹con²
tɨ³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³², jmáɨ²: Má²réɨ³ tsá² ja³
juú² Magdalá, mɨ́¹ Juánh³, Má²réɨ³ mí¹ziú¹³ Jacobo,
jɨ³ tsá²mɨ³ siánh³ siáh³.
11 Tɨ³la³ tɨ³² tsá² quian³² hí³ jë¹ Dió³² má¹ná¹, tiá²
ta²¹ ca³taunh³ yáh³ jë¹ tsá²mɨ³ hí³, quí¹hliá² ca³lɨ́n¹³
tsú² hi³ lɨ́¹ ca³lɨ³can² bíh¹ tsá²mɨ³ hí³.
12 Tɨ³la³ cun³ jáun² la³juɨ³² ca³náu² bíh¹ Pé¹ hi³
ngau³ cú²hé² hi³ ja³jɨ́e³ tá²hón³². Jmɨ́¹ cá¹chó²¹ tsú²
jáun² né³, ca³jmú³ hí¹sian², hi³ ca³jáɨh³ ñí¹ tɨ³ ñéih³,
jáun² ca³jɨ́e³ tsú² hi³ tɨ³ có³² bíh¹ má²nio² hmɨh³²
tiáu² hi³ jmɨ́¹ tsaɨnh³² jáun² hla¹ Jesús. Jmɨ́¹ lɨ²¹ jáun²
ngah³ hñú¹³, ca³la³ má²hí¹tsá²cáun² lɨ́n³² tsɨ́³ ca³tɨ²¹
la³ cun³ hi³ má²lɨ³² jáun².

Jmɨ́¹ hí¹tsá²táunh¹ gon³ tsáu² juɨ³² juú² Emaús (Marcos 16:12-13)

13 Ja³bí¹ jmáɨ¹ jáun² siáh³ ja³taunh²¹ gon³ tsá²
hí³ cáun² juú² jmáɨ² Emaús. Juú² jáun² tí³ cun³
quia³cáun² kilómetros tɨ³la³ uóunh³ hi³ tionh² tsú²
já¹ juú² Jerusalén.
14 Jáun² ca³chon¹ tsú² jáɨ¹³ tá¹la³ hí¹tiáunh¹ jáun²
juɨ³², hi³ ca³juónh³ tsú² ca³tɨ²¹ la³jɨ́³² hi³ má²lɨ³²
jáun².
15 Tá¹la³ jmɨ́¹ hí¹chon¹ tsú² jáun² jáɨ¹³ né³, ngau³
Jesús má²janh² ñí¹ hí¹tsá²táunh¹ tsá² hí³, jáun²
ngau³ dí² cu³tsa³² quionh³ tsá² hí³.
16 Tɨ³la³ uá¹jinh¹ ca³jɨ́en³² tsú² tsá² cuá¹ja³² hí³
quionh³, cun³ jáun² ta²¹ lɨ³ bíh¹ hi³ tiá² ca³lɨ³tsɨn²
tsú² hi³ Jesús bíh¹ tsá² hí³.
17 Hi³ jáun² Jesús ca³ngáɨh³ tsá² hí³:

—¿He^{3} nɨ^{32} hí^{1}juónh^{32} hnoh^{2}?

Jáun^{2} jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}ta^{3}tonh^{1} tsú^{2} hú^{1} juɨ^{32}, hi^{3} má^{2}ná^{1}haɨ^{21} hlaɨh^{3} tsɨ́^{3}.
18 Hi^{3} jáun^{2} jan^{2} tsá^{2} hí^{3}, tsá^{2} jmáɨ^{2} Cleofas, ca^{3}ngáɨ^{3}, hi^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—¿Hí^{1} huen^{2} tán^{1} nɨ́^{2} uá^{1} hnú^{2} tsá^{2} tiá^{2} ca^{3}lɨ^{3} ñíh^{1} nú^{2} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} má^{2}lɨ^{32} já^{1} juú^{2} Jerusalén cháu^{3} jau^{3} nɨ́^{2}, tá^{1}la^{3} hi^{3} ñéi^{1} nú^{2} nɨ́^{2}?

19 Hi^{3} jáun^{2} Jesús ca^{3}ngáɨ^{3}:

—¿He^{3} má^{2}lɨ^{32} dúh^{1}?

Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} ca^{3}juáh^{3} siáh^{3}:

—Zia^{32} hi^{3} má^{2}lɨ^{32} ñí^{1}con^{2} jan^{2} tsá^{2} jmáɨ^{2} Jesús, tsá^{2} ja^{3} juú^{2} Nazaret. Tsá^{2} hí^{3} tɨ́^{2} lɨ́n^{3} jan^{2} *tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32}, tsá^{2} tɨ́^{2} jmu^{2} hua^{3}jueh^{32}, hi^{3} ca^{3}la^{3} hi^{3} pin^{3} lɨ́n^{32} jáɨ^{13} quioh^{21} tsú^{2} tɨ́^{2} hleh^{32}; jan^{2} tsá^{2} tɨ́^{2} hniau^{3} lɨ́n^{32} Dió^{32}, jɨ^{3} tsá^{2}mɨ^{3}cuóun^{2} nɨ́^{2}.
20 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} ná^{1}lɨ́n^{3} mi^{3}jmú^{3} má^{1}ná^{1}, la^{3} má^{2}quionh^{3} tsá^{2}tan^{21}, ca^{3}ma^{3}tsón^{13} bíh^{1} tsá^{2} hí^{3}, hi^{3} ca^{3}ñí^{1}jɨenh^{13} dí^{2} tsá^{2} hí^{3} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} *romanos tsá^{2} chín^{1}; hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} hí^{3} jngɨh^{3} Jesús, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}ton^{3} tsú^{2} crei^{21}.
21 Jnoh^{1} jmɨ́^{1} má^{2}hu^{21} tsɨ́^{3} hi^{3} tsá^{2} hí^{3} jmɨ́^{1} liáu^{21} dí^{2} tsá^{2} *Israel. Tɨ^{3}la^{3} ta^{3}né^{32} má^{2}tí^{3} hnɨ^{32} jmáɨ^{1} hi^{3} ca^{3}lɨ^{3} la^{3} jáun^{2}.
22 Tɨ^{3}la^{3} zian^{2} tsá^{2}mɨ^{3}, tsá^{2} ja^{1} hmóu^{21} jnoh^{1}, hi^{3} cuɨ́^{2}ñí^{1}jɨe^{13} tá^{2}hón^{32} jmɨ́^{1} hú^{2}niéi^{2} lɨ́n^{32}. Jmɨ́^{1} cuá^{1}tanh^{21} tsú^{2} jáun^{2} né^{3}, lɨ́^{2}jmú^{3} tsú^{2} hi^{3} tsa^{3}cáun^{2} lɨ́n^{32} tsɨ́^{3} jnoh^{1},

23 quí^{1} lɨ́^{2}chá^{32} tsú^{2} hi^{3} tiá^{2} hla^{1} tsanh^{21} yáh^{3}, hi^{3}
jɨ́^{32}la^{3} tsá^{2}cuú^{2} tsá^{2}ta^{3} Dió^{32} bí^{1} néh^{1} ca^{3}jnia^{3} jéinh^{32}
dí^{2}, hi^{3} lɨ́^{2}juáh^{3} hi^{3} zian^{2} bíh^{1} néh^{1} Jesús.
24 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, cuɨ́^{2}ñí^{1}jɨe^{13} siáh^{3} ma^{3} jan^{2}
tsá^{2} quiúnh^{1} jnoh^{1} tá^{2}hón^{32} jáun^{2}, hi^{3} jáun^{2} la^{3} cun^{3}
rón^{32} hi^{3} má^{2}lɨ́^{2}juáh^{3} jáun^{2} tsá^{2}mɨ^{3} hí^{3} bíh^{1} lɨ́^{2}jɨe^{3} tsú^{2}
siáh^{3}, tɨ^{3}la^{3} tiá^{2} Jesús ca^{3}jenh^{2} yáh^{3} tsú^{2} má^{1}ná^{1}.
25 Jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} Jesús tsá^{2} hí^{3} la^{3} lá^{2}:
—¡Jlánh^{1} tiá^{2} niuh^{1} hnoh^{2}! ¿Hín^{2} máh^{3} jmáɨ^{1}
táunh^{13} hnoh^{2} ta^{21} la^{3}jɨ́^{32} jáɨ^{13} hi^{3} ca^{3}juáh^{3} jáun^{2}
la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} ca^{3}lɨn^{3} hí^{3} tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32} jmɨ́^{1}tin^{2}?
26 ¿Há^{1} tiá^{2} jmɨ́^{1} hniáuh^{21} hi^{3} ma^{3}tso^{2} Tsá^{2} lɨ́n^{3}
Cristo tsɨ́^{3} la^{3} jáun^{2} dúh^{1}; ñeh^{2} bíh^{1} hi^{3} lɨ^{3}jnia^{2} hi^{3}
quien^{2} tsú^{2}?
27 Hi^{3} jáun^{2} jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jmú^{3} Jesús na^{21} la^{3}jɨ́^{32}
jáɨ^{13} hi^{3} rá^{1}juáh^{3} jáun^{2} ñí^{1} Sí^{2} quioh^{21} Dió^{32} hi^{3}
ca^{3}tɨn^{1} tsú^{2} hnga^{2}. Jáun^{2} ñí^{1} Sí^{2} quioh^{21} hla^{1} Moisés
tín^{2} ca^{3}ma^{3}liáu^{32} tsú^{2} hi^{3} jmu^{2} na^{21}; jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2}
né^{3}, ca^{3}chá^{3} siáh^{3} la^{3}jɨ́^{32} jáɨ^{13} hi^{3} rá^{1}tioh^{3} jáun^{2} ñí^{1} Sí^{2}
quioh^{21} la^{3}jɨ́n^{32} tsá^{2} ca^{3}lɨn^{3} hí^{3} tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32} jmɨ́^{1}tin^{2}.
28 Jmɨ́^{1} ca^{3}cha^{3}táunh^{1} tsú^{2} jáun^{2} juú^{2} ñí^{1}
tsa^{3}táunh^{1}, jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}jmú^{3} Jesús la^{3}jmɨ́^{1} lɨ́^{3} hi^{3}
cáun^{2} tsó^{32} bíh^{1} tɨ^{3} chí^{1}ján^{3}.
29 Tɨ^{3}la^{3} tsá^{2} hí^{3} jlánh^{1} chí^{1}tson^{3} ca^{3}chan^{3} Jesús, hi^{3}
ca^{3}záɨh^{3} dí^{2}:
—Ñí^{3} dá^{2} quiúnh^{1} jnoh^{1}; já^{2} má^{2}ca^{3}hláu^{3} bíh^{1}, já^{2}
má^{2}ñí^{1}zɨ^{32} bíh^{1} dá^{2} la^{32}.
Hi^{3} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}cuá^{3} bíh^{1} Jesús quionh^{3} tsá^{2} hí^{3}.
30 Jmɨ́^{1} má^{2}cuá^{3} tsú^{2} jáun^{2} ñí^{1} mesa cu^{3}tsa^{32}
quionh^{3} tsá^{2} hí^{3} né^{3}, ca^{3}can^{3} cáun^{2} hí^{1}miih^{21}, jáun^{2}

ca^{3}ma^{3}hɨen^{21} dí^{2}; jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}tsunh^{3} dí^{2} siáh^{3}, hi^{3} ca^{3}cuéh^{3} dí^{2} tsá^{2} hí^{3}.

31 Hi^{3} jáun^{2} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2} ca^{3}niá^{3} ñí^{1} tsá^{2} hí^{3} hi^{3} ca^{3}lɨ^{3} cuóun^{32} tsú^{2} siáh^{3} Jesús. Tɨ^{3}la^{3} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2} bíh^{1} ca^{3}yéin^{2} Jesús.

32 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, hi^{3} jan^{2} hi^{3} jan^{2} bí^{1} tsú^{2} ca^{3}záɨh^{3} raɨnh^{21}:

—¿Haun^{13} juáh^{13} re^{2} lɨ́n^{32} bíh^{1} tɨ́^{3} tsɨ́^{3} dí^{2} jáɨ^{13} hi^{3} lɨ́^{2}hléh^{32} tsú^{2} jáun^{2} jmɨ́^{1} hí^{1}jau^{32} dí^{2} jáun^{2} hú^{1} juɨ^{32} dúh^{1}, jmɨ́^{1} lɨ́^{1}jmú^{3} tsú^{2} jáun^{2} na^{21} jáɨ^{13} hi^{3} rá^{1}tioh^{3} ñí^{1} Sí^{2} quioh^{21} Dió^{32}?

33 Hi^{3} jáun^{2} la^{3} cun^{3} jmɨ́^{1}jáun^{2} bíh^{1} já^{1}tanh^{21} tsú^{2} tɨ^{3} já^{1} juú^{2} Jerusalén. Hi^{3} jáun^{2} ñí^{1} jáun^{2} ca^{3}jenh^{2} tsú^{2} tá^{1} quian^{3}jan^{2} tsá^{2} lɨ́n^{3} hí^{3} *tɨ^{32} tsá^{2} quian^{32} jë^{1} Dió^{32}, quionh^{3} tsá^{2} siánh^{3} siáh^{3}.

34 Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} ná^{1}ngɨh^{32} hí^{3} ca^{3}juáh^{3}:

—¡Tson^{2} bíh^{1} cu^{3}tí^{3} ca^{3}jenh^{13} Tɨ^{32} Juo^{13} dí^{2}, quí^{1} ja^{3}bí^{1} ñí^{1}con^{2} Sí^{1}mu^{21} Pé^{1} yáh^{3} lɨ́^{2}ma^{3}jnia^{32} tsú^{2} má^{2}hmáɨ^{3}!

35 Hi^{3} jáun^{2} tsá^{2} gon^{3} hí^{3} né^{3}, ca^{3}chá^{3} la^{3} cun^{3} hi^{3} ca^{3}lɨ^{3} jáun^{2} hú^{1} juɨ^{32} tá^{1}la^{3} jmɨ́^{1} hí^{1}tsá^{2}táunh^{1} tsú^{2} jáun^{2}, jɨ^{3} ha^{3} lánh^{3} rón^{32} ca^{3}lɨ^{3} cuóun^{32} dí^{2} Jesús jmɨ́^{1} ca^{3}tsóh^{3} jáun^{2} hí^{1}miih^{21}.

Jesús má^{2}jnia^{32} ñí^{1}con^{2} tsá^{2} haɨn^{21} tɨ^{3} con^{2}
(Mateo 28:16-20; Marcos 16:14-18; Juan 20:19-23; 1 Corintios 15:5-7)

36 Tá^{1}la^{3} jmɨ́^{1} ná^{1}cha^{32} jáun^{2} tsá^{2} gon^{3} hí^{3} jáɨ^{13} jáun^{2} bíh^{1}, ca^{3}ma^{3}jnia^{32} Jesús cu^{3}diá^{2}jan^{2} la^{3} lá^{2} ja^{1} ñí^{1} tionh^{1} jáun^{2} tsá^{2} ná^{1}ngɨh^{32} hí^{3}, hi^{3} jáun^{2} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} tsá^{2} hí^{3} la^{3} lá^{2}:

—Cuí¹ zian² náh² cáun² hi³ re² hi³ tɨn².

37 Tɨ³la³ tsá² hí³ má¹ná¹, ca³yá²han¹ lín²¹ bíh¹, hi³
ca³lín¹³ tsú² hi³ jan² tsá² le¹ bíh¹ ná¹jíen³².

38 Tɨ³la³ Jesús ca³juáh³:

—¿He³ láɨh³² sa³ ná¹juenh²¹ hnoh², hi³ ná¹hɨ³²
honh² náh²?

39 Sá¹ní² jɨe³ hnoh² uón³² jná¹³, jɨ³ tán² jná¹³; jná¹³
bíh¹ la³². Sá¹ní² ñá²tí³ náh² cuonh² quion²¹ jná¹³,
jáun² lɨ³ ñíh¹³ náh² hi³ jná¹³ bíh¹ la³². Quí¹ tiá²
zia³² yáh³ ngú³ sa³jun³ mú³² quioh²¹ jan² jmí²chí³
la³ cun³ hi³ ná¹jíeh³² hnoh² hi³ zia³² quion²¹ jná¹³.

40 Jmí¹ má²lí²juáh³ jáun² la³ ní² tsú², ca³híeh³ tsá²
hí³ cuo² jɨ³ ta³.

41 Jáun² tsá² hí³ ca³lɨ³ tsah³ lín³², tɨ³la³ cun³ jáun²
tiá² re² jmí¹ ná¹taunh³² bíh¹ tsú² ta²¹ quí¹ cun³ñí¹
hi³ jmí¹ ná¹tsá²cáun² jáun² tsí³. Tɨ³la³ Jesús la³juɨ³²
ca³juáh³:

—¿Zia²¹ ca³lá² má³² hi³ lɨ³ cúh¹³?

42 Jáun² tsá² hí³ ca³cué³ ca³lá² quioh²¹ jáh³ jmáɨ²
hi³ má²lí²tió³² ñí¹ sí², [la³ má²quionh³ ca³lá² ñí¹ ha²¹
jmí²toh¹ quioh²¹ toh²].

43 Jáun² ca³héɨ³ dí² hi³ jáun², hi³ ca³cúh² ta³ ñí¹
tsá² hí³.

44 Jmí¹jáun² ca³záɨh³ dí² siáh³ tsá² hí³ la³ lá²:

—Má²ca³lɨ³tí³ bíh¹ ñí¹con² jná¹³ la³ cun³ hi³
ca³juánh³² jná¹³ jáun² jmí¹tin², tá¹la³ ca³ngí³ jná¹³
jáun² quiúnh¹ hnoh². Ca³juánh³² jná¹³ hi³ hniáuh³²
lɨ³tí³ la³jí³² la³ cun³ hi³ rá¹juáh³ jáun² ñí¹ liei²¹
quioh²¹ hla¹ Moisés hi³ ca³tɨn¹ jná¹³, ñí¹ Sí² quioh²¹

la^{3}j́ɨn^{32} tsá^{2} ca^{3}lɨn^{3} hí^{3} tɨ^{32} jë^{1} Dió^{32}, jɨ^{3} ñí^{1} Sí^{2} salmos nɨ́^{2} siáh^{3}.

45 Jmɨ́^{1} lɨ^{21} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}nia^{3} dí^{2} tsɨ́^{3} tsá^{2} hí^{3}, hi^{3} jáun^{2} ngɨ^{13} tsú^{2} la^{3}jɨ́^{32} hi^{3} rá^{1}juáh^{3} jáun^{2} ñí^{1} Sí^{2} quioh^{21} Dió^{32},

46 hi^{3} ca^{3}záɨh^{3} dí^{2} la^{3} lá^{2}:

—Ñí^{1} Sí^{2} rá^{1}juáh^{3} hi^{3} ca^{3}tɨn^{1} tsá^{2} lɨ́n^{13} Cristo ma^{3}tso^{2} tsɨ́^{3}; hi^{3} nɨ́^{1} má^{1}jun^{2} jáun^{2} né^{3}, ca^{3}tɨn^{1} siáh^{3} jenh^{13} ñí^{1} cá^{2}hnɨ́^{2} jmáɨ^{1} ja^{1} tsá^{2} má^{2}cá^{2}tsan^{3}.

47 Má^{1}lɨ^{32} jáun^{2} né^{3}, tsa^{3}ngáɨ^{1} tsáu^{2} jú^{1} chú^{32} cha^{13} tsú^{2}, hi^{3} tsa^{3}juah^{21} tsú^{2} hi^{3} zia^{32} uu^{3}i^{3}tso^{3} quioh^{21} tsá^{2} záɨ^{32} jmɨ́^{1} tsɨ́^{3}, hi^{3} jinh^{21} tɨ^{3} ñí^{1}con^{2} hí^{3} dí^{2}. Hi^{3} lɨ^{3} hniáuh^{32} tsa^{3}táunh^{1} tsú^{2} tá^{1} cáun^{2} hngá^{1}máh^{3}, hi^{3} ma^{3}liáu^{32} tsú^{2} já^{1} juú^{2} Jerusalén lá^{2} tín^{2}.

48 Hnoh^{2} bíh^{1} tsá^{2} cuá^{1}ngáɨ^{1} jáɨ^{13} ca^{3}tɨ^{21} hi^{3} nɨ́^{2}.

49 Sá^{1}nɨ́^{2} niéɨ^{2} náh^{2}, jná^{13} zein^{21} ñí^{1}con^{2} hnoh^{2} la^{3} cun^{3} lɨ́^{3} jáɨ^{13} hi^{3} má^{2}ca^{3}jmú^{3} jáun^{2} Ñuh^{32} jná^{13}. Tɨ^{3}la^{3} tianh^{3} náh^{2} tín^{2} já^{1} juú^{2} Jerusalén lá^{2}, ca^{3}la^{3} ñí^{1} cá^{1}chó^{21} jmáɨ^{1} hi^{3} hián^{13} náh^{2} pí^{3} hi^{3} já^{32} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}.

Jesús tsánh^{32} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}
(Marcos 16:19-20; Hechos 1:9-11)

50 Hi^{3} jáun^{2} Jesús ca^{3}jan^{3} tsá^{2} hí^{3} tɨ^{3} cheih^{32} juú^{2} jáun^{2}, ca^{3}la^{3} tɨ^{3} có^{32} juú^{2} Betania; hi^{3} jáun^{2} ñí^{1} jáun^{2} ca^{3}háɨ^{32} dí^{2} cuo^{2} hi^{3} ca^{3}ma^{3}miih^{2} dí^{2} tsá^{2} hí^{3}.

51 Jáun^{2} la^{3} má^{2}má^{2}miih^{2} jáun^{2} bíh^{1} dí^{2} tsá^{2} hí^{3}, jmɨ́^{1} cuá^{1}han^{3} dí^{2} ja^{1} ñí^{1} tionh^{1} tsú^{2}, hi^{3} ca^{3}zanh^{32} dí^{2} tɨ^{3} hñu^{3}mɨ^{3}cuú^{2}.

52 Jmɨ́¹ má²lɨ́²ma³tsú² ma³jónh³² tsú² jáun² Jesús
né³, hiún² lɨ́n³² bíh¹ tsɨ́³ tsú² já¹tanh²¹ tɨ³ já¹ juú²
Jerusalén.
53 Hi³ jáun² tsá² hí³ jmɨ́¹ tɨ́² ngɨh³² cun³ tsa³háu²
hñu³ cuáh³² chín¹ quioh²¹ tsá² *judíos, hi³
má²quien² Dió³². [Cun³ nɨ́² bíh¹ tí³ jáɨ¹³.]

Jú[1] chú[32] quioh[21] Jesús tsá[2] lɨn[3] Cristo
New Testament in Chinantec, Sochiapam
(MX:cso:Chinantec, Sochiapam)

copyright © 1986 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Sochiapam

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Sochiapan [cso], Mexico

Copyright Information

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Sochiapam

© 1986, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
6f949189-17f1-57a8-bc53-e209204aa59c